

De gedichten van Pieter Langendyk

<https://hdl.handle.net/1874/203568>

PR. LANGENDYKS
GEDICHTEN.

TWEE DEELEN.

VERKLARING
VAN DE
TYTEL-PRENT.

DE *Dichtkonst* word verlicht door *Febus* zuivre *straalen*;
Die haar de *Eenstemmigheid*, ten doel, voor de oogen houd,
Om, aan zyn *Lier* gepaart, na 't leeven af te maalen,
In spreekende schildry; al 't geen *Natuur* ontvoud:
De *Onweetenheid*, die 't nat der *Hoefbron* poogt te keeren,
Ontvangt van *Pegazus* den welverdienden loon,
En schenkt haar *Dichtgeest* vocht, het *Maatgezag* ter eeren;
Dit wekt de *Loftrumpet* van *Clio*, op een toon
Die van *Erato* word gestreelt op *Liefdensnaaren*:
Euterpe scheid zig af, blaast op haar *Ruisch-pyp*, Veld-
En Bos- en Stroomgezag, den deun der *Herderschaaren*,
Terwyl een *Dristeling* met volle kragt zich stelt
Op 't scherpen zyner *schicht*, tot *Punt- en Snelgedichten*.
Schoon, in 't verschiet, het *Graf* den glans ontwykt der zon,
Zal 't *werk van Langendyk* nog op den *Voorgond* lichten,
Zo lang de *Dichtkonst* leeft, op *Amstels Helicon*.

J. W.

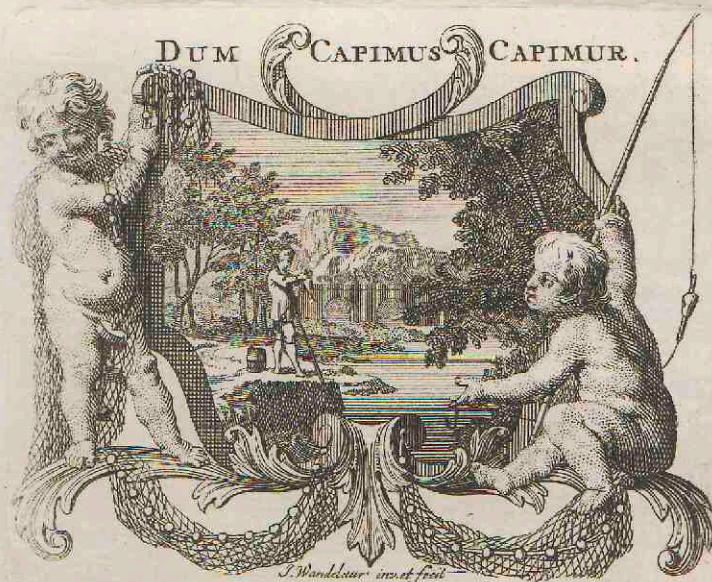

Handelaar in v. st. fied
t' Amsterdam, by de Weduwe B. VISSCHER, Boekverkoopster.
in de Dirk van Hasseltsteeg. 1721.

D E
GEDICHTEN

V A N
PIETER LANGENDYK.

E E R S T E D E E L.

A M S T E L D A M,
By de WED: van B: VISSCHER, Boekverkoopster in
de Dirk van Hasselt-steeg, 1721.

A A N D E
B E M I N N A A R S
D E R
N E D E R D U I T S C H E
D I C H T K O N S T.

't **B**Elieve u, die gewoon zyt uwen geest te verfrisschen, met de letterlekkernyën der naamhaftige Dichters, die onze Nederduitsche taale en dichtkonst in vollen luister gezet hebben, de tedere vruchten van mynen geringen geest, begrepen in deeze bladeren, met eenige gunst te ontvangen; niet als een weltoebereid gerecht: maar een fruit dat men gewoon is naa den maaltijd voor te zetten, waaronder veeltids iets gevonden word dat voor de tonge smaaklyk zy. En gelyk een liefhebber van het ooft het zelve niet verwerpt, omdat het een weinig wormstekig is: maar het bedorvene daar uit snyd; zo vleij ik my met de hoop dat myne geringe arbeid niet t'eenemaal zal verworpen worden. Ik zal niet, gelyk de gewoonte is, voorwenden, dat ik deeze versameling op verzoek of sterk aandringen van myne vrinden gemaakt hebbe: maar betuige dat ik het op eigen goedvinden hebbe ondernomen, dewyl ik beducht was dat anderen het na deezen mochten ondernemen, en dingen van hun eigen maaksel, ja zelfs schotschriften daar onder mengen, om den achterdocht weg te neemen, dat zy de opstellers daar van zyn; een konst, die door de versaaamelaars en uitgeevers der vaerzen van afgestorvene dichters in andere tyden

V O O R B E R I C H T.

meer dan eens gepleegd is, waar voor zy zo veel straf en verfoejing verdienen, als andere braave mannen lof en dankbaarheid, die de nagelaatene schriften zuiver en met goed oordeel aan het gemeen ten beste hebben gegeven. De reden die ik hadde om zelf de hand daar aan te slaan is verder, dat eenige myner vaerzen overal hebben gezworven, die ongedrukt en door onkundigen nageschreven zyn, waardoor zy bedurven, en gerabraakt waaren, ja zelf zyn 'er my voorgekoomen, waar in men de stoutheid heeft gehad geheele redenen te veranderen; ook zag ik vaerzen van anderen gemaakt die voor de myne wierden uitgegeeven.

Ik was mede beducht dat my het geluk niet ligt mogt gebeuren, dat anderen de moeite zouden neemen om eene eenpaarige spelling te behouden, en de taalgierraaden waar te neemen die in een gedicht naar myne zinnelykheid vereischt worden; waarin ik gaerne bekenne dat ik my zelve niet voldaan hebbe, en hoe naauwkeurig men op de drukfeilen gelet heeft, zullen 'er zekerlyk ingeslopen zyn, die wy den taalbeminnaar verzoeken goedgunstig te verbeteren, boven al een regel in Julius Cezar (vyfde Bedryf, eerste Tooneel) die qualyk gesteld is, naamelyk:

Ik kom 't uit Katoos naam u zelf te kennen geeven.

Lees daar voor,

Dat my uit Katoos naam te kennen is gegeven.

My is niet onbekend dat sommige geleerde mannen, en groote vernuften, de naauwkeurigheid der letterkonstenaars beschimpen: maar dewyl die konst een wezenlyk gieraad der Poëzy is, volgt daar uit dat men hier in niet te naauwkeurig weezen kan; en ik geef gaerne de eer aan de opbouwers onzer taale (de le-

den

V O O R B E R I C H T.

den van de Kamer in Liefde bloeiende, mitsgaders de heeren C. van Heulen, S. Ampzing, P. C. Hoofd, J. v. Vondel, de Branden, Vader en Zoonen, A. Moonen, Vollenhoven, D. van Hoogstraaten, J. Nyloë, W. Séwel, en andere, die met onvermoeijden vlyt aan de Nederduitsche taal en dichtkonst gearbeid hebben) dat ik myn klein waslicht aan hunne blaakende toortsen ontstoken hebbe; zelfs in de blyspelen, waarin men gemeene personaadjen straattaal moet laten spreken, hebbe ik de geslachten der naamwoorden overal zoeken waar te neemen. Ik heb de spelkonst van den heere L. Bake meest gevolgd, niet omdat ik anderen afkeur; maar dewyl myne zinnelykheid in 't begin daar op gevallen is, en de verschillende gevoelens der taalkundigen my wederhouden om myne gewoonte te veranderen, tot dat zy malkander overtuigt, en dus die konst op eenen eenpaarigen voet gebracht hebben. Is hier ergens in gemist, men neeme het voor eene drukfout. Niemand denke dat ik hier mede braave vernuften wil veroordelen of hunne werken verachten, en om een vlekje in de taal hunne vaerzen verwerpen, dat waar of men een schoon lichaam lelyk noemde, om dat het met besmette klederen omhangen zy.

Eer ik van dit Bericht afscheide, zal ik nog zeggen, dat ik my, in de Herderszangen vooral, zocht te wachten van het heilige met het onheilige te vermengen; hebbende de zelve in vier soorten onderscheiden: als stichtelyke, die wy op eenen ernstigen en godtgewyden toon houden; eenvouwige, die den gemeenen herderstyl naabootsen, mitsgaders zulke, die naar den trant der ouden, Goden en Godinnen invoeren, en eindelyk Wildzangen op de Italiaensche wyze, zonder evenwel (gelyk men zegt) hemel en aarde onder malkander te mengen.

Dat 'er in de Herderszangen geen al te hoogdraavende styl mag gebruikt worden, is het algemeen gevoelen der dichtkundigen:

VOORBERICHT.

maar daarom behoudt een Dichter de vryheid om zyne herdersfluit op hooge en laage toonen te doen klinken. Zy die de herders zo onnozel willen maaken als hunne schapen, hebben den bybel maar open te slaan, het Hoogelied en veele Psalmen na te leezen, dan zullen zy wel haast van andere gedachten worden, en bekennen dat de godtgewyde herderklanken van David en Salomon op eenen verheeven trant doordraaven. En waarom zoude een herder niet eenige geleerdheid kunnen hebben, dewyl de tyd hem toelaat om zich in den Hemelsloop en Natuurkunde te kunnen oeffenen. Hier uit besluit ik, dat een verheeven trant zomtyts in een Herderzang vereischt word, behoudens dat de gelykenissen en spreekwyzen naar het veld rieken, de schorre krygstrompet noch trommelklank daar tusschen gehoord worde, en alles op eenen eenpaarigen styl naar de stoffe geschikt zy.

In de boertige gedichten heb ik my vooral gewacht om door vuile dubbelzinnige uitdrukfelen (een aartigheid van deezen tyd) de kuische ooren van myne leezers te quetsen, en wensche dat ik Dichters van grooter bequaamheid hier door mogte opgewekt hebben, om de vrolyke Thalye, die kuische Zanggodin, uit de handen van haare schaakers te verlossen.

Vaart wel.

P. L.

L A M-

LAMBERT BIDLOO
AAN DEN HEERE
PIETER LANGENDYK,

Op het uitgeven van zyn E. Gedigten.

* *Dignum laude virum Musa vetat mori.*
** *Cælo Musa beät.* Horat. Carm. IV. Od. VIII.

My is, Heer LANGENDYK, uw beeltenis ontmoet
In 't *Panpoëticon*; 'k heb daar uw geest begroet,
Naar 't weinig, tot dien tyd, ter kennis van myne oogen;
Thans werd myn *Digtlust* in verbazing opgetoogen,
Na 't zien der menigte der *Vaarzen* aan het ligt;
Waar door ge my, hoe doof, doet hooren door 't gezigt,
En haar, hoe zwak en stram in 't hoog getal der jaaren;
Verlustigt, om voor u een *Eere-kind* te baaren,
't Welk, na uw dood, den roem van Neêrlandsch Poëzy
Vereeuwigt, en behoede in agting, en waardy,
Om die voor de Achterklap, Nyd, en 't geweld der tyden,
Voor haaren ondergang kloekmoedig te bevryden;
En opzing: *LANGENDYK, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonst zal verbiên't versterven van uw Naam.
Heb dank, Heer LANGENDYK, die my, reeds op drie beenen,
En strompelend naar 't graf, uw hulp, en hand komt leenen,
En my goedgonstig naar uw Vaerzen-hof geleid,
Zoo rykelyk voorzien met alle keurlykheid
Van een verzameling der uitgekipste bloemen,
Die Neêrlandsch Poëzy in kleur, en geur doen roemen;
Wiêr wakk're geest, en keest der woorden in 't gewrocht,
Door brave vindingen ter zaken uitgedocht,
Het fynste, en krachtigste van aller dingen wezen,
Zoo 't de natuur verthoont, verstandelyk doet lezen,

**

En

En in het lief of leed des voorvals, door dien gloed
Verheveldt, met meer drift te dringen in 't gemoed:
Dat is het innigst doel der Poëzy te treffen,
En haare waardigheid ***ten Hemel te verheffen:*

Dus word myn *Dichtlust*, hoe verschrompelt, oud, en grys,
Verjongt in dezen Hof, als waar ze in 't Paradys
Aan 't *Hoofd der goede Hoop*, daar twee-paar waerelds-deelen,
Naar hun zaizoenen, en byzond're luchtstreek, teelen
Al 't schoon, 't geen elk Gewest vermaak, en voordeel geeft,
En de *Alvoorzienigheid* des grooten Scheppers leeft;
Daar deze Hof-geneugte op veelerlei gezichten,
Door haar verwisseling, op aarde een hemel stichten.
Rym-liefde vind alhier, waar toe haar keur zich vleidt,
Voldaan, naar 't ooggenwit van haare zinlykheid
Vernoegen geeft, en staåg naar meer en meer doet haaken,
Zoo als verandering den trek doet graager maaken:
Dus roept ze, *LANGENDYK, lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonst laat niet toe 't versterven van uw Naam.

Men ziet de *Schilderkonst*, aan 't hoofd der Wetenschappen,
Als koningin van 't Bal, de Reyën voor te stappen;
Zy, wel te recht genoemdt een stomme Poësy,
In haar verbeeldingen, en doorzicht in waardy,
Door verwen, en pinçeel doet spreken alle Tochten;
Waar mede in zelfstryd 't Hert word hevig aangevochten,
Door blydschap, treurigheid, hoop, vreeze, liefde, en haat,
Naar 't zielberoerelyk met drift ter zinnen gaat,
En door verandering der wezens, en gewrichten,
Zichtbaarlyk kan den stand van elks gemoed berichten.

De *Dichtkonst* is in 't zelfde een sprekend Tafereel,
Waar in de Geest, en Penn' zyn verwen, en pinçeel;
Om, in verscheidene beweeging aller dingen,
Door tyden, en geval, en Staats-veranderingen,
Met dieper indruk, en vereeuwder heugenis,
Te doen gedenken 't geen al lang vergeten is.

Heb dank, Heer *LANGENDYK*, wiens lelyen, en roozen

Van

Van *Veld-* en *Herderszang* verquikken, en verpoozen
 Myn *Dicht-lust*, als zy fust op dat zoo doornig pad,
 Tot haar uitspanning in de ledigheid bevat,
 Indien zich zelfs een juk vrywillig op te leggen
 Zy een ontheffen van bezwaarenis te zeggen:
 Wie kent het Noodlot van de meeste Dichters niet!
 Om op te volgen 't geen hun zinne-keur gebiedt!
 Hoe zwaar, en lastig in het oeffenen bevonden;
 Dus heeft myn *Dichtlust* zich wel rustig onderwonden
 't *Verwoeste Joodsche volk*, uit d'oirsprong van zyn val,
 Zoo God my levens-loop, en kracht verleen zal,
 Myn landsliën op te doen; maar och! hoe vaak verflagen,
 Terwyl ze reis op reis in zuchten, schreijen, klagen,
 Te stikken schyndt; ja ook wel somtyds zoo verbluft,
 Dat ze in kleinmoedigheid, verdrietig, en versuft,
 Het Werk, hoe verr' gebracht, verdoemen wil ten vuure,
 Als dat ze in Treurens-styl de stippen tyds van 't uure
 Tot haar vertrek gestelt, in barren geest verslyt.
 Zy, weereloos, geparst ten byzyn van een stryd;
 Gevangen, weggevoert; haar brood geweekt in traanen;
 Genoodzaakt tot den vlugt, door vlam, en bloed te baan.
 ô, Gy gelukkiger in 't keuren van de stof,
 Die u ten Geest invloedt, tot oeffening, en lof,
 Met zoo veel honigzoets van *Huwelyks* lekkernye,
 In zulke uitdrukfelen der kuische Minnarye,
 Dat geene Phariseë, in achterklap hoe fyn,
 U ooit betigten zal, een * *Fescennin* te zyn;

* * 2

Ver-

NB. Tot bericht der minder Taalgeleerden heb ik de onderstaande Notulen dienstig geacht hier by te voegen; maar niet om UEd. ervarentheid te schoolmeesteren.

* *Fescennin*] Een inwoonder van *Fescennia* of *Fescennium*, een stedeken in *Toskane*, doch door de *Florentynsche Pausen* aan het Patrimonium van *St. Pieter* gebragt, heden geheten *Citta Castellana*. Hier zegt men bedacht te zyn de ontuchtige gezangen op de *Bruilofts-Feeften*, naar die plaats (weinig t'haren roem) *Carmina Fescennina* genoemd. Dit wierd zulk eene gewoonte, dat *Augustus* zich niet geschaemt heeft zulke in het licht te geven, naar het getuigenis van *Macrob. Saturnal. xxiv.* Zoodanige heeft ook *Claudianus* ter Bruilofte van *Keizer Honorius* en *Maria*. Hy ver-

Vergeef me dit by u in 't aangezicht te pryzen.
 Wat hoeft me t'allen tyd den rugge toe te wyzen
 Waar toe de Waarheid het gezichte voorwaards wil,
 Dat past de roeijers, hier was 't een verzoorde gril.
 Wat hebt ge, in *Herders- Veld- en Visschery-gezangen*,
 't Geooreloofd verhaal van 't Bruilofts-bed vervangen!
 't Geen myne deirne, noch gedachtig aan haar jeugd,
 Verquikt, en aandoedt met een onbesproken vreugd;
 om t'elkens, als haar weêr *Verwoesting* komt vervaren,
 Wanneer de moord, en vlam haar moed, en Penn bezwaaren,
 Tot haare veiligheid te vluchten naar de hut
 Van uw ***Thalyë*, om daar voor overval beschut,
 Tot haar afweiding in zoo veel veranderingen,
 In 't bosch, de beemd, en aan den zoeten vliet te zingen,
 En juichen, *LANGENDYK, lofwaardig man, de faam*
Der Dichtkonst laat niet toe 't versterven van uw naam.

Hollandsche Gyges, die, door *Snel- en Punt-gedichten*,
 De donk're kameren der ondeugd komt verlichten,
 En daar ontdekt 't bedrog der fyne guitery,
 En schyn-deugd, met den mom van Godsdienst op de zy,
 Om voor die streeken zig voorzienelyk te wagten,
 Wat zyn wy diep verplicht tot dankbaare gedagten,
 Dat gy de Vryheid van ons lieve Vaderland
 Daar in, met uwe Penn, zoo manlyk bied de hand,
 En hebt de Tiranny in Kerk, en Staat, versmeten;
 Het staal niet wel gepast aan 't weereeloos geweten:
 Dit doet gy onbeschroomdt, in styl, en woorden zarp;
 Dog beter als geleid. Een harde quaast eischt scharp.
 Een schurfde kop diend met geen stompe kam gehekeld,

En

verschoonde zich met te zeggen, *Lasciva pagina est, vita proba*; het blad is dartzel,
 maar het leven vroom.

***Thalia*] Gewoonlyk de naam van een der 9 *Zanggodinnen*; doch ik neem het
 hier voor een der 3 bekende *Gratiën*. Het woord komt uit het *Grieksch*, en heeft
 veelerlei betekenis, een *smakelyke maaltyd*, *allerhande lekkerny*, *bloem- en loofkrans-*
sen, *zang*, *gespelen*, alles wat ter *Bruiloft*, of *feest* gebruikelyk was. De *Gratiën*
 worden by de Poëten gezegt drie gezusters, en staatdochters van *Venus* te zyn.

En 't geen lang duuren zal moet wezen wel gepekeldt.

ô, Dat uw * Naam-genoot flegts voor een oogenblik
Den grafzark ligten kon, wat was hy in zyn ſchik,
Als hy, ô *Ædipus* der vroomen *Batavieren*,
Uw *Digt-konſt* lezen mogt zyn *fab'len* te verçieren.
Uw *Naam-genoot*, maar die den bynaam *Hoveling*,
Regtſtrydig met zyn Geest, door Oud'ren keuze ontſing;
Hy tot niets min gezind, als 't Prinſlyk Hof te vleien;
Die geirne had gewild het Vaderland bevryen
Van al het overſehot der ſlaaffche dienſtbaarheid
Door 't Gravelyk geweld, en Hoveling beleid,
Om 't flokje van een Ampt, men ſtelle zig voor oogen
**'t *Belang van Hollands Staat*, en zyn Souvrain vermogen,
Om door den *Raad en 't volk* de krygs-en Burger-Wet,
En Regt, en Schattingen te werden ingezet.
ô, Zag L A C O U R T, hoe gy, door éenen Geest gedreven,
In al uw *Schriften*, hem zoo duidlyk deed herleven,
Hy juichte L A N G E N D Y K, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonſt laat nooit toe't verſterven van uw Naam.

Daar komt verzading in het zoetſt van alle dingen;
En al 't vermaak op aard ryſt uit veranderingen.
Gewis'lyk *Eel is veel*; dog *ſnel*, en *wel* nog meer:
Aan de eerſten tyd, en vlyt by oeffening geeft eer;
Wel om ſtandvaſtigheid in 't opzet te doen pryzen,
Dog niet, om hun vernuft, de lauw'ren toe te wyzen:
Naardien 't glad vylen voor geen grooter baas deed gaan
Een lomp in vindingen, en kreupelen *Vulcaan*,
Terwyl de laaſten, door 't verheev'len der gedagten,
't Uitboefemen der Geest geen oogenwenk doen wagten.
Gelukkig *Dichter*, die dit alles t'zamenvoegd,
En dus de zinlykheid van yders luſt vernoecht:
Zoo kan de Poëzy op aarde een hemel geven,
Om, tot der eeuwen eind uw Werk te doen herleven.

** 3

Vaar

* PIETER LA COURT.

**'t *Belang van Holland*] *Interest &c. Heilzame gronden &c. &c.*

*Vaar voort dan, LANGENDYK, lofwaardig man, de Faam
Der Dichtkonst laat nooit toe 't versterven van uw Naam.*

L. B I D L O O

Op het TWE E D E D E E L der Gedichten
van den Heere

PIETER LANGENDYK.

**Omne tulit Punctum, qui miscuit & utile dulci,
Lectorem delectando, pariterque monendo. Hor. de Art. Poët.*

Het smaaklykft confituur, ten tong van alle menschen,
En 't geenze in Poëzy tot hun verlusting wenschen,
Is, *'daar het nuttelyk, en 't zoet zyn t'zaam gemengt,
„Waar in den Lezers het geneuglyk word gehengd,
„En tot aanmanen van de ware deugd komt treffen.
Wat Dichter voor zig zelfs, en 't volk, dit kan beseffen,
De vinding, en 't geval te passen op zaifoen,
Hy zal den toeflag van 't Gemeenebest voldoen.

Wat proeftme in LANGENDYK, als by verwiffelingen
Der spyze in 't nageregt van feestmaal, zig bespringen
Van nieuwe lezens-luft in dit zyn Tweede Deel,
Met friffche vrugten van zyn eigen Hof, zoo veel,
Dat zig myn Dicht-luft hier niet reed'lyk kan beklagen,
Van aan der Franssen trots zo fchand'lyk op te draagen
Het hooge-leeraarfchap der Schouwburgs-Poëzy,
*Gelyk zy deed wel eer. Zy houd hem daar in vry.
Dit ziet me in zynen fchik van zoo veel Bly-Thooneelen,
Om, naar 't geval, en ftof de rollen uit te deelen;
Waar in de vinding, ftyl, en fterker woorden-kragt,

Zoo

*Gelyk zy] Zie doorgaans in myn Panpoëticon, en voornamentlyk daar ik op
bladz. 179. 181. fpreek van d'Affefan.

Zoo die natuurelyk behoorden voortgebragt,
Alom te vinden zyn, naar 't opstel der *Gedichten*,
Als sterke lendenen tot steunfel der gewrigten.

Maar, zagt myn *Dicht-lust*, staat ge uw zelfs niet in het ligt,
Weersprekend uw Gestel in 't oog en aangezigt!
Gy ziet den *Dichter* hier den *Fransman* te vertalen,
Is dit niet boven Ons zyn glory op te halen,
Met dit vertolken voor het *Amsterdams Tooneel*!
En juist geplaatst aan 't hoofd van dit zyn *Tweede Deel*.
De waarheid zy voldaan, naar billykheid, en reden:
't Was door de *Cato* van de *Britten* reeds betreden,
In *Bataviersche* taal, zoo 't vryën volken past;
Waar op Ons *LANGENDYK* wel degelyk verrast,
Met door dit *fransche* stuk aan *Holland* te verthoonen,
Hoe in dat Koningryk nog brave Geesten wonen,
Die, daar men voormaals plagt op lyf-straf te verbiên
Handhavers van het Regt der *Burgerstand* te zien,
Thans *Cato* spreken doet voor 't *VryGemeenebest*;
Met redeneringen, waarop de welvaart veste
Zoo grooten zegen in ons lieve vaderland.

Hoor nu wat yver aan den *Dichter* gaf de hand,
Om de Overzetting van den *Franschman* op te nemen,
Hy laat hem, naar de mode, in liefde-swymling temen,
Met uitkomst, die gewoon 't gebeurlyk stapt voorby,
Hy volgt hem op dien voet vertalende in de ly;
Doch daar het aankomt om zyn oog-punt te bezeilen,
Daar loeft hy hooger op, en daar zal 't nimmer feilen
Te merken duidelyk, by die naauwkeurig leeft,
Waar heen de Poëzy van zyn verheven Geest
Haar grootste krachten wend, om ter behouden haven,
Zyn landgenoot ten dienst, gelukkiglyk te staven,
„ Dat *Eënerlei belang de ziel der Vryheid is*,
„ *En de Allerhoogste Wet des Volks behoudenis*.
Daar de *Eenheers* Eigenbaat den voorspoed der Gemeente,
Door *Willen* als Geboën, uitmergelt ten gebeente,

En

En de *Altydmeerderaar des Ryks* werd waard gezegt,
 „ *Alzins verminderaar van haar geluk, en Recht.*
 Dit laat zich in dit werk zonklaarelyk beschouwen,
 Waar in men *Julius* en *Cato* ziet behouwen
 Elk zyne neiging in de Tochten van 't gemoed,
 Daar dien de *Alleenvoogdy* verstrekt het *Hoogste Goed*;
 En Vryheid, Eigendom, en Rust der onderdanen
 Vertrappelt, om zich dus den weg ten Throon te banen;
 Maar deze, liever als zyn Vaderland verraân
 Door flaverny, den dood lust willig te ondergaan.

De liefde op *Burger-stand* doet LANGENDYK bemerken
 Een *Hollandsch Patriot*, in 't licht van al zyn Werken.
 Hoe treff'lyk werd door hem *Vermoorde Onnozelheid*
 Van *PALAMEDES, in *Vertooningen*, bepleit!
 Zoo ziel-beroer'lyk, en toepass'lyk op de Broeders,
 De Martelaars van Staat, en dierb're Vryheids Hoeders,
 Dat myne *Dichtlust* dien verraderlyken moordt,
 Der zuiv're *Witte* deugd noit zonder weedom hoort,
 En, door geheugenis, zich t'elkens brengt te vooren,
 Den wyzen ***Seneca*, en *Nero* aan te hooren.

Dan 't werde ook eenmaal tyd, dat ze uit haar droefheid ryz',
 En thoon, dat LANGENDYK, het vriend'lyk onderwys
 Van *Flaccus*, om somwyl den Geest, te styf gespannen,
 Te ontlossen uit den dwang der bloedige Tyrannen.
 Gelukkig *Dichter*, die des † *Grooten Leeraars* raadt
 In 't wiss'len van de stof zoo konstig gade slaat;
 „ Om aller †† *keure-stem*, door 't *Algemeen behagen*,

Door

§ *Altydvermeerderaar*] *Semper Augustus.*

* *Palamedes*] Van hem kan men lezen *Virgilius*, en veele andere *Grieksche*, en *Latynsche Poëten*, doch voornamentlyk by *Sophocles* in een Treurspel met zynen naam, doch waar van men slechts weinig overschot vind, en daar onder de twee volgende Vaarssen: *O Danaërs gy hebt vermoord, vermoord den veelwetenden, onschuldigen Nachtegaal der Musen.*

** *Seneca*] *Treurspel-dichter in Octavia. Act. Secundo.*

† *Grooten Leeraar*] *Q. Horatius Flaccus.*

†† *Keure-stem*] 'k Heb dit aldus vertaalt voor het *Punctum*, welks zin my zeer dui-

Door 't ZOET MET NUT GEMENGT; *behoorlyk weg te dragen.*

Zoo komt ons 't *Blyspel* voor, daar 't *Amper Bitter-zoet*
In de uitkomst 't quaad zyn straf, en deugd haar loon ontmoet.
Elk 't zyn is Recht gedaan. Men hoeft zich niet te schamen,
Luidskeels te lachen, en met handklap te beäamen
Den Scherts van LANGENDYK; de zedigste *Sophist*,
Als hy de *Quinquampoix* (vloek-waarde *Actionist*)
In zyn *Wind-Handeling*, bedrog, en schelmeryën,
Zoo levendig verthoond, en doet ten straf beryën:
Ja zelf myn *Dicht-lust*, hoe droefgeestig, toen ze hem zag
Ten *Schouwburg* aan de Paal, met eene grimmelach
Zyn vrolyke *Thalyë* aldus quam vriend'lyk groeten,
„ Wellevend * Maagdelyn, vaar voort in Schimp; zoo moeten
„ De *Actionisten*, dit uitbroeizel van den Nacht,
„ Door win-zucht, tot bederf des naaften, voortgebracht,
„ Gegifpt, gebrandmerkt zyn; voor yders oog, en ooren;
„ Dat vratige gedrocht, *Harpyen*, reed te stooren
„ Onze Eendracht, en 't belang van 't *vry Gemeenebest*,
„ Waar op de Welvaart, en bescherming is gevest.
„ Had oit ** *Severus* Recht zyn gunst- en Rook-verkoper

* * *

Ver-

duister voorquam in dat gezeg, dog onze veelwetende *Erasmus* heeft my verligt
in zyne *Adagia*, alwaar hy zegt, dat by de *Romeinen* in de Raedtsvergaderingen
een gewoonte was, wanneer eenig aanzienlyk Ampt zoude werden begeben, de
namen der geenen die daar na stonden, op een berdeken wierden omgedragen,
en die men keurde met een stip aangewezen, waar op dan door stemmen-meer-
derheid wierd beslooten.

* Maagdelyn] Behalven 't geen alvorens van *Thalia*, een der *Gratien*, is ge-
zegt, diend ook te weten, dat ze kuisch, en maagd was, daar die der *Zanggo-*
dinnen genomen werd voor geile, en dartele *Poësy*. Maar *Seneca*, lib. III. de
Benef. zegt daar by verstaan te worden, 't milde geven, 't beleefd ontfangen, en
dankbaar erkennen.

** *Severus*] *Alexander*, om zyn strenge krygstucht dien naam toegevoegd. De-
ze dan merkende, dat zekere zyn hoveling den menschen gebaren maakte, als of
hy met hem sprak, daar hy geen enkel woord uittede, deed dit onderzoeken, en
verstaande, dat deze *Vercomius Thurinus* veel geld genoot, met de menschen diets
te maken, met dit en dat heeft u de Keizer begunstigt. Waar op dan volgde, dat
hy dezen knaap aan een hooge mast deed ophangen, en door den rook van nat
stroom, en spaanders, verslikken, doende daar by uitroepen, hy heeft Rook verkocht,
en zal door Rook gestraft worden.

„ *Vercomius*, dien Boer- en Burger-Beurzen-stroper,
 „ Te straffen door den Rook, wat zou, zoo *Boreäs*
 „ Alhier zoo streng opblies, als by zyn Noorder-As,
 „ Van die *Windhandelaars* een hoop tot stok-vleesch droogen!
 „ Indien 't de Ravens, en de Kraaijen wilden doogen.
 Dus uitte zich *Thalyë* in haaren overmoed;
 Toen ze een, korts Bedelaar, met goud-beranden Hoed,
 En Rooden Mantel, zag als een Baroen spanseeren;
 Maar u, Heer LANGENDYK, zal myne *Dicht-lust* eeren,
 Die (God ten voorsten) en 't standvastig trouw besluit
 Des *Amsterdamschen Raads*, dien Zundvloed hebt gestuit,
 En aller Keure-stem, door 't algemeen behagen
 Van 't ZOET MET NUT GEMENGD vermogt hebt weg te dragen.
 Dus sluit ze, LANGENDYK, lofwaardig man, de Faam
 Der *Dicht-konst* laat nooit toe 't versterven van uw Naam.
 Zoo zal uw *Poezy*, op Aarde een Hemel geven,
 En tot der Eeuwen eind uw werken doen herleven.

OP DE
GEDICHTEN

VAN DEN HEERE

PIETER LANGENDYK.

W y mogen dan dien schat van Dichtjuweelen,
Dien bondel van Tooneelstóf, vol van geest,
Eens zien in 't licht, en in hunn' schoonheit deelen,
Zo groot, als lang in Nêerland is geweest!
En konnen we u, o LANGENDYK! hier hooren,
En zien uw konst, uw dichtkonst, in den gront,
Die kenners en bemimmers zal bekooren,
Ook als de zark bedekt uw' gulden mont?
Wat wonder dóch? wyl uwe cythersnaaren
Van koper, nóch gedarmte zyn gedraait,
Maar op Parnas van Febus gulde Haaren;
Een vrugt van gunst, die zelden iemand maait.
De Faam droeg lang uw' aangename zangen
Gansch Neêrlant om; van hun gewagen Y,
En Maas, en Rhyn, en zien met groot verlangen,
En lust te moet uw' milde Poëzy.
Wie zou ook niet dees' welgesteldetoonen
Beminnen? daar hun lieffelyk geluyt
De zwaanen, die Meanders boort bewoonen,
Bekooren kan, en lókt ten hoofdstroom uyt.
'k Vind Plautus geeft herleeven in dees' blâren,

* * * 2

En

En Huygens, nooit naar waarde gewaardeert;
 In snelheit van gedachten evenaaren,
 Van kenners steeds met ryken lof vereert.
 Hier vloeit een zee van Hyppokreensche stroomen;
 Hier springt een bron van wysheit overal;
 Hier 's zedeleer, om driften in te toomen;
 Hier stort en bruyfcht Parnassus Waterval.
 Onze Amstel, van verwond'ring opgetogen,
 Steekt zyne kruyn, op 't lieffelyk geluyt,
 Dat Bosch en Beemt tot aandacht heeft bewogen,
 Ten stroomfalet, en groene biezen uyt.
 Het Graaflyk Hout aan Haarlems oude wallen
 Krygt ooren op den klank van uw muzyk,
 Die *Kosters* stadt behoeden zal voort t'vallen,
 Gelyk uw' naam, Dichtryke LANGENDYK!
 Met welk een lust, o Boomgaart, ryk van vruchten!
 o Bloemperk! treed' ik uwe paden door!
 Het zy ik met de treurigen leer'zuchten,
 Of by een' Bruyt den blyden Hymen hoor':
 Wy blijven met verzadeloos verlangen
 Aan 's Dichters mont, als hy de krygstrompet
 Der helden roem doet klinken, vrolyk hangen,
 'T zy dat hy zingt van Godsdienst, of 's Lants wet,
 Of lokt den Vreê door zyne toverdichten
 Ten hemel uyt, en legt Belloon aan bant,
 Of stygt om hoog naar zonn'-en starre-lichten;
 Of weder daalt, en reyft langs beemt en strant.
 Elk is verplicht aan zyne zuiv're klanken;
 Maar Haarlem, u, u past het allermeeft,
 Zo lang het Y uw Spaarnimf kufcht, te danken.
 Heer LANGENDYK, uw' Ingeboorens geest,
 Die zyn papier heeft tot uw' roem beschreeven
 Met onuytwisbre en overderffelyke inkt,
 Waar door gy t'zaam ook eeuwiglyk zult leeven,
 Zo lang de zon in t'zoele westen zinkt,

En wederom uyt d'Oosterpoort komt daagen;
Geen minder dank blyft hem de Schilderkonst
Verschuldigt voor zyn' lofzang op te draagen,
Die vadzigheid en fnorkeryen bonst,
Twee pesten voor de jonge schilderbaazen,
Die naarstigheyt en leezucht maakt beroemt,
Hoe driefstigh ook onkunde en armoe raazen,
En 't ongedult dees edle konstmaagt doemt,
Die, duur verplicht aan LANGENDYKS gedichten,
In onzen kreyts kunstminners voor zal lichten.

M. BROUERIUS
VAN NIEDEK. J. C^{tu}

Præstant interna colori.

A A N D E N H E E R
P I E T E R L A N G E N D Y K.

Op zyn Loflyk dichtkunstig Werk.

Heer LANGENDYK, ik prys uw dicht,
Maar al zo waar als 't hemellicht
Ons toestraalt, heeft het niet van noden
Dat ik het prys, 't is afgerigt
Op lekkerny voor aardfche goden.

Wie anders dan de nydigheid
Of waanwys, die zig zelven vleijt,
Zal op uw Werk te zeggen weeten?
De lauwer word voor u bereid
In 't ftrydig renperk der Poeëten.

Dit tuigt uw zuiv're ftyl en ftof.
Tot uw onfterffelyken lof,
U van Parnaffus mild gefchonken;
Uw dichtpen zal aan 't ftarrenhof,
By Orfeus lier vol luifter pronken.

W. vander HOEVEN.

OP HET
DICHTKONSTIG MENGELWERK,
VAN DEN HEER
PIETER LANGENDYK.

Al kampt het weste met het oost,
Al stelt zig 't Noorde tegen 't Zuyen,
Van zomerlugt nog zon verpooft,
En drukt de Mey met Maartse buyen;
Door onweer van haar glans berooft;
Nog praalt die schoone, waard te roemen,
Met een gevlogten krans om 't hoofd
Van uitgeleze zomerbloemen;
Van bloemen op Parnas geplukt;
Een krans die hart en oog verrukt,
En storm en onweer kan verduuren:
Terwyl het eêlft gewas vergaat
Zyn hoofd en bladen hangen laat
Als een sieraad van weinige uren.
ô Meymaand! stont gy immer schoon;
Dit bloemschakeersel spant de kroon.

Dat vry de strenge Boreas
Die Hof-en Beemd-en Boom beroover
Zyn kegels uit de noorder asch
Hier uitstorte over kruid, en loover:
Geen winter, van wat storm beroert,
Die 't letterbloemenperk kan schaden,

Dat

Dat zelf de Nyt de lippen snoert
 Door zyn met konst doorweve bladen.
 't gewas daar Febus lof uit spruit
 Tart zelf de vratige eeuwen uit,
 En schenkt zyn planter 't eeuwig leven.
 Hier ryft de Zangberg my te hoog,
 Daar ik door 's hemels starreboog
 Den Dichter op dien lof zie zweven;
 Gelyk de Faam uit 's Kermers wyk
 Den roem trompet van LANGENDYK.

Wie zig ter heldenzang toeruft
 Om Mars den yfren staf te ontwringen;
 't heeft LANGENDYK voor al geluft
 Den lof der Schilderkonst te zingen:
 Wat door 't penfeel wort afgemaalt,
 Hoe door de kragt der tafereelen,
 Natuur, wiskonstig agterhaalt,
 Haar wezen in de verf ziet spelen:
 't Zy dat het vee, of menschen baart,
 Door storm en onweer 't woud vervaart
 Of rold den Donder op de baren;
 Of, door gewenster lugt gedwee
 De zonne glinst'ren doet uit zee,
 En mist en nevels op doet klaren,
 En maalt al wat op 't water leeft
 Of op zyn vlerk de lugt doorzweeft.

ô Konst, daar alle konst voor zwigt!
 ô Schilderkonst zoo waard doorkeken
 Waar gy het hoofd steekt in het ligt!
 Het leven tintelt in uw streken.
 Hebt ge ergens dubb'len lof behaalt
 Daar met de pen 't penfeel zig paarde?
 Hier ryft uw glori onbepaalt!
 Hier spreijt uw roem zig over de aarde.

't Zy

't Zy ge ons bosfchadiën vertoont,
Met levend goud de bergen kroont,
Wanneer het licht, de nagt ontweken,
De Zonne de Oosterpoort ontfluit,
En laat des werrels Minnaar uit,
In glans hier ryker uitgestreken,
Dan daar hem 't lauwermeysje ontdook
Dat voor zyn min, hare oogen look.

'T zy datge 't kenners oog houd ftaan
Voor beemden heuvels en valeyen,
Of langs een digt beplante laan
't Vooruitgezigf laat fpelemeyen;
Daar Pan de Vlietmaagd lokt, en ftreelt
Op zyne ruispyp hem laat hooren,
Of aan den berg Licëus kweelt
Engeeft den Olm, en Wyngert ooren;
Het leven wekt in bron, en vliet,
Of bouwd de zwaan een huis van riet,
Of, wars van buiten ftad te deyzen,
Het oog laat zinken in de pragt
Van Amftels Eeere- en Keyzers-gragt
En zyne marmere paleyzen
Waar in de konft met pragt getoyt
Nu indifch gout, en paerlen froyt.

Waar ben ik? wat gelieft geruifch
Verrukt my? welk een zoet betooveren
Voert met een mommelend gedruifch
Myn geeft door blaân, en groene looveren:
Wat friffer lugten fchep ik hier!
Hoe glinfteren boven hegge en tuinen,
De toppen door het zonnevier,
Van de konyneryke duynen!
ô Luftbos van natuur gebouwt!

Ik

Ik zie het Harelemmer Hout
En KÔSTERS stad ten hemel ryzen.
Stad van vermaarthet ! trôts gestigt,
Wat blyft ge aan LANGENDYK verplicht,
Die op zoo netgestelde wyzen
Met uwen lof ten hemel vaart
En zyn geboorteplaats vermaardt !

Zoete oeffening van zang en spel
Wie wenst uw orgel niet te hooren !
Hier ryft de groote Emanuël:
Een jaarzang voor kunstkennende ooren;
Maar niet, voor die verdwaast van geest
't Geringste voor het beste kiezen
En, "hoe gewaarschout, "hoe bedeeft,
In driefst veroordeel zig verliezen.
Zoo los, en vry, en buiten dwang
Laat hier de Veld- en Visserzang
Zig by des harders ruispyp hooren;
Daar Hymen, zoet op poëzy,
By 't kroonen van 't verjaargety
Zyn harp ter trouwfeest uitgekoren
Als in Triomf, en Zegepraal
Laat klinken door de bruiloftszaal.

ô Letterbloemperk breed en ruim
'k Verdwaal in uw geleyde dreven!
Wat vrolyk uur, wat blyde luim
Doen Psiche, en Fokkenbrog herleven?
'k Zie Punt-en Snel-en Steekend digt,
De vlym der werreltse gebreken,
Al bytend loog in het gezigt
Van waan, en eygen wysheit steken.
Maar hier komt op verhever zon
De vorst, die kwam, die zag, en won,

Met Rome's Kato streng van zeden
(De mond die voor de vryheit sprak
Het waardigste onder 't starrendak)
Ons Amstels treurtonneel betreden;
En kleed en sierd de Keyzer-gragt
Met Cæsars keyzerlyke pragt.

Kamacho's ryke bruiloftsdisch,
Van elk geoorloft te genaken,
(Daar Don Quichot de fcheytsman is)
Kan 't volk, maar Sanche 't meest vermaken.
Zie, hoe hy met zyn kaken fchermd,
Een hoen verzwelgt, en, onder 't kluiven,
Zyn overmilden kôk omermd,
Daar fnip, patrys, en koppelduiven
Hem uit de vleespot opgeschuimt,
Zyn maag van nugtre dampen ruimdt!
Dat finulmaal maakt hem gants bewogen
En in den geest verbaast en ftom
Zoo dra de ryke bruidegom
De bruit gerukt ziet uit zyne oogen.
Maar hoe hy op die loosheit fchelt,
Ze is hier vermogener dan gelt.

Nood ons die zelve Blyfpelsnaar
't Poëten-maal van Krelis Louwen
Den Zwetzer, den Wiskonftenaar
Als 't vlugtig Juffertje te aanschouwen?
Wie keert ons van het Beursgedrang,
't Gefpook der Nagtactioniften;
En Quincampoix voor oproer bang,
Om zoo veel nieuwgefmede liften,
Daar Arlequyn zyn rol mē speelt
En leeg papier voor koek uitdeelt
In 't Itaaljaans tonneel te ontwinden!

***** 2

'k Ver-

'k Verdrink in zulk een zee van ftof
Ô LANGENDYK! ik eys verlof!
Laat myn gedigt zyn eind hier vinden!
Gy zwygt. Dat is: gy ftaat het toe,
Ligt myner krabbelingen moe.

J. V. H.

10. Mey, 1721.

OP DE
VERZAMELING der GEDICHTEN
VAN DEN HEERE
PIETER LANGENDYK.

Kunstlievenden belust op keur van Poëzy,
Die nooit verzadigt word van zulk een Lekkerny,
Wel aan, komt in deez' hof vol schoone bloemen weiden,
En als gy alles hebt met oordeel onderscheiden,
Zegt dan met my: Wie is zo glad, zo vindingryk,
Zo net van taal, zo vlug van geest als LANGENDYK?
Ons Nederland mag roem op't puik der Dicht'ren draagen;
De kunst doet ieder een van zynen lof gewaagen.

CL. BRUIN.

A A N D E N H E R E

PIETER LANGENDYK.

Op het uitgeven zyner Poëzy.

Laat vry Lucullus op zyn' volle tafel pralen,
Hier is een eed'ler spys om Goden zelf te onthalen:
Roemt hy op de overvloed van alle lekkerny,
Wy roemen dit gerecht van d' eed'le Poëzy.
Dat hert en ooren streelt is hoger te waarden,
Dan allen overvloed van gulzig banketteren.

Wie voelt op 't lezen niet een' zoeten minne-brandt,
Wanneer ge, ô LANGENDYK! naar 't bruilofts ledekant
De twee geliefjes leidt door trouw aan een geklonken?
Uw bruilofts-dicht, bezaaid met zuiv're minnevonken,
Kwetst nimmer 't keurig oor van 't zedig jufferfchap.
Geen dubbelzinnigheit van woorden, vuile klap,
Noch platte straat-taal kost uw' Zangeres bekoren.
Om haren luister in dien modderpoel te smoren,
Acht zy de gaven van die grote kunst te waard:
Zy fchat de Poëzy te hemelfch in haar aardt
Om vuile boertery in dichtmaat op te zingen.

Wat bitze nydt kan u dien groten roem ontwringen,
Dien gy verdient hebt met den lof der Schilder-kunst
In helden-verffen af te malen? met wat gunst
En achting dit Juweel van ieder wierdt ontfangen,
Tuigt de algemene lof, daar toe zyn myn gezangen,
Om dien naar rechten eifch te melden, te gering.
Dat keurlyk helden-dicht brengt elk in twyffeling,
Of me eerst uw kennis van de Schilderkunst moet loven,

Dan

Dan of uw' Poëzy de Maal-kunst streeft te boven.

Met wat eene achting elk voor u is aangedaan,
Tuigt Haarlems Broederschap der trouwe Pellicaan.
Dees Broederschap, geeft uit zo veel' brave leden,
Behoeft ('t is elk bekend:) voor geen der and're steden
Van 't machtig Nederlandt te wyken in het geen
De zuiv're dichtkunst eischt zo vol bekoorlykheên.
Het stelt u in 't getal van zyne kunstgenoten,
En 't ziet door u zyn roem van dag tot dag vergroten
Ja met verwondering de gaven van uw geest
Uitblinken in gezang op menig bruilofts feest.
Gy, door eene eed'le zucht van dankbaarheid gedreven,
Hebt onnavolglyk door uwe pen beschreven
In maatgezag den lof dier noit volpreze stad,
Die onder haar gebiedt heel Kenn'merland bevat.

Wie wordt niet als verrukt, wanneer men op uw' snaren
U lieff'lyk kwelen hoort 't vermaak van 't vischryk Sparen,
En Haarlems dapperheit en onbezweken moedt
Eer Alva's wrede zoon zich zat zoop aan het bloedt
Dier trouwe bugeren, die voor de vryheit vochten?
Schoon zy, helaas! te duur hunn' dapperheit bekochten
Met eigen ondergang en 's vyands ongenâ!

Als ik myn oogen op uw' herders-zangen sla,
Wat vind ik niet een reeks van zoete minne-klachten
Der herdersknaben, die hunn' liefde zien verachten
Van Phillis, Amaril en Doris, die hunn' smert
En min belagchen met een onmeêdogend hert.
Gy Schildert in uw dicht de smert zo op hun wezen,
Dat elk hunn' minnewondt, als uit hun oog, kan lezen,
En niet zo haast zien wy de minnares geraakt
Of ook met een de vreugdt, die op hun aanzicht blaakt.

Wie wordt, ô LANGENDYK, tot lagchen niet bewogen,
Wanneer hy Lodewyk zo geestig ziet bedrogen
Van zyne minnares Charlotte, ruim zo kaal
Als hy? zo weet bedrog door uitterlyke praal,

Mejonker loshoofdt vaak met kunst in slaap te wiegen.
Geen nood! als twee malkaër, gelyk als hier, bedriegen,
Krygt elk zyn rechten loon en welverdiende straf.

Wat stof uw Quincampoix aan elk tot lagchen gaf,
Acht ik onnodig om in 't breed'hier op te halen.
De Heb-zucht kende toen geen wysheit, perk of palen,
Maar drong gelyk een vloedt, door ys-gang aangezet,
Door dyk en dammen heên. Europa scheen besmet
Met dolle koortzen, die, schoon dat ze zyn verdwenen,
Veel' duizend menschen noch tot hunne schâ bewenen.

Uw Arlequyn, vergierd naar 't Italjaansch toneel,
Toont, hoe een ieder toen voor windt het beste deel
Van 't algemene nut, den handel liet verlopen,
Om voor zyn' schyven slechts wat kool-papier te kopen.

Uw Zwetzer toont den aardt van menig vuns poep,
Die met zyn groen' livry elk een door zyn geroep,
Gesnoef en zwetzery wel graag zou doen geloven,
Dat hy als gunsteling verkeert aan grote Hoven,
Maar als men jonker mos eens by den dag beziet,
Bevindt men, dat schoon hy een tal van knechts gebiedt,
Die met een styve treedt hem krassende na treden,
Spek-handel is de zuil van zyn' grootmoedigheden.

Indien ik stuk voor stuk de vruchten van uw geest
Naar eisch beschryven zou, moest ik op hoger leeft
Myn' verffen schoeien, maar de kennis myner krachten
Leert my voorzigtelyk den middel-weg betrachten,
En niet te dolen door een ingebeelden waan:
Maar gy die hoger spoor vrymoedig in mogt slaan,
Laat nooit, uit vreez voor haat, een zucht in u versterken,
Die u de onsterfflykheit tot loon zal doen verwerven.

GEORGE WETSTEIN.

OP DE
MENGELPOËZY
VAN DEN HEERE
PIETER LANGENDYK.

Wat zielbekoorend Dichtbanket
Wordt Febus Zoonen in deez' bladen,
Zo mild zo ryklyk voorgezet,
Om hunnen Dichtlust te verzaaden?
Wat keur! wat pronk van Poëzy!
Wat Hemelval! wat lekkerny!

Wie noodt ons op dit heilig Feest?
Gesierd met zo veel puikjuweelen
Van eenen rykbegaafden Geest,
Wier glansen ons in de oogen speelen.
Wie streelt ons met dit Dichtmuzyk?
De braave Dichter LANGENDYK!

De braave LANGENDYK! dit zy,
ô Meçenaaten der Poëten!
Genoeg om de edele waardy
Van 't deftig Kunstwerk af te meeten;
Van 't Kunstwerk, daar de bitsche Nyd
Vergeeffch op knarssetandt en byt.

Ba-

Bataaffche Dichters! vlecht een kroon
 Van eeuwiggroenende lauwrieren
 Om 't hoofd van Febus waardften Zoon,
 Om 't hoofd des Hoofdpoëts te fieren,
 Die met zyn zuiver Neêrduitsch Dicht
 Ganfch Neêrland aan zyn'roem verplicht.

Hoe fierlyk weidt hy in den lof
 Der oude Schilderkunft, voor deezen
 Van and'ren meêr om de ed'le ftof
 Gepreezen, maar nog nooit volpreezen:
 Zo zet de fpreekende Schild'ry
 Het ftomme Dichtwerk luifter by!

Hoe juicht Heer Lems beroemde Stad
 Op 't klinken van zyn zuiv're fnaaren,
 Als hy zyn gulde cyter vat
 En zingt, tot lof van 't zeilryk Spaaren,
 Haare oorlogsdeugd en klokke beleid,
 Haar fchoonte en welgelegenheid!

Met welk een Hemelfch veldgeluid,
 Met welk een'toon ftreelt hy onze ooren,
 Wen hy zyn zachte herdersfluit
 Aan 's Amftels groenen zoom laat hooren,
 En bosch, en berg, en dal, en vliet
 Bocit aan zyn zevenmondig riet!

Hoe lieflyk klinkt zyn huuw'lyksfnaar,
 Daar twee Gelieven binnen treden
 Voor Junoos heilig Echtaltaar:
 Wat fchat van Hymens lieflykheden
 Wat vreugd, wat heil wordt hier verbeeld,
 Als hy het zoet der Trouwdag queelt!

Hier

Hier zien we een' Duitschen Martiaal,
Volleerd in scherpe Puntgeschriften,
Vry van vervalschte bastaardtaal,
Het goede van het quaade schiften
Hier zien we hem met kracht van reën
Alle ondeugd stout den nek intreën!

Dichtminnaars! welk een open hof
Van doorgewrochte Mengelzangen,
Vol keur van uitgeleezen stof
Waar op myn Geest verrukt blyft hangen,
En zich verliest in zulk een' schat,
Die al wat Dichtkunst heet bevat!

Maar welk een reeks van Poëzy
Komt my al lachende te vooren,
Daar 's Dichters heufche boertery
Zich doet op losse toonen hooren,
Vol jok, vol geest, vol kern en pit,
Waar om geen schorfsch van ontucht zit.

Tans wend ik my na 't Schouwtooneel,
Daar zo veel Puiktooneelgedichten,
Zo net geschikt in ieder deel,
Elk een vermaak aandoen en stichten:
En al wie stichtende vermaakt
Heeft recht het wit der kunst geraakt.

Dat heet, ô Dichteren, dat heet
Zich zelf behoeden voor het sterven!
Dat heet voor moeite en vlyt en zweet
De onsterfelykheid met roem verwerven!
Zo leeft men eeuwen naa zyn dood!
Zo wordt men van Apol vergood!

***** 2

ô LAN-

Ô LANGENDYK! Ô Flonkerster
Van Pindus hemelhooge tranſen!
Wy volgen u, daar ge ons van ver
Verlicht met eeuwigheld're glanſen!
Gaa voor, Ô Hoofdpoëet! gaa voor,
Wy volgen op 't gebaande ſpoor!

Leef lang! zing lang! nooit werde uw luſt,
Indien Apol myn beê wil hooren,
Verdoofd, nog 't Dichtvuur uitgebluſcht!
Niets moete uw' heil'gen yver ſtooren!
Zo ſtrekt ge Neêrland lang ten nut,
En Helikon tot ſteun en ſtut.

GOVERT van MATER.

AAN

A A N D E N H E E R E
PIETER LANGENDYK.

Op de uitgaave zyner

P O Ë Z Y E.

Hoe wordt eene edle Ziel tot stoornis aangezet
Wen laffe vleijery verdienden lof besmet!
Volgt niet de laster als een schaûw der braaven tred?

Of als een adder?
Die, schuiflende onder 't groen, daar 't weelig tiert en waft,
De ergelooze Onnozelheid bespiedt, belaagt, verrast,
En met zyn dubble tong haar in de hielen tast,
Bemorft van 't zwadder,

En zwart vergif, dat hem van 't hert ten strot uit welt:
Die Basilisk, die zelf met eigen gif zich velt,
Hift Pindus Cerb'rus aan tot basfen dat hy zwelt

Van spyt en tooren!
Dan dat hy brulle en huile en knarffe en zet zich schrap
Met opgesparden muil voor Pindus stylen trap.
'k Hink u, ô LANGENDYK! van achter naa, en stap
In uwe spooren.

'k Staa veilig, acht ik, daar ik in de schaduw staa
Van uwe Lauwerblaên, als ik uw Boek opslaa,
En bly ter Bruilofte op uw Dichtbanketten gaa

Met Febus Zoonen.
Of

Of gaa ik tans, 't schynt vreemd, by 't Godendom ter Feeft?
Myn Ziel fmaakt zuivre Ambroos, de Nektar drenkt myn' Geest
Men juicht hier, daar men zulk een' hertenwelluft leeft,
Met Hemeltoonem,

Op ongemeene wyze een' oorlogzegepfalm:
Of huuwt de veldfluit aan den fchuinfchen rietenhalm:
Of looft geneugchelyk de vredeolyf of palm
Zo grootsch en edel!

Of zingt de Min ter eere, en Lieven op hun koets:
Of gifpt met ftraffer toon, niet belgziek, maar goedsmoeds,
De Hydraas onzer eeuwe, en temt die onverhoeds
Met luit en vedel:

Of queelt een' Lofzang die de Aardswond'ren wonder looft,
De Kunst der Kunften kroont, die tans Natuur het hoofd
Durft biën, en aan 't fieraad, dat zy haar ftout ontroofte,
Onze oogen kluiftert.

Ik hoor een' kopren klank, Homeers en Maroos zwier;
Ik hoor Anakreöns en Flakkus gulde lier
En Pindaars zilvre luit, zo Hemelfch klinkt het hier
Daar 't alles luitert.

ô Goude Zeden, gy Gezusters van de Deugd!
Treedt faam ten reije, en danst, en springt, en juicht van vreugd,
Nu L A N G E N D Y K u kroont met de onverwelkbre jeugd
In Amftels veften.

Ruimt fnoô gebreken, in een' helfchen nacht geteeld,
't Groot Aardsch tooneel daar ge alle uw' grooten rol op speelt,
Ziende u op 't Schouwburg aan het Y dus afgebeeld
Als vuile peften.

Zo daverde eêr 't aaloud tooneel als Plautus sprak,
Of als Terents den draak met stoute Draaken stak.
ô LANGENDYK gy grypt met hen den lauwertak,
En leeft onsterflyk!

Wie met den eikenkrans vergood keert uit het veld,
Wordt hier beschonken met een gaaf die meerder geldt
Dan Memfiesch koper, dat door 't vuur des blixems smelt,
Dit 's onverderflyk.

Meduzaas staale schild, nog burgt, nog yz're wal,
Beschermt u voor den schicht des Doods, die 't groot Heelal
Vaak fel bestrydt, en dreigt met een' onschutbren val
't Onzeker leven.

Alleen de wakkre Geest, die 't schrande oordeel voedt,
Toont hemelschklair hoe ze ons onsterflyk leeven doet:
't Driest onverstand, hoe zeer 't hier tegen pleit en woedt,
Kan 't niet weêrstreeven.

Die dolle vyand van der Kunsten voedstervrouw
Holt toomloos buiten 't spoor, en barst van spyt en rouw
Dat hy met last'ren, nog met yslyk handgevouw
Tans niet kan winnen.

Want wie de reden voor zyn' Palinuur erkent
Gaat met den teugel, die die wilde woestheid ment,
Steeds in de hand, daar hy den spitsen berg op rent
Der Zanggodinnen.

Dus hebtge, ô LANGENDYK! door uw volgeestig Werk
U een gedachtenis voltooid, die boven 't zwerk
En 's Konings naaldenspits uitsteekt in 's Waerelds perk
Aan 't Y en Spaaren.

De

De ontelbre jaaren , nog der tyden snelle vlucht
Verslindt, nog rooit die uit; neen, 't vliegende gerucht
Uws loffelyken Naams zal uit dit Aardsch gehucht
Ten Hemel vaaren.

PIETER MERKMAN de Jonge.

L O F

Zie LANGENDIJK, het puik der dichtren aen het *H.*
Alom beroemt door zijn vergode Poëzij,
Die konstig heft geleert het jok met ernst te paeren;
De nyd begrimmie dien inboorling van het Spaeren
Vrij vrucht' loos van ter zyde: Apol lau'riert zijn hoofd.
En Neêrland heeft zijn werk d' onsterfelykheid belooft.

E. Vischer.

J. Houbraken sculp.

L O F
DER AÊLOUDE
SCHILDERKONST.

IK roem de konst die door het licht
En schaduw op haar' tafereelen,
Al wat natuur brengt voor 't gezicht,
Vol glans en majesteit laat speelen;
Die menig' braaven kunstenaar
Heeft onverwelkb'ren lof gegeven,
Schoon Atrôps met de nootlotschaar
Den draad afknipte van het leeven.
Hoe lieflyk weidt een keurig oog,
Wanneer 't aanschouwt de schilderyen,
Met verw naar Iris regenboog
Gemengd, om met natuur te stryên!
Deez' laat Auroor aan de ooster kim
Het blaauw gebergte flauw verlichten,
En Hekaté gelyk een schim
Voor Febus zonneglanffen zwichten,
Terwyl de zoele westewind
De bloemen opent met zyn' asem,
De morgendauw allengs verzwindt,
En opryft met een' koelen waasem.
Dan ziet het oog het frisch gewas,
Gevlakte kalven, nucht're koeijen,
Van welkers hairen in het gras
De paerlen druipen, als zy loeijen,

A

Be-

L O F D E R A [^] E L O U D E

Begroetende den uchtendstond.
 Men ziet 'er 't weeld'rig geitje springen,
 De lamm'ren op den verschen grond
 In 't klaver 't moederschaap omringen,
 Die uit haare uiërs af en aan
 De lekk're melk als steelswys snoepen,
 En Melker uit zyn wooning gaan,
 Wiens rundervce hem schynt te roepen;
 Opdat hy haastig by hen koom',
 En doe zyn blinkende emers schuimen
 Uit zuivelbronnen, zo vol room
 Dat hyze tweemaal daags moet ruimen.
 De buurt beschouwen we in 't verschiet,
 Omringd van hooge en groene boomen,
 By 't bruischen van een' klaaren vliet,
 Waar in de watervallen stroomen.
 Ook zien we, maar wat dichtcr by,
 En door 't geboomte meer belommerd,
 De Jagerressen, die zig bly
 (Doch afgemat) en onbekommerd
 Ter ruste leidden in het groen,
 Door bosgoën, die 'er steeds op loeren,
 Verraschen met een morgenzoen.
 De schrik schynt yders hart t'ontroeren,
 Waardoor zy vluchten hier en daar,
 En al hunn' vangst en tuig verliezen.
 Men ziet 'er veel met hangend hair
 Al schreuwende den voorgrond kiezen,
 Daar de eene hygende adem haalt,
 En de ander valt door 't haastig loopen,
 Terwyl de boezem zwelt en daalt,
 En schynt van 't bange zweet bedropen.
 Gints springen and'ren in een beek,

SCHILDERKONST.

3

En zwemmen over na de duinen,
Die blinken door een blanke streck,
Verdeeld in geele en groene kruinen,
Van welkers toppen 't volk, in zee,
De zoet en volgelaaden' schepen
Allengs ziet nad'ren aan de ree,
Om hunne lading in te sleepen.

Een ander maalt een woest orkaan
In lucht met wolken overtrokken,
Daar schepen door ten afgrond gaan,
En klippen van hunn' wortels schokken.
Dan ziet men 't allersterkste schip
In holle zee en dwarrelwinden,
Te barste sling'ren op een klip;
Daar troost noch uitkomst is te vinden
Voor zeeliën, die door zulken nood
In plaats van vloeken bidden leeren,
En 't naar gezicht, waar in de dood
Te leezen is, ten hemel keeren;
Terwyl een ander op een mast,
Aan mars en afgebroken touwen,
Zyn' handen slaat, die aanstonds vast
Bekleumen, om het lyf te houwen,
Waarop, op elken donderslag,
Gevolgd naa felle blixemstraalen,
Hy zich verbeeldt den jongsten dag,
Wyl hy 'er 't lyf niet af kan haalen,
Te meer wanneer het dryvend wrak,
Waar van zyn maats gesslingerd waaren,
Digt aan zyn zyd', door krak op krak
Hem dreigt te domplen in de baaren.
Of schildert hy een storm op 't land,
Dan ziet men heete weêrlichtvlaagen,

LOF DER AËLOUDE

Die hutten steeken in den brand,
 En 't landvolk in spelonken jaagen;
 Of blixem die in torens slaat,
 En door den wind raakt in gehuchten,
 Zodat de huisliên buiten raad,
 Met wat zy bergen kunnen, vluchten,
 Terwyl men and'ren bezig ziet
 Om is het mooglyk ondertusschen
 De vlam die telkens verder schiet,
 Door kracht van water uit te blusschen.
 Ook hoe de storm een landhuis schudt,
 En blaast de pannen van de daken;
 Ja rukt een schoorsteen, zwaar gestut
 Met yzers, neder, onder 't kraaken,
 En giert door takken van 't geboomt',
 't Geen buigt, en scheurt, en ploft in 't water,
 Dat zwellende over landen stroomt,
 En bruischt met yffelyk geschater.

Die schept vermaak de Egeïsche zee
 Na zwaare stormen in te binden,
 En toont de droeve Alcioné,
 Vervloekende de losse winden,
 Als zy haar' dooden Ceïx ziet
 Naa schipbreuk dryven aan de stranden.
 Van 't wydberoemd Tracyns gebied,
 Daar hy den scepter had in handen.

Een ander staat het beter aan
 Om 't oog te kitt'len met gebouwen.
 Deez' zet zig neer by 't Vatikaan,
 Om 't Roomsche metzelwerk te aanschouwen;
 Het geen op vyfderhande wyz',
 Verdeeld in grove en ted're leden,
 De Bouwkonst roemt, en strekt ten prys,

SCHILDERKONST.

5

En streelt door evenredigheden.
Nu schildert hy ons Peters kerk
Van binnen, met zyn bouwcieraaden,
Dan Titus boog, dat treflyk werk,
Of Neroos schoone waterbaden,
En doet den Zuil van Antonyn
Of van Trajaan ten hemel ryzen,
Die by een' laagen zonnescbyn
Hun schaduw geeven op Paleizen.

Een ander van een grooter geest,
Vertoont ons de geschiedenissen,
En volgt omftandig 't geen hy leeft,
Of uit de aeloudheid weet te giffen.
Hier voert hy in Pompeus zaal
Held Cezar, zynde alom verraaden
Van t'zaamgezwor'nen, die hetftaal
Uitrukte om in zyn bloed te baden;
Daar Brutus, op wiens fier gelaad
De zucht tot vryheid is te leezen,
Den neêrgedrukten Roomschen staat
Door Cezars dood poogt te geneezen;
Die schrikkende opvliegt van zyn troon,
En Brutus hebbende gevonden,
Pas tot hem zegt: gy ook myn zoon!
Of valt door dryentwintig wonden.
En wil hy door een hooger geest
Zichzelf een ryken eertroon flichten,
Doet hy het Perfiesch heir, bevreesd
Voor Macedoonsche helden zwichten,
Daar Alexander op zyn paerd
Darius moedige olifanten
Doet vluchten voor zyn schitt'rend zwaerd
En brengt den schrik aan alle kanten.

A 3.

Dan

LOF DER A^AELOUDE

Dan baadt de Schilderkonst in 't bloed
 Van honderdduizend Persiaanen;
 Dan voelt zy Alexanders moed
 Om zich een eeuwige eer te baanen.
 Gansch Azië is haar dan te klein.
 Zy kan haar eerezucht niet bepaalen;
 Maar gespt het harnas aan haar leën
 Om meer triumpfen te behaalen.
 Le Brun, ô groote schilderheld!
 Had gy wel mindere gedachten,
 Wanneer gy op de proef gesteld
 Geringer voorwerp dorst verachten?
 Had gy in Alexanders tyd
 Geleefd, hoe zou men van u spreken!
 Heeft hem Apel Kampaspe ontvryd,
 U zou geen Statira ontbreken.
 Egipte roemt dat zyn Kaldeen,
 Die Izis en Oziris eerden,
 Aan Giges deze konst voorheen
 By hen gevonden eerstmaal leerden.
 De Grieksche wysheid stond verfteld,
 Als zy op platte tafereelen
 Door Dedaals neef, dien schilderheld,
 Deez' nieuwe schepselen zag teelen.
 Ach, riepze, dat gy door de lucht
 Met wasse vleug'len hebt gevlogen,
 't Kretenzer doolhof zyt ontvlucht,
 ô Dedalus, is niet gelogen:
 Neef Pirrus heeft veel meer gedaan;
 Hy zou de goden zelf bedriegen:
 Want daar men u ziet voor ons staan,
 Doet hy u op panneelen vliegen.
 Athene roemt op Polignoot

SCHILDERKONST.

Die 't konstgraaveeren heeft gevonden,
Met Mikon zynen tydgenoot,
Die t'zaam' naar de eeuwige eerkroon stonden.
Door dezen schynt de konst verspreid,
Die 't hoeft toen opstak by de Grieken,
En vol van glans en majesteit
De hoven doorvloog op haar' wicken.
Toen rees de groote Fidias,
Die 'theilig schild van Pallas maalde,
Met eenen, die zyn leerling was,
En voorts een eeuwige eer behaalde
Door zyn' Olimpischen Jupyn,
In goud en marmersteen gesneden.
De Griek riep uit; kan 't mooglyk zyn
Dat gy, gebleven hier beneden,
Die wonderlyke trekken bragt
Uit uwen geest in 't Godlyk wezen,
Die majesteit, die groote kracht,
Die Jupiter van elk doet vreezen?
Ik heb, sprak Fidias, Homeer
In zyne vaerzen willen volgen,
Daar hy met zynen fenixveer
Dien God dus schildert, als verbolgen:
„Het hair verftrooijde op 't godlyk hoofd
„Des donderaars, de winkbraan zonken.
„'t Gezicht, nu schitt'rend dan verdoofd,
„Scheen als een sineulend vuur t'ontvonken.
„De hemel schudt, de Olympus kraakt,
„Terwyl hy met zyn blixemstraalen
„Het kruid der aarde zengt en blaakt,
„En bergen zinken doet tot dalen.
Zo blyft, doorluchte Fidias,
Uw naam vereeuwigd door uw' werken,

LOF DER A^AELOUDE

Al zyn zy, laas! tot puin en afch
 Vergaan met de oude Griekſche kerken.
 De Dichtkunft die gy hebt geacht,
 Zingt nog hoe uw Minerf t'Atheenen
 De waereld in verwondring bragt.
 De ſtraalen van haar' wysheid ſcheenen
 Om 't Godlyk beeld. De krygſpiek drit.
 Men ziet den ſtryd der Amazoonen
 Met Thezeus om het blinkend ſchild
 Van buiten in een lyſt vertoonen.
 Van binnen ziet men Tifons rot,
 De reuzen die den hemel tergen,
 Geblixemd van den dondergod,
 Verpletten door gebroken bergen.
 De Sfinx, haar wysheid toegewyd,
 Bewaart de krygshelmet vol lauren.
 Op haare broozen ſtaat de ſtryd
 Der ſnoô Lapiten en Centauren.
 Dit werk heeft 's meesters roem verbreid,
 En pronkt naaſt and're kunſtcieraaden
 In 't goude koor der eeuwigheid,
 Daar 't Nyd noch Afgunſt kunnen ſchaden.
 Ontſluit, ô ſchoone Schilderkunſt!
 O zuſter van de Zanggodinnen
 Deez' Tempel! laat myn geest de gonſt
 Van uwe lievelingen winnen!
 't Gaat wel, men opent my de deur.
 O Goôn hoe ſtaa ik opgetogen!
 Zien wy ſchakeering van koleur?
 Of speelt het leven voor onze oogen?
 Hier hangt een werk van Mikons hand,
 Daar Priaam ſneuveld voor de altaaren,
 De Griek vol woede blaakt en brandt,

SCHILDERKONST.

9

En sleept Kassandra by de hairen,
Door Ajax snooden lust verkracht.
Apollodorus van Athenen
Verbeeldt hoe hy de goën veracht.
Men ziet hem teffens last'ren, weenen,
En dreigen, daar hy op een klip,
Met kracht de onstuime zee ontzwommen,
Het wrak van zyn geblixemd schip,
Vol roofs van Trojes heiligdommen,
Met hartenleet ten grond' ziet gaan.
Hy moet al lasterend verdrinken;
Neptunus drytand doet door 't slaan
Hem met de rots in zee verzinken.

Wat verder zien we een heerlyk beeld,
Penelope, den roem der vrouwen
Uit Zeuxis schrand'ren geeft geteeld.
Zyn Juno die wy hier aanschouwen
Is heerlyk, en volmaakt van leeft,
Wyl hy, uit de Agrigenter maagden,
Vyf schoone keurde, die hem 't meest
Met de and're konstenaars behaagden.
Uit de eene koos hy 't fier gelaat,
Een aanzicht net en fraaij besneden,
Uit de andere de juiste maat
Der armen, en der poez'le leden.
De derde schonk bevalligheid,
De vierde een welstand aller deelen,
De vyfde een fiere majesteit,
Die, hoe ontzaglyk, 't hart kon streelen,
Een hemelkoninginne waard.

Uw fruit, aantreklyk voor elks oogen,
ô Zeuxis, maakte u ook vermaard,
Hier hebt gy vog'len door bedrogen,

B

Wan-

LOF DER A^AËLOUDE

Wanneer gy met Parazius
 't Vermaarde wedspél had begonnen.
 't Is waar uw fruit bedroog den musch:
 Maar gy wierdt echter zelfs verwonnen
 Door 't net geschilderde gordyn,
 Dat gy te haastig wout verschuiven.
 Maar 't volk vergaapt zich aan den schyn.
 't Is zo veel konst dus vrucht en druiven
 Te schild'ren als geploojde stof,
 Daar de Efezier in was bedreeven.
 Men geef' hem hierom grooten lof,
 Nog zal hy dien te boven freeven
 Door and're werken van zyn hand,
 Naar de evenmaat der aangezichten,
 Een schoonen omtrek, vasten stand
 Des beelds, en vlakke snelle lichten.

Maar zagt, wat wond'ren zien wy meer?
 Twee ligtgewapende soldaaten,
 Zy werpen hunne schilden neêr,
 Wyl zy verbaast den stryd verlaaten.
 De één schynt door 't loopen als verhit,
 En zoekt wêer ademtocht te krygen,
 En de ander, die ginsch nederzit,
 Schynt moede en afgemat te hygen.
 Dit konststuk pronkt met Demons naam.
 Maar 't stuk dat wy daar naast zien hangen
 Is meer vereeuwigd door de faam.
 'k Word van verwondering bevangen,
 Timantes, groote schilderheld,
 Door 't puik van uwe tafereelen,
 Vol schikking, die uw' wysheid meld,
 In 't hand'len van de konstpençeelen.
 Wy zien de onnozele Ifigeen

SCHILDERKONST.

II

Voor 't bloedaltaar der priest'ren bukken,
 Al 't heir vol droefheid, stort gebeên,
 Op hoop van haar den dood te ontrukken.
 Ja Kalchas zelf, de aartshuichelaar,
 Laat traanen, beeft, en schynt te fidderen,
 Wanneer de maagd met hangend hair
 Het oog slaat op de Grieksche ridderen,
 En prinzen die rondom haar staan.
 Geveinsde Ulisses schynt te schreijen.
 Held Ajax roept de goden aan
 Op 't naar gezucht der maagdereijen.
 Vorst Menelaüs ziet zyn nicht
 Vol droefheid aan, en schynt te weenen
 En roepen: welk een wreed gezicht!
 Een konings dochter van Miceenen,
 Een overschoone lencebloem,
 Nog naauwlyks uit de knop gebroken,
 Vrouw Klitemnestraas hoop en roem,
 Die helden heeft in min ontfoken,
 En vorst Achilles lieve bruid,
 Moet op den eisch der godheid sterven.
 Diaan herroep uw wreed besluit!
 'k Wil Helena voor eeuwig derven.
 Nooit stort men dit onnozel bloed.
 Indien men, Goden, voor het leeven
 Den val van Troije koopen moet;
 Wel aan, ik ben getroost te sneeven:
 Maar ach! het noodlot, al te wreed,
 Eischt maagdebloed tot offerhande!
 Daar knielt ze, en 't moordmes is gereed.
 Elk wreek deez' dood, en myne schande,
 Op Paris, Priaams lasten zoon!
 Deez' slag, ô dapp're Grieksche helden,

L O F D E R A ^A E L O U D E.

Ô Wreekers van myn bitt'ren hoon,
 Zal duizend Trooijſche koppen gelden.
 Dus ziet men in dit braaf gelaat,
 Hoe gramschap vrees en medelyden,
 Met wraakzucht, droefheid, ſpyt en haat,
 Het koningklyk gemoed beſtryden:
 Maar Agamemnon gaat de rouw
 Om zyne dochter diepſt ter harte.
 Als heur Timantes ſchild'ren zou
 (Wiens kloek penceel het leeven tarte)
 Schoot hy in kracht en konſt te kort;
 Dies moeſt de mantel 't hoofd bedekken,
 Terwyl hy zucht, en traanen ſtort,
 Die elk tot medely verwekken.
 Hy kan het alderlieſte kind
 Niet voor het bloedaltaar zien ſlachten:
 Zyn hart heeft het te teêr bemind,
 Het ſmelt in druk op zyne klagten.
 Eupompus ſchilderde ook met konſt,
 Daar Sicionië op mag boogen,
 Zyn naam leeft door Pikturaas gonſt,
 Alblinkt zyn werk niet voor onze oogen.
 Gints zien w' in 't aartig tafereel,
 Hoe de Overwinning op een wagen
 Vier roſſen ment, met haar gareel,
 Die deez' Godin, elks welbehaagen,
 Ten hemel voeren op den wind;
 Voorts Hebe, een meisje jong van jaaren,
 Lieftallig, overal bemind,
 Godin der jongkheid, blond van haren,
 Die dart'lend golven om den hals.
 Haar fluijer speelt rondom de leden,
 Bedekt een boezem quiks en malsch,

Met

Met duizenden aantreklykheden.
 Nikomachus doorluchte geeft
 Blonk dus in 't Kapitoel te Romen,
 En is alom beroemd geweest.
 Wie kan zyn' lusten thans betoomen,
 ô Schilderkonst, in dit vertrek?
 Wie kan uw' konstenaars volpryzen?
 Myn zang loopt buiten myn bestek,
 Vervoerd door zo veel Grieksche wyzen.
 Wat schoonheid toonen Filoxeên
 En Aristides in hunn' werken,
 Daar Pamphilus mê heeft gestreên.
 Wat wond'ren zyn 'er aan te merken
 In deez' befaamde konstenaars.
 Wie kan naar waarde Echion loven?
 Het zonnelicht verdooft de kaers.
 Zyn'konst gaat allen roem te boven.
 Ei zie wat lieve en zoete maagd
 Vlecht hier een krans van kruid en bloemen!
 Zeg, schoone, wie uw oog behaagt?
 Wie zal zich zo gelukkig noemen
 Dat hy uw tuiltjes waardig zy?
 Gy lacht, en wilt geen antwoord geeven?
 ô Goôn! wy zien een schildery,
 Die niets ontbreekt dan 't waare leeven!
 Pausias heeft zyn lief Gliceêr
 (Die hem de schikking van de verven
 Door bloemschakeering zacht en teêr
 Geleerd heeft) dus behoed voor 't sterven.
 Wat stuk zien wy dus onvoldaan?
 Het schynt een t' samenkomst der Goden.
 Eufranor dorst dit werk bestaan,
 Zyn zucht tot lof schein hem te noden.

L O F D E R A [^] E L O U D E

Tot zulk een godlyk meesterstuk:
 Doch hy, vervoerd door zyn' gedachten,
 Maalt God Neptuin met goed geluk
 Zo schoon als iemand kon verwachten:
 Maar wyl hy al zyn konst besteed
 Kon hy daarna Jupyn niet treffen;
 Hy staakt zyn werk met hartenleet,
 En moet te laat zyn ramp beseffen.

De jonge krygsliên, die wy gints
 In't schip zien treden, zyn de helden,
 Die Jazon, Argos dapp'ren prins,
 Wiens roem de grootste dicht'ren melden,
 Getrouwlyk volgen op den tocht
 Naar Kolchis; om het vlies te winnen.
 Dit stuk, door Guidias gewrocht,
 Plagt Romen om zyn konst te minnen.

Ook zien w' een werk van Antidoot,
 Een tweegevecht, gemaald te Atheenen;
 Maar 't geen zyn roem het meest vergroot,
 Die door den tyd ligt waar' verdwenen,
 Is, dat de groote Nicias,
 Het licht der konst in zyne tyden,
 Deez' wakk'ren meesters leerling was,
 Wiens werk hier pronkt aan alle zyden.
 Wy moeten langs deez' gallery
 Zyn overdeftig werk beschouwen.
 Koom laat ons wand'len aan deez' zy.
 o Zoet bedrog! deez' konstgebouwen
 Zyn op een platten muur gemaald!
 o Hand van wonderlyk vermogen!
 Hier word natuur zelf achterhaald.
 De doorzichtkonst bedriegt onze oogen!
 Gints staat Neméa in een nis,

Zy temt een leeuw den vorst der dieren;
Wyl zy Godin der bosschen is.
Hier naaft is Bachus, zie hem zwieren
En dronken wagg'len, met Sileen,
Zyn' Satyrs en zyn' Wypapinnen.
Hier danst, daar spuuwt, gints rolt'ereen:
Die dronken wil den dans beginnen,
Op 't schel geluid van evoë.
ô Roem der Grieksche konstenaaren,
Uw naam vliegt over land en zee,
De lauwerkroon verciert uw' hairen.
Augustus heeft uw werk bemind!
Die overwinnaar werd bevangen
Van konstluft door uw' Hiacint,
Die in zyn' tempel werd gehangen,
Na dat die keizer was vergood.
Maar zoude ik, wat ik zie, verhaalen,
Myn schilderzang werd veel te groot;
Ik treede in een der naaste zaalen.
De Sicjioonsche schildergeest,
Melantus, streelde elks hart door de oogen.
Hoe groot die schilder is geweest,
Is waard te worden overwogen.
Hy had den koning Aristraat
Geschilderd op deez' zegenwagen,
Waar achter de Overwinning staat,
Die hem, naa 's vyands nederlaagen,
Verciert met eenen lauwerkrans:
Maar 't heerlyk stuk werd haast geschonden:
Want naa den dood des snô tirans
Heeft zich Aratus onderwonden
Zyn lang verdrukte vaderland
Te redden uit de slaafsche banden.

L O F D E R A Ê L O U D E

't Geluk verzelt zyn ftrydb're hand,
 Hy fchopt het hoofd der dwingelanden,
 Tiran Nikokles, uit den troon,
 Vernielt alom de beeldteniffen
 Der ryksverraaders tot hunn' hoon;
 De held wil nochtans 't werk niet miffen,
 Dat door Melantus hand zo eël
 Is uitgevoerd. Hy ftaat verwonderd
 En ftarooft op dit Tafereel,
 Het welk alleen wordt uitgezonderd:
 Doch zucht tot konft zwicht voor den haat.
 Het ftuk mag in 't geheel niet blyven.
 Hy volgt te ligt Nealces raad
 Die 't hoofd des dwinglands uit doet wryven.
 Het ov'rig werk wordt duur gefchat,
 Van prinfen en vermaarde heeren,
 Die op den rykdom van een ftadt
 Deeze enk'le fchildery waardeeren.

Ei my! wat felle blixemftaal
 Verblindt met kracht myn' fcheemrende oogen
 En fchittert door de fchilderzaal?
 Zy brandt... ô neen, ik word bedrogen,
 Dat doen geen blixems van Jupyn:
 Maar van den prins der konftenaaren!
 Bedekze weêr met uw gordyn,
 Godin, en laat my wat bedaaren,
 Eer Alexander uit zyn hand
 Apelles fchildervuur laat glippen,
 My de oogen blaakere en verbrand'
 Die ik bedekt hou met de flippen
 Van 't kleed... gy hebt myn beê verhoord,
 En ftreelt my weder hart en zinnen.
 'k Zie Venus, die elks oog bekoort,

Het

SCHILDERKONST.

17

Het puik der hemelsche Godinnen,
 Gebooren uit het schuim der zee.
 Zy schynt gekleed met dunnen wasem.
 Men welkoomt haar aan Ciprus ree,
 Terwyl zy met haar zoeten asem
 De roos doet bloeijen, daar zy treedt.
 Zy vlecht het hair met paerelsnoeren.
 Al de Uuren maaken zich gereed
 Om haar ten hemel in te voeren.
 Zo leeft gy, ô Kampaspe, in schyn
 Van Venus, door 't pengeel uws minnaars,
 Die zuchten moest van minnepyn,
 Eer hy uit d' arm des overwinnaars
 Van Azië, u ontfing, door gonst
 Tot zynen geeft, zo kloek, zo schrande,
 Naadat de liefde tot de konst,
 Uw liefde in 't hart van Alexander
 Verwon, door stryd en wederstryd.
 Hoe moest Augustus 't stuk behaagen,
 o Schoone, wyl hy 't in zyn tyd
 Met plechtigheid heeft om doen draagen,
 En off'ren als een heiligdom
 Te Rome, in Cezars tempelkooren,
 En liet, al maalde Apel u stom,
 Uw stem in Grieksche vaerzen hooren.
 'k Zie Megabizus d' offeraar,
 Zo breed van baard, gestrekt van wezen,
 Door vetheid wagg'lende aan 't altaar,
 Een hinde, uit honderd uitgelezen,
 Eerbiedig off'ren aan Diaan,
 Geholpen door der priest'ren reijen,
 In schyn met godsvrucht aangedaan,
 Om 't volk te straffen of te vleijen,

C

Na

LOF DER A^AELOUDE

Na dat het tot hun voordeel strekt.
 'k Zie Klitus, 't puik der Griekſche helden,
 Gemaald of hy ten ſtryde trekt,
 Den helm ontfangt, en na de velden
 Van Azië, Filippus zoon,
 Uit Macedoniën, wil volgen;
 Een Prins die in de plaats van loon,
 Door Alexander zelf verbolgen
 In dronkenſchap wierd omgebracht;
 Wyl hy hem niet als God wilde eeren,
 Des vaders daaden hooger acht,
 En ſmaalt op 's konings wyfſche kleëren,
 Die 's and'rendaags den held beſchreidt,
 Het hof vervult met jammerklachten,
 Een heerlyk lykvuur hem bereidt,
 En 's hemels gramſchap wil verzachten.
 'k zie Abro, dat welluſtig beeft,
 Van 't eiland Samos, naar het leeven,
 Een logge vetſmul, grof van geest,
 En in een ſchildery, daar neven',
 Een man beroemd door kloek verſtand;
 't Is Gorgoſtheen, den treurſpelfchryver,
 Die 't hoofd laat ruſten op de hand,
 De nagels kaauwt, en peiſt vol yver
 Hoe hy zyn ſpelen ſchikken wil;
 Opdat zyn naam niet word' miſpreezen
 Van Momus, of een albedil,
 Die ſchimpt, en niet beſchimpt wil weezen.
 Meer helden pronken door de konſt
 Des ſchilderprins, wiens wonderwerken
 Hem brachten in der vorſten gonſt;
 Wiens roem de Faam op vlugge vlerken
 Den nazaat eeuwig melden zal,

SCHILDERKONST.

19

Ten spyt der schilderkonstbarbaaren,
 Benyders, die hy overal
 Grootmoedig in den schildd' dorst vaaren;
 En kluiſt'ren in zyn schildery;
 Die Grieken niet alleen, maar Romen
 Hield opgetogen, dat hem bly
 Zag in zyn wal verwellekoomen.
 Hier was het dat zyn kloek penſeel
 By iedereen den prys behaalde,
 Door 't paerd, zo leevend ſchoon en eël,
 't Geen 't vuur als uit zyne oogen ſtraalde.
 Hy lette op 't oordeel van geen menſch,
 Die door de wangunſt aangedreeven,
 Licht tegen zyne hoop en wenſch
 Den prys kon aan zyn vrienden geeven;
 o Neen, hy brengt een leevend paerd
 By 't ros gemaald met zyn penſeelen,
 Dat briefcht, en ſchuimbekt, roert den ſtaart,
 En poogt Apelles dier te ſtreelen;
 Dus won hy d' opgehangen prys,
 Ten spyt van de andere konſtenaaren,
 Wiens paerden op zo ſchoon een wys
 Noch leevend niet geſchildert waaren.
 Ook heeft hy Alexander hier
 Vertoond op zynen zegewagen,
 Van wezen dapper, jong, en fier:
 Maar 't moeft, wie konſt bemint, miſhaagen,
 Dat keizer Klaudius zo ligt
 Dit heerlyk wezen uit deed wryven;
 Om dat Auguſtus aangezicht,
 Dat echter kon verewigd blyven,
 Op Alexanders lyf zou ſtaan;
 Dus moeft die eeuw twee beeldteniffen

L O F D E R A Ê L O U D E

Des helds, door prins Apel gedaan,
 Om 's keizers zinlykheden missen.
 Ook maalde hy den krygsgod Mars,
 Geboeid aan voeten, hals, en handen,
 Die wreed van opzicht, stuurs en bars,
 Uit boosheid knarste op zyne tanden.
 Hier naast zien wy Achilles zoon,
 Held Pirrus, koning van Epieren,
 Die teffens dapper schynt en schoon;
 Geharnast om de krygslaurieren.
 Te winnen in het veld van eer,
 Den Griek een heldenspoor te baanen,
 En gaan vol moed en kracht te keer
 't Ontelbaar heir der Persiaanen.
 Ook maalde deze kloeke hand
 Diaane, in 't midden van haar reijen;
 Voor wie een ree op 't outer brandt,
 In de Tessalische valleijen
 Gevangen voor de jachtgodin,
 Door Nimfen, schoone jagereffen,
 Die uit een afkeer van de min
 Hunn' brand in koele beeken lesschen.
 Dees reinigt haar getrouwen hond
 Den muil van bloed, en die plukt bladen
 Tot artseny voor zyne wond;
 Een ander is met wild beladen
 Door haar gevangen op de jagt.
 Hier snydt men takken af tot pylen,
 Daar deelt men t'saam het kost'lyk vacht,
 Gints zienwe een maagd haar jachtspriet vylen,
 Die op een rib van 't everzwyn
 De punt is drillende afgebroken.
 Deez' draagt een vaas vol offerwyn,

SCHILDERKONST.

21

Die hout en takken om te stookten.
 Een ander boet of maakt een net,
 Terwyl een deel der schoone reijen
 Op 't leger van de honden let,
 En and'ren d' offerdisch bereiën.
 Gints zien we 'er door de jagt vermoeijd,
 Die sluim'rend hunne leden rekken,
 Of daar het bruischend beeknat vloeijt
 In slaap geraakt, hen voelen wekken,
 Om hunn' godin met feestgebaar
 En zoet geluid van maagdekeelen,
 Eerbiedig by het veldaltaar
 Te loven, en het oor te streelen,
 Als Febus paerden gaan te rust,
 De hooge bergen schaduw geeven,
 En Venus ster de kinnen kust,
 Geen nevels boven 't aardryk zweeven,
 Behalven wolkjes, die Diaan
 Gezeten op haar hemelwagen,
 In 't midden van de held're maan
 Door haaren sterren-heirweg draagen.
 Gints zien we Apelles laatste werk,
 Zyn Venus, die haar glans ten toon spreit,
 Ze is naakt, en zit op 't dunne zwerk,
 Elk staat verbaast om haare schoonheid.
 Het loddrig oog schiet vonk op vonk,
 Van 't mondje vloeijen nektar druppelen.
 Zy maakt de stramste gryzaarts jongk,
 En doet den stuursten wysgeer huppelen,
 Als hy dit hemelsch beeld beziet,
 Dat alle zinnen kan bekooren.
 Zwyg oudheid, ze is uit zeeschuim niet;
 Maar uit Apels penceel gebooren,

L O F D E R A Ê L O U D E

Op 't eiland Kos, daar zweeftze om hoog
 Nu haar de hemelreijen nooden.
 Gints treedt ze in Iris regenboog,
 En voert haar' schilder by de Goden.

Nu toont de tafereelgodes
 Jalizus, met zyn' jachthond, konstig
 Geschilderd van Protogenes.

Wat God was uw penſeel zo gonstig,
 o Schilderheld, dat gy den prins
 Der kunſtenaars hieldt opgetogen?
 Hy zag verwonderd hier en gints,
 Miftrouwende zyn konſt en oogen.
 Ach! hier ontbreeken maar alleen
 (Dus barſt hy uit naa 't diep ontroeren)
 Dry hemelfche bevalligheên,

Om 't ſtuk ter ſterren in te voeren!
 Godin wat ſchoonheid ſtelt g' ons voor!
 Wy zien der Goden beelden praalen,
 Geschilderd van Asklepîdoor,
 Tot eeuwig gierſel uwer zaalen.
 Jupyn zienw' op zyn' adelaar,
 Die oppergod, en blixendraager,
 Pronkt met een diadeem op 't hair.
 Hier nevens ſtaat de waereldplaager,
 God Mars, de ſchrik van ſtadt en veld,
 Van 't hoofd gewapend tot de voeten,
 Dien de uitgeteerde wolf verzelt,
 Als haakende om een roof te ontmoeten.
 Hier nevens zien wy Venus ſtaan.
 De gordel Ceſtus giert haar' leden.
 Zy lonkt haar' Mavors ſteelſwys aan;
 De ſmidt Vulkanus word beſtreden
 Van yverzucht, terwyl zy lacht,

En

En haare duiven trekkebekken.
't Schynt of hy met zyn net weêr wacht
Om hunne snoepery te ontdekken.
In Juno zien we een majesteit.
De paauwen trekken haaren wagen,
In Pallas zweemt ernsthaftigheid.
Men ziet haar 't schubbig pantser draagen,
Met krygspiets, helm, en beukelaar.
Apol schynt op zyn lier te speelen,
De lauwerkroon verciert zyn hair.
Diane zienw' een jachthond streelen.
Een krans van graan giert Ceres 't hoofd.
Merkuur schynt weg te willen vliegen,
Als hebbende iets den goôn ontroofd,
Of zoekende Argus te bedriegen.
Neptuun zit op zyn schulpentoon,
Verciert met paerlen groot van waarde.
Vrouw Vesta voert op 't hoofd een kroon
Van steden, als Godin der aarde.
Maar zacht wat scheepsfryd toont men hier?
My dunkt ik zie de Egiptenaaren
Den Nyl, hun schoone hoofd-rievier,
Vol moeds met hunne vloot bevaaren,
Bevechtende den Persiaan,
Die Memfis helden durf braveeren.
D' een valt zyn' vyand dapper aan,
En de ander poogt hem af te keeren.
De pylen haag'len door de lucht.
De pektoorts brandt in zeil en touwen.
Men bluft de vlam, men schreeuwt en vlucht.
Wat mensch kan zonderschrik aanschouwen,
Hoe 't zwaerd aan alle kanten woedt,
En maaijt een oegst van heldenkoppen!

De

L O F D E R A ^A Ë L O U D E

De Nylftroom mengt met menfchebloed
 Zyn' kriftalyne waterdroppen,
 En braaktze in 't Middellandsche zout
 Al walgende uit, door zeven keelen,
 En vloekt de krygsliên die zo ftout
 Op zynen ftroom den meefter fpeelen.
 Gy hebt, Nealces, dezen ftryd
 Gefchilderd, geefstig, kloek en kragtig;
 Waarom gy roemens waardig zyt.
 De aêloudheid is uw naam gedachtig.
 De Krokodil die in het riet
 Verfchuild, om d' Ezel te verflinden,
 Beduidt ons waar de ftryd gefchiedt,
 En hoe de Pers zal ondervinden
 Dat hem de Egiptenaar verjaag'
 En doe van zyne ftanden wyken,
 De vloot van Memfis hoofdfroom vaag'
 En dwing' de trotfe vlag te ftryken,
 Zo werd de zee weer vry en ruim.
 Gy zult door zulk een vinding leeven,
 Zo wel als door het paerdeschuim,
 Dat gy zyn eifch niet wift te geeven,
 Voor dat ge uit ongedult een vuil'
 Bemorfte fpons beftond te werpen
 Na 't paerd, en trof het voor den muil;
 Waar door (hoe g' eerft uw geeft mogt fcherpen)
 't Geval uw' naerftigheid verwon;
 Wyl't fchuim fcheen waarlyk fchuim te weezen,
 Dat, voor u, niemant fchild'ren kon.
 Uw naam word ook van elk geprezen,
 Pireïkus, door de aartigheid
 Van duizend kleene beuzelingen.
 Gy maalde een boer die fchreeuwt en fchreijt,

En

SCHILDERKONST.

25

En schynt te worst'len en te wringen,
 Om dat hem door een dorp barbier,
 (Van aanzicht puistig, vies en kluchtig,
 Een krom pedantje, mal van zwier)
 Met haak en nyptang, fiks en luchtig,
 Een kies wordt uit den smoel gehaald.
 Ik laat hem bezig met den kinkel,
 En zie wat gy hebt afgemaald
 In zynen wonderlyken winkel.
 We aanschouwen blinkend moordgeweer,
 Om 't volk na de Elizesche velden
 Te zenden, over Karons veer,
 Na de oude en afgeleefde helden,
 By wien men gul en vrolyk leeft,
 Van leemten weet noch and're quaalen,
 En geen barbier van nooden heeft.
 Om ons de kiezen uit te haalen.
 Men ziet 'er honderd potten staan,
 Zo vol vergifte en bastaart naamen,
 Dat zonder tov'ren te verstaan,
 Geen wyze Egiptenaar zou raamen
 Wat drek 'er in verborgen is.
 De zolder hangt vol krokodillen,
 Zeer vreemde vogelen en vis;
 Die Eskulaap hem leerde villen.
 Zyn knechts zyn ook beschouwens waard,
 Die de ezelskoppen vlytig schuuren
 Met schuimend zeepzop in den baart.
 Een besje licht om die postuuren,
 En maakt een paskaart van haar toot;
 Waar in de meeste steden komen
 Van de oude schyf (nu waereldkloot)
 Van 't uiterst Tule tot aan Romen.

D.

Ver.

LOF DER AËLOUDE

Vergeef 't my wyze konstgodin
 Dat ik u roem met boerteryen;
 Uw kluchten schilder gaf 't my in,
 Minerf wil ook verpoozing lyën.

Neem myne zangnimf by de hand,
 Zy volgt als zufter uwe fchreeden.
 Waar brengt g' ons? ach wy zyn op 't land!
 Daar w' op gebloemte en kruiden treden.
 Koom laat ons zitten in het groen,
 By 't ruiſſchen van deez' klaare beeken.
 Hier zien wy in het lentzaaijzoen
 De ted're knopjes openbreeken.
 Hoe fris, hoe geurig waft het kruid,
 Bedauwd met 's hemels koelen waafem,
 Belonkt van Titon en zyn bruid,
 Geftreeld door Sefyrs zachten afem.
 Waar zyn we? is dit het zalig veld?
 Of is Saturnus tyd herbooren?
 De hemelfche Pandoor herfteld,
 En ſtreelt zy 't aardryk als te vooren?
 Is al 't gedierte mak en tam?
 Is Mars geboeid? Belloon gebannen?
 Wydt de Afrikaanfche leeuw by 't lam!
 En vreeft de vryheid geen tyrannen?
 Is 't heiloos goud, waarom men zwoegt,
 En moordt, en roof, in de aard begraaven?
 Groeijt alles zonder dat men ploegt?
 Wordt nu geen heer geveijt van ſlaaven,
 En kent men geen en nyd of haat?
 Pluimſtrykery bedrog en veinzen,
 Of gierigheid, of zucht tot ſtaat?
 Uit ieder vry zyn hartgepeinzen?
 En ziet men weêr uit tederheid

SCHILDERKONST.

27

Den broeder zynen broeder kuffchen?
 En zal de hemelmajesteit
 Den blixem van haar' gramschap bluffchen?
 o Ja, de zuiv're vrede sticht
 Altaar en kerk in deez' landsdouwen.
 Maar goôn! bedriegt men myn gezicht?
 Het is een konststuk, dat we aanschouwen,
 Verbeeldende den gulden tyd,
 Van weelde en wellust overgoten,
 Den vorst Augustus toegewyd,
 Die Janus tempel heeft gesloten.
 o Zielverrukkelyk vertrek,
 't Welk Lucius penceel bemaalde,
 Dat g' eeuwig tot getuigen strekk'
 Wat licht zyn schrand'ren geest bestraalde!
 Hy heeft de Landschapschilderkonst
 Het eerst geoeffend op de muuren;
 En won in Romen ieders gonst,
 Waarom zyn naam zal eeuwig duuren.
 Hoe! sluit gy nu ô schoone maagd
 Voor myne zanggodinne uw deuren?
 Misschien heeft u haar lof mishaaagd.
 Waarom geeft gy haar stof tot treuren?
 Mag zy niet weiden in den beemd
 Van uwe schilderlekkernyën?
 'k Merk dat gy haar 't gezicht beneemt
 Van de adeloude schilderyën;
 Opdat ze een weinig adem haal',
 En heb verpoozing tussen 't zingen;
 Ook vindt zy in uw schilderzaal,
 Godin, zo veel bespiegelingen,
 En zulk een overryke stof
 Om de oude konstenaars te pryzen,

L O F D E R A ^A E L O U D E

Dat z'eer zou dwaalen in hunn' lof,
 Als hunne wond'ren aan te wyzen.
 Zy vond geen eind voor haar gedicht,
 Indien zy stuk voor stuk zou roemen
 Wat de oudheid brengt voor haar gezicht.
 Wie telt de loveren en bloemen
 Op 't altoosbloeiend Helikon?
 De drupp'len van den hoebronader?
 De stralen van de held're zon,
 Die kroon van aller dicht'ren vader,
 Treedt yverige schilderjeugd
 De aêloudheid naâ met wakk're stappen;
 Maar volg vooral het pad der deugd,
 En oeffen u in wetenschappen.
 Let op de schikking der natuur,
 Nooit moet gy haare kracht verliezen:
 Maar leer van uw' godin Piktuur,
 Het schoonste uit haare schoonheid kiezen:
 Dus zyn u de ouden voorgegaan.
 Beschouw hunn' naagelaaten' werken:
 Hunn' beelden die te Rome staan;
 't Bouwvallig overschot der kerken,
 Pronknaalden, steenen uit den grond
 Gegraaven in de laater dagen,
 Vol heerlyk beeldenwerk halfroond,
 Dat keurige oogen kan behaagen.
 Ding, ding de aêloudheid na de kroon:
 Zo g' als Appellen uit kunt steeken,
 Zal uwen geest noch roem, noch loon,
 Noch Alexand'ren gunst ontbreken.

LOFKRANS

Voor de Stadt

HAARLEM.

LOFKRANS

Voor de stad

HAARLEM.

't **L**uft my deaêloude ftadt, beſpoeld van 't kronk'lend Spaaren,
Een krans van zegening te drukken op de hairen,
En wand'lend met vermaak door 't Kenn'mer paradys,
De Trouw voor 't Vaderland te zingen, haar ten pryz'.
ô Haarlem, koningin van duizend vruchtba're hoven,
Wie kan uw' heerlykheid en ftand naâ waarde loven?
Zwicht Tempe voor deez' ſtreek. Zwicht Peneus voor deez' vliet,
Die uit zyn waterkruik het nat in d' Yftroom giet.
ô Trouw, en Vryheid, weeft de dierba're zanggodinnen
Die ons ontvonken. Helpt den zegezang beginnen.
De hooge Bliker ſtrekke ons tot een Helikon,
En Spaarnes eed'le vloed een klaare Hengftebron.
Verander, ſchoone Hout, uw' bladeren in tongen;
Zo word' de roem der ftadt met eigen lof gezongen.
Of laat het pluimgediert' zyn orgelkeeltje ſlaan,
Op 't ruiſſchen van 't geboomt'. 't Gaat wel, wy heffen aan.
Waar zal ik, ſchoone ftadt, uw ouden oorsprongk zoeken?
Kan ik betrouwen op het dwaallicht van de boeken?
Dees zegt dat gy wel eer zyt door * *Heer Lem* geſticht,
Een

* Uit dezen *Heer Lem*, of *Willem*, als men zyn geſlacht naſpeurt, zyn gekomen
Ezeloor en *Valk*, van welker waardy wy zien kunnen, als we in zien de ſtichting van
Voortburg en *Valkenburg*, maar alles is zonder grond, en nu al lang van de naauwkeuri-
ge

ge onderzoekers met goed bewys wedersproken. De naspeurende *Boxhorn* (op mondelinge onderrechting van wylen dien scherpzinnigen en scherpzienden *schryver*, hoewel hem eenig toeval de oogen verduisterde) brengt eerst het bedenken dat *Haarlem* zoude zyn een *Heim* der *Herulen* te voorschyn; doch twyffelachtig en zonder besluit te neemen. Om welk bedenken met zekerheid te bevestigen, zich zo veel ontwyffelbaare blyken bloot geeven, dat ik niet weet hoe die in de oudheid ervaren mannen langer in hun besluit stil gestaan hebben. De *Herulen* dan, zyn volken, by *Ammianus Marcellinus*, *Trebellius Pollio*, *Zosimus*, *Suidas*, en andere schryvers, bekend: deze, zegt *Jornandes*, dat uit hun half-eiland *Schandina-via* ('t geen met een engen hals aan *Russia* paalt, en ten deele *Noorwegen*, *Zweden*, *Gotland*, en andere noordsche landen bevat) uitgetogen zyn, om andere woonplaatsen te zoeken. *Eugippus*, in 't leven van den abt *Severinus*, die de apostel der *Noriciërs* genoemd wordt, schynt te kennen te geeven, dat de *Herulen* in dien tyd, de streek van *Norikum* (nu in 't gemeen *Beieren*) bewoond hebben. *Aimonus* maaktze de zelfde met de *Longobarden*; 't welk zo zynde is van dezer optocht en plaatsverwisseling genoeg bekend; doch *Prokopius* spreekt van een oorlog, die tusschen de *Longobarden* en *Herulen* geweest is, alwaar de *Herulen* zo geslagen wierden, datze genootzaakt waren hunne woonplaatsen te verlaten en andere te zoeken. De redenaar *Mamertinus*, in zyn reden voor den Keizer *Maximiaan* uitgesproken, zegt aldus; als alle de *Barbaaren* geheel *Gallië* met verwoesting dreigden, en niet alleen de *Borgondiers* en *Alamannen*; maar ook de *Chaubonen* en *Herulen*, in krachten de eersten onder de *Barbaaren*, in woonplaatsen de laatsten, met een sneldriftigen loop in deze landen ingevallen waaren enz. uit welke woorden ik leere zegt *Klaverius*, dat de *Herulen* en *Chaubonen* (of *Caivonen* of *Cauchen*, gelyk zy genoemd worden) ten tyde van *Maximiaan*, door geheel *Duitschland* het landschap achter rugge latende, tot aan den *Ryn* doorgedrongen zyn. Wat kan 'er klaarder gezegt worden? waar van deeze, myns bedunkens, de voetstappen in *Kaukerk*, en die in *Herulheim* gelaaten hebben. Niet te vergeefs, derhalven, vindt men by *Marcellinus*: na wiens (*karietos*) omkomen, men het genomen vendel der *Herulen* en *Batavieren* ('t geen de *Barbaren* tot verguizing, al dansende, telkens opsteekende om hoog vertoonden;) naa een zwaaren stryd weder bekomen heeft. Hier ziet men de *Herulen* en *Batavieren* onder één vaandel gevoegd, even gelyk te vooren de *Batavieren* en *Kaninefaten*, dat zyn de *Kennemers*, waar van *Haarlem* de hoofstad is; tot geen duister bewys dat de *Herulen* toen al onder den keizer *Juliaan* hun *Heim* gevestigd, en den naam der *Kaninefaten* vernietigd hebben gehad: ('t geen met den tyd des optocht onder *Maximiaan* zeer wel overéén komt.) want dat *Prokopius* van de *Herulen* sprekende zegt: dat ben den keizer *Justiniaan*, toen hy aan het ryk quam, met zeer goede woonplaatsen en andere dingen begiftigde, 't geen veel jaaren laater is, moet, myns achtens, verstaan worden, dat hy z' 'er in bevestigde en voor wettig erkende; want zo word gezegd dat hy den *Franken* de *Gallien* gaf, daar zy die te vooren al bemachtigd hadden, waar in hy ze, om de schaduw der keizerlyke opperwaardigheid te bewaaren, met zynen toestand bekrachtigde. Waar mede nu, zo ik achte, *Heer Lem* genoeg de beenen verlemd zyn, om staande te kunnen blyven. Zie dit in *Ondaans Roomsche mogendheid.* bladz. 15 en 16.

DE STADT HAARLEM.

33

Een ander, dat gy blyft aan * Haarlems ftam verplicht,
 Een ridderlyken ftam, geächt by Hollands braaven,
 Wiens slot by † Affumberg legt in het puin begraaven,
 Door 't knaagen van den tyd en binnelandfchen twift.
 Of wordt uw oude naam uit ** *hair* en *lem* gegift?
 Na zand en klei, aldus in de oude taal geheeten,
 Omdat gy tuffen 't duin en weiland zyt gezeten.
 Of komt men nader aan de waarheid van uw' naam,
 Als gy uw' oorsprongk haalt uit helden groot van faam,
Herulen, volken, die met de oude Batavieren
 Vereenigd, overal de Roomsche krygsbannieren
 Verzelden, tot een steun van 't Waerelddwingend ryk?
 't Kan weezen, als men neemt den naam van †† *Heim* voor *Wyk*;
 Dan zyt gy *Herulheim*, de woonplaats van die helden,
 Wiens roem en dapperheid de aéloude fchriften melden.
 Men klaagt met reden dat de dapp're Batavier
 Zyn daaden liever deed, dan naaliet op 't papier.
 Dit maakt, ô Ouderen, den Naazaat onverduldig.
 Wat zyn wy Tacitus en Cezar niet al fchuldig,
 Dat zy in hunne taal uw' deugden, dapperheid,
 En daaden hebben door het gansch Heelal verbreid?
 Gelyk in Texel, als de zanden zyn verlopen,

E

En

* Dat de ftadt door het geflacht genaamd *Haarlem* zoude geflicht zyn is niet denkelyk: dewyl men nergens, myns wetens, vindt dat zy hier heerschappy gevoerd hebben: dies haalt die eedele ftam, mogelyk zynen naam van 't slot, en de heerlykheid die voorby de *Beverwyk* legt.

† Nu het huis van den oudadelyken ftam *Affendelft*, tot huiden in bloeienden welstand.

** Sommige meenen dat dit de oorspronk van *Haarlems* naam zoude weezen: maar, onzes weetens, vindt men geen *leem* of *kleiland* hier omtrent, ten waar het van de duinen mogt overdekt leggen.

†† *Heim*, betekent in de oude Hollandsche taal *huis*, *wykplaats* of *borstwering*. Dus wordt het dorp *Sassum*, *Sassenheim* van ouds genaamd, na de *Sassen* die daar hunne voetstappen gelaaten hebben, en *Noordwyk* na de *Nooren*, *Katwyk* na de *Katten*, of *Hessen*, en *Kaukerk* na de *Kauchen*.

En veele baakens weg, geen zeeman heeft te hoopen
 Dat hy zyn kost'lyk fchip, op 's lands behoude ree,
 Door 't onweer brengen zal, ten zy hem in de zee
 Een gaauw' piloot ontmoet, en leidt voorby de zanden;
 Zo zou men op de bank der giffing moeten ftranden,
 Ten waar' die mannen door een onvermoeijde vlyt
 De baakens wezen van 's lands oudheid, in dien tyd.

't Zy Haarlem is gebouwd van zyn Kaninefaaten,
 Of door Herulen, of Batavifche foldaaten,
 Die bondgenooten van het machtig Rome zyn,
 Beslaande 't eiland dat omarmd is van den Ryn;
 Den roem van Ken'merland behoeft men niet te giffen,
 Die blinkt vol luifters uit in 's lands gefchiedeniffen.

Als Rome trots wierdt door zyn opperheerfchappy,
 En al de waereld dwong, vocht Kenn'merland zich vry;
 Dat bleek toen † Burgerhart 's lands vryheid zag verdrukken:
 Dees liet in 't Heilig bos de helden t' faamen rukken,
 Befchonk hen in den nacht uit zyn' gewyde fchaal,
 En fprak den vad'ren aan met deeze heldetaal:

„ Spitsbroeders, wy zyn nu, als in voorleeden' tyden,
 „ Geen bondgenooten meer. Men moet van Rome lyden
 „ Dat 't ons tot flaaven maak'. Vergeefs verwacht men hier
 „ Een ftedehouder, met zyn pracht en hoofden zwier,
 „ Om uit des keizers naam ten nut des lands te komen.
 „ Men laat ons tot een prooij aan 't flegte volk van Romen,
 „ Aan hopliën, nooit door bloed of gierigheid verzaad,
 „ Wien geen verdichtfels ooit ontbreken, om den ftaat
 „ Met fchyn van recht alom te kneev'len en te knellen.
 „ Zy preffen wederom ons volk tot krygsgezellen.

De

† *Burgerhart*, *Klaas Burger*, anders *Claudius Civilis*, een vorst, of vorste onder de *Batavieren*, wiens broeder *Paulus* door een Roomfch overfte, *Capito* genaamd, omgebracht was, omdat hy flout voor de vryheid gefproken hadde. Lees deezen oorlog en aanspraaken (gefchied in 't jaar onzes Heeren 72) in *Tacitus*.

„ De tyd genaakt weêr dat de moeder van het kind
 „ Voor eeuwig scheiden zal, hoe teêr het wordt bemind:
 „ Maar zo de vryheid nog de harten weet te raaken,
 „ Moet onze Batavier nu voor zyn' welstand waaken.
 „ Het Roomsche ryk is nooit in erger staat geweest.
 „ De Legioenen, daar het gansch Heelal voor vreeft,
 „ Zyn zwakke krygers, en geen mannen meer, maar naamen.
 „ Hunn' schansen zyn vol buit. Ik weet, zo wy daar quamen,
 „ Dat onze dapp're vuist hen licht'lyk zou verflaan.
 „ Germanje en Gaule zal met ons na vryheid staan,
 „ Ja Rome moet het zien, en onverschillig blyven:
 „ Want zo men 't oogwit mist van onze krygsbedryven,
 „ Dan blyft Vespaziaan het voorwerp van den haat;
 „ Dies weert de slaaverny uit onzen vryën staat.
 Dus sprak die edelste der dapp're Batavieren,
 En zondt na Kenn'merland; opdat het de bannieren
 Met zynen bontgenoot gelyk ontwinden zou.
 Men trok vol moeds te veld', met dapperheid en trouw.
 Hier zag men Brinio, het hoofd der Kenn'merlanders,
 Verheffen op een schild; hy zwoer de Roomsche standerts
 Te jaagen uit het veld, 's lands vryheid voor te staan,
 Gelyk zyn vader eer zo loflyk had gedaan,
 Die met Kaligula, het hoofd der dwingelanden,
 Dorst spotten, als men zag hoe dat hy langs de stranden
 De helmen vullen deed met schulpen, tot een blyk
 Dat hy den Oceaen de macht van 't Roomsche ryk
 Had onderworpen, en van Rome mogt begeeren,
 Om als verwinnaar van 't Heelal te triumfeeren.
 Dees dapp're † Brinio heeft schieelyk langs het strand
 De Roomsche legerplaats en sterktens overmandt,
 Waar onder wordt geteld het heerlyk Huis te Britten,

E 2

En

† *Brinio*, *Bunno*, of *Bruin*, wiens vader den keizer *Kaligula* bespotte als hy in deeze landen was, in den jaare 42. *Oros: lib. 7 cap. 5.*

En al de Sloten die daar Rome mogt bezitten,
 Gesticht door Cezar, en de keizers na zyn tyd.
 Zo vliegt een felle brand in 't stormen wyd en zyd,
 En ziet geen toorens aan of hemelhooge daken,
 Omze als de laagste hut, tot as en puin te maaken.

De schrand're Burgerhart ontveinsde door zyn list,
 Voor 't Roomsche volk, dat hy van deezen aanslag wist,
 Beloofde d'opstand van den Kennemer te dempen,
 En dorst de hopliën van Vitellius beschempen,
 Dat zy de sterkten dus verlieten door den schrik:
 Maar ziende zich ontdekt, rukt in een oogenblik
 Byéén zyn Bataviërs, de Kenn'mers met de Vriezen,
 Die hem tot veldheer door den klank der schilden kiezen.
 Hy slaat zyn leger langs de boorden van den Ryn,
 Daar ook de benden van de dwingelanden zyn.

Men heeft met mannen moed den vyand aangegrepen,
 Die overwonnen wierdt; en vierentwintig schepen,
 Gelegen in den Ryn, moest laten tot vrybuit.
 Zo springt een felle leeuw 't Hircynsch boschaadië uit,
 Daar de adelaar zich ziet door eigen roof benaauwen,
 En snuikt der vog'len vorst de wieken met zyn'klaauwen.

De Faam blies deeze maar de Nederlanden door,
 En 't klonk den Duitschen met den Franken in het oor,
 Die als verbysterd door die kloekheid, elk beleden,
 Dat zich de Batavier vol moeds had vry gestreden.

Germanjē zondt daarop een eed'len afgezant,
 Om hulp te bieden aan het vryë vaderland.
 En Burgerhart zocht voorts de Franken op te wekken,
 Om zich der flaverny van Romen ook te ontrekken
 Met diergelyke rede: „ô mannen, sprak de held,
 „Denkt hoe veel jaaren gy van Rome zyt gequeld.
 „'t Verbloemt uw' flaverny met valschen schyn van vrede.
 „Wy trokken tot uw hulp het slagzwaard uit de schede;

Hoe-

„ Hoewel wy waaren van de fchattingen bevryd,
 „ Waardoor gy wordt gedrukt. 'k Heb in den eerften ftryd
 „ Die heerfchers van 't Heelal met weinig volks verwonnen.
 „ Zy zouden fidd'ren als de Franken eens begonnen
 „ Te werpen van den hals het juk der flaaverny.
 „ Hefperië is verzwakt door twift en dwing'landy,
 „ Het kan met eigen macht de ftoormen niet verduuren:
 „ Maar dwingt elk landschap door het bloed der nagebuuren.
 „ Men denk nu aan den flag van Vindex niet, maar aan
 „ Bataaffche ruiters, die den Borgonjon verflaan.
 „ Streed niet Virginius, met hulp der Batavieren?
 „ Bedenk dan, hoe gy door uw eigen' krygsbannieren
 „ Zyt overweldigd, en in flaverny geraakt.
 „ Nu geld het u, en ons. 't Is nodig dat men waakt.
 „ Voor my, 'k heb tot myn hulp het puik der dapp're benden,
 „ Dat Ottoos legioen dorft vallen in de lenden.
 „ Laat Syrië, met al het Oofte, in flaaverny
 „ Des Roomfchen dwing'lands zyn, Batavië blyft vry;
 „ En Gaule heeft ook al de mannen niet verloren,
 „ Die, eer de fchatting u verdrukte, zyn gebooren;
 „ Ja Varus nederlaag heeft Duifchland vry gemaakt.
 „ Dat heeft Vitel alleen aan 't harte niet geraakt;
 „ Maar vorft Augustus zelf. 't Befchermen van het leeven
 „ Is aan 't onreed'lyk dier zelf van natuur gegeven.
 „ Nu kan men 't Roomfche volk, terwyl het twift, verflaan:
 „ Dees volgt Vitellius, en die Vespaziaan.
 „ Dus zocht de held den Frank een moed in 't hart te fpreken:
 „ Maar vond zich tot zyn fpyt van deeze hulp verfteeken:
 „ Doch 't aangenaame nieuws klonk hem wel haaft in 't oor,
 „ Hoe dat de Bataviers, en Kenn'mer benden, door
 „ Vitellius na Rome in zynen dienst ontboden,
 „ Te rugge trokken, en, uit Flakkus heir gevloten,
 „ 't Romeinfche volk by Bon verwonnen door hunn' moed;

Dus vondt hy zich versterkt door eigen heldenbloed.

Doch 't lust my dezen kryg niet verder op te haalen:

Ik zocht maar d'eed'len aart der ouden af te maalen;

'k Moest anders melden hoe hy wondoor slag op slag,

En Xanten hieldt bezet, daar 's vyands heir in lag,

Tot dat hy, ziende zich aan allen kant verraaden,

Een einde heeft gemaakt van zyne heldendaaden,

Na dat de Batavier zich 't Roomfche krygsgeweld

Ontrukt zag, en alom de vryheid weêr hersteld.

Zo roemt Batavië, met d'eed'len Kenn'merlander,

Dat hy, als Bondgenoot, den Roomfchen arendstander

Gedraagen heeft in 't veld, en lyfwacht is geweest

Der Roomfche keizers, van het gansch Heelal gevreesd.

Zo roemt g' ô Herulheim, dat gy geen stad wilt wyken

Wanneer 't de vryheid geld, waar voor de *trouw moet blyken*.

Maar denk niet braave stad, ô vreedeparadys,

Schoon ik van oorlog zing, dat ik den oorlog prys;

ô Neen, de vreedetoon luidt zachter op myn' fnaaren.

Ik wandel liever langs de boorden van het Spaaren,

Daar ons Astrea, uit den hemel neêrgedaald,

Met lieflyker lucht en heerlykheit bestraalt;

Daar duizend schepen op den friffchen stroom laveeren,

Of vliegen voor den wind als vog'len op hunn' veeren;

Daar menig' lusthuis, 't welk zich spiegelt in 't kristal,

't Cieraad verstrekt des strooms, of Haarlems zoetendal,

Van daar het woedend Meir in zyne kil kooft bruizen,

Tot daar 't zyn' wat'ren looft in Spaarendammer fluizen.

Koom, laat ons in den *Hout dat heerlyk lustprieel

Den Schepper looven voor zyn' goedheid, u zo veel

Zo

* Het of de *Hout*, meest vernield in 't beleg der *Spanjaarden*, doch in den jaare 1585 wederom beplant, en nu in onzen tyd merkelyk veranderd, met rechte laanen in den ouden *Hout*, op het *Spanjaarts veld*, en overal, daar de boomen door ouderdom uitgestorven waren.

DE STADT HAARLEM.

39

Zo menigwerf, o stadt, in hoogen nood gebleken;
Opdat de vrede en rust de zielen mag ontfteeken.
O groen, o lieflyk Hof, daar ieder in mag gaan!
O bosch vol hoven en gezichten, wys ons aan,
Waar certyds *Koster was gezeten buiten kommer,
Daar hy van beukenhout de letters sneed, in 't lommer
Van 't aangenaame groen, en vondt door 's hemels gonst
Ten roem van zynen naam, en yders nut, de konst

Der

*Koster. Adrianus Junius, Petrus Schriverius en Markus Suerius Boxhornius, en meer andere schryvers betoonen, dat de Boekdrukkunst in den jaare 1440 te Haarlem is uitgevonden, door *Laurens Joannes*, gezegt *Koster*, benevens zynen schoonzoon *Thomas Peter*, 't welk ook blykt aan deeze twee opschriften voor het huis onder zyn afbeeldfel geschreven.

MEMORIAE. SACRUM.
TYPOGRAPHIA.
ARS. ARTIUM. OMNIUM.
CONSERVATRIX.
HIC. PRIMUM. INVENTA.
CIRCA. AN. CIOCCCCXL.

Dat is

TER GEDACHTENISSE.
DE DRUKKUNST, BEHOUDSTER
VAN ALLE KUNSTEN
IS HIER EERST GEVONDEN
OMTRENT HET JAAR
CIOCCCCXL.

Het tweede byschrift luidt aldus:

VIRO. CONSULARI.
LAURENTIO. COSTERO. HARLEMENSI
ALTERO. CADMO.
ET. ARTIS. TYPOGRAPHICAE
CIRCA. ANNUM DOMINI M. CCCCXXX.
INVENTORI. PRIMO
BENE. DE. LITERIS. AC
TOTO. ORBE. MERITO
HANC. Q. L. Q. C. STATVAM
QUIA. AEREAM. NON. HABUIT
PRO. MONUMENTO. POSUIT
CIVIS. GRATISSIMUS.

Datis

AAN LAURENS KOSTER,
OUD BURGERMEESTER VAN
HAARLEM,
EENEN ANDEREN KADMUS,
EN EERSTEN VINDER DER
DRUKKUNST
IN DEN JAARE DES HEEREN
M. CCCCXXX,
WAAR DOOR HY DE LETTEREN EN
DE GANSCHEN WAERELD ZEER
VERPLICHT HEEFT,
IS DIT PRONKBEELD
ZO ALS HET IS
(WANTEEN VANKOPER HAD HY NIET)
TER GEDACHTENISSE
OPGERECHT VAN ZYNEN ZEER
DANKBAAREN MEDEBURGER.

Der eed'le Drukkery, daar Haarlem op mag roemen.
 Laat Mentz zyn Guitenberg den eersten vinder noemen;
 De *letterdievery is jaaren lang ontdekt:
 De † Spiegel wyft het klaar, tot heden onbevlekt.
 Aan 't marktveld ftaat nog 't huis van 't hoofd der letterzetters.
 Maar waarom werdt den held geen fterrenkrans van letters
 Gevlochten om het hoofd; opdat hy heerlyk praal?
 Waarom niet opgerecht een pronkbeeld van metaal,
 En Fauf, zyn knecht, vertoond, geketend aan zyn' voeten,
 Om met demoedigheid dien letterroof te boeten?
 Roemt Rotterdam niet op Erasmus treflyk beeld?
 Waarom blyft Kofter van dien luifter nog misdeeld?
 Die al de waereld heeft verlost uit haar verkeerdheid,
 En met zyn konft ontfak de fakkel der geleerdheid.
 Wat vreugd, wat lieflykheid verfchaft dit heerlyk woud,
 Aan luftpaleizen langs zyn' laanen fchoon gebouwd!
 Van daar de Baan begint, omplant met groene dreeven;
 Door Hertog Aalbrecht tot vermaak der jeugd gegeven,

Tot

* *De letterdievery.* De bovengemelde fchryvers getuigen dat *Jan Fauf*, of *Vuift* de letteren zyns meesters gefloten heeft, en daar mede na *Mentz* gevluht is. Dit fleunt op de getuigenis niet alleen van mannen die geloofwaardig zyn, maar 't blykt ook klaar aan een boek genaamd

† *Spiegel onzer behoudeniffe*, zynde het eerfte boek door *Laurens Kofter* gedrukt, zo in 't latyn als duits, begrypende een voorrede van vyf, en een werkje van zesenvyftig bladzyden, zynde een vergelyking van voornaame gefchiedeniffen des ouden en nieuwen verbonds met de heidensche fchriften. Dit is gedrukt in den jaare 1440, en in 't zelfde jaar quam, met de zelfde letter die *Laurens* gebruikt had, te *Mentz* in 't licht, *Alexandri Galli doctrinale*. Hier blykt de dievery. Sommige willen dat *Laurens* ook een boek zoude gedrukt hebben 46 bladzyden groot, verbeeldende de gefchiedeniffen van den *Evangelift Joannes*; mitsgaders een ander genaamd *Kunft van fterven*, 22 bladzyden. Deeze alle zouden te vinden zyn in de boekery des graafs van *Pembroek*: andere meenen dat het laafte gedrukt is van *Jan Vuift* of *Gutenberg*, na den dieffal.

Wy zouden meerder kanttekeningen, indien het nodig waar, maaken: maar wy hebben die zaaken daar verfchil over is of duifter zyn, ten deele willen oploffen. Men leeze behalven de genoemde fchryveren *Samuel Ampfing*, *Ouden-boven* enz.

DE STADT HARLEM.

41

Tot aan het Kraaijenest, dat landhuis ryk van blaân,
Is 't als een parady's, alom van laan tot laan.

Voorts doet zich Heemstede op, een ad'lyk slot aan 't Spaaren,
Waarin men wapens van 's lands graaven ziet bewaaren,
Met vuurslotpieken, en meer ander moordgeweer
Der Spaansche dwing'landy. Het landverslindend Meir,
Het welk de Vennip heeft verslonden met zyn' stroomen;
Vloeijt hier in 't Spaaren, dat zyn groenbewassen' zoomen
Langs hoven, Scholenaar, en Schalkwyk, mild bespat,
Die duizend zeilen zien laveeren naar de stadt.

Maar wil de wandelaar den Heerenweg verkiezen,
Hy zal zich in 't vermaak der heerlykheid verliezen,
Daar 't schoone *Bosch en Vaart zyn oogen tot zich trekt,
Daar †Endenhout den geest tot vreugd en aandacht wekt,
Dat door de veldschalmei van Wellekens zal leeven,
Zo lang de poëzy in Holland wordt verheven.

Gy lustpaleizen die hier praalt, vergeeft het my
Dat ik u hoofd voor hoofd niet roeme in poëzy:
Wie telt de boomen die zo heerlyk u omringen?
Wie telt de drupp'len die uit uw' fonteynen springen?
Wie telt de lov'ren? al uw vruchten en gebloemt?
Die met verwond'ring zwygt heeft u te recht geroemd.

Wy groeten Berkenrode uit de oudheid opgereezen,
Door eed'le riddersen met lof gebouwd voordeezen,
Een ryke heerlykheid, genietende die eer,
Dat zy de zorg verpoost van Amstels **Burgerheer.

Wanneer wy verder treên verheft zich uit de duinen
De spits van Bennebroek, langs geele en groene kruinen.
Hier is het Mannepad, by oud en jong befaamd,
Dus na de nederlaag der Vlamingen genaamd,

F

Die

* De lustplaats van den heere Dirk van Lennep.

† De lustplaats van den heere Muizer.

** De Ed: grootachtb: heer Mr. Jan Trip, heer van Berkenrode &c. &c. Burger-meester der stadt Amsterdam.

Die voor de leeuwsbanier van Haamsté moesten vluchten.
 'k Laat Lis en Hillegom, twee dorpen, veel gehuchten,
 En sloten daar omtrent, aan myne linker hand;
 Opdat ons de Aârdenhout door vreugd de zorg verbant.

Als wy door 't Mannepat, of de elze laantjes treden,
 Vertoont de Leidsche vaart ons duizend lieflykheden.

(Nu drie-en-zestig jaar geleden aanbesteed,
 En na vyf maanden tyds gegraaven en gereed.)

Het jachthuis *Vog'lezang vertoont zig daar voor de oogen,
 Met luister opgebouwd door 't graaffelyk vermogen

Van Floris, die zich hier onthieldt by dag en nacht,
 Des zomers, als de lust hem noopte tot de jacht,
 Om langs het †Bentveld 't hert of 't wild konyn te jaagen,
 En met den valk of 't net de vogels te belaagen.

Roem ook, ô edel huis, dat u de heer de Groot,
 De zoon des grooten Huigs, bewoonde tot zyn dood;
 Een man die, toen de hulk der Staaten scheen te stranden,
 Voor 't raazende gemeen zich bergde in vreemde landen,
 Nadat hy onbeschroomd voor Hollands vryheid sprak;
 Wanneer 't de dwing'landy aan moed noch macht ontbrak,
 Om eed'le helden, en getrouwe burgervaders,
 Te scheuren van malkaâr, of schelden voor verraaders.

Gints ziet men Elswoud, en het zandryk Overveen,
 Het Reigerbosch, de Kolk en hoven daar omheen.
 Hier is de Blinker, dus genaamd na dapp're helden,
 Die zich geharnast op de hooge kruinen stelden,
 En flikkerden van ver door straalen van de zon,
 In 't streng beleg, op hoop of m'u ontzetten kon.
 Hier kan men wandelen langs Tett'ro door de dalen,

Of

* De lustplaats van mevrouwe de wed: van den Ed: gestr: grootachb: heere
 Diderik Dikx, hoogbaljuuw van Kennemerland enz. Burgermeester der stad
 Haarlem.

† Heden toekomende den Ed: gr: Achtbaare heere Gerbrand Pancras Michielsz
 vryheer van Westerdijkshorn enz. Burgermeester der stad Amsterdam.

DE STADT HAARLEM.

43

Of op de bleekery een friffchen adem haalen,
 En rusten te Aalbertsberg, 't aeloude graaflyk hof,
 Daar Floris 't Handvest fchreef, de ftadt ten nut en lof.
 Hier legt een groote beemd van witte lynwaatbleeken,
 Aan 't hangen van het duin, vol groene en blanke ftrecken;
 Hier zypelt door 't gebergt' het leevendig kristal,
 En maakt een klaare beek, of kleinen waterval.
 In 't wand'len doet zich op het ad'lyk Brederoede,
 't Kasteel van Did'riks zoon, vervallen door de woede
 Des binnelandfchen krygs of inval des Westvries;
 En Heemskerk dat ook deelde in zulk een groot verlies;
 't Welk de al te bitt're wraak des vyands moest bezuuren,
 Den brand der daken zien, en val der fterke muuren,
 Met Adrichem, Foreft, het Affenburger flot,
 't Huis Reewyk, Poelenburg, en Meereftlein: maar 't lot
 Des oorlogs kon zo fel die floten nog niet treffen,
 Of zagen zich fomtyds uit afch en puin verheffen.
 Maar als ik 't overfchot van Haarlems huis beschouw,
 Verwondert my de deugd van eene Kenn'mer vrouw,
 Die als men in 't beleg het flot moest overgeeven,
 Haar man droeg op den hals, en bergde dus zyn leven;
 Dewyl 't was toegestaan van hunnen vyands kant,
 Dat zy haar beften fchat mogt draagen uit den brand.
 Eneas liefde moet voor zulk een' liefde wyken.
 Men kent de min het beft wanneer de *trouw moet blyken*.
 Sints bleef dit heerlyk flot in afch, helaas! vergaan.
 Hier toont de landzaat dien gewyden heuvel aan,
 Op wien de Graaven aan den volke moesten zweeren,
 's Lands vryheid voor te ftaan, en na de wet regeeren;
 (Van ridders, knaapen, en 's lands burgers hoog gevierd)
 Waarop men manfchap zwoer, en hy gehuldigd wierdt.
 Wy zullen van de Abdy in Egmond hier niet fpreken,
 Noch Alkmaar zien in 't rond met zyne groene ftrecken;

Dan moest ik dorp by dorp bezoeken langs de Zaan,
 En zien den yver van de Zaanredammers aan,
 Of my begeven by hunn' schepentimmeraadje,
 En pryzen padt voor padt in 't molenwickbosgaadje.

Wy treên door Beverwyk, daar 't pluimgedierte queelt,
 Dat heerlyk paradys 't welk ieders zinnen streelt,
 Vol Atlas hoven, daar de goudgeele app'len bloeijen;
 En Velzen, daar men ziet de bolle kerfen groeijen,
 Die barsten op den boom door sap als Ambrozyn,
 Veel frisscher in den mond dan d'allereêlste wyn.
 Hier pleeg vrouw Machtelt eer, die schoone bruid van Velzen,
 Eer Floris wierd vermoord, haar Gerard bly te omhelzen.
 Vaert wel gy Kruidberg, en Paleizen in het rond,
 Lang duure uw heerlykheid op deezen vrugtb'ren grond.

Wy treden na de stadt, de Zandpoort door, langs Schooten,
 En groeten Spaarendam, het huis ter Hart en Slooten,
 En 't Reuzendorp Spaarwouw, met Reineveen, een hof
 (Aan de eeuwigheid gewyd door Van der Hoevens lof)
 Wiens vyvers ryk van vis, en jong geplante dreeven
 Hun wellust en vermack den heufchen bouwheer geeven.
 Lang leef hier Reineveld met zyn beminde, vry
 Van onrust, daar hy zich vermaekt in poëzy.

Vergeef 't ons Hoogerwoerd dat wy ter zyde treden,
 Wy spiegelden ons eer in uw' vermaaklykheden;
 De geest van Vlaming, in de aêloudheid hoog gelcerd,
 Heeft u, als Westerbaan zyn Okkenburg geëerd.
 Al valt het Huis ter Kleef, en 't overschot der muuren,
 Zyn lof en de uwe zal den tand des tyds verduuren.

Myn vaderlyke stadt, wy treden in uw' wal,
 En staan verbysterd waar men eerst beginnen zal
 Te loven in gezang het geen g' ons laat beschouwen:
 Wy roemen Bavoos kerk die Aelbrecht op deedt bouwen;
 Uw toren juist gezet op 't midden van het kruis;

DE STADT HAARLEM.

45

De vismarkt, 't zand, de hal en 't overoud stadthuis;
 Of koning Willems hof zal onzen aandacht wekken,
 Daar de achtb're raaden 't volk voor burgervad'ren strekken;
 Alwaar de hoogbaljuuw van 't oude Kenn'erland,
 Ten schrik der boozen, zyn gestreng vierfchaer spant,
 En 's lands gerechtigheid op haaren troon verheven,
 De vroomen burgerye in zegening doet leeven;
 Daar ook 's lands graaven en graavinnen op een ry
 Gemaald zyn, en geroemd in oude poëzy;
 Volgeestig, naar den tyd, van Melis Stoke een dichter
 Dien Holland eeuwig roemt, als de eersten taalverlichter.
 Of zal ik Bakenes eerst roemen in myn werk?
 Wiens toren de oude stadt verciert met zyne kerk,
 En voor den oudsten staat bekend in 's lands geschichten?
 Nu moest een vroeger eeuw ons van dien naam berichten,
 Of hy zyn afkomst telt van *Bachus*, die voorheên,
 Hier aangebeden wierdt, eer 't licht des Heilands scheen.
 Of moet men 't van een *Baak* die op den *Nes* stondt haalen?
 De wyngaardstammen, hier ontgraaven, doen ons dwaalen.
 Maar hoe het zy, dit is het oudste deel der stadt,
 Van 't Spaaren eeuwen lang met zynen stroom bespat.
 Ook ziet men hier de kerk gebouwd sint Jan ter eeren,
 Door ridders van het kruis, en 't heilig graf des Heeren;
 Waarom die schoone straat Sint Jansstraat wordt genaamd,
 Gelyk de koningsstraat, in de oudheid lang befaamd,
 Na Koning Willem, dien bestryder der Westfriezen,
 Die zynen weg hier door na Gangolf plag te kiezen;
 Een heiligdom daarna ten nut der stadt geslecht,
 En tot een botermarkt der burgers aangelegt.
 Dees koning meent men gaf een handvest in die dagen;
 Dat Haarlems Burgerye één dag in 't jaar mogt jaagen,
 Die nog op heden wordt de Hartjesdag genoemd,
 En in dees stadt gevierd, welke op die vryheid roemt.

Wy zullen zwygen van de kloosters en konventen,
 Vier biddende orders en de bisschops stoel, wiens renten
 Het recht der graaflykheid ten nutte heeft gemaakt,
 Wanneer de vryheid hier is in haar stand geraakt.
 In laater tyden is de nieuwe kerk gerezen,
 Die aan sint Anna plag wel eer gewyd te wezen.
 'k Roem 't zielen klooster met een toren fraaij vercierd,
 Waar in den Godtsdienst die hervormd is, is gevierd;
 't Bagynhof, nu de kerk der Fransche vluchtelingen;
 De groene wallen die de nieuwe stad omringen;
 De poorten, naar de wys der Gotten opgebouwd,
 En meerder kerken die hier 't keurig oog beschouwt,
 Gereezen naa het volk verlost was uit zyn blindheid,
 Maar laas! gesplitst door twist in veelderlei Gezindheid!

Dus verre, o schoone stad, Vorstin van Kenn'erland,
 Heb ik gezongen van uw' aangenaamen stand,
 Nu zingt myn Zanggodin uw dappere oorlogsdaaden.
 Hoc dikmaals is uw heir gekeerd met laurebladen
 Manmoedig uit het veld. Wat leed de Drechter Vries
 By 't slot te Zaanden door uw' helden al verlies.
 Moest Gysbrecht uit zyn erf niet vluchten voor uw' standerts?
 Als g' Amsterdam verwon', met hulp der Waterlanders,
 Omdat hy had gestemd in Velzens snood verraad,
 Misschien uit yver voor den welstand van den staat;
 Dewyl hy Floris zoon wou hulden, en vervoeren
 Den vader buiten 's lands; die tegen 't regt veel bocren
 Tot ridders hadt gemaakt, om zyne dwinglandy
 Te styven, als hy dong naa de opperheerschappy.
 Of was het uit een wrok, om dat zyn nicht van Velzen
 In schande wierdt gebracht door Floris geil omhelzen?
 Waar van de aeloudheid ons niet klaar heeft onderrecht;
 Hoe't zy, gy hebt zyn stad veroverd en geslecht.
 Gy wreekte Floris dood op al zyn' moordenaaren,

Ja die in 't negenst lid van Velzens maagschap waren.
 Zo volgde gy alom, op uw' verwinning fier,
 De heirkracht van den Graaf, met Hollands krygsbannier,
 Die als een oude leeuw uit zynen kuil gesprongen
 Om op den roof te gaan, gevolgd wierdt van zyn jongen.
 Wanneer gansch Christenryk met macht ter Kruisvaart ging,
 Quaamt gy in Fred'riks heir, die u verheugd ontving,
 Met Willem, Floris zoon; daar ridders en knaapen
 In Kenn'merland gevoed, geklonken in het wapen,
 Met hunne hulk voorwind gestoven uit de vloot,
 Den keten braaken die den mond des Nylstrooms floot;
 Waar op het Christen heir ten haven ingelaaten,
 Den Sarazeen verwon, en 't sterke Damiaten.
 Dat blykt aan 's keizers zwaerd dat op uw wapen klinkt,
 En 't kruis des patriarchs dat by uw sterren blinkt.
 De klokjes in de kerk van Bavo opgehangen
 Vervolgen nog den toon van uw triumfgezangen.
 Ook toonde gy uw' trouw in 't stryden voor 's lands zaak,
 Die uitblonk toen gy door Jakobaas bitt're wraak,
 (Als Holland was gesplitst in Hock en Kabeljauwen)
 Uw' muuren door een heir van Kenn'mers zaagt benaauwen;
 Gy joegt die krygsheldin manmoedig van uw' wal,
 Dat ook een oorzaak was van haar vermaarden val.
 Maar wie kan zonder schrik de moed van Haarlems helden
 In dat vermaard * beleg des wreeden Alvaas melden.
 Wiens hair ryft niet te berg die van dat stormen hoort,
 Wat zeg ik stormen? neen, ik meen de woede en moord,
 Ten afgrond opgedriefcht, met zwaerden, galg en raden,
 Om zich in 't eerlyk bloed der burgeren te baaden;
 Die voor den Godtsdienst en de Vryheid staal noch vuur
 Ontzagen: maar vol moeds gespat uit hunnen muur,
 En in de legerplaats des vyands door gebroken,

Het

* Zie hier verder van in de aanmerkingen achter 't vaers gevoegd.

Het Spanjaarts veld van 't bloed der Duitschen deden rooken,
En sleepten in triumf den krygsbuit binnens wals.
Zo klonken ze in den storm de zwaerden door den hals
Van dwingelanden, en verwaande Spaansche donnen,
Ja kuispten koppen uit verbitterdheid in tonnen,
Waar op geschreven stondt: „ ontvang, ô dwingeland,
„ Dees Negen Penningen, geperst van 't Vaderland,
„ Gy zult de Tiende zyn, indien we u overwinnen.
Die schrikkelyke hoon gaat Fred'rik aan de zinnen.
Hy stormt weer: maar vergeefs verdubbelt hy zyn vuur.
Al zyn de wallen zwak, het krygsvolk strekt een muur
Van vast geklonken staal, daar niemant door kan booren:
Waarom de Spanjaart na geen stormen meer wil hooren.
Hy ziet de vrouwen zelfs, ontziende geen gevaar,
Gewapend op den muur met Kenau Hasselaer,
Die als Penthezilé Vorstin der Amazoonen,
Zich met haar wyvenheir durft in den sryd vertoonen,
Om, die den muur beklimt, te bonzen in de gracht;
Of pikkrans, zwavel, kalk, heet water onverwacht
Te werpen op het lyf, en schieten in het honderd,
Zo dat het Alva zelf ten hove in de ooren dondert;
't Geen Fred'rik sidd'ren doet, en denken om met haast
Te vluchten van de stadt, die gansch Euroop verbaast.
Doch de aartstyan besluit niet van de plaats te keeren:
Maar door den hongersnood de burgers te overheeren.
Dit gaf Oranje tyd te denken op ontzet:
Maar 't wierd dien dapp'ren prins door tegenspoed belet.
Hy bracht op Haarlems Meir een vloot van zwakke schepen,
Die door een groot getal der Spanjaarts aangegrepen,
Den sryd verlooren, en de lang bestormde stadt
De hoop tot haar ontzet, die 't volk hadde opgevat.
Wie kan de rampen van haar' hongersnood beschouwen?
De vader ziet den zoon, de mannen zien de vrouwen,

Door

DE STADT HAARLEM.

49

Door 't vasten afgemat, bezwyken in hun huis.
 De koeijhuid, kat en hond, de vuile rat en muis
 Zyn wildbraad op den disch der edelsten en ryken,
 Die naa 't verteerd is, niets meer vindende, bezwyken.
 Wie stort geen traanen, die gemeene burgers ziet,
 Omtrent den vuilnis hoop te hunk'ren, of men niet
 Een koolstronk vinden kan om vrouw of kind te laaven,
 Terwyl hy zelf verflauwt, en voor hen wordt begraaven.
 Die nood der burgery zet haar tot wanhoop aan.
 Men wil de stadt door 't vuur rampzalig doen vergaan;
 De zwakke vrouwen met de kinderen omringen,
 En slaan door 's vyands vuur, met afgestroopte klingen:
 Maar 't vrouwelyk gekerm verandert dit besluit.
 Men zondt gezanten naa het Spaansche leger uit,
 Om met Don Frederik van de overgaaf te spreken.
 Dus is die krygsleeuwin naa eenendertig weeken
 Door hongersnood getemd, en menig' wakk're held
 Moest buigen voor den beul, die nimmer boog in 't veld.
 Men zag na de overgaaf ruim veertien honderd mannen
 Vermoorden, door 't geweld der vreeslyke aartstyrannen:
 Maar deeze wreedheid heeft weêr wreekers opgewekt;
 Ja Haarlems droeve val heeft zelf tot heil gestrekt
 Van 't dierbaar vaderland: want elk heeft moed gekregen
 De Vryheid voor te staan, door scherpte van den degen.
 Men zwoer Filippus af, om zyne dwing'landy,
 En vocht naa tachtig jaar 't vereenigd Neêrland vry.
 Wat hebt gy zints dien tyd al zegening genoten,
 Ô Wydberoemde stadt. Hoe zag men u vergrooten!
 Wat hebt gy konstenaars in uwen schoot gevoed,
 't Geen u ten roem verstrekt, zo wel als uwe moed.
 Itaalje heeft den prys voorlang aan u gegeven
 Der lantschapschildery. Zo lang Piktuur zal leeven
 Blyft Heemskerks naam bekend, door werken kloek en schoon,

G

Ja

Ja spant met Rafaël van ouds de schilderkroon.
 Zo praalt het Prinsenhof met uw Kornelus stukken,
 De tweede Titiaan, die ieder kon verrukken.
 Vermander, Goltius, en Matham, Zaanredam
 Zyn Burgers hier geweest, wanneer de vryheid quam.
 De weërgalooze Hals in wezens af te beelden,
 De twee Berkheidens, die een ieders zinnen streelden;
 Uw Berchem, en Bamboots, Romein en van der Meer,
 Wiens landschapschilderkonst de Faam met lof en eer
 De waereld door bazuint, zyn uwe voedsterlingen.
 Uw' groote Wouwerman, die in belegeringen
 En slagen uitstak, heeft gemaald zo ongemeen,
 Dat Vrankryks vorsten, en de dapp're prins Eugeen,
 Zyn tafereelen voor een grooten prys begeeren.
 Wie kan Ostade, wie Dufart of Engels eeren
 Naâ waarde van hun werk? of Braakenburg, wiens geeft
 Een luister voor uw' stadt nog onlangs is geweest?
 'k Zou na de braave Maas, de leevenden ook roemen,
 En hunne schoone konst voor vrouw Pictura noemen:
 Maar zulks is voor myn Nimf een al te ted're stof:
 Want heft zy d' een te hoog, het kreukt des anders lof.
 Maar roem ook, Haarlem, op uw' kloeke letterhelden.
 Vergeet dan Ampsing noch Schriverius te melden,
 En and're mannen, die uit de oudheid ryke stof
 Verschaften tot uw eer en ongemeeten lof.
 Dan moogt gy ook met roem van uw' dry kamers spreken,
 Die menigwerv' den prys in redenrykkonst streken,
 Ja hitsten eerst het volk door schimp in poëzy
 Tot opstand, om het land te ontslaan van d'wing'landy;
 Getuigen zyn hier van hunne oude zinnespelen.
 Doch eer voor al de konst, die ieders hart kan streelen,
 Van Schermers zangheldin, vol aangenaamen zwier,
 Die aan 't gesternte pronkt met zyne goude lier.

Maar

DE STADT HAARLEM.

51

Maar eer, en roem, naa Godt, uw' wyze Majestraaten;
Uw burgervaders, die tot heil der onderzaaten
Hunne ongekreukte trouw voor 't vaderland doen zien,
Den wees, den ouden stok en de armen bystand biën;
De deugd verheffen, en de boosheid doen kastyden.
Hier hoeft geen vreemdeling gewetensdwang te lyden.
Hier leeft de Vryheid, met den Godtsdienst en de rust.
ô Vrede, zuster van de vrolykheit en lust,
ô schoone hemelmaagd, blyf met Godts zegeningen
Dit Kenn'mer lustprieel eeuw uit eeuw in omringen;
Omhels Minerve, die door 's hemels milde gonst
Haar troon hier heeft gebouwd, ten luister haarer konst,
Haar weefkonst, wyd befaamd, zo ver 's lands vlooten vaaren,
Of waar men handel dryft in kostelyke waaren.
Roemt Sidon op de konst der zydewevery,
Ons Haarlem streeft daar in Fenicië verby.
Bloey lang myn vaderstadt; nooit moet uw deugd bezwyken,
Waar van gy proeven geeft wanneer de TROUW MOET BLYKEN.

O P

PR. LANGENDYKS LOFKRANS VOOR DE STADT HAARLEM.

W*ie vlecht met zulk eene aartigheid
Een' krans om 't hoofd van 't puik der steden?*

G 2

Wie

*Wie boogt met zulk een' drang van reden
Op Haarlems dapper krygsbeleid?
Wie roemt myn braave Letterkloeken
En Schilders, wydberoemd van naam,
Alom op vleug'len van de Faam
Met lof gevoerd in 's waerelds hoeken?
Wie pryst op zulk een' zoeten trant
Myn schoonte en welgelegen stand?*

TEGENZANG.

*'t Is Langendyk, Apolloos zoon,
Gequeekt, gekoesterd in uw' muuren,
Wiens zang alle eeuwen zal verduuren,
Zo lang de Dichtkunst spant de kroon.
't Is hy, die op zyn zuiv're snaaren,
Die hy van Febus zelf ontfong,
Uw lof zo zielverrukkend zong,
Ter eeuwige eer van 't kronk'lend Spaaren,
Dat fier op zulk een' schoonen lof
Hem toejuicht uit zyn Waterhof.*

SLOTZANG.

*Zo toont die wakk're letterheld
Dat hy, aan d' Amstelstroom gezeeten,
Zyn vaderstadt niet wil vergeeten,
Maar tot myn roem zyn snaaren stelt
Op vryen trant, zo grootfch, zo edel.
Maar braave Dichter! Roem van 't Y!
ô Puikpoët! hoewel ge my
Een Lofkrans vlocht om mynen schedel
Van 't allerschoonst gebloemte op aard',
Noch zyt gy schooner Lofkrans waard.*

GOVERT VAN MATER.

A A N T E K E N I N G E N

*61

Op de Noodmunt die geslagen is gedurende de belegering der Stadt

H A A R L E M.

DE wyl het den verstandigen nakomelingen altyd aangenaam is, de gedenktekenen hunner voorvaderen te bewaaren, of die door anderen bewaart zyn, met eenen zonderlingen eerbied te beschouwen; zal ik den liefhebber van de oudheid onzer vaderlyke Stadt zekerlyk geenen onaangenaamen dienst doen, dat ik achter mynen *Lofkrans* de afbeeldingen der penningen voege, die tot het werk betreklyk zyn; te meer omdat de meesten in de *Medalifche Historie* van Bizot niet gevonden worden. Wy hebben dezelve gezien in het Muntkabinet van den Heere Andries Schoemaker, uitneemend liefhebber, en versamelaar der vaderlandsche gedenkpenningen, die ons gulharrig de hand geboden heeft om de zelve in 't koper te laaten brengen.

De 1ste penning die ons voorkomt, is eigentlyk geen Noodmunt: maar koper geld, dat te Haarlem geslagen wierd, wanneer verscheide steden verlof hadden om zodanig koper geld te munten, tot dat na 't sluiten van de Unie 's lands algemeene Muntery is opgericht. Aan de eene zyde der Penning ziet men 't wapen der Stadt, het welk met vier sterren en een zwaard pronkt, door den keizer Frederyk Barbarossa, en een zilver kruis door den Patriarch van Jeruzalem, aan die van Haarlem vereerd, ter gedachtenisse van de Heldhaftige verovering der Stadt Pelusië of Damiate. Achter het zelve vertoont zich een dorre boom, die het oude wapen zoude geweest zyn: maar ons gevoelen is, dat het een groene boom of bosch is geweest, 't welk in de duistere eeuwen, toen de konsten en wetenschappen ruw en onbeschaafd waaren, door lompe kladders en stempelknoeijers tot zulk een' dorren tak gemaakt zy. De reden die ons tot dat gevoelen aanleidt is, dat Haarlem in de oude tyden al vermaard was, door zyn vermaaklyk Hout, de wellust van gansch Holland, een boschgaadje van grooter uitgestrektheid dan men hedendaags ziet, waarin de Graaven en edelen zich met de jagt verlustigden: en het geen ons gevoelen versterkt is dat 'er meer wapens omtrent dien tyd door onkunde verbafterd zyn, gelyk men, onder anderen, zien kan, aan het wapen van Delft, zynde een stroomend water op een zilver of wit schild, welk water van onkundige kladschilders en steenhakkers in een rechte zwarte streep veranderd is, het welk dus is gebleven tot de Regeering het zelve op den ouden voet hersteld heeft. De andere zyde des Pennings vertoont ons den naam der Stadt *Haarlem* in 't midden van eenen eiken- of Burgerkrans.

De 2de penning, die ook een kopere munt der Stadt is, vertoont het wapen met dit opschrift: *Haarlems goed*, en de andere zyde het oude en nieuwe schild, met eene opene kroon gekroont. Het opschrift van deezen Penning schynt my eenigzins te kennen te geven of dezelve niet op gezette tyden aan den armen uitgedeelt zyn om levensmiddelen te koopen, welke penningen door de Regenten der Godtshuizen wederom van de winkeliers konde ingewisselt worden, gelyk men in de jaaren 1545 en 1559 te Delft penningen ten dien einde gemunt heeft, als men in *Bleyswyks* beschryving dier Stadt zien kan bladz 46. Hierop volgen de *Noodmunten*, die geslagen zyn in den jaare 1572 en 1573 terwyl de Stadt belegert was door den Spanjaard. Van No. 3 tot 14 zyn het alle zilvere Noodpenningen, uitgezonderd No. 13 die van leer gemaakt is. Het wapen der Stadt en 't jaargetal is op allen afgebeeld; ook ziet men op sommigen een leeuwte gestempeld, 't welk een blyk is dat het van de Overigheid ingewisselt is. De andere kleine wapentjes, als daar zyn sterren, waerelden, en andere figuren, beduiden de merken van die geene die het meeste zilver in den algemeenen nood ter munt gebracht hebben.

* G 3

No. 15

*62

No. 15 en 16. zyn geene Noodmunten; maar goude en zilvere Penningen, die de Magistraat heeft doen slaan, tot gedachtenis der overwinning van Damiate; alsook op de uitvinding der Drukkonst van Laurens Koster in den jaare 1440. Aan de eene zyde is een schip, dat met volle zeilen de gespannen keten aan stukken breekt, wordende van alle kanten uit het kasteel met pylen beschoten. Onder aan staat het wapen met het gewoone opschrift: VICIT VIM VIRTUS. *De deugd verwint het geweld.* Aan de andere zyde de Konst of Weetenſchap, verlicht van de ſtraalen des hemels (beduidende dat de Druk-konst de waereld verlicht heeft) houdende een krans in de rechter en leunende met de ſlinkerhand op een drukpers. Aan haar rechterzyde zyn eenige boeken, waar op een pilaar staat, met dit woord: TYPOGRAPHIA. *Druk-konst*, en aan wederzyde S. C. dat is SENATUS CONSULTUS. *Door Raadsbeſluit.* Onder aan HARLEMUM. *Haarlem.*

No. 17, 18, 19, 20. zyn heele, halve en vierendeelen eens Ryksdalers, misgaders een stuk van tien ſtuivers, die alle billioen verklaart; maar gedurende 't beleg tot noodmunt gebruikt, en gelyk aan 't leeuwte blykt, wederom in gewisseld zyn: doch deeze Rykdalers zyn niet alleen te Haarlem ten dien einde gebruikt; maar ook van andere ſteden, ja van de Spanjaarden zelf, wanneer 'er gebrek van geld was. Gelyk my de voorgemelde Heer aangetoond heeft, door een afdruk, hem toegezonden waarop het jaartal 1580 staat. Onder alle deeze gemelde stukken munten de vier volgende noodpenningen uit, naamelyk No. 4. dat het ſtads wapen heeft waar onder 't jaartal 1572 aande eene zyde; en van achteren deeze woorden:

NOBS HAARLEM ALBANICASTRIS OBCESSA TYRANNI STRENUA: MILITIBUS CAUSA NECESSA DEDIT.

Doch dewyl deeze woorden niet geſtempeld: maar op de penning gegraveerd zyn, is het denkelyk dat het 'er naderhand (mogelyk kort na de belegering) door liefhebbers opgeſneden is. No. 8 is op de zelfde wyze, en op de tegenzyde zyn deeze woorden gegraveerd.

HAARLEM VAN DEN TIRAN ALBA BELEGERD HEEFT DOOR NOOD DIT GELD GESLAGEN.

No. 12 is een vierkante zilvere noodmunt daar het wapen van Haarlem op geſtempeld is, en deeze woorden van iemand om geſneden zyn.

DES CONINGS MACHT EN HEEFT MYN NIET BEDWONGEN
aan de tegenzyde ziet men een man in een gebroken rond, ſtaande de handen in het hair, onder hem is een doodshoofd met twee beenen, verbeeldende, den hongersnood, wanhoop en dood. In den gebroken kring staat HAARLEM en by de rand is gegraveerd.

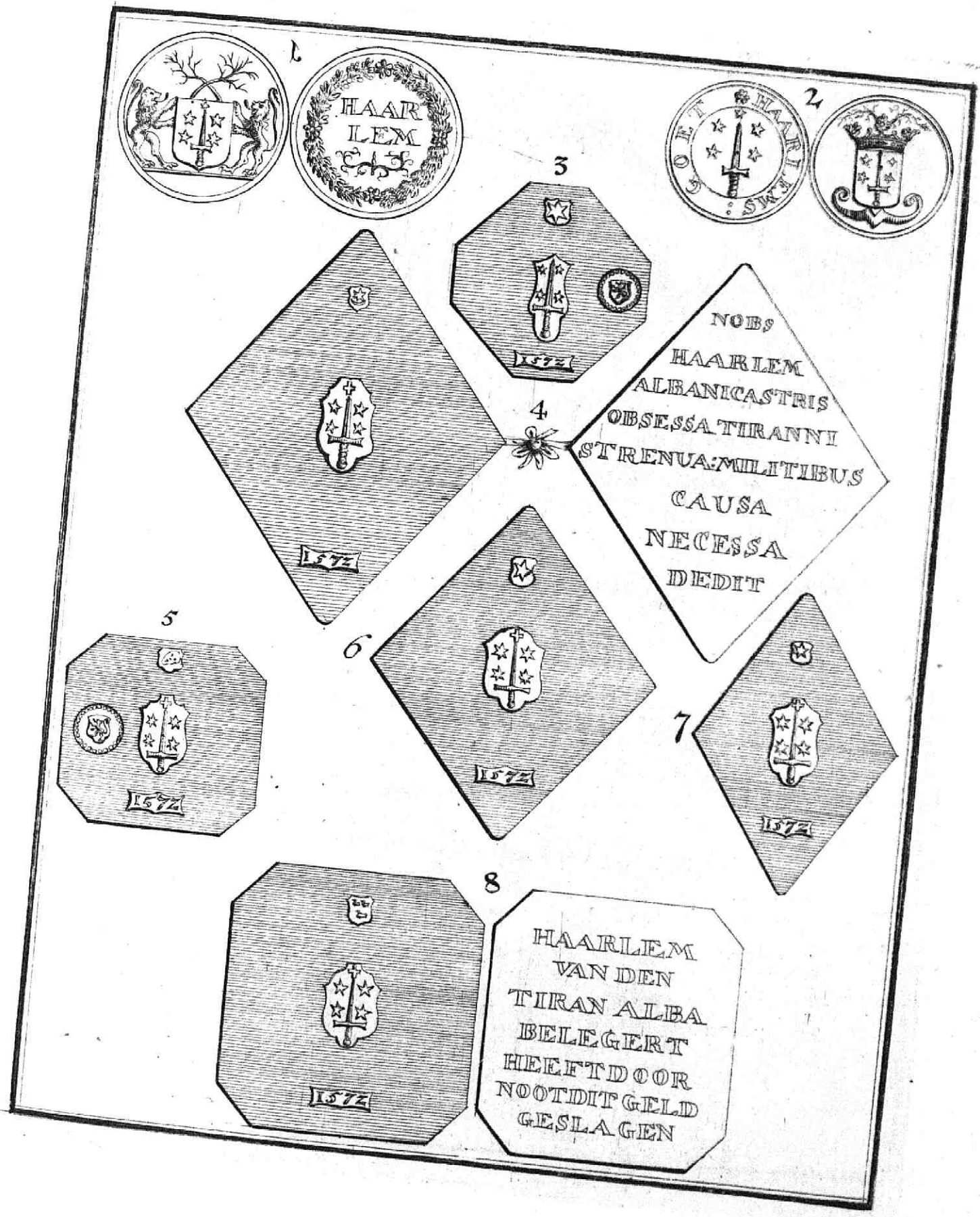
DAN DOOR DEN HONGER BEN IK VERSLONNEN.
Hier uit blykt dat deeze penning in 't laaſt der belegering is geſlaagen: als mede de volgende:

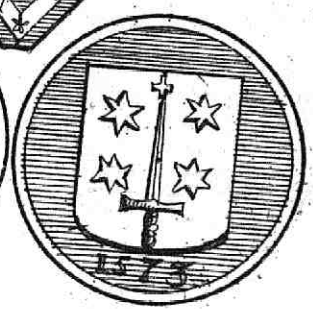
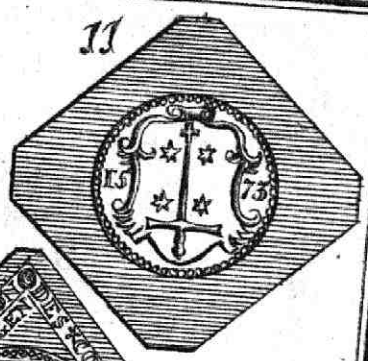
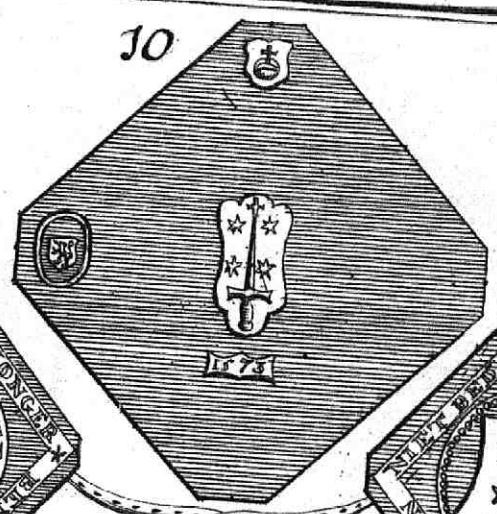
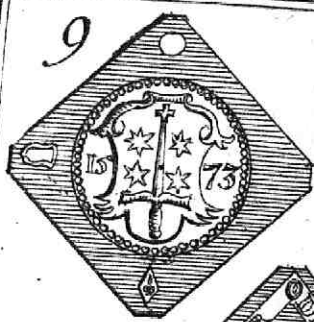
No. 13 is een noodmunt van leer, 't ſtads wapen ſtaat aan de eene zyde met het jaartal 1573. en deeze woorden DUCDALFS GELOFTE IS. AAN MYN GEBLEKEN,
op de andere zyde

DOEN HAARLEM BELEGERD WAS DOOR DUCDALFS TIRANNY
WAS DIT DEN SOLDAATEN GEGEEVEN TOT SOLDY. D: 13 Jvli Ao: 1573.

Deeze noodpenning (als gezegt is) is van leer: maar men ziet daar van ook zilvere en kopere kopyën; volgens *Bizot* worden 'er ook papieren gevonden die echt zyn. Verder is aanmerkelyk, dat volgens de dagtekening deeze penning moet uitgedeelt zyn juist daags voor de overgaaf der ſtadt, wanneer de hongersnood zo groot was, dat zes soldaaten twee ponden broods wierden toegedeeld.

Deeze woorden: *Ducdalfs gelofte is aan myn gebleeken* zouden onkundigen in bedenken kunnen brengen, of de penning naa 't beleg mogte geſlagen zyn: maer zy willen te kennen geeven dat den Haarlemmers gebleeken was dat zy op de beloften van dien tiran geen ſtaat konden maaken, en zich ſpiegelden aan de ſteden Rotterdam, Zutphen, en Naarden, waar in zyn Spanjaarden tegen het gegeven woord, het meerendeel der burgers deerlyk mishandeld, en met eene afgryſſelyke woede vermoord hadden.

17

17

18

19

20

EMMANUËL. ⁶¹

JAARZANG.

Op de Geboorte onzes Zaligmaakers, en Gezalfden:

JEZUS CHRISTUS.

De Chriſte waereld vier' den jaardag van den held:
Godt zelf, Godts geest, Godts zoon, 't zoenoffer, aangesteld:
Om door zyn kruis en bitter lyden,
Zyne uitverkoor'nen te bevryden
Van 't juk der zonden, en de ſlaaverny der wet.
Koomt Vorſten die den voet op goude troonen zet;
Die pronkt in 't purper en ſcharlaken,
Verlaat uw hof voor rietedaken;
Knielt voor den grootſten heer, den koning van 't heelal,
In 't ned'rig Bethlechem gebooren in een ſtal.
Zyn moeder torſt geen gulde kroonen;
Naauw heeft ze een hutte om in te wonen:
En nogtans baart ze een' zoon, die, waar't zyn wil geweest,
Gelyk een Cezar of Auguſtus wierd gevreesd:

G 3

Hy

Hy had ter waereld kunnen komen
 In 't groote Kapitoel van Romen;
 Doch kiest de ned'righeid, voor hoofsche pracht en zwier.
 Hem volgt noch hoveling, noch stoet, noch lyfstaffier;
 Hem, dien op zyn gebod en wenken,
 Indien hem iemant konde krenken,
 Een hemellegioen van eng'len helpen zou;
 Maar neen, hy kiest deez' stal; dit ongeacht gebouw:
 Opdat de zynen zouden leeren
 De waare ned'righeid waardeeren.
 Koomt alle volkeren der aarde, groet uw' Heer!
 Knielt met een dankbaar hart voor deeze kribbe neêr;
 Beschouwt deez' groote wonderheden!
 Dat wond'ren wonder! niet te ontleden!
 Ziet hoe de Schepper zelfs het merk zyns schepsels draagt,
 Een kind is Godt, en mensch! de moeder blyft een maagd!
 Die uit Maria is gebooren,
 Schiep zelfs Maria van te vooren!
 De zoon is naar den Geest des moeders bruidegom!
 Hier suft de wysheid voor; welsprekendheid wordt stom.
 Deez' bruïgom is haar heil en hoeder,
 Hy zaligt zyne bruid en moeder,
 En vader, naar den vleesche, uit Davids oud geslacht.
 Hoe blooft de zuiv're maagd, wanneer de Heiland lacht!
 Men hoort haar Gode een' Lofzang zingen.
 Maar zie, wie koomt de kribbe omringen?
 De herd'ren, die door 't heil des hemels zyn gewekt,
 Aan wien Emmanuëls geboorte uur is ontdekt:
 De herders, voor wien de Eng'letongen
 Godt de eer, en de aard den vrede zongen.
 Gints komen Wyzen, 't zyn dry Perzen of Kaldeen,
 Wien in het Oosten die geleisterre eerst verscheen:
 Die ster die g'op den stal ziet straalen.

Let hoe zy 't kind hunn' schuld betaalen:
 Zy offeren het goud, als vorst, die 't al gebiedt;
 Zy off'ren 't wierook; 't geen zyn priesterschap bediedt;
 En mirrhe, 't merk van 't bitter lyden.
 Herodes mag dien vorst benyden,
 En zuipen kinderbloed, terwyl hy trilt en beeft.
 De moorder staa na 't lyf van hem, door wien hy leeft;
 Egipte dekt hem voor zyn laagen,
 Na's Vaders wil en welbehaagen.
 Schrikt aartstyrannen voor deez' jonggebooren Zoon!
 Gy moogt hem vangen, en bespotten, gees'len, doôn:
 't Moet zyn; maar wat hebt gy te vreezen,
 Die rechter van dien vorst zult weezen!
 Deeze is het zaat der vrouwe, een held, die 't helpch Serpent.
 Den kop verbryz'len zal; deeze is 't begin, en end.
 Dit is het zaad voor zo veel eeuwen.
 Beloofd aan heilige Hebreëuwen;
 Beloofd aan Abraham; voor Davids huis bereid;
 Wiens troon bevestigd is tot in der eeuwigheid.
 Strekt Salems priester elk ten wonder?
 Ja: deeze is 't voorbeeld in 't byzonder,
 Dat Christus priesterdom, een licht dat eeuwig is,
 De schaduw van de wet, die dikke duisternis,
 Van de aard met kracht zou doen verdwynen;
 En in des menschen harte schynen.
 De Aartsvader Jakob heeft deez' krib van verr' gezien;
 En Moïses zag dat deez' geboorte zou geschiên,
 Wanneer hy sprak: *God zal verwekken*
Een, die u tot Profeet zal strekken,
Een uit uw' broed'ren, naa wiens stem gy hooren zult.
 Zie deez' voorzegging in dit kindeke vervuld.
 Wie is Profeet en Vorst gebooren
 Als hy? Godts zoon en uitverkooren.

Was

Was Moizes Godts profeet, hy was de knecht; deez' zoon;
 Hy zat van eeuwigheid op 's Vaders hemeltroon;
 Die sprak met Godt, bedekt door wolken;
 Deeze is de koning aller volken,
 Die in den hemel by den Vader is geëerd.
 Die heeft de schaduwe der dingen maar geleerd;
 En deeze 't licht der zuiv're waarheid;
 Zo wykt het duister voor de klaarheid;
 De schaduw van de wet voor Jezus heilzaam licht.
 Beschouwt het Paaschlam, vry van smet, dat schoon gericht;
 Ziet de offerhanden, reinigingen
 Van 't lichaam, spys, en and're dingen;
 Beschouwt de borstlap; ziet d' Aartspriester in zyn kleed,
 Zo ryk vercierd met goud! zo gierlyk, langk en breed!
 Om dus de bondhutte in te treden;
 't Zyn schaduwen der heerlykheden
 Van 't kindeke, dat in dees flechte kribbe legt.
 Heeft Ezaïas niet door Godts bevel voorzeggd,
 Verftokte Joden, hoort 't verklaaren,
Een maagd zal eenen zoone baaren,
Zyn naam zal zyn genoemd Emmanuël, dat's GODT
 MET ONS? Geloofst in hem, en leeft naar zyn gebod;
 Aanschouwt dit kind, dat's Ifr'els koning.
 Wacht gy hem in een' gulde wooning?
 Gy dwaalt: uw vorst is arm: men haalt hem echter in,
 Als hy Jerufalem genaakt op de Ezelin.
 Dus moest, dus moest hy triumfeeren,
 Om Abrâms kind'ren te bekeeren.
 Deeze is ons tot een' vorst in eeuwigheid gekroond;
 Door wiens bestier de wolf by zachte kudden woont,
 En luipaerts by de geitjes leggen.
 Vraagt iemant wat zyn' tytels zeggen?

Dus

J A A R Z A N G.

65

Dus zyn ze: *wonderlyk, raad, sterkte, held en kracht,*
Oneindig vader, vorst des vredes, groot van macht.

Hy is met oly overgooten

Van vreugd, ver boven zyn' genooten,

Ten teken van zyn ampt. Vraagt gy na zyne wet?

Ze is niet op Sinai, maar Sion ingezet.

Doorleest, doorbladert de Profeeten,

Zy hebben van zyn' komst geweeten.

Al die beloften slaan op 't Kind; gelooft in hem:

Zo bouw' hy u in 't harte een nieuw Jeruzalem.

O Jezus! Vorst van alle vorsten!

O Heilfontein! waar na wy dorsten!

Gy zyt den ouden niet onbekend geweest:

Zy hebben u gezien, beschaduwd in den geest;

Zy konden u, ô Heer, niet raaken!

Schoon zy met u vol vreugde spraaken:

Gy waart door vleugels van uwe engelen bedekt.

Gy zyt bespot, gedood, begraven, opgewekt,

En voorts ten hemel ingevaaren,

Tot blyschap van uw' heïërschaaren,

In die voorzeggingen, die gy ô Heer! vervult,

En die gy op uw' tyd nog meer vervullen zult.

Gy moet de poort der helle indringen;

Gy zult den wreeden draak bespringen;

Die 't menschedom heeft besmet met rook, met stank, met gal:

De slange, d'oorzaak van onz' al te droeven val,

Die met de paradysboomvruchten

De plukster lokte tot genuchten,

En 's waerelds eersten vorst door d' eerste bruid bedroog,

Wanneer hy, schalk en loos, den eersten logen loog.

O Kind! ô Vader aller vaders!

Laat toe dat wy uw' kribbe naderen.

Ik sidder als ik denk dat gy zyt Godt uit Godt,

H

Maar

Maar ziende u mensch, als mensch, let ik op uw gebod,
 Dan sceppe ik adem, kracht, en leeven,
 Als van een' hooger geeft gedreeven.
 Gedoog dat ik u raake, en voor u nederkniel:
 Want dan geneest gy de melaatsheid myner ziel.
 Laat ons uw heilig voorhoofd kusschen.
 Ons yvervuur zy nooit te blusschen.
 Bestraal ons met uw oog. Schenk ons een lieven lach,
 Zo worde ons duister hart zo helder als de dag.
 Wil door uw dood, uw bitter lyden,
 Ons van des duivels macht bevryden!
 Leid, als gy zyt verhoogd aan 's vaders rechterhand;
 Den duivel, hel en dood, en zonden hebt vermand,
 Ons by uw' zalige uitverkoorenen;
 Opdat wy leeven als herboorenen,
 Van eng'le vleugelen beschut in eeuwigheid,
 Terp laatze die gy hebt den geenen toebereid,
 Die op uw heirbaan moedig streeven,
 (Door heldenyver aangedreeven)
 Na Sions vreedepalm, en onverwelkb're kroon:
 Die gy hen schenken zult van uw' genadetroon.
 Uw trouw, o heiland! is gebleeken:
 Gy zyt den uwen nooit bezweken.
 Versterk ons met genade: op dat wy onbevreesd,
 De waereld en het vleesch, als krygsliên naar den geest
 Bevechtende, uit het veld nooit wyken:
 Waar op steeds onze TROUW MOET BLYKEN.

DE
ZWITSERSCHE
EENVOUDIGHEID,

*Klaagende over de bedorvene zeden veeler Doopsgezinden,
of weerlooze Christenen.*

De schoone Eenvoudigheid, uit Mennoos kerk, verdwenen,
Die zuiv're hemelmaagd, is op een nieuw verschenen,
Niet in een fyn gewaad, niet kraakende van zy,
Of zweemend naar den zwier: maar in een boere py.
Hoe, zou zy die niet weet om vuil genot te waaken,
Maar beter heeft geleerd te lyden en verzaaken,
Zich smukken met den tooij? o neen deeze ydelheid
Volg' die, die 't aardfch gemoed met aardfche schatten vleijt.
Men ziet haar niet veel vlags op haaren rykdom voeren.
De kerker was haar kleet; haar ketens waaren fnoeren;
Haar' traanen paerlen, en haar difchbanketten kruis,
Vervolging, pyn en fmaad. Zy tradt niet in haar huis
Op marm're vloeren, of Ooftindiaanfche matten.
Haar yz're kift was vol gekneveld geld noch schatten.
Zy difchte 't fruit niet in gefchilderd porcelyn,
Of fchonk 't geflepen' glas tot aan de kim vol wyn,
Uit weelde en overdaad; neen: maar om zich te laaven.
Zy hadt geen rytuig met twee paerden om te draaven,
Als zy met fchepen op den rynftroom herwaarts quam,
En zag met fchrik de pracht der broed'ren te Amfterdam,

Een dert'le pracht, die haar de traanen perste uit de oogen,
En dus met dubb'le reën tot klaagen heeft bewogen.

Is dit het zelfde land, waar nâ ik heb verlangt,
Toen ik in ketenen en boeijens zat geprangt?
Bedriegt myn oog my ook? zyn dit de zelfde broeders,
Myn hulpers in den nood? naast Godt myn volks behoeders?
ô Ja, hunn' mildheid maakt hen kenbaar by myn volk.
Dit straaltje deugds blinkt nog uit eene duist're wolk
Van noodcloozen twist, en bitt're kerkkrakeelen,
Die ongebondenheid en zorgeloosheid teelen.

ô Gy gevallen zyt oorzaak dat ik treur,
En myn eenvoudig kleed in zo veel deelen scheur,
Als ik hier kerken vind, schaapskooijen, daar de wolven
Zich in verschuilen. ô Elendigen! bedolven
In 't diamante puin der waereld, 't glinst'rend quaad,
Voor wien de zon der deugd beneveld ondergaat,
Gy preekt van weerloosheid, en voert terwyl de standerts,
Met legers Vlamingen, en heiren Waterlanders,
Gewapend met den twist, geharnast met den ban,
Elk met een bitze tong, die harten quetsen kan,
Gericht ten oorlog, niet die landen kan vernielen,
Of dierbaar menschen bloed, neen, maar dat meer is, zielen.
Gy denkt dit woord is hart? noch harder is uw' twist.
Ach waar die scheur geheeld, die vlak eens afgewischt
Van 't kleed der waarheid! mocht die wond eens haast geneezen,
En Godts gemeente één hart en ééne ziele wezen,
Hoe beurde Jezus bruid dan 't dierbaar hoofd om hoog;
Hoe zou zy die haar knie voor Babels beeld niet boog,
Een nieuw Jeruzalem oprechten in het harte,
Zich ziende dan bevryd van ballingschap en smarte;
Hoe menig' schaapje, dat nu dwaalt in de woestyn,
Wierd dan gevonden! ô! hoe heuch'lyk zou zulks zyn!
Dat geldt u allermeeft, ô eng'len der gemeente,

Die

E E N V O U D I G H E I D.

69

Die laauw geworden zyt, en 't kostlyk kerkgesteente,
Het vreedelicht, niet op den kandelaar ontfteekt,
Daar gy genoegzaam weet wat aan dat werk ontbreekt.
Slaat handen aan den ploeg. Werkt yv'rig in den akker
Des heeren, zyt niet flauw, niet slaaperig, maar wakker,
Zo worde 't onkruid, dat nu al te weeld'rig groeijt,
Door uwe wakkerheid gestadig uitgeroeijd;
Zo zie men 't vreedelicht de vrede kerk beschynen,
En alle nevels voor haar' heerlykheid verdwynen.
Wat zien wy menig' pop gesmukt in wulps gewaad!
Wanneer wy met ons volk hier wand'len op de straat.
Ei zie daar komt 'er een, die we als een paauw zien treden.
ô Schande! half gekleed! half met ontdekte leden!
Sluit kind'ren sluit uw oog. Maar zagt waar gaat ze heen?
Och in de kerk! dat's niet uit Godtsdienst zo ik meen:
Maar eerder om aldaar met heur gewaad te pronken,
En 't lodderig gezicht den minnaar toe te lonken,
Die eerst zyn vrouwe hair gepoederd heeft met meel,
Opdat zyn wulpsheid van de haare niet verscheel'.
Men durft dit soort naauw meer met eigen' naamen heeten:
Want die zyn nu te slegt, veel te oud, en lang versleeten,
Menniste juffertjes en heeren vleijt hen bet,
Dat is hunn' roem en glans best in het licht gezet.
Die naam houdt eenen toon met 't klinken van de schyven,
De wulpsheid, hovaardy, en 't tooijsel hunner lyven.
Men werpt my mooglyk toe, dat, in den grond, het quaad.
Min, in de kleeding, dan in 't wulps gemoed, bestaat,
En dat de hovaardy zo min in fyne kantjes
Als hooge hoeden steekt, of naauwe keelebandjes;
Dat ieder naar zyn staat behoort gekleed te zyn,
Geringe liën in 't grof, de ryken in het fyn.
't Is waar, men weet het dus een' schoonen glimp te geeven:
Maar ziet men 't tegendeel niet uit het losse leeven?

Strekt niet het weerschyn kleet een spiegel voor een hart,
 Een hart in de ydelheid en hovaerdy verward?
 En schoon hovaerdigheid in 't ned'rig kleet kon steeken,
 't Geeft minder voorbeeld tot het volgen van gebreken.
 Men durft in 't prachtig kleet veel doen dat niet betaamt,
 Daar in het ned'rig kleet men veeltyds zich voor schaamt.
 Koom, volg my, zo 't u lust, 'k zal u een voorbeeld toonen.
 Hier staan wy voor een huis, daar wulpsche lieden wonen,
 Helaas! van Mennos volk (ten minsten met den naam)
 Wat zien wy hier al prachts. Wat rot men hier al t' saam
 Met sleetjes. Dat 's een zwier! wat strykt men met de voeten!
 Hoe aartig weet die heer dat juffertje te groeten,
 Hoe geestig leidt hy haar de trappen op in 't huis!
 Hier moeten wy eens in. Men zal door al 't gedruis
 En overvloed van volk ons mogelyk niet merken.
 Dit is een groot bezoek. Voorwaar hier zyn geen klerken,
 Maar meesters in de konst der waereldsche ydelheid.
 Wat word hier al gestrookt, gelikt, gestreeld, gevleijd.
 Hoe kostlyk staat de bruid en bruijom daar te pryken.
 Wat dunkt u, vind men hier wel iemand myns gelyken?
 Wordt hier de ned'righeid gevierd, en goede zeën,
 In plaats van hovaerdy en dertelheid! ô neen.
 Zacht wyk wat aan een zy, men zal hier, onder 't zingen
 En speelen, op de maat eens huppelen en springen.
 Zie Herodias weêr, hoe dat zy zwiert en zweeft
 Al dert'lend langs den vloer! 't schynt of zy lessen geeft,
 Hoe g' een Johannes 't zwaerd door zynen nek kunt jaagen,
 Om in een schotel 't hoofd de moeder op te draagen:
 Maar dat 's hier 't oogmerk niet; zy heeft alleen haar net
 Om 't vogeltje, dat zy wil vangen, opgezet.
 Hoe vliegt de wyn in 't hoofd der jongmans (zacht 't zyn heeren)
 Wat smult men al bankets, wat kreukt men hier al kleên.
 Wat is hier al gestoeijs, al sneuk'lings, al plezier.

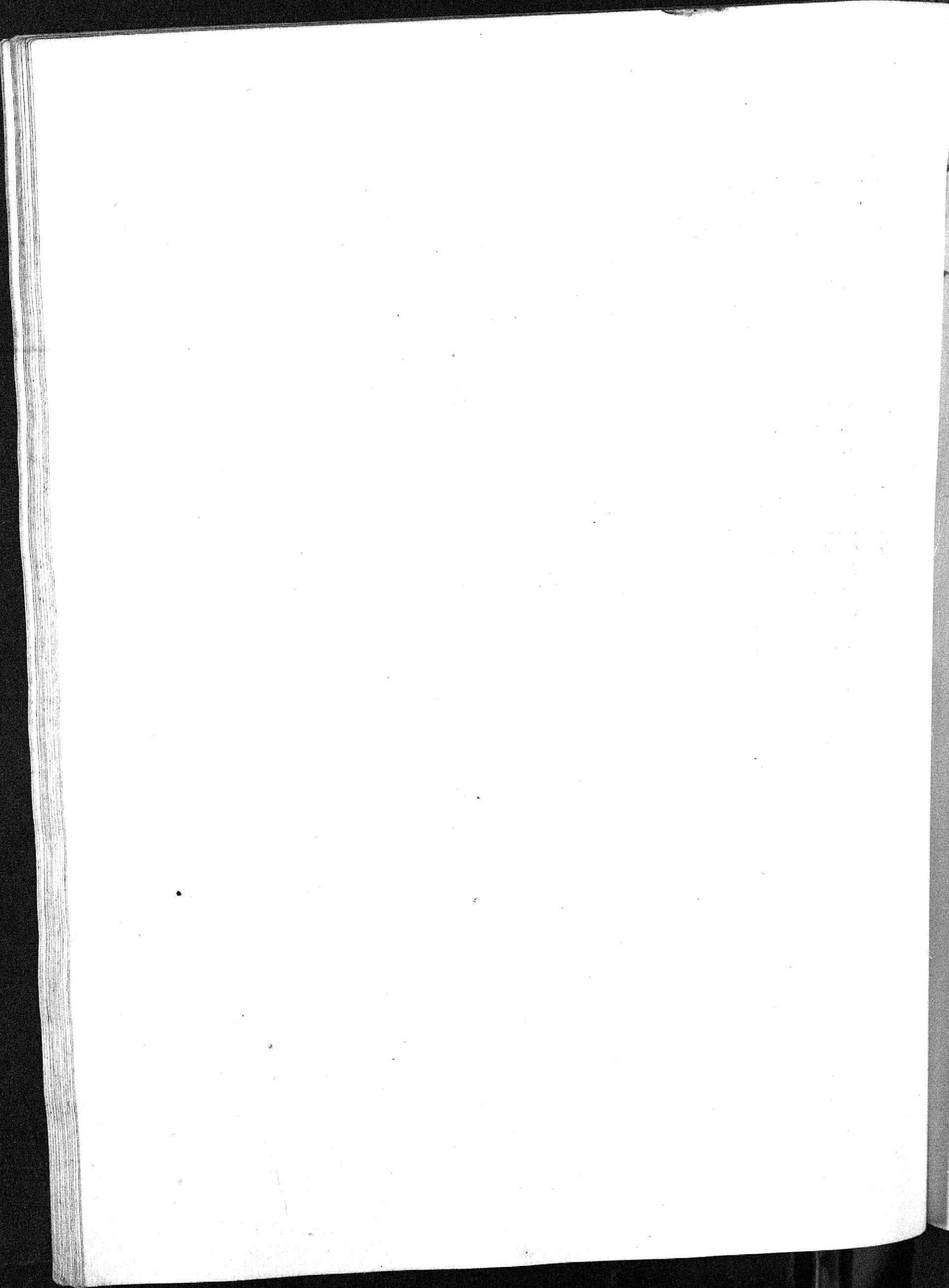
Maar

E E N V O U D I G H E I D.

71

Maar fy! ik walg 'er van. Vertrekken wy van hier.
Helaas ik schrik en beef! ach, myn geloofsgenooten,
Durft gy de ned'righeid aldus voor 't voorhoofd stooten?
Gy dwaalt van 't rechte pad. Keert weder. Zet uw' voet
Op d' engen weg, gebaad door Jezus martelbloed.
Gedenkt een tyd te rug van honderd vyftig jaaren.
Bezieet u zelf, en denkt hoe de overoud'ren waaren;
Deez' werkten om een fchat, een onverganklyk' loon;
Deeze achten min de pracht, dan 's hemels martelkroon.
De mildheid, het is waar, is hoog in u bevonden:
Maar één deugd wifcht niet uit al de overige zonden.
Godt eifcht het gantsche hart. Zoekt en behoudt de deugd,
Zo leeft gy namaals in een veel volmaakter vreugd.
Denkt niet, dat deeze klagt gefchiede, om u te hoonen,
Neen, 'k deed 't uit liefde, om u den weg der deugd te toonen.
Ook heb ik niemant in 't bezonder in het oog,
Dat weet de hemel, die tot klaagen my bewoog,
De hemel, die u wil zyn dierb'ren zegen geeven
Door heiligmaaking, opdat gy in 't eeuwig leeven
Den vreedepalm ontfangt, en de onverwelkb're kroon,
Daar de eng'len 's Heeren lof verbreiden voor zyn troon.

HAR-

HERDERSZANGEN.

G O D E V R E E, HERDERSZANG.

ter inwyding van den Eerwaardigen en geleerden Heere

JOAN DOORNIK,

tot bedienaar des Goddelyken woords te Oegstgeest.

Niet ver van daar de Ryn door Katwyk plag te schieten,
Zyn stroomkruik by het huis te Britten uit te gieten,
Te bruischen in de zee: maar nu in zachte rust,
Voor't woedend pekelschuim, de duinen streelt en kust,
Laat *Zanger* in het groen de blyde ruischpyp hooren.
Myn **Zeeling*, zingt de knaap, wiens zang ons kan bekooren;
Die Ryn-en Aemstelland verlekkert door 't geluid
Van keurig veldmuzyk, gy noopt my op myn fluit
Dit onbeslepen' lied voor bosch en veld te speelen.
Myn veldzang, braave knaap, zal 't kerspel ligt verveelen:
Op zoete druiven smaakt geen harde of wrange peer:
Gy spoort my nochtans aan; 'k zal moedig op die eer
Myn stem verheffen, en voor Rynlands veldelingen
Den lof van GODEVREE, dien braaven herder, zingen:
Van GODEVREE, dien tans Gods kudde is toevertrouwd,

I 2

* de Heer E: Kraaijvanger Rechtsgelcerde

En

En die beschermen zal, indien 'er uit * het woud
Van ongenade een wolf durve op de lamm'ren vallen,
Of loeren op den roof omtrent de herderstallen.

Het ned'rig *Oegstgeest* juicht, ja zegent deezen dag,
En dankt der herd'ren Godt met blyschap en ontzag,
Nu 't wakk'ren G O D E V R E E, van heilig vuur ontflecken,
In de oude Landkapel hoort boetorakels spreekken;
Nu 's hemels zegendauw, die van zyn' lippen vloeijt,
Met zuiv're druppelen het dorstig hart besproeijt;
Nu hy 't geheilgd zaad op 't akkerland zal' zaaijen;
Om vruchten in den *Oegst* door zynen *geest* te maaijen;
Nu hy zyn zangkonst paart met die van Jesses zoon,
Die Libans Cederberg deelt hupp'len op zyn toon,
Gelyk de heuvelen, vol geele en groene kruinen,
Ten rei gaan, op zyn zang, met Batoos hooge duinen.
Ja juich vry *Oegstgeest*; juich! vervul de lucht met vreugd:
Gy kiest een' herder, die in zyne ted're jeugd
Door 's hemels gunst de borst der Godtsvrucht heeft gezogen;
Die op het landschool is in wysheid opgetogen,
Doorleerd in weetenfchap; waar door zyn geest, zo kloek,
Den zin aan u verklaart van Godts orakelboek,
En 't * afgedwaalde fchaap, dat doolt op barre heiden,
Geblind door 't bygeloof, weet naâ den stal te leiden.
Indien het † fchurfte vee, dat geen herder kent,
En in den flyk zich naar zyn' lufften keert en wendt,
Kon lufft'ren naâ zyn ftem, hoe yv'rig zou hy 't waffchen,
En helpen reinigen in Godts genadeplaffen.
Indien 't ** verftrooijde vee van Isrêls ouden stal,

Dat

* 't woud van ongenade (hier genomen voor de ftrafplaats der godloozen) dus genaamd door den keizer Claudius, plag de Baathouwers van de Nederfaffen of Vriezen te fcheiden, zie de Chronyk van Holland, Div: 2, 15 kap: en elders.
* de Roomschen enz..
† de Ongodiffen..
** de Joden..

Dat op den herder hoopt, die 't eens vergad'ren zal,
 En weêr in Kanaän als voortyds laten graazen,
 Zyn stemme kon verstaan, hoe vrolyk zou het aazen
 Op hemels klaver, by het geest'lyk Libanon,
 En drinken 't heilzaam vocht uit Godts genadebron.
 Indien de * dieren in de Arabische waranden,
 Die tuk zyn op den roof, en scherp van klaauw en tanden,
 Eens hoorden naâ zyn stem, zy zouden haast gedwee
 Het gras herkaauwen in één weide met het vee.
 Dees stem zou d' † olifant, die 't licht der zon schynt te eeren
 In 't woeste Lybiën, naar 't eeuwig licht doen keeren,
 En temmen † 't wild, dat in 't Amerikaans gewest
 Zyn jongen, zo men zegt, met vleesch der menschen mest;
 Dan zouden leeuw en beer en wolf de lamm'ren streelen.
 Dan zou 't een vrede-eeuw zyn in alle waerelddeelen:
 Maar de opperherder, die het alles weezen gaf,
 Zal zelf hen t'zinen tyd vergad'ren met zyn staf,
 En GODEVREE zal (door de eerwaardige amptgenooten
 In 't vry Bataaffch gewest met oly overgoten
 Van hemelzegening) hem smeeken dat zyn woord
 Elks hart vermurwe, en word' door's hemels gunst bekoord:
 Tot rein geloof, en liefde, en hoop; opdat zy treden
 Op 't eeuwigduurend veld van zyn barmhartigheden,
 In zaliger landsdouw, waar in de koorzang klinkt
 Door duizend kringen, daar het schoon gesternte in blinkt.
 Gy zult ô Oegstgeest scherp naâ zyne stemme luisteren,
 Die 't waare licht niet voor uwe oogen zal verduisteren;
 Een licht, dat uit uw streek de schaduwe verdreef
 Van 't wangeloof, dat lang in uwe buurtkerk bleef;
 Uw buurtkerk, de oudste der Batavische landsdouwen,

I 3

Die

* de Mahometaanen.

† de Heidenen en Wilden.

Die vader Willebort op * Roomsch tiras zag bouwen,
 Van wien de duistere eeuw deez' † beuzelen verdicht;
 Hoe hy, een herder door des hemels geest verlicht,
 Onze overoud'ren door zyn' wonderdaân bekeerde,
 En allereerst den wil des Opperherders leerde,
 Ook hoe hy had beloofd uw kerk (toen onvolbracht)
 Te wyden: maar dewyl de dood hem onverwacht
 Te beurt viel, kon hy dit by 't leeven niet volbrengen;
 Dies quam zyn geest daarna de Landkapel besprengen,
 En heiligen, met hulp der zuiv're moedermaagd.
 Dank Godt, der herd'ren Godt, dat zyne heilzon daagt
 Door al die nevelen van bygeloovigheden.
 Prys, *Oegstgeest*, zynen naam in lofzang en gebeden.
 En gy, ô G O D E V R E E, volhard in uwe trouw,
 In't hoeden van Godts vee, in zynen akkerbouw.
 Waak voor de lamm're kooij vol yvers vroeg en spade,
 Zo wint gy eene kroon van hemelsche genade.
 Zing zynen lof alom waar zyne schaapen gaan.
 Het duin zy Sions berg, de Rynstroom uw Jordaan,
 Zo zal uw Hemelzang door lucht en wolken dringen,
 Daar de eng'len 't sneeuw wit lam in 't zalig koor omringen.

* van en op Roomsch Tiras (hier zinspeelende op dat geloof) is. die kerk gebouwd, welke de oudste van Holland is. Zie verder van deze Tiras of sementsteen Oudaans Roomsche Mogentheid. Pag: mihi, 23.

† Zie van deze fabel 't Roomsch martelaarsboek.

VROOMAARD, HERDESKLAGTE.

Op Haarlems blinker, 't hoofd der kenn'merlandsche duinen,
Dat 's zomers afsteekt op ontelb're groene kruinen
Der heuveltjes, met helm door Duinman net beplant,
Van wiens verheven top men 't omgelegen land
Gelyk een dal beschouwt, besproeid van 't Meir en 't Spaaren,
Terwyl men 't vlakke strand hoort kussen door de baaren,
Zat Vreedelief, een knaap uit 't boomryk Overveen,
Hy treurde om 't groot verlies van Vroomaard, die voorheen
De herderbuurt vercierde en de omgelegen' strecken
Van zyne wysheid en mildadigheid deed' spreken.
Ach! Vroomaard, klaagde hy, gy zyt ons dan ontruk!
De dood heeft dan de bloem uws leevens afgeplukt?
o Ja, gy zyt niet meer! nu moeten wy u derven,
En eeuwig in een nacht van duist're droefheid zwerven!
De Nimf van 't Spaaren zucht, en zygt ter neêr in 't riet,
Dat aan de beekjes meldt, hoe Vroomaard ons verliet,
Hoe Vroomaards zuiv're ziel ten hemel is genomen,
Terwyl zyn lichaam rust by Aemstels zilv're stroomen,
Daar al zyn krooft om schreijt, terwijl de droeve lucht
Bevochtigd door een' wolk van traanen, telkens zucht.
*Klimt herders op deez' berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beschreijen!*
Ik zag, niet lang geleên, hoe boven 't huis ter Kleef,
Dat oud vervallen' flot, een donker wolkje dreef,
't Geen telkens grooter wierdt, en door den wind gedreeven

Op

Op eene dikke wolk, pas uit de zee geheven,
 Met felle stormen stortte, en baarde een blixemvlam
 Die myne stulp verbrandde. Ik zag een ykenstam
 Den hoogsten van 't gehucht door wind en donder vallen,
 En 'k kon myn wollig vee naauw jaagen in de stallen;
 Dewyl de weide door den regen als verdrunk
 En ik tot de enkelen in 't zyp'lend water zonk:
 Maar weinig dacht my, als men 't onweer zag bedaaen,
 Dat dit een voorspook was van 't geen ons zou weêrvaaren.
 In 't laatst der lente was hier Zorger, zwaar van hoofd,
 Die altoos rampen spelt, en zelden wordt geloofd,
 Ik lachte, als hy de buurt in zorg en onrust stelde,
 Wanneer hy droef te moe Nimf Hageroos vertelde,
 Hoe hem zyn knaapje toolde om eene wilge fluit,
 Waar mê hy vogels lokt, ja door een zoet geluid
 De nachtegaalen loos en geestig kan bedriegen,
 Hoe hy een tortelduif zag van het takje vliegen,
 't Geen hy in 't oog had, om te snyden met zyn knyf,
 Voorts hoe een sperwer uit de lucht viel, recht op 't lyf
 Der bange tortel, en haar met zyn klauwen scheurde;
 Hoe, op dat naar gezicht, een school van vogels treurde,
 Dat wicken repte, om zich te bergen uit den nood;
 Dit, sprak hy, spelt voorvast een waardig man den dood.
 Helaas! 't is al te waar: dewyl wy Vroomaard missen,
 Geloof de gansche buurt, dat Zorger ramp kan gissen.
 Ach Zorger, waart gy hier, wy daalden t' zaam beneên,
 Daar ik op gindsen eik dit vaarsje heb gesneên.
Klimt herders op deez' berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beschreijen!
 Men zal hem nu niet meer zien wand'len in 't gehucht,
 Omringd van 't lieve krooft, met zo veel zielsgenucht.
 Hy zal des zomers, in zyn lufthof ryk van blaâren,
 Het puik der herderen en nimfen niet vergaâren,

HERDERSKLAGTE.

81

Gelyk hy plag, als hy vermaak vondt op het land.
 Nooit zal hy toonen, wat al boomen hy geplant
 Of zelf gepoot heeft; en veel minder ons meer noemen,
 Wat hem het mild zaizoen belooft van kruid en bloemen.
 De lusthof treurt, ook treurt het landhuis om zyn' heer,
 En 't dor geboomte klaagt: nooit nooit koomt Vroomaard weêr!
Klimt herders op deez' berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beschreijen!
 Het pluimgediert vliegt uit dit droevige gewest,
 En bouwt in blyder oort zyn overkonstig nest.
 't Konyn blyft in zyn hol door vreeze wechgescholen,
 Omdat het Duinman hoort, die daar omtrent koomt doolen
 Mistroostig en bedroeft; dien 't nu niet lust zyn net
 Te spannen voor het hol, 't konyntje met de fret
 En hond te vangen, neen, 'k hoor Duinman droevig weenen,
 Zyn lust tot jaagen is door Vroomaards dood verdwenen.
 Vreest niet konyntjes, gy zult vry zyn voor een poos:
 Want Duinman is, als gy, vol vreesen troosteloos.
Klim Duinman op deez' berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm myn Vroomaards dood beschreijen!
 'k Bracht korts voor zynen dood nog zuivel in het steê,
 En zag daar hoe veel goeds men aan de weeskens dêe;
 Hoe Vroomaard 't Godtshuis hielp bezorgen en bestieren,
 Waar door de jeugd opwaschte in deugd en goê manieren.
 Ook zag ik knaapen uit het Zwitfersche gebergt
 Verdreven om 't geloof, van Wolfaart hart getergd,
 Geboeijd, gevangen, en ontbloot van vee en haven,
 Ja zo men zegt verkogt ver over zee voor slaaven,
 Die nu verlost zyn door de herd'ren uit den druk,
 En Vroomaard nevens hen bedanken voor 't geluk.
Klimt herders op deez' berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beschreijen!
 Helaas, wat groot verlies is dit voor Erremgard,

K

En

En haare kindertjes! hoe gaat het haar aan't hart,
 Nu zy haar'nooddruft mist. Wie zal nu om haar denken,
 En vars gemolke melk, en tarwe om Godtswil schenken?
 Wie zal een ooilam voor haar slachten in de stulp,
 Als zy van honger kermt, ontbloot van alle hulp!
 Wie zal haar kinderen, wanneer zy naakt zyn, kleeden?
 Of door een vroom gedrag hen voorgaan in de zeden?
 Nu Vroomaard niet meer is, die ryk van have en goed,
 Om Erremgarde dacht in zynen overvloed.
 Knaap Vrekaart zal 't niet doen, die alles waant te spillen,
 Als hy het laatste schaap eens herders niet mag villen;
 Die altoos wroct en schraapt, en klaagt van slegt gewas,
 Al gaan zyn koeijen tot de kossens in het gras.
Klimt herders op deez' berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beschreijen!
 En gy, ô droevig krooft! ô telgen van zyn' stam!
 Hoe trof de schrik u t' zaam wanneer hy affcheid nam,
 Toen gy uit zynen mond zyn' laatste zegen hoorde,
 Wanneer de stem vervloog; die u zo vaak bekoorde
 Tot vaderliefde, die van d'opgang uwer jeugd
 En tot het allerlaatst u raadde tot de deugd,
 Daar ge erfgenaam van zyt, zo wel als schat en have,
 Die hier in u nog blyft schoon Vroomaard daalt ten grave.
 Gy zyt als spruiten die men by een linde vindt,
 Die neêrge slaagen legt door eenen fellen wind,
 Waardoor gy mê gedrukt nog evenwel blyft bloeijen,
 En 't zelfde blad behoudt des stams die u deed groeijen.
 Al legt uw lindeboom zo schoon van kroon ter neêr,
 Gy groene spruiten ryft aan zyne zyde weêr.
 Maar laas! wat strooije ik hier myn klachten voor de winden,
 Die ongevoelig zyn? wat zoek ik troost te vinden
 By vliet, en boom, en berg, zy zyn, gelyk de dood,
 Uit hunn' natuure doof, en van gevoel ontbloot.

HERDERSKLAGTE.

83

Hoe kort, hoe kort helaas! volgt Vroomaard zyne moeder
Na 't hemelsche gewest, by Godt, hun heil en hoeder,
En leert ons spiegelen, als in een klaaren vliet,
Hoe 't leeven van den mensch hem, eer hy 't denkt, ontschiet.
En wy armzaligen! wat mogen we ons vergaapen
Aan zo veel lands en zands en groot getal van schaapen!
Men sterft zo lang men leeft. 't Geluk is ongewis,
Behalven daar geen eind van zalig leeven is.
Het baat niet Vroomaard weer te wenschen in het leeven,
Die op de wolken treedt haakt naar geen groene dreeven.
Hy pronkt nu met een kroon van eeuwig diamant,
In plaats van bloemen, in het hemels vaderland.
Leef Vroomaard op die plaats, daar we alle naâ verlangen,
Daar 'k hoop dat gy uw krooft met blydschap zult ontfangen!
Dus klaagde Vreedelust, tot dat de droeve maan
Hem noodde van den berg in zyne stulp te gaan.

K 2

H A A-

H A A G E R O O S.
H E R D E R S Z A N G,
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
M I C H I E L S L A G R E G E N,
D E J O N G E.
E N J O N G K V R O U W
M A R I A C R A J E S T E Y N,
D E J O N G E.

*Aan 't Y, in Konstliefs stulp, by zynen warmen haard,
Was korts een goed getal der herderen vergaard,
Al knaapen afgerigt om op het riet te zingen,
Ten roem der nimfen en Bataafsche veldelingen:
Hier viel het Zanglusts beurt te zingen, op zyn' trant,
Van zoete H A A G E R O O S, een bloem van Kenn' merland,
En wakk'ren V R E E D E L I E F, wiens min haar kon bekooren:
Dus liet hy, 't paar ter eere, een ned'rig veldliet hooren.*

JUich roemryk Spaaren! dat met uwen zilv'ren vliet,
En zachte golfjes, langs het slot te Heemsteê schiet;

Van

HERDERSZANG,

85

Van waar gy slangswys kruipt, langs hoven en priëlen,
 Door 't oude Herulheim: hoor my aandachtig queelen;
 Want veldzang is altyd u aangenaam geweest.
 Dus hoorde gy nog korts dien meirzang, vol van geest;
 Dien zwaanenzang, van hem, ter sterren ingevaaren,
 Daar ik, geringe knaap, niet ben by te evenaaren.
 Behaagt u laager trant? hoor dan myn herdersfluit,
 Tot eer van VREEDELIEF, en HAAGEROOS zyn bruid.
 Ja HAAGEROOS, waar't lente, en't bosch voorzien van bladeren,
 Dan zou de landjeugd in den groenen Hout vergaaderen:
 Om aan te hooren, hoe de blyde nachtegaal
 Op uw geboorte queelde, en in zyn zoete taal
 Verliefde deuntjes zong, terwyl de maagdereijen,
 U naar het Echtaltaar met VREEDELIEF geleijen:
 Nu zingen we in de stulp gedreven, door de kou,
 Uw vrolyk Jaargety, gelyk met uwe trouw,
 Benevens uwe deugd, en schoone aantreklykheden,
 Uw lieflyk maatgezang, en uw' volmaakte zeden.
 Gelyk de nachtegaal den leeuw'rik overtreft,
 En alle vogelen, als hy zyn' stem verheft,
 Doet luist'ren naâ zyn' klank; zo doet gy elk verslingeren,
 Op 't lieflyk geluid, verwekt door uwe vingeren,
 En aan uw' stem gepaard; zo zuiver, zo volmaakt,
 Dat al de jeugd verliefd naar uwen maatzang haakt.
 Dus doet gy zingende in een' vrucht'bre beemd gezeten,
 Uw schaapjes luist'ren, en het malsche gras vergeeten,
 Door aandagt als verrukt; ja zelfs de dert'le geit
 Vergeet haar hupp'len, door uw zang, vol zoetigheid.
 Zoet is de honig die de nyv're byen gaëren
 Uit lentebloemen, tym, en roosmaryne blaëren:
 Nog zoeter is uw zang, maar allerzoetst uw min,
 Die gy uw' herder toont, begaafde herderin.
 Wat konst, o VREEDELIEF! kon u verwinnaar maaken,

Van 't kilste maagdehart, dat u in min doet blaaken?
 Dat nimmer luisterde, naar klachten, of geweën
 Der herderen, verliefd op haar bevalligheên.
 Ja HAAGEROOS was doof voor alle minneklachten.
 Uw liefde, braave knaap, kon haar alleen verzachten.
 Gy maakte haar gedwee, door uw verstand en deugd,
 En vrolyke ommevang, naa d'aart van haare jeugd.
 Wie kan, o VREEDELIEF, wie kan uw stand waardeeren?
 Of zingen naar den eisch? nu gy uw zielsbegeeren
 In 't end genieten zult; nu gy voor 't echtaltaar
 Uw harten eensgezind, zult smelten in elkaer.
 Al wat uw hart begeert zal HAAGEROOS behaagen.
 Zy offert u haar' min, haar' prilste lentedagen,
 De roozen van haar jeugd, en leevens morgenstond.
 Gy kust vernoegden bly den dauw van haaren mond,
 Een dauw veel frischer als de dauw op muskadellen,
 Die in een vruchtbaar hof, op eenen wynstok zwellen.
 Dit wint ge, ô braave knaap! door deugd en kloek verstand,
 Daar gy in uitblinkt, by de jeugd van Kenn'erland.
 Ryk zyt ge in have en vee: maar ryker nog in zeden.
 Men zag van jongs af aan, u noest, den tyd besteeden
 In 't trouw bezorgen van uw vaders land, en vee:
 Dies brengt gy voor 't altaar des hemels zegen meê.
 ô Ja! dus brengt ge, ô roem der Herulheimer knaapen,
 Een zegen, grooter, dan uw groot getal van schaapen.
 En gy, ô vader van dit lief vereenigd paar,
 Wat wordt gy op dit Feest, in 't hart, al vreugds gewaar?
 Nu gy de vruchten van uw' jeugd, met zegeningen
 Dus overgoten ziet, wie kan uw blyfchap zingen?
 Dat voegde een' herder, meer bedreven op het riet,
 Dat liep een toon te hoog, in myn eenvoudig lied.
 Koomt Kenn'mernimfen, helpt my bruilofskroontjes strengelen,
 En wilt uw stemmen, met myn laage veldfluit mengen.

HERDERSZANG.

87

Ter eere van het paar, dat nu met hart en hand,
Wordt door de trouw verknocht, ten roem van Kenn'merland.
Geluk ô deftig paar, in uw standvastig minnen,
Gezegend zy uw echt; de twist verdeele uw' zinnen
En zuiv're liefde nooit; zo slyt gy uwe jeugd,
Door 's hemels hulp gesterkt, in liefde tot de deugd;
Zo moet uw wollig vee, en akker welig groeijen,
Zo moet uw ruime stulp van melk en boter vloeijen,
Zo zy, ô HAAGEROOS! ô overschoone bruid,
Uw naaste Jaargety vergierd met eene spruit.

*Dus ver zong Zanglust, tot het puik der veldelingen
Het riet opvatte, om meê den lof van 't paar te zingen.*

M A A G-

MAAGDELIEF,
HERDERSZANG,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
HENDRIK HAGEN
DE JONGE.
EN JONGKVROUW.
ANNA VAN ANKLAM.

Tlust my, gezeten aan deez' groenen waterkant,
Van herder EERRYKS min, en MAAGDELIEF, te queelen;
Van schoone MAAGDELIEF, die bloem van Amstelland,
Vol zedigheids, en deugds, 't gieraat van haar' gespeelen.
Indien ik zingen kon, als Tyter, op de fluit,
Dan kreegen berg, en beek, en veld, en bosschen ooren;
Den naam van MAAGDELIEF zou elk, met zoet geluid
Van duizend vogeltjes, en duizend Echoos hooren:
Maar ik, geringe knaap, zing wildzang op myn riet; 'k Heb

'k Heb nooit uit Aganippe of Castalis gedronken:
 Ik durf nochtans op 't feest verschynen met myn lied;
 De deugd van 't lieve paar kan mynen geest ontfonken.
 Geluk ô EERRYK! met uw' schoone herderin.
 Gy hebt uw' minnesmart aan bosch noch veld te klaagen:
 Want schoone M A A G D E L I E F betoont u wedermin,
 Zy offert u haar' jeugd, haar' lievelente dagen.
 Gy zult nu eens van zin, uw wollig vee te wed
 Geleiden, met malkaër, en in één schaduw rusten.
 (ô Min! gegrond op deugd, waar gy uw' voeten zet,
 Bloeit geurig Mirtekruid, en groeijen duizend lusten.)
 Het is uw braaf verstand dat u verwinnaar maakt,
 Van 't fierste maagdehart, eerst tot geen min te ontfonken,
 Door and're knaapen, neen: gy hebt haar' hart geraakt.
 Zy toont aan u haar' vlam, door kuifche minnelonken.
 De zuiv're melk is blank, blank zyn de leliblaën,
 Noch blanker is haar deugd, die ieder moet waardeeren.
 ô Welgelukkig knaap! gy hebt een' keur gedaan,
 Daar u de buurt om pryst, en elk u om zal eeren.
 De hemel mint de deugd, de liefde, en zedigheid;
 Dees straalen, elk om 't zeerst, uit haare vrind'lyke oogen.
 Wat vreugd, ô EERRYK, is voor uwe min bereid!
 Nu gy die schoone omhelst, en hebt in uw vermogen.
 Geluk, ô M A A G D E L I E F! geluk met zulk een' keur.
 Zo schaat'ren bosch en veld, zo galmen alle becken;
 Terwyl de maagdenrei de bloemen, zoet van geur,
 In teene mandjes gaart, en aanvoert naar deez' strecken.
 Juicht herders van de buurt: 't is hoogtyd op het land,
 Gy moet met stem en fluit den wynmaand eer bewyzen;
 Niet om den wyngaardstam (door Evoë geplant)
 Niet om de frisse druif, die schoone vrucht te pryzen:
 Maar om dat deeze maand het zoetste herderspaar,
 Door Hymens heilige echt met vreugde ziet vergaären.

L

Het

Het hartje van de mei houd elk voor 't schoonst' van 't jaar:
 Ik kies de schaduw van de blyde wyngaardblaâren;
 Ik zal een druiventros, daar nog de dauw op leit,
 Uitperschen in een schaal, en aan de knaapen schenken;
 Opdat ze ô deugdryk paar, zo vol bekoorlykheid,
 Deez'aangenaamen dag, waar op gy paart, gedenken.
 Een grooter zanger geeve u lessen van de deugd;
 Myn lied zy slechts een blad in eenen korf vol bloemen;
 Uw' oud'ren strekken zelf een voorbeeld voor uw' jeugd,
 Gy volgt haar zuiver spoor, wel waardig om te roemen.
 Gezegend zy deez' Echt, op zuiv're min gebouwd.
 De liefde en zedigheid zie ik uw' stulp verçieren;
 Terwyl gy voor 't altaar van Hymen wordt getrouwd,
 Daarduizend kusjes om het kuifche bruidsbed zwieren.
 ô Eendracht, hemelgift, hou eeuwig hier uw stee!
 Gy mint de laage stulp meer dan de gulde daken;
 Gy haat de hovaardy, gy mint de deugd en vree;
 Gy kiest den herdersrok voor purper en scharlaken.
 ô Eendracht, liefde, en vree, houdt eeuwig hier uw' stand:
 Zo heeft dit lieve paar geen onheil ooit te vreezen,
 Zo groeije en bloeij' hun vee, en have, en akkerland;
 Zo moett' dit lieve paar altoos gezegend wezen.

*Dus speelde Zanglust, op zyn' laage herdersfluit,
 En wenschte 't lieve paar eerlang een zoete spruit.*

A S T R E A,
H E R D E R S Z A N G,
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
G E R R I T S C H O E M A K E R
E N J O N G K V R O U W
M A R G A R E T A E S S E R.

't **L**uft my, gezeten in de fchaduw der abeelen,
Bevryd voor 't fteeken van de heete middagzon,
Ter eere van de min, een herderslied te queelen,
Op 't feest van fchoone A S T R E, en haaren C E L A D O N.
*Koomt Aemstelnimfen, giert het paar met mirtekroonen,
Bataaffche Muzen, leert my blyde bruiloftstoonen.*
Een ander herder flyt zig dag en nacht met treuren,
En ftort voor berg en dal zyn droeve minneklacht:
Maar u, ô C E L A D O N, mogt beter lot gebeuren;
A S T R E A heeft uw liefde en zuchten nooit veracht.
Eer gy nog beide wift van liefde of min te fpreken,

Beminden gy malkaër in 't teêrste van uw jeugd.
 Zo groeit een wil'ge spruit allengs aan vliet en beeken,
 Gelyk uw' beider min en ongeveinsde deugd.
 Wat zoetheid kan men zich door zulk een min beloover!
 Wat bovenaardsche vreugd is 't, dus te zyn gepaard!
 Men zwyg van roozenreuk, dien wellust aller hoven,
 De geur der minnebloem verwint den roozegaard.
Koomt Aemstelnimfen giert dit paar met mirtekroonen,
Bataafsche Muzen, leert my blyde bruiloftstoonen.
 Indien 't geoorlooft is, ô bloem der herderinnen,
 'k Zal raaden, hoe uw hart vol liefde was gesteld,
 Wanneer uw herder zou zyn Britsche reis beginnen:
 Gy hebt, terwyl hy reisde, al de uurtjes nageteld!
 Gy hebt uw zorgjes en uw zuchtjes hem gezonden,
 Op vleugels van de min, na Grootbrittanjes strand.
 Daar hebben ze in zyn hart terstond hun plaats gevonden;
 Hy zondt de zyne u weêr naa 't vry Bataafsche land;
 Maar als hy zich weêrom hadt op de zee begeeven,
 Om u, zyn noordstar, weer te krygen in 't gezicht;
 Wat deed de minste wind u niet al onheils vreezen!
 'k Geloof, de liefde hielt de golven in haar pligt.
 Juich dan, ô schoone A S T R E A! gy hebt uw lief ontvangen,
 Hy brengt die zorgjes, en die zuchtjes aan u weêr,
 Hy blyft aan uwen hals en roode lipjes hangen;
 Zo groeit de zuiv're min door 't afzyn meer en meer.
Koomt Aemstelnimfen, giert dit paar met mirtekroonen,
Bataafsche Muzen, leert my blyde bruiloftstoonen.
 Geluk, ô Ouders! van dit paar, wel waard te roemen,
 Wat vreugd geniet gy t' zaam op deezen blyden dag.
 ô Vader van de bruid, wat dunkt u van die bloemen?
 'k Denk niemant frisser ooit in de Artsenytuyn zag.
 Hun deugd geeft meerder geur dan reuk der speceryen.
 Van d' Ooster Indiaan, of loozen Arabier,

HERDERSZANG.

93

Gy queekte de eene bloem, vol zorgs ten allen tyën.
 De deugd wordt, als het goud, gelouterd door het vier.
 De gryze Waarmond, die des hemels zuiv're wegen,
 In Aemstels Landkapel, aan jeugd en ouden wyft,
 Roemt uwe zorgen in 't bedceelen van den zegen,
 Waarmeê des hemels gunst nooddrufte landliên spyft.
 Vaar in uw' yver voort. Men zal u ſteets bedanken.
 Uw lof is veel te klein in myn eenvoudig lied;
 Die eifcht een hooger toon, en heerelyker klanken,
 Dat paft een zanger meer bedreeven op het riet.
Koomt Aemstelnimfen, giert dit paar met mirtekroonen,
Bataaffche Muzen, leert my hooger bruiloftftoonen.
 Indien 't my waar vergund op hooger trant te zingen,
 Ô Braave Vader van den braaven CELADON,
 Ik roemde uw kloek verftand, voor Aemstels veldelingen,
 Waar me gy Konftliefs hart en duizend harten won:
 Ik roemde uw kloek vernuft, in die gewyde bladen,
 Uw * zilv're Landkronyk, waar in de vryheid praalt;
 Daar Batoos edel krooft, beroemd door heldedaaden,
 In uitblinkt, en den zege op Woefstaard heeft behaald.
 Ik zong hoe Landsknecht zocht den Heemraad te onderdrukken,
 En hoe hy Burgerhart, reets oud en afgeleefd,
 Voor 't onrechtvaardig zwaard 'teerwaardig hoofd deed bukken,
 Gelyk gy in uw boek met zilv're letters ſchreeft.
 Ik zong hoe Landraad en zyn broeder raakte om 't leeven,
 Van Woefstaards drift geſleurd onwaardig door het zand;
 Maar welkers beelden nu in 't zilver, ſchoon gedreeven,
 Juweelen ſtrekken in den ring van 't vrye land.
 Maar zacht, myn yver ſchynt hier van het ſpoor te dwaalen,
 Die zang valt my te zwaar, wy zingen van de bruid.
 Geen leeuwrik houdt den toon der ſchelle nachtegaalen,

L 3

Wy

* Het Munt-Kabinet van den Heere Schoemaker.

Wy queelen van de min op onze herdersfluit.
Koomt Aemstelnimfen, giert dit paar met mirtekroonen,
Bataafsche Muzen, 'k zing weer laager bruiloftstoonen.
 Daar ryft een heuvel by des Aemstels zilv're stroomen,
 Bezaaid met bloemgewas, met loveren en kruid,
 Beplant met populier en hooge abeeleboomen,
 Hier oeffent zig de jeugd met zingen op de fluit;
 Hier hoorde ik eerst uw lof, ô schoone A S T R E A, zingen,
 Met dien van C E L A D O N, op 't zevenmondig riet
 Met wasch aan één gekleefd; daar een der veldelingen
 My noopte, om 't bruiloftsfeest te vieren, met dit lied.

Z A N G.

S T E M: Tranquilles Cœurs.

O ^I Meimaand voedster van de min!
Verquikster van het lieve leeven!
Gy haalt den zoeten wellust in!
Gy lokt hem in uw groene dreeven!
Het pluimgedierte queelt, op 't feest van C E L A D O N,
Die schoone A S T R E verwon.

2.

Geluk, ô zoetste herderspaar!
Gy smelt, naar 's heemels welbehaagen,
Uw zuiv're harten in elkaâr,
Tot vreugd van alle uw lieve maagen.
Het nachtegaaltje zingt, met lieffelyk geluid,
Den roem der schoone bruid.

HERDERSZANG.

95

O CELADON kus uw ASTRE!
 Zy noodt u door verliefde lonken.
 De min nam in haar oog zyn steê,
 En schoot uw borst vol minnevonken.
 Nu blaakt uw jeugdig hart. Dat vuur zy nooit geblust:
 Maar slaag in brand gekust.

De hemel, die de deugd waardeert,⁴
 Doe u gestaag in liefde groeijen;
 Zo werd uw min van elk geëerd;
 Zo zal uw vee en akker bloeijen;
 Zo leeft gy met malkaâr, in liefde tot de deugd,
 Die bosch en veld verheugt.

Indien 't de wil des hemels zy,⁵
 O CELADON, ô lieve BRUIDJE,
 Zo worde op 't naaste Jaargety,
 Uw stulp gezegend met een spruitje,
 Tot vreugde van 't geslacht, 't geen zingt met blyden zin:
 De hemel kroon dees min!

Koomt Aemstel Nimfen, strooijt dit paar met versche bloemen,
 Bataafsche Muzen wilt dit trouwfeest altoos roemen.

L A U.

L A U R A,
H E R D E R S Z A N G,
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
J U R I A A N W I L L I N K,
E N J O N G K V R O U W
E L I Z A B E T V A N T O N G E R L O.

Bataafsche herders heft een vrolyk feestlied aan!
Laat uwe schaapjes in het malsche klaver gaan.
Elk gier' zyn' herdersstaf met jeugdig veil en palmen,
Terwyl de leeuw'rik in de lucht met blyde galmen
Den lentedageraat al dartelende ontmoet,
Gevolgd van 't zonnelicht, 't geen 't al verquikt en voedt;
Ontdekker van de min van mensch, en vee, en dieren;
Van zo veel vogeltjes als op hunn' wickjes zwieren;
Van zo veel visjes als 'er spart'len in den vliet;
Van zo veel vreugds als 't hart van E E R R Y K nu geniet,

Die

H E R D E R S Z A N G.

97

Die op deez' blyden dag, naa zuchten en verlangen,
 Voor 't heilig Eichtaltaar zyn' L A U R A zal ontfangen,
 Die zoete herderin, de bloem der Aemstelveugd,
 Zo schoon van aangezicht, als luisterryk door deugd,
 Vol zoete aanminnigheids, welwaardig om te roemen.
 Bataafsche nimfen, giert de bruid met lentebloemen!
 Zoet ruikt de hiaçint, die in den bloemhof slaat,
 Zoet smaakt de nektar van een' volle honigraat,
 Zoet is de veldzang van de schoone herderinnen,
 Nog zoeter is de min, die harten kan verwinnen;
 Maar 't allerzoetste zoet is deugd, die elk waardeert:
 De bloem verliest zyn geur, de honig wordt verteerd,
 Het schoonste zanggeluid, dat harten streelt en ooren,
 Moet in de dunne lucht en ruimen hemel smooren:
 Maar 't zoet der zuiv're min, gegrondvest op de deugd,
 Blyft eeuwig onbesmet in zyne frisse jeugd.
 Gezegend is die min, in 's hemels naam begonnen!
 Zy heeft het koele hart van L A U R A overwonnen,
 Die eerst afkeerig was van minnekozery;
 Die altoos vluchtte voor de herd'ren aan het Y.
 O zilv're beekjes! gy behoeft ons niet te vraagen,
 Waarom haar E E R R Y K s liefde in 't einde kon behaagen;
 Dat weeten bosschen en waranden, berg en dal:
 't Verstand waardeert de deugd; de deugd verwint het al.
 Bataafsche herders, kroont dit paar met bruiloftskroonen!
 O E E R R Y K, in wiens ziel zo veele gaaven woenen,
 Die steeds de heirbaan van de zuiv're deugd betradt,
 De hemel schenkt u tans een onwaardeerb'ren schat,
 Voor 't groot verlies, dat korts u over is gekomen,
 Wanneer uw *Vreedegunt* van de aard wierdt weggenomen;
 De zoete *Vreedegunt*, die met een goude kroon
 Vol held're sterren blinkt, zo luisterryk! zo schoon,
 Aan grooter Bruiloftsdisch, daar hemelsche Chooralen

M.

Een

Een vreugd genieten, die geen sterv'ling af kan maalen!
 Daar zy vol blydschaps van geen aardfche vreugde weet!
 Daar ze op geen klaverveld, maar op de wolken treedt;
 Of zo deez' bruilofts vreugd misschien haar klonk in de ooren,
 Uw wyze keur zou haar volmaakte ziel bekooren;
 Zy knikte u vrolyk aan, met eenen blyden lach,
 Als zy haar lieve krooft in L A U R A A s armen zag,
 Zo teder als zy zelf, in fchaduwe der elzen,
 Die zoete wichtjes plag te koeft'ren, en te omhelzen!
 Maar neen, zy spiegelt zich in't ongefchapen licht,
 Vergierd met ftraalen om 't onfterf'lyk aangezicht;
 Haar ziel, gezuiverd van al 't aardfch, kan niets begeeren,
 Daar ze alle volheid heeft, en heerlykheid des Heeren:
 Daar Vader *Waarmond*, die de Godtgewyde blaân
 In onze Landkapel getrouw plag op te slaan;
 Om oud en jong den weg der deugden aan te wyzen,
 Wiens nederig gemoed nog alle herd'ren pryzen,
 Zyn lieve maagfchap en gezaligd krooft ontmoet,
 Bekleed met fterren, en bestuurd met eenen floet
 Van hemelreiën, die met duizend vreugde klanken,
 Godt, aller herd'ren Godt, in eeuwigheid bedanken!

Maar zacht, myn veldfchalmei klinkt op te hoogen trant,
 Men byt my in het oor: blyf herder, blyf op't land!
 Maar ziet men 't wollig vee juist altoos klaver fcheeren?
 Of zal de nachtegaal geduurig quinkeleeren
 Op eenen zelfden toon? ô neen: de landknaap weet
 Ook meer te zingen, als van 't kruid dat hy betreedt.

Bataafche nimfen, ftrooijt den weg met huuw'lykspalmen!
 'k Hoor duizend vogels met hunne orgelkeeltjes galmen
 Den lof der kuische min, die L A U R A A s kruin vergiert.
 Te recht wordt deeze dag, ô lieve bruid, gevierd!
 Uw herder zal deez' dag voor al zyn' dagen roemen,
 Nu hy u mag zyn lief, zyn waardige Ega noemen;

HERDERSZANG.

99

Nu gy uw zuiver hart smelt met zyn hart in één,
En uwe schaapjes in één drift en weide treên.
Hy zal uw wollig vee des daags vol yvers weiden,
En, als de zonnebrandt, naar 't koele wed geleiden;
Terwyl gy 't lieve krooft een lieve moeder zyt,
En hy zich in zyn heil, uw wedermin, verblyd,
Wanneer die wichtjes u hunn' teed're liefde toonen,
En speelende om u heen, uw' zorg met kusjes loonen.
Gelyk de honigby door vlyt den korf verrykt,
Wanneer zy uitvliegt, en haar vlerkjes nederstrykt
Op bloem en bloeifem, om den zoeten dauw te lekken,
En zwaar gelaân met wasch en honig aan komt trekken;
Terwyl de broedby vast het honighuisje bouwt,
Of haare jongen voedt, verquikt, en onderhoudt:
Zo zal zyn yver ook, 't zy avond, het zy morgen,
U ondersteunen en voor uwen welstand zorgen;
Zo vloeijt de welvaart in uw' stulp, vereenigd Paar!
Bataafsche herders, volgt de nimfen naar 't altaar,
En helpt met hart en mond de milde Godtheid smeeken,
Dat twist noch huiskrakkeel deez' zuiv're min verbreeken;
Dat 's hemels zegening haar vroeg en laat bestraal';
Dat vader, moeders, en het maagschap altemaal,
Zich veele jaaren in deez' huuwlyksmin verblyden;
En namaals leeven, daar men eeuwen telt noch tyden.

M 2

R E-

REDEGUNT,
HERDERSZANG,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ABRAHAM BECK,
EN JONGKVROUW
LEVINA INGELHAM.

NAâ't zilver Spaaren, 't hoofd der Kenn' merlandsche beeken,
Dat Herulheim besprocijt, en de omgelegen' strecken,
Zendt Zanger zynen vriend, dit onbeslepen' lied,
Gedicht aan Gysbrechts erf, en klaaren Aemstelvliet;
Op hoop, of't REDEGUNT en VROOMHART mogt bekooren,
Dit ned'rig herderslied op't bruiloftsfeest te hooren.
 ô Zuiv're liefdeband! die harten t'samen bindt.
 ô Eendracht, hemelgaaf! ô deugd, alom bemind!
 ô Zoete zedigheid! gy uitgekeurde bloemen,
Die Sarons hof verciert, die alle herd'ren roemen,
En elk het hart verheugt, die uwe waarde kent;

Uw

HERDERSZANG.

101

Uw geur geeft niets dan vreugd, en liefde zonder end.
Wie kan de groote kracht, u ingestort van boven,
Door 's hemels wysbestier, te recht naar waarde looven,
Ten zy hy eenmaal proev' dat onwaardeerlyk zoet,
't Geen twee gelieven strekt een balsam voor 't gemoed!

Wanneer we onze oogen slaan naar tamme en wilde dieren,
Naar zo veel vogelen die op hunn' pluimen zwieren,
Naar visschen in den stroom, of in de woeste zee,
De liefde deelt aan elk haar' milde gaaven mê;
Dan leert men recht de spreuk: 't Leest alles om te minnen.
Deez' liefde ontfonkte u ook, ô bloem der herderinnen!
Door herder VROOMHART, die de wederliefde pryft,
Die gy, ô REDEGUNT! zo teder hem bewyft.
Die zuiv're min blyv' steeds in beider harten bloeijen.
De paradysdauw moet die minnebloem besproeijen;
Zo geeft zy cenen geur, een reuk van dankbaarheid,
Die over veld en land zich overal verspreidt.

Nu pluktge, bruidegom! de lieffelykste vruchten
Van uw getrouwe min, door duizend zielsgenuchten!
Het is een zegening verdiend door uwe deugd,
Die ge altoos hebt gevolgd van uwe teed're jeugd,
Dat u een nimf bemint zo vol aantreklykheden,
Vol zedigheids en deugds, in ommegang en reden.
Gelyk de tortelduif nooit met den havik paart;
Gelyk het teder lam met geenen leeuw vergaart;
Zo kan geen zedigheid met woestheid zich vereenen;
Een straal van uwe deugd heeft in het hart geschenen
Van zoete REDEGUNT, 't geen de eigenschappen had
Der deugden, die het uwe op 't allerhoogste schat.
Ei bloos niet, zoete bruid! ik poog u niet te vleijen:
Want door een veldgezag uw' gaaven te verspreijen,
Waar niets, dan yd'le klank: de deugd pryft steeds zich zelf,
Als bloemen op het veld, als sterren aan 't gewelf

Des

Des hoogen hemels, door geen verwen af te maalen:
 Het schild'ren van de deugd eifcht zuiv're zonnestraalen
 En hemelklanken van een Goddelyk geluid;
 Al te onnavolg'lyk voor myn' laage herdersfluit,
 Die slechts voor berg en dal in 't wild gewoon te zingen,
 Haar krachten kent; en dies haar yver moet bedwingen.

'k Herdenk, ô VROOMHART! hoe wy beiden jongken teer,
 Uit speelen voeren by het Herulheimer meir;
 Of in den groenen Hout, daar duizend vogels queelen,
 Des morgens wandelden; de wegen en priceelen,
 En hoven zagen, met de kruiden, en 't gebloemd,
 Daar ieder, op zichzelf, de macht des Scheppers roemt.
 'k Gedenke, al was ik jong, hoedat wy speelemeidden,
 Wanneer onze Ouders ons door groene dreeven leidden,
 En wezen ons den weg der waare deugden aan.
 Een tyd, die nimmer kan uit myn geheugen gaan,
 Zo lang uw Ouders, die de hemel lang laat leeven,
 My zo veel blyken van een zuiv're vriendschap geeven:
 Een vriendschap als geërfd van vader op den zoon.
 Maar zagt: ik loop te ver van mynen bruiloftstoon.
 Uw liefde pronkt tans met den vaderlyken zegen,
 Die u van jongs af aan besproeijde als met een regen.
 En 't moederlyke hart verheugd zich, nu het ziet
 Dat gy de wedermin van REDEGUNT geniet.
 Zo zegent, zoete bruid, uw vader deze tyden;
 Gelyk het bosch en veld zich in uw' min verblyden,
 En de Aemstel u verwacht, die VROOMHARTS deugd waardeert,
 Terwyl het maagschap, 't geen des hemels goedheid cert,
 Van wederzyden helpt de bron der gaaven smeeken,
 Dat nooit de twist of haat uw liefde mag verbreeken.
 Ik volg hunn' wenschen op myn laage herdersfluit.
 Dat 's hemels zegen blyve op bruidegom en bruid.

GALATEA,
HERDERSZANG,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
DANIEL^{DE} STOPPELAAR
EN JONGKVROUW
MARIA VAN BUYLAARD.

Terwyl ge, ô wollig vee, langs Aemstels zilv're stroomen
De malsche klaver scheert, in schaduw van de boomen,
Zet ik my vrolyk neêr, aan deeze zilv're bron,
Digt by het Tempelkoor, waar in men CELADON
En schoone GALATE vol liefde zal zien paaren.
Minzieke vogeltjes, en ritzelende blaâren!
Gy koele windjes! ô verquikkers van het kruid!
Vangt, vangt de klanken van myn laage herdersfluit!
Indien de minnezang u immer kon bekooren,
Laat myne zegenwens niet in 't geboomte smooren.
Napraatster Echo kaats de galmen van myn lied
In 'toor van GALATE; zo moet gy 't groot verdriet,

Om

Om uw' Narcissus dood, door nieuwe vreugd vergeeten;
 Zo pryze ik uwen dienst by alle veldpoëten.

Indien ik, naar den eisch, zou zingen van uw' min,
 Roemwaarde GALATE, ô schoone Herderin!
 Myn stem moest Orfeus lier, zo vol bezielde snaaren,
 Die 't Tracies bosch bekoorde, in klanken evenaaren;
 Gedierte, bosch, en beek, moest luist'ren naar myn' toon:
 Maar myn Bataafsche fluit, die houding ongewoon,
 Zwigt zelf voor 't boschmuzyk der wakk're veldelingen,
 Die op uw vrolyk feest den lof der liefde zingen;
 Ook hoe uw Teikenstift de lauwerkroon behaalt,
 Als gy Apolloos min tot Peneus dochter maalt,
 Wanneer gy hem verbeeldt, als raazende van minne,
 Daar hy zyn Dafne volgt, en deeze vlietgodinne
 Voor uitvliegt als de wind, vol vrees, en echter fier:
 Die hy omhelzende hervormd vind in lauwrier.
 Wie kan uw' kloeken geest, ô nimf, naar waarde roemen?
 Als gy Gliceer verwint in schikkinge der bloemen,
 Zo leevendig geplant op leevenlooze blaân;
 Arachnes weefwerk moet als spinneweb vergaan,
 Als u Minerve leert, door ryp vernuft, op doeken
 Het konstwerk van natuur met naaldewerk verkloeken;
 Dan vindt de veldschalmei een onbepaalde stof,
 En stelt uw schrand'ren geest ver boven allen lof.
 Wie kan ô GALATE uw' gaaven recht waardeeren,
 Of moet u, om uw keur in 't minnen, tevens eeren?
 Wylge u aan CELADON, dien braaven knaap, verbindt,
 Om zyn verstand en deugd aan 't scheepryk Y bemind,
 En waardig aan de bloem uws levens opgedraagen;
 Ja 't weelig Leeuwendaal schept in uw' keur behaagen.
 De blyschap wordt in bosch en stroomen niet gesmoord,
 Nu zyn getrouwe min uw zieltje heeft bekoord.
 Geluk ô CELADON, ô roem van de Aemstelvelden!

HERDERSZANG.

105.

Gy zult in eenzaamheid uw liefde nu niet melden
 Aan 't doof geboomte: want het hart van GALATE,
 Eer harder dan een rots van 'taak'lig Kafaré,
 Kunt ge als Mantynsche wasch door 't vuur der liefde kneeden;
 Die overschoone nimf, zo blank van ziel als leden,
 Zo schoon als Cipria, en kuisscher dan Diaan,
 Biedt u het roozerood van haare lipjes aan,
 Van groote Goden zelf niet ongestraft te raeken;
 Dus kan de deugd in 't eind zichzelf gelukkig maaken.
 Zo ik my niet bepaalde aan bruidegom en bruid,
 Wat vond ik ruime stof voor myne herdersfluit!
 Hoe zou ik, CELADON, uw' waarden Vader roemen,
 Hem, die de krachten kent van heesters, kruid, en bloemen;
 Op 't wyze Landschool in geneeskunde uitgeleerd;
 Van Febus zelf bemind, die zyne kloekheid eert.
 'k Zou 't maagschap één voor één na waarde kunnen loven:
 Maar hunne roem en deugd gaan allen lof te boven.
 Wie telt het gras en kruid? de droppels van een vliet?
 'k Vind hier te ruime stof voor 't laage herdersriet.
 Wy volgen veiliger den stoet tot aan den drempel,
 Als gy gezegend wordt in Hymens huwlykstempel.
 Treê nu, ô CELADON! na Junoos heilig woud;
 Daar zich de zuiv're liefde, en alle vreugd onthoudt;
 Daar minneklachten zich veranderen in kusjes;
 Daar GALATEA u met kuische minnelustjes,
 En ongeveinsde liefde, op 't lauw're paviljoen,
 Gelyk haar wederhelft zal streelen, in het groen;
 Terwyl gy 't pluimgediert, met duizend orgelkeelen,
 't Gezegend bruiloftslied voor bosch en veld hoort queelen.
 ô Zuiver lauwerbosch, de liefde toegewyd!
 Gy, die de lust en vreugd van twee gelieven zyt!
 Vergun my tans uw' lof en oorsprongk op te zingen,
 Voor schoone GALATE, en 't puik der veldelingen.

N

Als

Als aarde, zee', en lucht, gesternte, zon, en maan,
 Gedierte, vee, en visch, geboomte, kruid, en blaân
 Gedaantens kreegen, door den oppersten der Goden;
 En eer gerechtigheid ten hemel was gevloten;
 Toen 't aardryk onbeploegd de schoonste vruchten schonk;
 Als 't roosje nooit verslenste, en altoos even jongk,
 Gelyk cene schoone bruid, by vrucht en bloemen bloeijde,
 Wanneer het beekje nog van melk en nektar vloeijsde,
 En geele honig droop, en wasch, uit d' eikenstam:
 Wanneer de felle leeuw nog weidde by het lam,
 En 't koele windje speelde op akkeren en velden;
 Toen 't quaad niet was bekend; veel min het quaad vergelden:
 In deezen gulden tyd, wierd door Saturnus hand,
 In 't vruchtbaar Vreededal, dit lauwerbosch geplant.
 Hier zou de zuiv're min in eeuwigheid regeeren;
 Hier zou 't steeds lente zyn, en niemant iets ontbeeren;
 Hier dronk men Godendrank, en hemels Ambrozyn:
 Maar, laas! het snood bedrog, vermomd in waarheids schyn,
 Vergiftigde den mensch, het vee, het kruid, en bloemen.
 Zints quam een erger tyd, waar in men niet kon roemen.
 Op die wellustigheid en ongeveinsden staat;
 De vrede vluchtte voor de vyandschap en haat,
 Voor wien het heilig bosch blyft eeuwig toegesloten:
 De liefde gunt nochtans aan trouwe mingenoten
 Een toegang tot dat zoet, door 's hemels gunst bestraald;
 Maar langs één éénig pad, door 't Godendom bepaald.
 De toegang tot dit bosch wordt door de deugd beveiligd;
 Hier heeft ze een tempel, aan God Hymen toegeheiligd,
 Die op pylaaren steunt van schooner glans dan goud;
 De Godtsvrucht, haar gespeel, die alles onderhoudt,
 Is de eerste pyler, om dat heerlyk werk te schraagen;
 De Goddelyke Eendracht helpt haar 't schoon gewelfzel draagen;
 Met vrede, en wakkerheid, gediensfigheid, en trouw;

HERDERSZANG.

107

De liefde, 't Godsbeeld van dit huwelyksgebouw,
 Gehuld met lauwerblaân, en altoos frisse roozen,
 Pronkt in 't sneeuwwit gewaad, dat blinkende Turkoizen,
 Of Jaspis, en Topas en diamant verdooft.
 Hier zet men 't deugdzaam paar de huwelyks kroon op 't hoofd,
 Terwyl men wierook zwaaijt van zuivere gebeden;
 Dan gunnen hen de Goôn in 't lauwerbosch te treden;
 Dan plukken zy de vrucht van 't heilig Echtverbond,
 In 's hemels naam gestaafd, met hart, en ziel, en mond.
 Maar als men boschwaarts treedt, slaa elk voor al zyne oogen
 Op deeze spreuk, geplaatst in één der groene boogen:
Al wie de helsche twist laat sluipen in 't gemoed,
Smaakt hier de schoonste vrucht veel bitterer dan roet:
Standvastigheid in deugd moet u gelukkig maaken,
Zo zultge een voorsmaak van des hemels nektar smaaken.
 Gaa heene, CELADON, met uwe schoone bruid:
 'k Zie dat de zuiv're deugd dien tempel reets ontsluit.
 Gy moet uw GALATE na 't liefde altaar geleiden,
 Terwyl de nimfen veld en beemd vol bloemen spreiden,
 En Veldeling den lof van GALATEA zingt;
 Terwyl uw tierig vee van vreugde in 't klaver springt.
 Wy zullen midd'lerwyl des hemels goedheid loven,
 En bidden dat zy steeds haar' zegen stort' van boven,
 Op u, en uw geslacht, in Batoos erf vermaard.
 Zo blyve uw ruime Stulp voor ongeval bewaard.
 Bloei met uw GALATE, in schoonheid nooit volpreezen;
 Zo moet ge in 't huwelykswoud geen bitt're vruchten leezen;
 Zo zie het maagschap haast een telg van uwe jeugd;
 Zo kroon de hemel u met eindelooze vreugd.

Z E D E G U N T,

H E R D E R S Z A N G,

T E R B R U I L O F T E

Van den Eerwaarden H E E R E

JACOBUS VAN HOORN;

EN JONGKVROUW

M A R I A B L O K.

In zyn'berookte stulp waar in de veengloed brandt,
Haalt Zanger met veel vreugds de veldfluit van den wand,
Zo dra een herdersknaap, gedoft in geitevellen,
De min van ZEDEGUNT koomt aan den haart vertellen:
De zoete ZEDEGUNT, die nu met GULDEMOND,
Dien braaven herder, treedt in 't heilig Echtverbond.
Al vind ik, zingt de knaap, geen loveren of bladen;
Al is het veld ontbloot van zyne bloemcieraaden;
Al vlecht men geen krans van roosjes voor de bruid;
Al maakt het vogeltje in 't geboomte geen geluid;
't Ontbreekt me aan geen cieraad voor myne bruiloftsdichten.
Her

HERDERSZANG.

109

Het roozeroot moet voor de maagdeschaamte zwichten.
 De deugd van ZEDEGUNT is de allerschoonste bloem,
 Die 's winters nooit verwelkt, maar bloeijt tot 's hemels roem.
 De witte sneeuw moet voor haar hart in blankheid wyken:
 't Sneeuw smelt tot water; 't hart kan door geen vuur bezwyken.
 Schoon 't pluimgedierte zwygt, men zingt den lof alom
 Van herder GULDEMOND, haar' lieven bruidegom.
 Geluk ô GULDEMOND! ô roem der herdersknaapen!
 Die aan den Aemstelftroom uw' weereelooze schaapen,
 Uw' lieve lamm're queekt, en voor gevaar behoedt,
 Wanneer de winterwolf van fellen honger woedt;
 En zoekt, al gluipende om de kooij, zyn roef te haalen.
 Geen teder geitje zal ligt van de kudde dwaalen,
 Zo lang 't zyn herder volgt die 't hoedt met zynen staf,
 Dien 't hoofd der herderen hem in de handen gaf.
 Wat hebt gy ryke stof om met gewyde klanken
 Den Opperherder voor zyn zegening te danken!
 Hy stelde u in het Ampt, eerst door hem zelf bekleed,
 Hy, die aan Godts jordaan voor zyne kudde streedt,
 Die in Judea heeft den helschen wolf bedwongen,
 En eeuwig leeft, geloofd door aller herd'ren tongen.
 Gelukkig die getrouw zyn lieve schaapen weidt,
 En naar de zuiv're bron van zyn' genade leidt!
 Dat is aan u vergunt in uwe jonge jaaren,
 ô Wakk're GULDEMOND, ô roem der Aemstelaaren;
 Daar zyt gy door beroemd by d' ouderdom en jeugd;
 Dus leeft gy elk ten nut, en uw geslacht ten vreugd.
 De hemel voegt by zulk een' zegen zyne goedheid,
 En schenkt u voor uw' deugd een herderin vol zoetheid:
 De lieve ZEDEGUNT, uit welkers zoet gezicht
 De zuiv're Godsvrucht straalt, met haar alkoest'rend licht,
 Terwyl de weërmin blinkt in haare tweelingzonnen;
 Die nu eens schitt'ren, dan veranderen in bronnen,

Wanneer de liefde met de maagdeschaamte strijdt:
 Dus zal zomtyds de zon, die mensch en vee verblydt,
 Zich in den zomer door een' regenwolk bedekken,
 Die waterdruppels spreidt op steeden, dorpen, vlekken,
 Waarna zy weêr verschynt met meerder vrolykheid,
 En op de paerlen speelt, in veld en beemd verspreid.
 Wat vreugd, ô GULDEMOND, moogt gy u zelf belooven?
 Gy proeft een voorsmaak van de grootste vreugd daar boven,
 Als gy vernoegd en bly moogt leeven in de stulp,
 Met uwe ZEDEGUNT, uw lief, uw troost, uw hulp,
 In voor-en tegenspoed steeds tot uw heil genegen;
 Uw zoet gezelschap op des hemels zuiv're wegen.
 ô Liefde op deugd gegrond! ô Sarons eed'le spruit!
 Hoe groeijt gy in het hart der nederige bruid!
 Wat queekt gy in de ziel des bruijgoms eed'le vruchten!
 Gy schenkt het lieve paar een voorsmaak der genuchten,
 Die langs een zilv're beek, by 't hooge Libanon,
 Van Jesses naazaat (uit de Godtgewyde bron
 Van eeuwig vocht gedrenkt) zo heerlyk zyn gepreezen,
 Dat hy vermaard zelf by den Onhebreeuw zal weezen,
 Door 't zielverrukkend lied op 's hemels maat gesteld:
 Daar hy de schoonheid van de bruid, Gods kerke, in meldt,
 Die met haar' bruidegom in 't huwelyk zou treden.
 Hoe pryft hy haar gelaat en onbesmette zeden;
 Haar duivenoogen, en den mond vol honigraat;
 Die vlugge voetjes, daar ze al trippelende op gaat,
 Zo luchtig als een hinde op hoog gebergte en klippen;
 Hoe kust zy wederom den dauw van zyne lippen;
 Hoe smelt zyn hart in 't haare, en slaapt het Echtverbond,
 Waar op de liefde, die haar zaligt, is gegrond!
 Die zang zong Jesses telg by Judaas veldelingen;
 Een zang, voor't herdersriet te hoog, om na te zingen;
 Zy past, ô ZEDEGUNT! uw' herder, wiens verstand

HERDERSZANG.

III

Alom geroemd wordt door het omgelegen land;
Die in de vreëkapel de Godtgewyde blaâren
Met zo veel wysheids aan de knaapen kan verklaaren;
Die vreemde spraaken spreekt; die alle herd'ren sticht,
En door zyn kloek vernuft dat duister is verlicht,
Wanneer de orakels van zyn'tong' vol zoetheids vloeijen:
Die boetorakels die de deugd in 't hart doen groeijen.
Hoe heerlyk is uw keur ô zoete herderin!
Uw Godtsvrucht zag naar deugd; niet naar een wufte min.
Geground op de ydelheid, die ieder moet versmaaden;
Verganklyk als 't gebloemt, de loveren, en bladen,
Die neêrgeflagen zyn door 't felle winterweer.
Uw liefde ZEDEGUNT, bloeij lang tot 's hemels eer.
Uw liefde, GULDEMOND, moet steeds gezegend weezen.
Lang moeten wy de vrucht van uwe lessen leezen.
Al wat wy kunnen doen is wenschen: want uw lot
Hangt aan het wys bestier van aller herd'ren Godt.
Wy wenschen dikmaals iets, en als men 't heeft verkregen,
Verandert het genot in vloek, in plaats van zegen:
Deez' hoopt op telgen, en verkrygtze tot zyn vreugd;
Die andre strekken tot een smaad en ongeneugt:
Uw wysheid schik zich dan naar 's hemels welbehaagen.
De aartsherder zal voor u en de uwe zorg draagen:
Indien gy steeds getrouw zyn'lieve lamm'ren weidt;
Zo schenk' hy u een' kroon den zynen toebereid,
Als gy, der waereld zat, zult met uw uitverkooren
't Heil heilig bruiloftslied der Cherubynen hooren.

L I E F-

LIEFWAARDE,
HERDERSZANG,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JACOB HARTSEN,
DE JONGE,
EN JONGKVROUW
MARIA VAN DE WALLE.

Als Zanger bezig was voor d'aankomst van den morgen,
By 't flauwe lampje, 't vee te koeft'ren en verzorgen
Met voeder en gerak, quam Kunstlief, zyn geuur,
Hem groeten in de stulp, en riep: ter goeder uur
ô Zanger, vind ik u! wy zullen vrolyk zingen:
LIEFWAARDE treedt in de echt met de eer der veldelingen:
LIEFWAARDE, die voorheen, hoe lieflyk van gemoed,
Geen minnevlammen in den boezem heeft gevoed,

Be-

HERDERSZANG.

113

Bestraalt nu VREDERYK met haare vrind'lyke oogen.
Is dan die goelyke tot wedermin bewogen!
Roept Zanger. Laat ons t'zaam den bruidegom en bruid
Begroeten, met de klank van onze herdersfluit.

De zon bescheen nog flauw de laage rietedaken,
Als elk LIEFWAARDES stulp vol blydschaps quam genaaken,
Zy zongen beurt om beurt, op hunn' Bataafsche wys,
Naa 't groeten van den rei, dit lied, het paar ten pryz'

ZANGER.

Al houdt de wintertyd het aardryk toegesloten,
Al wordt noch kruid noch blad noch bloem met dauw begoten:
LIEFWARDE wordt nochtans met hemeldauw besproeijd,
Veel milder dan een bloem, die in de lente groeijt.

KUNSTLIEF.

De roos van Saron valt door storm noch onweervlaagen;
Zy groeijt en bloeijt vol geurs naar 's hemels welbehaagen,
Gekoeft en gevoed door dauw en zuiderzon,
Omheind door Ced'ren van het heilig Libanon,
Men mag LIEFWAARDES min by deeze bloem gelyken:
Haar min door deugd gevoed zal door geen storm bezwyken.

ZANGER.

Geluk ô VREDERYK! met zulk een' schoone bloem,
Van ZEGENMOND gequeekt, gevoed tot 's hemels roem.
Wat reuk kan by de geur van uwe puikbloem haalen?
De geur van muskadel, geperst in bruijloftsichaalen,
Pypkassie, en kaneel, gestrooijd in zoeten wyn,
Zyn niets by 't zoet der min, dat hemels Ambrozyn;
Een vocht, dat hart en ziel in vreugde doet ontvonken,
Dat aan de schoone bruid van Sion wierd geschonken,

O

Als

L I E F W A A R D E,

Als ze op den wynberg was; gelyk in 't heilig dicht
De wyfste herder zingt, bestraald met hemellicht.

K U N S T L I E F.

Gelukkig herderspaar, wat hebt gy dubb'le reden,
Om voor het echtaltaar met lofzang en gebeden,
Het hoofd der herderen te loven, voor al 't goed
Aan u bewezen. Juich, eenstemmig van gemoed!
't gebergte juicht met u, ook juichen alle beeken.
De winter zelf is zacht, en fchynt in minne ontsteeken.
Juich! loof! en prys alom, voor bosch, en berg, en dal,
Godt, aller herd'ren Godt, den heerscher van 't heelal.

Z A N G E R.

LIEFWAARDE, zoete bruid, uw bruïgoms welbehaagen,
Ik hoef u in myn' zang geen plichten voor te draagen:
Uw lieve moeder strekt een spiegel voor uw jeugd;
Volg haar op 't heilig spoor van liefde, trouw, en deugd,
Zo zal uw zuivere echt in vollen zegen bloeijen;
Dan zullen, waar gy treedt, de vreedepalmen groeijen.

K U N S T L I E F.

Volg, braave VREEDERYK, haar vader ZEGENMOND
Op 't spoor der wysheid, in uw heilig echtverbond:
Zo leeft gy met uw lief voor ongeval beveiligd,
Door Godsvrucht, liefde, en trouw den hemel toegeheiligd.
Uw stamboom groeije en bloeij', met vrucht der deugd gelaân,
Gelyk een Vygeboom geplant aan Godts jordaan.

Z A N G E R.

Hoe word ge, ô heilryk paar, door 't vuur der deugd ontsteken,
Als

HERDERSZANG.

115

Als vader ZEGENMOND de harten poogt te breeken
Met hemelspreuken, uit Godts heilorakelboek,
In Aemstels vreedekerk. Hoe yverig, hoe kloek
Poogt hy het onkruid van den akker Godts te wieden.
Hy zal als huurling voor den fellen wolf niet vlieden,
En laten 't vee ten prooij: maar, ondersteund met kracht
Des opperherders, waakt hy steeds by dag en nacht.
Ziet hy een lam besmet by zyne kudde komen,
Hy wafcht en zuuyvert het in Godts genadestroomen,
Behoeft het in de beemd, voor allerlei gevaar,
En biedt het, wit als sneeuw, aan zynen eigenaar.
Hoe heuch'lyk is die stand! wat baart het zielsgenoegen,
Wanneer de landman voor zyn zorgen, zweeten, ploegen,
Een ryken oogst geniet? die vreugd smaakt ZEGENMOND,
De vroome Godstolk, door dit pryslyk echtverbond.

KUNSTLIEF EN ZANGER.

Bloei, zoetste herderspaar, in de Aemstellsche wyën.
De geur van uwe deugd will' zich alom verspreien.
Dat 's Vaders wyze mond, waar uit een honigbeek
Van zegeningen vloeijt, onze Aemstellsche streck
Nog veele jaaren stichte, en strekk' naast Godt uw hoeder,
Daar hy zyn zegen voegt by die van uwe Moeder.
Uw maagschap bloei' met u, dat u met zegens kroont.
Hoe zalig is de stulp waar in de vrede woont!

O 2

L E-

LELIANE,
HERDERSZANG,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JACOBUS VAN PESCH,
EN MEJUFROUWE
DINA VANDER SMISSE.

Niet ver van Aemstels erf, en zyn vermaarden stroom,
Leunt Zanger aan den stam van eenen beukenboom,
Die zyne laage stulp, gedekt met riet en zooden,
Een koele lommer geeft; dees plaats schynt hem te nooden.
Tot bruiloftszangen, nu de schoone LELIAAN,
Met groene mirt gekroond, en frissche roozeblaân,
Gebloent, en edel kruid, in schaduwe der elzen,
Haar' ADELAART door gunst des hemels zal omhelzen.
Deez' beemden (zingt de knaap) bewoont de zuiv're deugd.
Hier plagt g' ô LELIANE, in uwe ted're jeugd
Den wyzen *Zegenmond* te kussen en te streelen,

Dien

HERDERSZANG

117

Dien wakk'ren herder, die in Salems lustprieelen.
 Nu sterreroozen plukt, en hemels manna smaakt,
 In grooter liefde dan deeze aardsche zich vermaakt;
 En, blinkende in een stoet gevlerkte hemellingen,
 Omhoog het bruiloftslied voor 't heilig Lam helpt zingen,
 Ten loon van zyne deugd, zyn arbeid, vlyt en trouw,
 Ten nut der lamm'ren Godts, en geest'lyk' akkerbouw.
 Daar kust hy, bruidegom, uw vader (korts verscheiden)
 In zaliger gewest dan onze klaverweiden,
 't Van Godt beloofde land, dat altoos overvloeijt
 Van melk en honig, en daar 't kruid voor eeuwig bloeijt.
 Hun kon geen grooter heil dan deeze vreugd gebeuren.
 Het tortelduifje mag op olmetakken treuren,
 Wanneer 't zyn ega mist, en quynen tot de dood:
 De wysheid leert den mensch zich redden uit den nood,
 De droefheid maatigen, den tegenspoed vergeeten,
 Zich schikken naar Godts wil, tot rust van zyn geweeten,
 En nimmer treuren als de hemel blyschap bied.
 Nu ziet g', ô LELIAAN! het eind van uw verdriet:
 Want de Opperherder, tot uw heil en hulp genegen,
 Bepaalde uw droefheid door deez' blyden huwlykszegen.
 Gy kiest uw ADELAART voor and're knaapen uit,
 Hem, die vol konst en zwier op zyne herdersfluit
 Kan speelen dat het klinkt in Batoos lustwaranden.
 Hoe vrolyk zult gy t'saam langs weide en akkerlanden
 De Godtheit pryzen, in den koelen morgenstond,
 Als 's hemels adem blaast vioolen in uw mond.
 Wie zong den eersten zang, ô roem der herdersknaapen?
 Het pluimgedierte, één dag voor d'eersten mensch geschapen,
 In 't aardsche Paradys. Wat toonen floeg zyn tong,
 Wanneer het vrolyk in den boom des Levens zong?
 Het vloog van tak op tak. Men hoorde 't quinkeleeren.
 Het zong op zyne wys de heerlykheid des Heeren,

O 3

Des

Des Scheppers van 't heelal. Wat toonen floeg zyn tong,
 Wanneer 't vol vrolykheids op de eerste bruiloft zong?
 Het vloog rondom den disch op zyn' gezwinde pennen,
 En zong het huw'lykslied om Godes gunst te erkennen,
 Die allen zegen geeft. Wat toonen floeg zyn tong,
 Toen de eerste bruidegom het eerste kusje ontfong,
 In zyne onnozelheid van de eerste hartvriendinne?
 Het loofde op zyne wys de kracht der zuiv're minne;
 Zo ging de bruiloft in. Toen juigte 't Paradys,
 Met negen hemelen den grooten Godt ten pryz'.
 Dit 's de oorsprongk uwer konst, ô eer der veldelingen!
 Maar zoude ik naar den eisch den lof des maatzangs zingen,
 Myn zang wierd veel te groot. 'k Heb in de Vreëkapel
 Voor deezen eens gchoord den lof van 't snaarenspel.
 Men prees den herder daar, den roem der Isrelieten,
 Welke aan de stroomen, die langs Sions heuv'len schieten,
 Zyn vaders schaapen dreef, die leeuw en beir verwon,
 Des konings boozen geeft door 't speelen temmen kon,
 Den bergreus nedervelde, en op den rykstroon raakte.
 Dees herder naar Godts hart, die steeds vol yvers blaakte
 In maatzang, zingt ons voor, met hemels kunstmuzyk,
 En leidt ons zingende naar 't eeuwig bloeiend ryk;
 Zyn zang vol vuurs, vol krachts dringt door de starreboogen
 In 't heilig heilig oor des heerschers in den hoogen.
 De Godt der herders, die alle akk'ren wasdom geeft,
 Wiens adem over kruid, en vrucht, en bloemen zweeft,
 Wille u, ô ADELAART, met LELIANE zegenen,
 En waar g' uw voeten zet met heil op heil bejegenen.
 Volg Judaas herder na, ô deugdryk herderspaar,
 Zo vliege uw offergeur, van 't heilig echaltaar,
 Omhoog, ter plaatze daar gy naamaals t'zaam' zult zingen
 't Heil heilig bruiloftslied, met alle hemelingen.

A M A R I L L I S,
H E R D E R S Z A N G,
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
H E N D R I K W I L L I N K,
E N J O N G K V R O U W
C H R I S T I N A T E N K A T E.

A An Aemstels groenen boord, alwaar de populieren
En lindeboomen dien befaamden stroom vergieren,
Quam herder Eerryk by Montaan en Dorilas.
ô Knaapen, sprak hy, ik ontmoet u hier van pas.
Laat my uw' beurtzang nu van A M A R I L L I S hooren,
Die M I K O N mynen broêr tot Ega heeft verkoren.
Wel aan, sprak knaap Montaan, zit neêr op lieflyk kruid.
En gy myn Dorilas zyt de oudste; zing vooruit.

D O-

A M A R I L L I S,
D O R I L A S.

Kon ik zo schoon van trant als Roomfche Tyter queelen,
Die 't Itaaljaanfch gewest plag met zyn' zang te ftreelen,
Gelyk men ons verhaald, dan zou myn herderslied,
ô Deugderyke AMARIL, aan menig' zilv'ren vliet
Uw' roem verspreiden, en uw naam met MIKON leeven,
Zo lang de velden gras, de bronnen water geeven.

M O N T A A N.

Een fchotel vette room, uit een oprecht gemoed,
Eenvoudig opgedifcht, fmaakt op het land zo zoet,
Als de eêlfte lekkerny in vorftelyke hoven.
Al gaat de nachtegaal den leeuw'rik ver te boven,
En Roomfche Tyter myn Bataaffche herdersfluit:
Ik fchenk 't geen ik vermag aan bruidegom en bruid.

D O R I L A S.

ô Overyffel! 'k zal u roemen,
Niet, om dat Ceres by u woont,
Die 't hoofd met koorenaijen kroont,
Doormengd met geele boterbloemen:
't Is AMARIL, uw fchoone bloem,
Daar ik aan d'Aemftelftroom op roem.

M O N T A A N.

ô Twent vol lieffelyke ftrecken!
Gy wordt uit deezen oord gegroet,
Niet om dat gy meer lamm'ren voedt
Als Ida by zyn' waterbeeken:
Maar om uw' MIKON, vol van deugd,
De roem van Overyffels jeugd.

D O-

HERDERSZANG.
D O R I L A S.

121

Gy zult, ô MIKON! niet meer klaagen
Van AMARILLIS koelen zin:
Zy toont u nu haar' wedermin.
Wat u behaagd zal haar behaagen,
Gy ziet naa eenen nacht van druk
Den morgenstond van uw geluk.

M O N T A A N.

Hoe zal men u op 't veld onthaalen!
Of onder 't bladerryk geboomt,
Waar langs een beekje bruischt en stroomt,
By 't schel gezang der nachtegaalen!
Zy lokken met hun zoet geluid
De landjeugd vast ter stulpdeure uit.

D O R I L A S.

Wie zou uw wedermin niet pryzen,
ô AMARILLIS, zoete maagd?
Gy doet een keur, die elk behaagt:
Dies koomt u ieder eer bewyzen,
Gelyk wy, aan deez' zilv'ren vliet,
U groeten, met dit bruilofts lied.

M O N T A A N.

Uw MIKON zal uw' schaaapjes weiden
By zyne, in 't allereêlste groen,
En voor den fellen wolf behôen,
Nu hy u by de hand mag leiden,
Vol liefde, naâ het echtaltaar,
Gezegend van d'Alzegenaar.

P

DO-

A M A R I L L I S.
D O R I L A S.

Hoe heuch'lyk is het dus te paaren,
Wanneer de deugd twee harten bindt,
En ieder zyn genoeg vinden!
Daar rust de min op mirteblâren.
Schoon bloemen door den tyd vergaan,
De bloem der deugd blyft altoos staan.

M O N T A A N.

Al hadt men duizend lamm'ren loopen
Op 't hooge Siciljaans gebergt,
Wat baat het, als de twist ons tergt,
En in de harten is gesloopen?
Uit deugd spruit vrede en overvloed,
Die bloemen van een rein gemoed.

D O R I L A S.

De liefde zal uw' stulp verçieren
Met bloemfestoenen mild van geur,
En kooft gy by de tempeldeur,
Daar zal ze op blanke ved'ren zwieren,
En zeeg'nen met een bly gelaad,
U, in 't verwiss'len van uw' staat.

M O N T A A N.

Zeg speelgenootjes, herderinnen,
Zo schoon van hart als aangezicht,
Waarom gy voor uw' herders zwigt?
En schynt afkeerig van het minnen?
Volgt AMARILLIS, MIKONS bruid,
Op 't huwlyks spoor, zy treedt voor uit.

D O.

HERDERSZANG.

123

DORILAS.

Dat elk door haaren voorgang leere,
Hoe kuifche liefde niets ontbreekt:
Maar in het harte een vlam ontsteekt,
Den Heerscher van 't heelal ter eere;
Die alles wat 'er leeft en zweeft
Door zyne mildheid waschdom geeft.

MONTAAN.

Het braaf geslacht is vol vernoegen,
En wenscht u, deugdryk Bruiloftspaar,
Veel heil en zegen, jaar op jaar,
Waar by wy onze wenschen voegen;
Doch hy die alles spyft en voedt,
Weet best wat ieder wenschen moet.

DORILAS, MONTAAN.

Hy, die beheerscher is van beemden en waranden,
Van lucht, van zee, van strand, gebergte en akkerlanden,
Die al wat leeft alom door mildheid onderhoudt,
En uit het starrenhof het aards gewoel aanschouwt,
Zy uwe toevlucht; dan zult gy gezegend weezen;
Dan hebt gy storm noch wind noch hagelbui te vreezen.
Zo moette uw wollig vee steeds tieren in de beemd,
Zo worde uw bykorf door den hommel niets ontvreemd,
Zo vloeije uw' stulp van melk en honig t'allen tyden,
Zo moet gy u eerlang met spruitjes t'zaam verblyden,
Die, naar uw' voorgang, op den weg der deugd gewend,
Hier namaals met u zyn ter Bruiloft zonder end.

P 2

Hier

Hier eindigde Montaan en Dorilas met zingen
Voor Eerryk, die hun lied den Twentschen veldelingen
Zou toonen op het feest. Zy scheidde van malkaâr,
En namen, zo 't behoord, hun vee weer vlytig waar.

VEENLIEF,
HERDERSZANG,
TER VERJAARINGE
VAN MEJUFFROUWE
JOHANNA VEEN,
HUISVROUWE
VAN DEN HEERE
BENEDICTUS VAN REYNEVELD.

Myn Kenn'mer zangnimf hef een vrolyk veldlied aan,
Breng deezen korf vol fruit, bedekt met groene blaên,
Na REINHARTS lufthof, om zyn VEENLIEF te verjaaren.
Alschenkt gy niets dan Ooft, bedekt met dauw en blaëren,
Terwyl ik wildzang zinge op 't zevenmondig riet;
Denk dat zy meer op 't hart als op de giften ziet.
'k voeg my dan aan den rei der wakk're veldpoeëten,
Die vrolyk in den hof op 't groene kruid gezeten

Den jaardag zegenen der zoete herderin,
 Die REINHART dag op dag ontfont in zuiv're min,
 Hem waarder dan de bye een' geur van frisse bloemen;
 Een min, waar door zyn hof zich mag gezegend noemen.
 Hoe heuchlyk, VEENLIEF, was die aangenaame dag
 Waar op het maagschap zich door u gezegend zag!
 Toen u de gantsche buurt vol blydschaps quam begroeten,
 En leidde de eêlste vrucht aan uwe ted're voeten.
 Gy bronnaijaden zyt getuigen van die vreugd!
 Gy boschgodinnen denkt om haare teed're jeugd!
 En hoe die bloem ontlook voor drie en twintig jaaren,
 Als 't veld en bosch verheugd om haar geboorte waaren.
 Getuigt ô beekjes, die haar om haar deugd bemint,
 Dat haar het maagschap heeft genoemd 't gezegend kind.
 Het is een zegen, dat de vruchtbaare akkers bloeijen,
 Een zegen, als de vrucht mag onverhinderd groeijen;
 Een zegen, als het vee vermeerdert in getal:
 Maar prop uw' schuur vol graan, heb runders in den stal,
 Zyt ryk van have en goed ver boven uw' gebuuren,
 Ja woeker, zorg en zweet; heb nimmer ledige uren;
 Indien uw krooft niet zy gezegend door de deugd,
 Strekt de eerste zegening u slegs voor halve vreugd.
 Zo ik ô VEENLIEF! zou uw zuiv're deugden pryzen,
 't Waar iets, dat ieder weet, met weinig krachts bewyzen;
 'k Telde eer de loveren van uwen vruchtb'ren hof,
 Myn zang waar zonder eind, gelyk, ô nimf, uw lof.
 Zo ik een zanger was, die met gewyde snaaren
 De Arkader herderen in konst kon evenaaren,
 Dan wierd uw zuiv're deugd verewwigd door myn lied,
 't Geluid wierd niet gesmoord in Peans piepend ried,
 Het bosch, vol aandacht, zou de held're klanken vangen,
 En 't dertel pluimgediert, verliefd op myn gezangen,

Ant-

HERDERSZANG.

127

Antwoordde in zyne taal: lang leef 't gezegend kind!
 Zo vloog uw naam alom op vleugels van den wind.
 Gelyk de botten aan 't geboomte vrucht belooven,
 Gelyk een knop een bloem wordt in de roozenhoven,
 Gelyk een spruitje door den tyd groeijt tot een boom,
 Zo groeijde uw deugd steeds aan, by ieder wellekoom;
 Zo wierdt uw zuiver hart en zoet gelaat geprezen;
 Zo heeft u REINHARTS ziel voor and'ren uitgeleezen:
 Uw REINHART, dien alom het heilig Pindus eert,
 Dien 't Kenn'merlands Arkaadje om zynen geeft waardeert,
 Wiens naam vereeuwigd door de negen zanggodinnen,
 Wel waard is om zyn deugd en kloek vernuft te minnen,
 Uw REINHART, die alom gezegent wordt genoemd,
 Om zyn gulhartigheid by al de buurt beroemd,
 Beroemd in deeze strek by braave veldelingen;
 By knaapen afgerecht om op de fluit te zingen;
 By zangers, die hier tans verschynen aan den reij,
 Waar voor ik zwichten moet met myne veldschalmeij:
 Zo wykt de leeurik voor de schelle nachtegaalen,
 Als 't bosch den weérklank schenkt aan bergen en aan dalen;
 Zo zwichtte een boere knaap eer voor Amfions lier,
 Die zingend' steden bouwde en temde 't wildste dier.
 Indien myn zang niet op het jaarfeest zou verveelen,
 Ik zou van uwe min, uw' huw'lyksliefde queelen,
 Ik roemde alom uw Hof, en haalde uit ieder kruid
 Een voorbeeld van de deugd, die 't al in zich besluit;
 Ik zong hoe dat uw krooft, in schaduwe der elzen,
 U liefkooft, en u op uw jaardag komt omhelzen,
 Een krans van bloempjes vlecht, en zegent met een lach
 En ongeveinst gelaat deez' aangenaamen dag:
 Een dag, die menigmaal gezegent dus moet komen;
 Zo zie ge uw veldgewas, uw' hof, uw vee, en boomen

Ge-

Gezegend als uw min; zo leeft gy t'zaam vernoegd
Veel jaaren achtereen, in 't lot u toegevoegd;
Zo blyve uw vruchtb're hof voor braave veldelingen
't Parnas van Kenn'erland, om steeds uw roem te zingen.

VISSCHERS- en
STROOMZANGEN.

GALATEA.
 VISSCHERSZANG,
 TER BRUILOFTE
 VAN DEN HEERE
 HENDRIK KOPS,
 EN JONGKVROUW
 MAGDALENA TEILER.

De arkader boschgod belg 't zich niet,
 'k verlaat de beemden en waranden,
 Men zal myn zevenmondig riet
 Nu hooren aan de ruime stranden,
 Daar de eer van 't zeedorp, MELIBE,
 In 't looze minnenet gevangen,
 En 't schoone nimfje GALATE,
 My nodigen tot bruiloftszangen.
 Ik kan, terwyl ik netten brei,
 Niet anders dan wat wildzang zingen;
 Nooit quam een visscherinne-rei,

Q²

Ter-

G A L A T E A,

Terwyl ik zong, rondom my springen.
 'k Betuig het by de blonde maan,
 Zo ik (in 't zingen onbedreven)
 Van bruiloftszang my mogt ontslaan,
 'k Zou graag twee sneezen krimpvisch geeven:
 Doch wie zou aan dit lieve paar
 Een bruiloftsliedje weig'ren kunnen?
 Het ziet niet op de giften: maar
 Het geene wy 't gulhertig gunnen.
 Ik zing dan braave MELIBE,
 Van uwe min, uw trouwe liefde;
 Ik zing van blanke GALATE,
 Wiens schoonheid u het hart doorgrieffde.
 Dat visschers meisje, 't geen wel eer
 Afkeerig was van minneklachten,
 Voelt nu de liefde in 't hart, zo teer,
 Dat zy de vryheid moet verachten.
 Ja MELIBE, gy zult alleen,
 By'tmaanlicht, langs het strand niet dwaalen,
 Noch aan het duin, met naar geweën,
 De strafheid van uw lief verhaalen,
 Terwyl uw kleine visschers boot,
 Geslingerd van de woeste baaren,
 Op eene klip aan splint'ren stoot;
 O neen, gy weet van geen gevaaren.
 Zet nu gerust uw zeiltjes by.
 Als GALATE wil speelemeijen;
 Zal zy in 't pinkje, naast uw zy,
 Met zoet gequeel de golfjes vleijen.
 Dan zult gy haaren lieven mond
 By 't roode bloedkoraal gelyken;
 Dan zal het paerlemoër terstond
 In blankheid voor haar aanzicht wyken.

En.

V I S S C H E R S Z A N G.

131

En als 't haar lust op 't vlakke strand,
 Zich in de zeelucht te verkoelen,
 Zult gy haar leiden by de hand,
 En zy haar teed're voetjes spoelen;
 Die witte voetjes, vluch van tret,
 Daar zy u altyd mede ontvluchtte,
 Als Scilla eertyds 't minnenet
 Van Glaukus, die om 't nimfje zuchtte.
 Die zeegod heeft vergeefs gevryd,
 Vergeefs by Circe om raad doen vraagen:
 Hy is zyn lief voor altoos quyt,
 En zal het aan de winden klaagen:
 Maar MELIBE is nu geruft,
 En dankt de Goden voor dien zegen;
 Terwyl zyn GALATE hem kust,
 Wiens min hy heeft door deugd verkregen.
 Ô GALATE, ô fchoone bruid,
 Wie zou uw wedermin niet looven?
 Uw lief munt in het zeedorp uit,
 Hy gaat de knaapen ver te boven
 In 't hand'len van het zeil en 't wand;
 Voorwaar gy kond niet beter kiezen:
 De gantse buurt klapt in de hand.
 Men zou zich in de vreugd verliezen.
 My dunkt ik zie van verre in zee,
 Een visch zich boven 't water heffen!
 Wat zegt gy zoete GALATE,
 Zou dien de looze min ook treffen?
 Ja zoete bruidje, visscherin,
 De min is in de zee gebooren,
 Dione, Pafos koningin,
 Kan nog het pekelschuim bekooren.
 Kon ik gelyk de zeepoët,

Q 3

Ba-

G A L A T E A,

Bataaffche Proteus, liedjes zingen,
 Die zeeçiereenen zwynen deed,
 En loffe winden kon bedwingen;
 Ik lokte zelf Nepthuin aan 't strand,
 Met zyne tuim'lende dolfynen;
 'k Deed Nereus dochters hand aan hand,
 Op 't blyde bruiloftsfeest verschynen;
 Dan zou op 't strand een tempel staan,
 Gebouwd met paerlemoere muuren,
 Die door den tyd niet kon vergaan:
 Maar langer dan het zeedorp duuren.
 'k Zou zinnebeelden van uw' min,
 ò Deugdryk paar daar in doen maalen.
 Het beeld van Cyprus strandgodin,
 Zou aan den ruimen ingang praalen:
 Gelyk ze in een geribde schulp,
 Van 't lichte zeefchuim voortgedreven,
 Te Cyprus, door der Uuren hulp,
 Op wolkjes quam ten hemel zweeven.
 Maar als ik in dat fchoon gebouw,
 De deugd der jonge bruid verbeeldde,
 En die naar eifch verziereu zou,
 Dat zy een ieders oogen ftreelde;
 Dat waar de fchoonfte fchildery,
 Die ooit de liefde kon verzinnen:
 En ftond des bruigoms deugd daar by,
 Wie zou dan 't konftfuk niet beminnen!
 Hier neven zou ik 't Echtaltaar
 Met horentjes en fchulpen çieren,
 De viffchers jeugd zou, eens in 't jaar,
 Hunn' min ter eere, een feestdag viereu.
 Maar ik eenvoudig viffcherskind
 Moet zwichten voor de zeepoëten,

V I S S C H E R S Z A N G.

133

Myn zangen smooren in den wind,
Men zal in 't kort myn naam vergeeten.
Koomt visschers meisjes, zoete jeugd,
Plukt bergviolen op de duinen,
In teene mandjes. Vlecht verheugd
Twee kransjes om hunn' beider kruinen;
Wy roepen vast de Goden aan,
De Goden die het alles geeven:
Opdat zy in hunn' gunste staan,
En jaaren lang gelukkig leeven.
Zo groeij' hun liefde meer en meer,
Zo moet hun scheepje op Tetis baaren,
Bevryd van 't ongestuimig weêr,
Gelukkig en gezegend vaaren.
Zo krygt ge eerlang, ô MELIBE,
Een lieve spruit met GALATE.

D O-

D O R I S,
V I S S C H E R S Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
P I E T E R V A N B O O R N,
E N J O N G K V R O U W
J O H A N N A V A N L E U V E N I G.

't **L**uft me, op een' Cijljaanschen trant,
Van knaap AMIKLAS min te queelen,
En DORIS, de eer van 't ruime strand,
Wiens schoonheid hem de ziel kon streelen;
Dat Visschers meisje, blank van hart,
Zo blank als 't schuim van Tetis baaren,
Hoort na AMIKLAS minnesmart,
En treedt met hem na de Echtaltaaren.
Juich juich! ô blonde zegodin.
Juicht bronnen, beeken, zilv're vlieten!
Laat nu ter eere van de min,

Met

V I S S C H E R S Z A N G.

135

Met zacht gebruisch uw' golfjes schieten;
 Gy zyt getuigen van zyn' pyn,
 Getuigen van zyn' minneklachten,
 Wilt die ook van zyn vreugde zyn,
 En 't visschers trouwfeest niet verachten.
 AMIKLAS; die ons zeedorp ciert,
 Nu vreesst gy storm noch onweervlaagen;
 Wyl DORIS, lang van u gevierd,
 Haar hart aan u heeft opgedraagen.
 Nepthuin, de vorst der ruime zee,
 Mogt geene wedermin gebeuren;
 Hy moest om zyn' Cimodocé,
 Die schoone nimf, gestadig treuren:
 Maar gy, AMIKLAS, zyt geruft,
 Gymoogt, vol vreugds, op Tetis baaren,
 Nooit moê geliefkoost en gekust,
 Met DORIS in uw pinkje vaaren;
 Dan zult gy, voor uw' visscherin,
 Het allereêlste zootje vangen,
 Terwyl de wichjes van de min,
 Al dert'lend in de zeiltjes hangen.
 Of wilt gy, langs het vlakke strand,
 Gekleurde ysvogeltjes zien zwieren,
 Of schulpjes zoeken uit het zant,
 Om DORIS ruime stulp te cieren;
 De liefde zal u, waar gy gaat,
 Met minnewichjes steeds omringen,
 En altyd, met een bly gelaad,
 Den lof van DORIS weêrmin zingen.
 Geluk ô DORIS! zoete bruid!
 Geluk, ô bloem der visscherinnen!
 Gy kiest te recht AMIKLAS uit,
 Om zyn verstand wel waard te minnen.

R

AMI-

D O R I S,

AMIKLAS, om zyn' deugd vermaard,
 By al wie zeil en wand hanteeren,
 Is uwe liefde dubbeld waard;
 Wie zou uw keur dan niet waardeeren?
 Hy troost u in uw' droeven rouw,
 In 't groot verlies, dat alle maagen,
 (Hoe zeer verblyd om uwe trouw)
 Met teed're zuchten, steeds beklagen:
 Uw vader leeft in volle vreugd',
 Daar kan geen bruiloftsvreugd by haalen;
 Hy leeft, ten loon van zyne deugd,
 In geene stulp: maar gulde zaalen.
 Ik prees vergeefs de deugd u aan;
 Gy volgt haar op het spoor uws moeders,
 Die u gestaag is voorgegaan,
 Benevens uwe braave broeders;
 En zou ik, op myn visschers riet,
 De deugd' van 's bruijgoms magen roemen,
 'k Telde eer de drupp'len van een' vliet,
 Het zand der zee, of Hiblaas bloemen.
 By't zeedorp is een schoone grot,
 Vergierd met raare zeegewassen;
 Hier plag de gryze watergod,
 Cimodocéa te verassen;
 Zy, vlugger dan de westewind,
 Ontsprong altyd zyn looze laagen,
 En nu hy 't nimfje nergens vindt,
 Hoort ieder hem van wanhoop klaagen.
 Hy zoekt haar langs het dorre strand,
 En heeft zyn stroompaleis begeeven.
 Nu ziet men daar, aan allen kant,
 De blyde minnewichjes zweeven;
 Nu sticht 'er Hymen 't echtaltaar;

En

Men hoort 'er duizend vreugdegalmen,
 En ziet 'er menig visscherspaar,
 Bestrooijen met de huw'lykspalmen.
 Dit is, ô braave Visschers jeugd,
 De plaats daar gy dit paar moet leiden,
 Terwyl de maagden, vol van vreugd,
 De wegen met violen spreiden;
 Dan juicht het al wat deugd waardeert,
 Dan schaat'ren duinen, zee, en stranden,
 Als Hymen 't paar, dat ieder eert,
 Vereenigd heeft, en de offers branden.
 Men keer dan na de ruime stulp,
 En bidd' den hemel om zyn zegen;
 Want alles hangt aan 's hemels hulp,
 Niets wordt 'er als door hem verkregen.
 Zoogroci'j' deez' liefde, op deugd gegrond,
 Zo rek de hemel uwe dagen,
 En zegene dit trouwverbond,
 Ter eere en blydschap aller maagen;
 Zo kryge AMIKLAS schoone bruid
 Eerlang een lieve en zoete spruit.

R 2

R O O-

ROOZEMOND,
VELD-en STROOMZANG.
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
PIETER LUPS,
EN JONGKVROUWE
MARGARETA KOPS.

*By 't visryk Spaarendam, daar 't 't het Spaare kust,
Zat Haarlems Boschman, steeds op veldgezag belust,
En Aemstels Stroomling, die de vlieten kan bekooren;
Zy lieten beurt om beurt, dit Veld-en Stroomlied hooren,
Op wakk'ren EERRYK, en de schoone ROOZEMOND,
Ter goeder uur vereend door 't heilig echtverbond.*

B O S C H M A N.

O Nimfen! gierfels van de lommerryke dalen,
Helpt schoone ROOZEMOND op veldmuzyk onthaalen,
Paart uwe keeltjes met myn laage herdersfluit!

STROOM-

VELD- EN STROOMZANG.

139

STROOMLING.

ô Vlietgodinne, beur het hoofd ten golven uit!
Indien de minnezang uwe ooren kan behaagen!
Indien de liefde u ooit is om het hart geslagen.

B O S C H M A N.

Geluk, ô ROOZEMOND! ô schoonste van het woud,
Zo queelt het pluimgedierte in 't Herulheimer hout,
Zo galmen alle duinen,
Die nu de liefde kiest voor Idaas groene kruinen.

STROOMLING.

De blanke Bronlief, die geen Griekse Dafne wykt
In schoonheid, als zy 't mos en 't wier van 't aanzicht frykt,
Haar blonde lokjes kemt, en droogt in Febus straalen,
Kan niet by ROOZEMOND, volmaakt in schoonheid, haalen.

B O S C H M A N.

Zy sluimerde op een bed van geurige kamil,
Geen windje roerde een blad, al 't pluimgediert was stil,
Als EERRYK, met zyn boot den Ystroom afgevaaren,
Quam dobb'ren op het Spaaren.
ô Liefde! riep de knaap, als hy deez' schoonheid zag,
Nu voel ik wat uw kracht in 't jeugdig hart vermag.
ô Liefde breng haar zieltje ook onder uw vermogen!
Met opent zy haare oogen,
En ziende zich verrast, verbaasde en nam de vlucht.
Hy zag zyn schoone na, en loosde zucht op zucht.

R O O Z E M O N D,
S T R O O M L I N G.

Zo liep nimf Scilla eer voor Glaukus langs de stranden.

B O S C H M A N.

En Peneus dochter door boschaadje en klaverlanden,
Voor God Apol, geraakt door kracht van 't minnevier,
Tot zy veranderde in een heilige lauwrier.

S T R O O M L I N G.

Knaap EERRYK klaagde lang zyn min aan weer en winden,
Eer dat hy trooft kon vinden.
Haar hart schein harder als een rots van Kafaré,
En koeler dan de zee.

B O S C H M A N.

De kracht der liefde kan de Goôn en menschen dwingen,
Haar pyl kan 't hartste hart doordringen.
De min regeert het al,
Op berg, in bosch, en dal,
Zy stort haar krachten zelf in de allerwreedste dieren.
De vogeltjes in 't bosch, die op hunn' ved'ren zwieren,
Beminnen elk om 't zeerst.

S T R O O M L I N G.

Ook weet men datde liefde in zee en stroomen heerscht;
Men ziet de visjes spartelen,
En in de vlieten dartelen,
Dus is het water zelf, schoon lesschend van natuur,
Bezield met minnevuur.

B O S C H.

V E L D- E N S T R O O M Z A N G. 141
B O S C H M A N.

Kan dan een schoone nimf de zuiv're liefde laaken?
ô Neen: zy wordt beklapt door roosjes op haar' kaaken,
Schoon zy haar minnaar vliet.
Wien eens de liefde treft, ontvlucht haar' krachten niet;
Zo voelt een hert in 't bosch door 's jagers pyl geschoten,
Hoe sneller dat het vlucht, de pyl zyn wond vergrooten,
Zo dringt de min ten boezem in.
Dat eerst een vonkje was wordt haast een vuur van min.

S T R O O M L I N G.

Nu ziet ge ô EERRYK, in het eind uw zielsgenoegen!
En schoone ROOZEMOND, zich naar uw liefde voegen!

B O S C H M A N.

Zo heeft uw kloek verstand in 't eind getriumfeerd,
En uwe zuiv're deugd dat fiere hart verheerd.

S T R O O M L I N G.

Nu moogt gy 't paerlemoer en 't purper haarer kaaken,
Vry, onbeschroomd genaaken,
Terwyl zy vriendlyk lonkt,
En streelende u in min ontfonkt.
Nu zult gy, als 't u lust, op d' Aemstel of het Spaaren,
Te zamen speelevaaren,
En zittend zy aan zy,
Elkander noodigen op minnekozery;
Op ongeveinsde kusjes,
Op lachjes, lonkjes, lusjes,

Ter.

R O O Z E M O N D,

Terwyl de zoele wind de golfjes kemt en streelt,
En met uw' blonde lokjes speelt.

B O S C H M A N.

Nu zullen, fchoone bruid, gewyde veldpoëten,
Gekroond met jeugdig veil, uw keur gelukkig heeten:
Want EERRYKS kloek verftand munt uit aan d'Aemftelftroom,
By de and're knaapen, als een ryzende eikeboom
By weelige elzen; als de rondgefchooren' linden,
In 't Herulheimer hout, de lage tamarinden;
Zo munt de blyde roos by boterbloemen uit,
En uwe fchoonheid by de nimfen, lieve bruid.

S T R O O M L I N G.

Ik heb te nacht op 't Y, gelukkig, in myn zeegen
Een verfche zoô gekregen.
'K zal daar de blankfte baars uitzoeken, één voor één;
En met dit klein gefchenk naar ROOZEMONDJJE treên.

B O S C H M A N.

Ik zal, ô viffchersknaap, u derwaarts heen verzellen.
Aan mynen wynftok hangt een tros van muskadellen,
Zo groot gy immer zaagt; 'k zal dien met groene blaân
Bedekken, in een korf, en bieden ze EERRYK aan.

S T R O O M L I N G.

Wy zullen midlerwyl den goeden hemel fmeeken,
Dat hunne zuiv're min geen voorfpoed moge ontbreken;
Dat de ouders van de bruid, beroemd door hunne deugd,
Gewenfchte vruchten zien uit deeze huwlyksvreugd.

B O S C H.

V E L D . E N S T R O O M Z A N G .

143

B O S C H M A N .

Dat hun beroemd geslacht en maagschap van weêrzyden,
Zich veele jaaren in hun teed're min verblyden.

*Dus zongen Stroomling en knaap Boschman op hunn' fluit,
Tot Febus zich verschool in de armen van zyn bruid.*

S

M E E R -

M E E R L I E F,
V E L D - E N V I S S C H E R S Z A N G,
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
D I R K V A N L E N N E P,
D E J O N G E,
E N M E J U F F R O U W
C A T H A R I N A D E N E U F V I L L E.

Niet ver van Heemstede, aan het Herulheimer meir,
By 't lufthuis *Meerenberg*, zet Zanger zich ter neêr.
Hy heeft een versche zoô in 't zilver nat gevangen,
En aan het naast geboomt zyn' netten opgehangen:
Terwyl hy vrolyk queelt op 't laage visschersriet,
Ontdekt hy zeil op zeil, al dobb'rend in 't verschiet,
Zy nad'ren hem allengs, hy kan de sloopjes tellen,
Een windje doet de roode en witte zeilen zwellen,
En brengt deez' vreugdegalm der visschersvloot vooruit:

V E L D- E N V I S S C H E R S Z A N G. 145

Gezegend Meerenberg, ontvang de schoone bruid!
En wakk'ren bruidegom, haar wellust en behaagen!
Gezegend Meerenberg, begroet hunn' lieve maagen!
Deez' galmen ondervangt de visscher op zyn' trant,
By wien zig Veldman voegt, een knaap van Kenn'erland.

Z A N G E R.

Koomt schoone visscherinnen,
Cieraaden van het Meir,
Begroet het waterheir!
Zag iemant ooit godinnen,
In 't vry Bataafs gebied,
Dan draagt dees stroom 'er een, zo schoon men ergens ziet.

V E L D M A N.

Mengt witte en roode roozen,
Met zonnebloemengloed;
Haar leevend' melk en bloed
Zal aangenaamer bloozen:
Z' is schoon van top tot teen,
Is deeze geen Godin? dan is 'er nergens een.

Z A N G E R.

Het schuim der zilv're beeken
Is, Veldman, blank en zoet,
Zo is ook haar gemoed;
Dat is alomgebleken,
Aan 't Meir en Aemstelsvliet:
Wie ziet dan geen Godin, die deeze schoonheid ziet?

M E E R L I E F,
V E L D M A N.

Zo ieder blad der boomen,
Hervormd wierde in een tong,
En haar volmaaktheid zong,
Die zang waar nooit volkomen.
De deugd verciert haar leên;
Maakt die geen aartsgodin? dan is 'er nergens een.

Z A N G E R.

Zo ik een Meirzwaan was, sneeuwit en glad van pluimen,
Die aartig queelende de golven kon doen schuimen,
Als in Meanders vliet,
En aan Kaïsters zoom (als me is verteld) geschiedt,
Hoe zou ik quinkeleeren!
En klappen met myn' veëren!
En bruiſſchen door den vloed,
De gindſe viſſchers vloot, die nadert, in 't gemoet.
Niets zou myn' drift bedwingen.
Hoe vrolyk zoude ik zingen,
Ter eere van de min, die 't hart van MEERLIEF blaakt,
Die 't ted're zieltje raakt,
Dat korts aan ſtroom en beek haar *Reinhelds* dood betreurde.

V E L D M A N.

My heugt die droeve dag. Het friſch geboomte ſcheurde,
De blad'ren ſchreiden; 't vee vergat het malſche gras;
De groene beemd verdronk in eene waterplas:
Nu geeft de hemel voor dat onweêr lieflyk weder!
Geen tortel mint zyn Ga zo teder
Als EDELHART zyn MEERLIEF mint,
Die in zyn wedermin haar zielsgenoegen vindt.

Juiſt

Juiſt aan den Heerenweg, gebaand langs beemd en duinen,
Verheft zig uit de kruinen
Der hooge boomen, van het Herulheimer hout,
Zyn vaders **landhuis*, ſchoon en gierlyk opgebouwd.
Dat huis, en *Meerenberg*, ô Zanger, kunnen toonen,
Wat herdersknaapen aan den ryken Aemſtel woonen.

Z A N G E R.

Gy hoedt uw wollig vee, of vangt een wild konyn;
Ik werp, voor dag voor dauw, of in den maaneſchyn,
Myn zegen in het Meir, om blanke baars en ſnoeken,
Of karpers te verkloeken;
'k Gebruik den Elger, of ik zet den ſchakel uit:
Maar ſchoon ik menig' zoô op deeze wys vrybuit,
En hier of daar verkoop, 'k zal nooit zo veel vergaâren,
Dat eenig viſſchersknaap, aan 't Meir of zilver Spaaren,
Zal zeggen: Zanger heeft dat landhuis gints gezet.

V E L D M A N.

Onnozel viſſchertje! hoe viſcht gy achter 't net!
Wanneer de vryheid, in onze Overoud'ren dagen,
't Bataaſſche land van 't juk eens Dwing'lands had ontſlagen,
Bragt menig' viſſchersknaap geen boot, maar ſchip in zee;
Men maakte maatschappy, en voer van reê tot reê,
Op alle vier de winden:
Nu zoudt gy aan het Y meer groote ſcheepen vinden,
Als viſſchersbooten in dien tyd.
Nu wykt ons land geen Vorſt, in rykdom, door zyn vlyt.

Z A N G E R.

Ik weet dat EDELHARTS en MEERLIEFS braave maagen,
's Lands vryheid onderſchraagen;

* Boſch en Vaart.

Ik weet dat EDELHART ook zulk een' visscher is.
Zeg, Veldman, of ik mis?

V E L D M A N.

Zwyg looze visschertje! laat ons een weinig wyken,
De scheepjes koomen aan,
Zie daar de zeilen stryken.
Zit neder op deez' blaân.
Hoe juicht men in het landen!
Hoe klapt men in de handen!
Hoe wordt de bruidegom, en de overschoone bruid,
Verwelkoomd van den rei! stil! luister naar't geluid.

R E I V A N V I S S C H E R I N N E N.

S T E M M E: *Courante la bare.*

Geluk! ô schoone Visscherin!
Beroemd door deugd, en overschoone zeden,
En duizenden bevalligheden;
Die EDELHART omhelst uit zuiv're min.
Uw' liefde is klaarder dan het nat
Dat de oevers van ons kenn' merland bespat,
Gy zyt bemind, van bronnen en van beeken.
De vrolykheid
Heeft in deez' strecken
Uwen lof verbreid!

R E I

REI VAN HERDERINNEN.

STEMME: Als boven.

Geluk! geluk! ô EDELHART,
 Der herd'renroem, die MEERLIEFS hart doet blaaken!
 Gy zuigt het waas van roozeakaaken,
 Tot koeling van uw' brand, en minnesmart.
 Uw zieltje huppelt af en aan,
 Op lipjes zagt en mals als roozeblaân.
 Gy smelt in 't zoet der dry bevalligheden,
 Gesmolten in
 Deez' schoone leden
 Van uw Visscherin!

REI VAN VISSCHERINNEN.

STEMME: *hoe dryft de liefde myn gemoed.*

Uw vreugde lokte, schoone bruid!
 Ons, visscherinnenreiën uit.
 Ei laat uw orgelkeeltjes paaren
 Met uwen ving'rendans, op blyde bruiloftsnaaren;
 Dus kunt gy beek, en meir, en vliet,
 In aandacht houden, door gezangen;
 Dus kan uw minnetokk'lend lied
 Uw Bruigoms hart door de ooren vangen.
 De Meirfreenen zwygen stil,
 Wanneer uw keeltje queelen wil.
 Wanneer uw keeltje....

R E I

M E E R L I E F,
R E I V A N H E R D E R I N N E N .

S T E M M E : Als boven.

Het pluimgedierte, lieve bruid!
Zingt voor, met aangenaam geluid,
Daar Herderinnenreien dansen,
En cieren *Meerenberg* met blyde bruiloftskranen;
Daar elk u vol van vreugd ontmoet,
En bid den hemel om zyn' zegen,
En wenscht u 't allerzoetste zoet,
Dat door de liefde wordt verkregen;
Dat nooit door rampspoed wordt gestuit:
Maar groeijt gelyk een groene spruit.
Maar groeijt gelyk....

V E L D M A N .

S T E M M E : *Tranquille Cœur.*

Dat de Eendracht steeds uw hart bewoon';
Zo moete uw stamboom vruchten draagen,
Ciraaden van van uw huwlykskroon,
Tot vreugd' van ouderen, en maagen;
Zo bloeijen, schoone bruid! reets Telgen van uw jeugd,
U, en 't Geslacht ten vreugd.

Z. A. N.

Z A N G E R.

S T E M M E: Als boven.

Zo moet gy, aan het ſcheepryk Y,
 Van de achtb're vaderen en moeders
 Gezegend, ſteets vernoegd en bly,
 Met kind'ren, zufteren, en broeders,
 Den hemel danken, dat uw liefde en bruiloftsdifch
 Zo mild gezegend is.

A L T E M A A L.

S T E M M E: *'s Winters wil ik van liefde ſpreken.*

Koomt Aemſtelnimfjes, en gespeelen,
 Zyt gy verfrifcht en uitgeruſt?
 Verlaat dan *Meerenbergs* priëlen,
 Daar 't Meir zyn' groene boorden kuſt.

Gy moet het paar naar 't Y geleiden.
 De vlugge roſſen zyn reets klaar.
 Geen landvreugd doe u hier verbeiden.
 Aan d'Yſtroom is het echtaltaar;

Daar zullen wakk're veldelingen
 Op eenen hooger trant en wys,
 De kracht der zuiv're liefde zingen,
 Dit ſchoon en deugdryk paar ten prys.

De Huuwlykſtempel is ontſloten.
 Gelieven ſtort daar uwgebeën.
 Smelt daar, met zegenovergoten,
 Uw beider zieltjes onder een.

T

M E-

M E L I C E,
V I S S C H E R S Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
W I L L E M K O P S,
N I C O L A A S Z.
E N J O N G K V R O U W E
S O P H I A K O P S.

By de Herulheimer duinen
Van wiens aangenaame kruinen
't Oog naby, en in 't verschiet,
Zeil by zeil laveeren ziet,
Op de tuimelende baaren,
Daar Neptunus lief heur' hairen
In de zonnestraalen kemt,
Vrolyk zingt, en dart'lend zwemt,
Laat zich Zangers ruischpyp hooren.
Nimfen, die onskunt bekooren,
Zingt hy, prys de kracht der min,
Nu de schoone visscherin,

Paerel van uw maagdereijen,
Welker deugden zich verspreijen
Langs't Kaninefaaten strand,
Door de liefde is overmand.
MIKON smaakt als overwinnaar,
Heilryk en gelukkig minnaar,
Met MELICE 't zoetste zoet,
Dat het hart verquikken doet;
Dat de wellust is van 't leeven,
Ziel met ziel in een doet zweeven,
Kussend' smeltende in elkâar,
Op de lipjes van een paar,
Dat, door's hemels gunst gezegend,
Niets dan heil op heil bejegt.
MIKON, welk een zoete vreugd
Is het loon van uwe deugd?
't Puik der Kenn'mer visscherinnen,
(Zingen alle zeegodinnen)
Nimf MELICE, is nu gedwee,
Die zo koel was als de zee.
Loof de dochter van Dione!
Dat men haar met paerlen kroone,
Zuiverer dan 't paerlemoër,
Daar zy mê ten hemel voer,
Toen haar lachjes, en haar lonkjes,
En Godinne-minnevonkjes,
Met het omgelegen strand
Pafos zetten in den brand,
Hier zal nu haar Ciprus weezen,
Daar heur schoonheid wordt geprezen.
Zie haar op de wolken treên.
Ginder vliegt de wagen heen
Met twee duifjes en twee musschen,

Die al trekkebekkend kussen,
 Nu zy met der Uuren hulp
 Daalt in haare paerle schulp,
 En door 't span der witte zwaanen
 Weet een weg in zee te baanen.
 Zie de blanke spartel vis,
 Die uit liefde dartel is,
 Om haar ryke zeekoets springen,
 Die dolfynen bly omringen
 Spuitende in den zonneschyn
 Straalen, die fonteinen zyn.
 Zy genaakt de Kenn'mer duinen,
 Welkers geele en dorre kruinen
 Groener worden dan Himet.
 Zie, daar zy haar' voeten zet,
 Bloeijen bloemen, groeijen roozen,
 Die als haare kaakjes bloozen.
 Minnewichtjes, vlug en snel,
 Vliegen naar de strandkapel,
 Daar ze u vrolyk zal bejegenen;
 Daar zy uwe min zal zegenen,
 Voor het heilig Echtaltaar,
 Lief en deugdryk visscherspaar.
 Elk poogt zich op 't schoonst te gieren
 Om dit vrolyk feest te vieren.
 Al de buurt roept overluid:
 Cipris kus de schoone bruid!
 't volk kooft van de bergen rennen.
 De een brengt volgeladen' bennen
 Van zyn allerëelste vis;
 Die nu versc' gesneden is;
 And'ren brengen uit hunn' stulpen,
 Zeegewas, en raare schulpen,

Die een schoone visscherin
 Offert aan de mingodin.
 Duizend snelle wichtjes bouwen
 (Daar het lieve paar zal trouwen)
 Met een vrolyk feestgebaar,
 Rondom 't heilig Echtaltaar,
 Paerlemoere galeryën,
 Naast wiens pylers van ter zyen
 Wordt de kracht der min verbeeld,
 Door de kunst, die de oogen streelt.
 't Eene stuk verbeeldt de klagten,
 Zo veel ongeruste nachten,
 Door MELICES lief gedaan,
 By het schynen van de maan,
 Eer hy haare fieren zinnen
 Door de liefde kon verwinnen,
 En vergeefs, langs 't barre duin,
 Hulp verzocht van God Neptuin.
 In een and're staat de schoone,
 Half verwonnen van Dione,
 Daar zy twyffelt; daar hy smeekt,
 En naar 't schynt deez' reden spreekt:
 „ Zoudt gy langer twyff'len kunnen,
 „ Om me uw wedermin te gunnen,
 „ Overschoone visscherin?
 „ Is myn ongeveinsde min
 „ U niet duizendmaal gebleken?
 „ Vraag het aan de duinvalbeeken,
 „ In wiens leevend kristalyn
 „ Myne minnetraanen zyn;
 „ Vraag het aan de zeegodinnen,
 „ Die u om uw' deugden minnen,
 „ Hoe ik in myn ted're jeugd

T 3

„ Wierd

- „ Wierd verwonnen door uw deugd;
 „ Vraag.... maar waarom zoud gy 't vraagen?
 „ Wy zyn één in naam en maagen,
 „ En in ééne buurt gevoed;
 „ Laat ons één zyn van gemoed.
 „ Hoef ik, liefste myner nichten,
 „ Iemant van ons dorp te zwichten
 „ In de nutte visschery?
 „ 'k Ken de winden en 't gety;
 „ 'k Heb veel' knaapen, die de baaren
 „ In myn dienst alom bevaaren.
 „ Denk, ei denk eens, koele maagd,
 „ Dat het u geen visscher vraagt,
 „ Die om loon in zee moet zwerven,
 „ En gy meenigmaal zoudt derven;
 „ Neen ik kan op 't vlakke strand
 „ Speelemeiën hand aan hand
 „ (Zoo gy wilt een luchtje scheppen,
 „ En de vlugge voetjes reppen)
 „ Als een slegte visschersmaat
 „ Om de kost in 't pinkje gaat,
 „ Of zyn netten hangt te droogen.
 „ Nimfje, denk wat wy vermogen.
 „ Zoekt gy gierfel voor uw stulp;
 „ Menig' paerlemoere schulp,
 „ Duizend raare zeegewassen,
 „ Hier gevoerd door Nereus plassen,
 „ Uit een vreemd gewest gebracht,
 „ Heb ik, Lief, u toegedacht.
 „ Maar wat kan 't my alles baaten!
 „ Daar gy, wreede, my wilt haaten.
 „ Wat mishaaft u in myn jeugd?
 „ Koele maagd, gy kent myn deugd.

„ Zult gy dan uw' fiere zinnen
„ Nimmer buigen om te minnen?
In een geestig stuk daar by,
Vol van minnekozery,
Ziet men hoe de trouwe liefde
Zyn MELICE 't hartje griede,
Die met haar koraalen mond
Staaft het heilig trouwverbond.
De overige stukken toonen,
Hoe de deugd het paar laat kroonen.
Godsvrucht giert het met een krans
Van een sterrelichten glans.
De Eendracht schenkt de vreedepalmen,
En de min zingt zegengalmen.
Kon ik op een zeedolfyn
Nu een tweede Arion zyn,
Hoe zou 't aangenaam geschater
Galmen over't kabb'lend water,
Zo myn lier den lof der trouw
In dit heerlyk Echtgebouw,
Dat Diones kunst verbeeldde,
Naa de waarde en schoonheid queelde:
Maar myn laage visschersriet
Slaat die hooge toonen niet.
Leid MELICE naar de altaaren,
Braave MIKON om te paaren
In den naam der Hemelgoôn.
Citheré biedt u haar kroon,
Hymen zal u blyde ontfangen.
Visschers meisjes zingt gezangen.
Zegent met een zoet geluid
MIKON, en zyn lieve BRUID.

ZWAANTJE,
VISSCHERSZANG,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JACOBUS^{VAN}GELEYN,
EN JONGKVROUWE
CATHARINA^{VAN}LOUW.

Visschers, zingt een vrolyk lied,
Laat de blyde ruischpyp hooren.
Nimfen, die ons kunt bekooren,
Zet u neder by het riet,
Onder 't ruischen van de abeelen,
Daar het Y de boorden schuurt
Van de rykste visschersbuurt.
Helpt op't feest van LIEFAART queelen,
LIEFAART, die zyn zielsvriendin,
't Puik der visscherinnereijen,
ZWAANTJE, naar 't altaar zal leiën,
Uit een ongeveinsde min.

'k Zie

V I S S C H E R S Z A N G.

159

'k Zie de zuiv're liefde daalen
 Van den hoogen hemeltrans,
 't Hoofd pronkt met een sterrenkrans,
 Lichter dan de flauwe straalen,
 Die de maan op haar gety,
 Als men 't daglicht ziet verdwynen,
 Tint'len doet, en wederschynen
 Op de golfjes van het Y.
 'k Zie de hemelnimf omringen,
 Van de Godtsvrucht, trouw en deugd,
 Die om ZWAANTJES min verheugd,
 Dus de liefde helpen zingen:
 Ik die alles t'zamen bind
 Door des hemels magt en goedheid,
 Schenk een bron van huwlyks zoetheid
 Dien, die trouw en eer bemint.
 't Hart, daar in deez' twee ontbreken,
 Met de Godsvrucht, mydt de min,
 En de tweedracht neemt het in;
 Deeze geeft voor nektarbeeken,
 Als embeeken van berouw.
 LIEFAART zal de zoetheid smaaken,
 En met ZWAANTJE in liefde blaaken,
 Door de Godtsvrucht, deugd en trouw.
 Zalig zal uw liefde weezen,
 Braave brui'gom, zoete bruid,
 Elk heeft op de visschersfluit,
 Uwe min alom geprezen.
 Elk verblydt zich in uw heil.
 De Ystroom hoort met bly geschater
 Vreugdegalmen op het water,
 En begroet vast zeil by zeil,

V

Die

Z W A A N T J E,

Die zyn schuimend nat bevaaren;
 En voor storm noch wind beangst,
 't Allereêlste van hunn' vangst,
 Voor den disch der bruid bewaaren.

LIEFAART, kus uw ZWAANELYN.
 Geef hem, zoetste zyner nichten,
 Meerder lonkjes, als 'er lichten

Aan d'azuuren hemel zyn.
 'k Zal uw bruiloftsbed omringen,
 Dat de zuivere eerbaarheid
 Met haar' maagden heeft gespreid,
 Die den lof van 't huwlyk zingen.

Menig waant 'er, dat de min
 In den wellust is gelegen:
 Maar een hart tot deugd genegen,
 Haalt met haar de kuisheid in.

't Spartlend baarsje wordt bedrogen:
 Als men hengelt, door het aas,
 Zo wordt menig al te dwaas
 Tot wellustigheid bewogen;

Hoe gelukkig zyn ze dan,
 Die hunn' tochten kunnen temmen,
 En niet in een water zwemmen,

Daar hen 't lokaas hind'ren kan.
 Menig zwemt 'er in de fuiken
 Van de weelde en ydelheid.

Eén van duizend, dus misleid,
 Kan zyn kerker pas ontduiken.

Hoe gelukkig is uw lot,
 Liefjes die tot vreugd der maagen,
 Schept in eene min behaagen,
 Die geheiligd is van Godt;

V I S S C H E R S Z A N G.

161

Die van vader en van moeder
En de zoete Viſſcherschaar
Wordt gezegend voor 't altaar,
In den naam van d' Albehoeder;
Die uw hart in deugd versterk'.
Bloeij in Aemſtels ſchoone ſtrecken.
Bloeij bemint van vliet en becken.
Bloeij tot vreugd der vreedekerk.

V 2

GROEN-

GROENSPRUIT,
VISSCHERSZANG.
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
EDUARD VAN NIKKELEN,
EN JONGKVROUWE
CORNELIA van GRONINGEN.

*Daar 't vischryk Spaarendam het Y van 't Spaaren scheidt,
Zong Zwaantje met haar lief, uit gulle vrolykheid,
Dit visschers lied, de min van EDELHART ter eere.*

Z W A A N T J E.

DAt ieder deezen dag, deez' schoonen dag waardeere!
Hoe lieflyk ryft de zon ter kimme in 't oosten uit!
Zo daagt voor EDELHART 't gezicht der lieve bruid.

S T R O O M L I N G.

De winden leggen stil. De storm is aan 't bedaaren.
De golfjes kabb'len zacht. Onze Yfroom kust het Spaaren. Zo

V I S S C H E R S Z A N G.

163

Zo is de afkeerigheid der fiere nimf gestuit;
Zo kust de Spaaretelg zyn Aemstelnimf, zyn bruid.

Z W A A N T J E.

Hoe vrolyk zal hy nu door vloed en stroom lavceren,
En minnekoozende met GROENSPRUIT quinkeleeren,
Op 't zevenmondig riet met wasch aanéén gekleefd,
Nu hy zyn visscherin in 't eind verwonnen heeft.

S T R O O M L I N G.

Juicht zilv're beekjes! Juicht gy klare duinvalbronnen!
Nu EDELHART door deugd zyn GROENSPRUIT heeft verwonnen.
Een maagd, wiens zedigheid zyn hartje heeft geraakt,
Zyn hartje, dat van min om haare deugden blaakt.

Z W A A N T J E

Wat visschers knaap was ooit in deeze landstreek droever
Dan hy, die met zyn boot gevaaren van den oever,
Zyn net in 't water smeet, by 't schynen van de maan,
Zo lang zyn waarde lief hem tegen schein te staan?

S T R O O M L I N G.

ô Liefde, klonk zyn fluit, zal ik geen troost verwerven!
Zal ik myn GROENSPRUIT nooit verwinnen? altoos derven?
Duikt zilv're sterren duikt, of flikkert flauw van ver:
Want GROENSPRUIT is alleen de schoone morgenster
Die my beschynen moet. Hoe zou 't myn hart behaagen,
ô Reijen van de maan zo haar myn oogen zagen!
Rys schoone morgenster, en flikker met uw licht
In 't hartje dat gy blaakt, door uw Liefwaard gezicht!

V 3

ZWAANTJE.

G R O E N S P R U I T,
Z W A A N T J E.

Gy vischjes, zong hy voort, 'k hoor u in 't water spartelen.
Gy moogt geraakt van min voortaan in vryheid dartelen.
Dat u geen angelroë verschalke, of ooit een net,
Nu ik deez' streek verlaat, worde in den stroom gezet;
Zo mag myn GROENSPRUIT eens van u de weêrmin leeren,
En myn getrouwigheid, naa zo veel leets, waardeeren.

S T R O O M L I N G.

Zyn morgenster verrees. De zoete visscherin
Sloeg deeze klachten gade, en eerde zyne min:
Maar 't maagdelyk gemoed verbergde haar'gepeinzen.
Schoon zy hem liefde draagt, zy wil de min ontveinzen.
Hy bindt zyn bootje vast, en nadert haar met schroom,
Terwyl zy bloempjes plukt langs Aemstels zilv'ren stroom.

Z W A A N T J E.

Wat Godheid, zegt de knaap, laat hier myn lief verschynen!
Wil zy getuige zyn hoe ik van min moet quynen?
ô GROENSPRUIT! van de buurt gehouden lief en waard,
Men pryft u overal om uwen zoeten aart.
Hoe valt gy my zo wreed, ô bloem der visscherinnen?
Men zegt dat zon en maan en alle sterren minnen.
't Lis mint de waterbloem, de vischjes zyn niet vry.
De blanke zwaan zwemt met haar wedergade op zy,
Zy bruischt door 't klaare nat, en klapwiekt met haar'vleug'len.
Niets kan de minnedrift, ô fiere nimf, beteug'len.
Min dan myn GROENSPRUIT, min, en wordt in eind gedwee:
Wyl zelf natuur bemint, bemin my, schoone, meê.

STROOM-

V I S S C H E R S Z A N G.
S T R O O M L I N G.

265

Gy hoeft, dus 'sprak hy voort, niet voor myn min te schroomen.
Ik spiegelde my korts by gindse popelboomen,
Aan't hangen van't gebergt, in eene duinvalbeek;
My dacht dat myn gelaat zo niet voor and'ren week,
Of 't zou een lieve nimf niet gantsch onwaardig weezen:
Maar ach! ik heb 'er een, die koel is, uitgeleezen!
Een rots wordt wel vermurwd door kusjes van de zee!
Wyl dan een klip bemint, bemin my, schoone, mée.

Z W A A N T J E.

Zy blooft, en ziet hem aan met leevenwekkende oogen.
Hy nam haar in zyn arm, en 'sprak, heb mededoogen.
Ik zal, zo lang ik leef, uw trouwe minnaar zyn.
Vereenig nu uw hart, Liefwaarde, met het myn.
Hy drukt haar roozenmond. Zy liet een zuchtje slippen.
Hy vong het blyde woord van haare kuische lippen.

S T R O O M L I N G.

Juicht visschersknaapen juicht! zingt nu het zegenlied,
Decz' dag paart EDELHART aan Aemstels ryken vliet.

Z W A A N T J E.

Juicht visscherinnen, Juicht! uw GROENSPRUIT zal nu paaren.

S T R O O M L I N G.

Haalt uwe fuiken op. Stort vrolyk uwe kaaren
Vol spartelbaarsjes aan hun beider voeten uit.

Z W A A N T J E.

GROENSPRUIT,

ZWAAANTJE.

Juicht beeken, stroomen Juicht! uw Puiknimf is de bruid.

STROOMLING.

Hoe lief zal EDELHART haar nu in de armen drukken!

Hoe zal zyn hemelzang haar zoete ziel verrukken!

My dunkt hy heft aldus een dankbaar stroomlied aan:

„Indien ik zingen kon als hy, die Godts Jordaan

„Deed luist'ren naar zyn klank; die zyne stem kon mengen

„Door alle kreitsen, op den toon der blinkende engelen;

„Die zweevend' met zyn geest op 't heilig Libanon,

„Ontvonkt wierd door een straal der ongeschaapen' zon;

„Hoe krachtig zoude ik Godt door snaarenspeel bedanken!

„Hoe galmde de Aemstelfroom van zuiv're hemelklanken!

ZWAAANTJE.

Geen klank bekoort hem zo, dan die der trouwe en deugd.

STROOMLING.

Die klanken volgen zy in de opgang hunner jeugd.

De deugd heeft EDELHART tot hemelzang ontfleeken.

ZWAAANTJE.

De deugd van GROENSPRUIT is aan d' Aemstelfroom gebleken.

STROOMLING.

Hy volgt zyne ouders nâ in Godsvrucht trouw en min.

ZWAAN-

V I S S C H E R S Z A N G .

167

Z W A A N T J E .

Zo freeven zy van de aard hier naâ ten hemel in,
Om in een eng'lenrei haare ouderen te aanschouwen.

S T R O O M L I N G .

Hoe zalig is 't aldus in 's hemels naam te trouwen!

Z W A A N T J E .

Juicht klaare vlieten, Juicht! roemt bruidegom en bruid.

B E I D E .

De hemel storte een stroom van zegen op hen uit.

X

S I L-

SILVANDER,
VECHTSTROOMZANG.
TER VERJAARINGE
VAN DEN HEERE
ANTHONY VAN HOEK,

Koom, blanke Vechtnimf, help SILVANDERS jaardag vieren.
Laat nu langs Ouderhoek uw' blonde golfjes zwieren.
Uw orgelkeeltje klinke in 't Stichtsche paradys,
Gelyk voorheenen, deez' geboortedag ten pryz',
Dan zal het piepend riet de held're klanken vangen,
En leeren 't pluimgediert de maat van uw gezangen.
'k Zie gy verhoort myn bede ô aangenaame vloed;
Gy beurt het hoofd om hoog met uwen waterstoet,
Gezeten in een kring van zwaanen, die zich wasschen
En dart'len om uw koets, in deeze zilv're plassen.
Gepluimde zangers houdt uw keeltjes stil, ei fus!
De Vechtnimf wenkt, en groet SILVANDER, dunkt me, aldus:
Gelukkig was de dag waar op gy zyt gebooren.
My heugt hoe Amalthé u uit haar vollen hooren
De zegenvruchten schonk, toen gy, een teder wicht,
Uwe oud'ren aanzaagt met een lachend aangezicht.
Pomone liet u met haar goudgeeie app'len speelen,
En Flora koeftelde u in haare bloempriëlen.
De Muzen daalden van 't Arcadische Parnas,
Zo dra Bellona uit deez' streck verdreven was,

En

VECHTSTROOMZANG.

169

En gy een jonkske waart, de hoop van uwe maagen,
 De vreugd der oud'ren, en de wellust hunner dagen.
 Ik heb u zints dien tyd den zegen voorgespeeld,
 En dat gy de eer zoudt zyn van 't omgeleegen veld.
 Zo ziet de hovenier in 't botten van de boomen
 Wat bladerbotten zyn, of wat tot vrucht kan koomen.
 Myn hoop, SILVANDER, is geen losse hoop geweest:
 Gy haat het stadgewoel, en uwe stille geest
 Bemint myn vrolyk Tempe en zalige landsdouwen,
 Waar in de lust en vreugd en vrede zyn te aanschouwen.
 Een koning zoek' vermaak, hy vindt niets dan den schyn,
 Nu zorgt hy voor zyn ryk, dan schrikt hy voor 't fenyn.
 Laat anderen om schat en groote winsten draaven,
 Zy zyn tot aan den dood, met goud geboeijde slaaven:
 SILVANDER flyt in vrede op Ouderhoek zyn jeugd.
 Ô Lieflyk landvermaak, vrindinne van de deugd,
 Wat baart gy vrolykheid en innerlyk genoeg,
 Indien des hemels gunst zich aan uw zy wil voegen,
 Gelyk ze op deeze plaats, haar schoone straalen spreit,
 En schept een parady's van lust en heerlykheid.
 Saturnus goudeeuw bloeit in deeze groene streeken.
 Hier aamt men frissche lucht, hier bruiſſchen klaare beeken.
 Al wat het aardryk geeft verschynt hier op den disch,
 Het veld geeft wildbraad, en myn stroom de blanke visch.
 Hoe vrolyk mag ik nu in weelde speelemeiën,
 En dart'len langs het riet met myne waterreijen:
 Wyl hier de vryheid heerscht ten nut van 't vaderland.
 Geen Stichtſche Bisschop steekt nu huis en hof in brand,
 Of plundert hier omtrent de ridderlyke Sloten.
 Geen graaf van Holland poogt hem uit den stoel te stooten.
 Men vrees't nu voor geen Spaansche of Fransche roofharpy:
 De vryheid heeft me ontboeijt van alle flaverny.
 Nu zie ik aan myn stroom, voor schansen en rondeelen,

't Bouwvallig overschot van machtige kasteelen,
Getuigen van den ramp die ik heb uitgestaan.
Wat vreemd'ling ziet myn stroom niet met verwond'ring aan,
Daar zo veel hoven, zo veel kunstige prieelen,
Den grootsten vorsten zelf de zinnen kunnen streelen?
Maar gy ô Ouderhoek munt uit in dezen oort.
Gy hebt den Ryksmonarch Czaar Peter zo bekoord
Dat hy zyn keizerin, princeessen, staatjuffrouwen,
En edelingen liet uw heerlykheid aanschouwen;
Uw schoone lindelaan, uw vyvers ryk van visch,
Uw berg, waar op 't prieel der duitsche muzen is.
Maar hoe uw lof ook ryft, ô pronk der stichtsche hoven,
SILVANDER, heusch van aart, gaat allen lof te boven;
Waarom het maagschap hem begroet, bemint, en eert,
Ja vriend en vreemd zyn deugd, en braaf gemoed waardeert.
Leef, heusche landheer leef, in voorspoed veele jaaren,
Daar 't vrolyk vogeltje in de ritfelende blaâren
Den lof der vryheid zingt, of vliegende af en aan
Uw geeft vol aandagts houdt in uwe lindelaan,
Terwyl 't zyn nest maakt in uw netgeschoren' haagen.
Of schept gy meer vermaaks de visschen te belagen
In mynen klaren stroom, met angelroe en net,
Of hebt gy uwe fuik in mynen vliet gezet,
Ik zal uw' hoop voldoen en karpers baars en snoeken
Doen zwemmen naar deez' plaats, en door myn list verkloeken;
Zo smaakt gy de uitgekiptste op uwen ryken disch,
Die door des hemels gunst zo milt gezegend is.
Gepluimde zangertjes verheft uwe orgelkeelen,
Vliegt na de karperkom bezet met lustprieelen,
De groene galery is heden uw Parnas;
Zingt zingt terwijl de visch zal spartelen in den plas,
En zich de muzen naar dit Helikon begeeven:
Lang moet SILVANDER op het land gelukkig leeven.

VELDZANGEN.

KLORIMENE,
 VELDZANG.
 TER BRUILOFTE
 VAN DEN HEERE
 FRANS^{VAN}STEENWYK,
 EN JONGKVROUW.
 JUDITH^{TEN}KATE.

IK zal daar de Aemstel zachtjes speelt,
 En Gysbrechts erf en muuren streelt,
 Voor't puik der veldelingen,
 Op *Tirsis* bruiloftsfeest van zuiv're liefde zingen.

Ik zal op myne herdersfluit,
 Ô KLORIMENE, zoete bruid,
 Uw wederliefde roemen,
 En vlechten u een krans van mirte en schoone bloemen.

Leer my, ô blonde Citheré,
 Die maagdeharten maakt gedwee,
 Leer my verliefde klanken;
 'K zal met twee duifjes u voor 't minaltaar bedanken.

Gy

Gy hebt myn *Tirsis*, door uw macht
Uit Overyffel toegebracht
Het puik der herderinnen,
Om haar bekoorlykheid en deugden waard te minnen,

Ja *Tirsis*, als gy deeze maagd
Eerst in *Panopes* hutte zaagt,
Kon zy uw oog behaagen,
Daar is 't Idalisch vuur u eerst om 't hart geslaagen.

Uw vrye ziel wierd daar vermand.
De min klonk daar uw hart aan band.
Uw lot wierd daar gezegend.
Daar hebt ge uw KLORIMEEN ter goeder uur bejegend.

De min leerde u de rechte kunst,
In 't smeecken om haar wedergunst,
Zy leerde u woordjes toveren;
Om KLORIMENES hart en zieltje te veroveren.

Zy leerde u een verliefde taal,
Nabootsende den nachtegaal,
Die harten weet te vangen,
En 't bosch in aandacht houdt door liefde en minnezangen.

Een maagde hart, hoe trots, wordt teêr
Door klaagen, 't scherpste mingeweêr,
De vleiery zet strikken,
De traanen zyn de dauw die 't minkruid doet verquikken;

Zo dringt men vast ten boezem in:
Maar *Tirsis*, uw stantvast min
Schoot heerelyker stralen;
Het was uw zuiv're deugd, die u deed zegepraalen.

Uw KLORIMEEN, die deugd waardeert,
Had, zonder die, uw min geweerd,
Dan hadt ge uw hoop verloren,
De winden zouden dan uw liefde en zuchten smooren.

ô Zilver Spaare allom geroemd,
Door Hout, en duin, en frisch gebloemt,
En lommerryke dreeven,
Gy hebt uw voedsterling voorlang zyn' lof gegeven,

'k Herdenk hoe wy nog jongk en teêr,
Aan d'oever van dien stroom en 't Meer.
ô *Tirsis*, vrindschap maakten;
Wanneer wy elk om sryd naar Pallas kunstkroon haakten.

't Aêloude Bredenroede, en Kleef,
Het duin, en menig' groene dreef,
Die gy zo geestig maalde,
Getuigen wat vernuft uw eerste jeugd bestraalde:

Dus wierd gy, nog een teder kind,
Om uwe kunst en geest bemind,
Bemind van bosch en beeken,
En blanke duinen van de Kenmerlandsche strecken.

Maar de Aemstel lokte u naar zyn' stroom,
En heette u vrolyk wellekoom,
Daar wordt uw vlyt gepreezen,
Daar is uw kloek verstand en deugd in top gerezen.

Doch 'k meld, ô knaap, vergeefs uw roem,
Wie pryft naâ waarde een schoone bloem,
Myn yver zou verdoolen,
Ik schilder zonneglans noch hemellicht met koolen.

Geluk! bekoorelyke bruid!
Geluk! ô Almeloſe ſpruit!
Zo roepen alle maagen,
Nu gy uw wedermin hebt *Tirſis* opgedraagen.

Gy zult het Overyſſels ſticht,
Dat voor het melkryk Holland zwigt,
ô KLORIMEEN vergeeten,
Nu gy blymoedig zyt aan *Tirſis* zy gezeten.

Daar hy u in zyne armen drukt,
En van uw' mond violen plukt,
En roosjes van uw kaaken,
Die hem als Ambrozyn en zuiv're nektar ſmaaken.

Indien myn bede word verhoord,
Zo groeije uw deugd en liefde voort,
Zo groeijen uwe luſjes;
Gelukkig herderspaar, door duizend duizend kuſjes!

Zo blyve uw heilryk trouwverbond
(Op onbeſmette deugd gegrond)
Gezegend voor de altaaren,
Een wederzydſche min, zo lang gy leeft, bewaaren.

Zo ſmelt ge, ô zoete KLORIMEEN,
Uw beider zieltjes onder een,
Dan zult gy d'Amſtel keuren,
Ver boven 't zoet Himet, en Ida mild van geuren.

Zo zal 't gezegend huwelyksbed,
Door min, en weêrmin, onbeſmet,
In liefde en eendragt bloeijen,
Zo zie men uit uw trouw eerlang een ſpruitje groeijen.

E L I Z E,

V E L D Z A N G.

T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E

CORNELIS VAN LEUVE,

E N J O N G K V R O U W E

ELISABET VAN AKEN.

W ees welkom heuchlyk zonnelicht,
ô Oog van 's hemels aangezicht!
Dat met uw held're ſtraalen
Deez' dag de lente geeft, aan boſſchen, berg en dalen.

Nooit liept gy door den middenlyn
Met aangenaamer zonneſchyn.
Waar zich uw' ſtraalen ſpreijen,
Verçiert het Aardryk zich met minnebloemliv'reijen;

Zo munt ge, ô zon, gelyk een bruid,
By 's hemels ſterrereiën uit,
En wekt de vreugd van 't leeven
Aan 's waerelds bruiloftsdifch, waar om uw glanſſen zweeven.
Het

Het schuimend' beekje lacht u aan,
 Op 't scheppen van de lentreblaân,
 Daar uwe held're glanssen,
 Al tint'lende, en verheugd, op 't kabb'lend golfje danssen.

Zo zyt ge voor de lieve jeugd,
 Een zinnebeeld der minnevreugd;
 Uw' straalen zyn als lonken,
 Die wederzyds de ziel in kuische min ontvonken:

Een min, die tans uw hart bestraalt,
 Waar door gy weelig adem haalt,
 Ô TIR S I S, nu de liefde
 E L I Z E S hart verwint, naa dat zy 't uwe griede.

De leeurik spreijt zyn' wickjes uit,
 En klieft de lucht, met zoet geluid,
 Om 't lentelicht te looven;
 Zo vliegt uw' dankbaarheid, gelieven, ook naar boven.

Hoe heuch'lyk is 't in 't weelig groen,
 De min met wedermin te voên!
 't Geen nooit de jeugd verveelde,
 Daar 't minziek hartje zweeft op vleug'len van de weelde:

Een weelde, die ge ô deugdryk paar!
 In beider zieltjes wordt gewaar,
 Gevoed door braave zeden,
 Gekoefterd door Godts gunst, met duizend zaligheden.

Nu zult ge uw lieflyk herdersriet,
 Ô TIR S I S, aan den Aemstelyliet,
 In volle vreugd doen hooren,
 Daar 't u gelukt is uwe E L I Z E te bekooren;

ELIZE, die met uw geschal,
Haar orgelkeeltje meng'len zal,
Daar ze aan uw' zy gezeten,
Het luid'rend schaapje doet het malsche gras vergeeten.

Nu zult ge by een' koele bron,
Geweken voor de middagzon,
Het harte ontslaan van kommer,
Daar 't vrolyk pluimgedierte u voorzingt in de lommer.

Zo looft gy 's hemels majesteit,
Door zangkonst vol bekoorlykheid;
Zo leeft gy alle uw' dagen
Ten vreugd van bosch en veld; ten nut der lieve maagen.

Zo vloeije met des hemels hulp
De zegen in uw herdersstulp,
Daar gy met zuiv're klanken
Naast Godt, uw Oud'ren zult voor uwe welvaart danken.

Zo bloeit en groeit gy door uw' deugd,
Bemind by Aemstels zoete jeugd,
En de omgelegen' streken,
Als spruiten op het veld, als bloemen aan de beeken.

Zo word' de stulp die gy bewoont
Met deeze regelen bekroond:
*Dat hier nooit tweedracht treede,
Hier woonen liefde en trouw, met de Eendracht, deugd en vrede!*

ALWAARDY,
VELDZANG.
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JAN PIETER WIERMAN,
EN JONGKVROUWE
ADRIANA DES BORDES.

J Uich Maasgod met uw stroomgodinnen!
Nu ALWAARDY die schoone maagd,
Die Aemstels stroomnajaden minnen,
In't einde wederliefde draagt,
En REINHART van haar' min bevangen
Blyft in haar poezele armen hangen.

Die wakkre herder, aan uw' stroom
Tot vreugd van zynen stam gebooren,
Liet aan den groen bewasschen zoom
Des Aemstels zynen veldzang hooren,
Op hoop of eens zyn ALWAARDY
Mogt luist'ren na zyn minnery.

Dat

Dat koele meisje, hoe hy klaagde,
 Liep sneller dan een Atalant,
 Wyl haar Dianaas rei behaagde,
 Voor Cithereaas minnebrand.
 Deez' Dafne zou Apol ontvlieden,
 Zo hy zyn min haar aan dorst bieden.

Schoon door 't Theffaliesch toverrym,
 Gelyk de aéloude dicht'ren zingen,
 Het licht van Febus raakte in zwym:
 Nogtans zou 't A L W A A R D Y niet dwingen.
 Zeg dan, ô R E I N H A R T, door wat kunst
 Ontfingt gy haare wedergunst.

Door geen Theffaalsche toverreden.
 Uw ryp vernuft, en eed'le deugd,
 Bevalligheid, en schoone leeden,
 De pronkçieraaden uwer jeugd,
 Zyn toverpylen, daar de liefde
 Den maagdenboezem meê doorgriefde.

De morgendauw verquikt het kruid,
 Het duinvalwater dorre weiën;
 Nog meer verquikt de schoone bruid,
 Die goelykste der maagdereiën,
 Haar R E I N H A R T, nu hy 't liefste woord
 Heeft uit den liefsten mond gehoord.

Nu zal hy aan geen beekjes klaagen
 Hoe A L W A A R D Y zyn min veracht:
 Nu wyken storm en onweervlaagen
 Voor zyne heilzon, lang verwacht;
 Hy mag zig koest'ren in haar' stralen
 En naa lang quynens adem haalen.

A L W A A R D Y,

Nu zult gy, R E I N H A R T, 't zoetste zoet
 Der ongeveinsde liefde smaaken;
 Daar 't waas van 't rood-moerelle bloed
 Der overschoone maagdekaaken
 U smaakt als honig van himet,
 Ambroos of Godendischbanket.

Ik zie de minnewichtjes zwieren
 Rondom het huwlyks paviljoen,
 Dat zy met bloemfestoenen gieren,
 En maagdepalm en edel groen,
 Geplukt op Ide, een berg der weelde,
 Daar Venus haar' Adonis streelde.

Hier zal de liefdekoningin
 Uw kuifche vlammen voedzel geeven,
 Door duizend kusjes van de min,
 Die vrolyk om het bruidsbed zweeven;
 Waar van ik zwyg, eer myn papier
 Verzenge en brande in 't minnevier.

Wat vreugde zultge, ô R E I N H A R T, vinden,
 Als A L W A A R D Y u vrolyk kust!
 En in den lommer van de linden
 Of elzen in uwe armen rust.
 Wat haar behaagt zal u behaagen,
 Nu ze u haar hart heeft opgedraagen.

ô Liefde! voedster van de trouw,
 Laat hier uw fakkel altoos branden.
 ô Eendracht! stut van man en vrouw;
 Blyf in deez' beemden en waranden;
 Blyf by dit zoete herderspaar,
 Zo bloei hun liefde jaar op jaar.

Vrouw

V E L D Z A N G.

181

Vrouw Ceres doe hunne akkers bloeijen;
Pomone 't edel boomgewas.
God Bachus doe hunn' wynftok groeijen,
En Pales 't vee, en Pean 't gras;
Zo fchenk Jupyn den vruchtbr'ren regen,
En vrouw Lucyn den huwlykszegen.

Leef dus, beminn'lyke ALWAARDY,
Met REINHART, uwen zielsbeminden.
Indien 't des hemels wille zy,
Moet gy niets dan genoeg vinden;
Een deugd, die twift en onrust laakt,
En van de menschen goden maakt.

Z

F I L-

F I L L I S,
V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
H A R M A N U S A N G E L K O T ,
E N J O N G K V R O U W E
K A T H A R I N A T E N A A R D E .

Schoone Idalifche Godin,
Die de bosschen en waranden,
Lucht en water, zee en stranden,
Voedt en koestert, door de min;
Daal van boven met uw' reiën,
Strooij uw' roozen op den disch,
Die aan u geheiligd is;
Laat uw wichtjes 't bruidsbed spreien;
Schep, al is het wintertyd,
Mirten, palmen en laurieren,
Om het zoete paar te cieren,
Aan God Hymen toegewyd.
Maagdereien, herderinnen,
Zingt een vrolyk minnelied,

Aan

Aan den zilveren Aemstelvliet;
 FILLIS zal nu KUNSTLIEF minnen,
 Schoone FILLIS, die voorheen
 Van de zoete zielsgenuchtjes,
 Minnelonkjes, ted're zuchtjes,
 Als Diaane, afkeurig scheen.
 KUNSTLIEF, wat aanminnigheden
 Zult gy smaaken! wat al zoet!
 Tot verquikking van 't gemoed!
 Duizend duizend zaligheden
 Volgen uwe minnevreugd,
 Nu gy bidt om 's hemels zegen,
 Die nooit anders wordt verkregen,
 Dan door 't volgen van de deugd.
 Wat geneugte geeft het paaren,
 Daar het huwelyks verbond
 Is op liefde en deugd gegrond,
 In het bloeijen van de jaaren.
 Kus uw moeder, schoone bruid,
 Die u dus is voorgetreeden,
 Die in deugd en schoone zeden
 Munt by alle vrouwen uit.
 Niets kan meerder vreugde geeven,
 Als daar twee gelyk van aard,
 In des hemels gunst gepaard,
 Na de vreedepalmen streeven.
 Zo gelukkig is uw staat
 KUNSTLIEF, daar uw braave maagen,
 Scheppen in uw keur behaagen.
 FILLIS schoon en zoet gelaat
 Zal u steeds in min ontfonken,
 Min, die 't kuische huwelyksbed
 Door haar kracht in vlamme zet,

F I L L I S,

Aangestookt door lieve lonken.
 De afgunst spuw haar zwadder vry,
 En vergifte lasterschichten;
 Zy kan niets op u verrichten
 Zo de deugd uw leidsvrouw zy.
 F I L L I S, bloem der maagdereien,
 'k spel u niets dan heil en vreugd
 Daar uw zedigheid en deugd
 Op het veld hunn' bloemen spreien.
 Druk haar montje, bruidegom:
 Want de liefde kooft u nooden,
 Op den nektar van de Goden,
 In Kupidoos heiligdom:
 Nektar, die Adonis smaakte,
 Toen de minnemoeder zelf
 Daalde van het stargewelf,
 En hem met haar lipjes raakte.
 Nu zult ge op uw' duitfche fluit
 Voor het puik der veldelingen
 Duizend zaligheden zingen!
 Wyl de min uw rampen fluit.
 't Boschtooneel zal wedergalmen,
 Dat u groet als Febus zoon,
 Met de blyde lauwerkroon,
 Op den klank der herders halmen.
 Reien, zingt nu overluid!
 (Waart gy ooit tot vreugd genegen)
 Heil en zegen! heil en zegen!
 Kroonen bruidegom en bruid!
 Maar 'k zie 't sterregoud verschieten
 Aan den blaauwen hemeltrans;
 Danst den laatsten bruilofsdans.

V E L D Z A N G.

185

Laat het paar de vreugd genieten,
Vreugd, daar 't minnend hart naâ haakt,
Dië na duizend zegeningen,
Welke 't bruiloftsbed omringen,
FILLIS blyde moeder maakt.
Liefjes gaat uw zieltjes mengen.
Liefde maakt van menschen Engelen.

Z 3

D A F-

D A F N E,
V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
EVERHARD VOET,
E N J O N G K V R O U W
KATHARINA NIEUWENHUIZEN

DE gulde dageraat bescheen de hoogste toppen
Van 't Leeuwendaals geboomte, en duizend versche droppen
Des lieffelyken dauws verquikten nog het kruid;
Terwyl het pluimgediert, met aangenaam geluid,
De opgaande zon begroette, uit duizend orgelkeelen;
Als Meris, daar hy lag, belommerd van abeelen,
Te rusten, zonder zorg, wierdt uit zyn' slaap gewekt,
Door Speelzieke Eg'le, die den herder had ontdekt,
En hem met haaren stoet nu schielyk opgekomen,
Met dunne rysjes, (die zy rukt, van wil'ge boomen)
De voeten knevelt; en een ander 't koele nat
Hem, daar hy geeuwt en gaapt, in 't nuchtere aanzigt spat.
Nimf Eg'le, roept hy vast, ô roem der beekgodinnen!

Heeft

Heeft Meris u misdaan? wat lust u te beginnen?
 Misgun my tog geen rust: ik heb den meesten nacht,
 By 't schynen van de maan, met zingen doorgebracht.
 Wy hebben een tooneel gebouwd, van groene zoden;
 Daar heeft men opgespeeld ter eere van de Goden,
 Ter eere van den Vreede, aan ons zo lief en waard,
 Het heilig *Landspel van de min van Adelaart
 En schoone Hageroos, die Leeuwendaaler spruiten,
 Wier trouw alleen den pyl des Wildemans kon stuiten,
 Dien zo veel knaapen veldde; een Spél op goude blaân
 Den Heemraad eer gewyd door † d' Agrippynsche zwaan.
 Denk Eg'le, wyl ik wierdt voor Adelaart verkoren,
 Hoe ik my quytten moest, voor zo veel keurige ooren?
 Denk of ik rust verdien? neen sprak de beekgodin,
 Zing eerst 't beloofde lied van D A M O N S zuiv're min
 Tot schoone D A F N E, de eer der Amstellandse velden.
 Ô Nimf, riep Meris, ei wat vreugd komt gy my melden,
 Zal D A F N I S haare hand voor 't huwelyks altaar
 Aan D A M O N geeven, in 't gezegend Vreedejaar!
 Zo mogen wy met recht deez' dag gezegend noemen.
 Plukt, zoete Nimfen, plukt uw korfjes vast vol bloemen.
 Terwyl, ô Eg'le! zal ik by deez' klaaren vliet,
 Op een' Arkader trant, 't beloofde herderslied
 Opzingen, dat het klinke; en kan het u bekooren,
 Dan zal ik 't onbeschroomd op D A M O N S feest doen hooren.

De wellust licht ons toe in 't woud,
 Nu D A M O N met zyn D A F N E trouwt,
 Kan ik myn vreugd bepaalen?
 Daar 't feest wordt ingewyd door duizend nagtegaalen.

O D A F-

* Leeuwendaalers, Landspel, door † J. van Vondel.

O DAFNE , schoone herderin,
Ik loof uw kuifche, uw' ted're min!
Wie zou uw keur niet pryzen,
Daar beemden, beek en bosch, uw' herder eer bewyzen;

Uw herder, die u steeds geleek
By 't koele vocht van Eg'les beek,
Belommerd door de boomen;
Ziet hoe 't Idalies vier uw koelheid heeft benomen.

O DAMON, die zo vaak in 't wild
Uw minneklachten hebt gespild,
Gestrooijt voor weer en winden,
Gy zult voor eenen zucht nu duizend lachjes vinden.

Loof nu de kracht van Pafos kind,
Dat Goden met zyn strikken bindt;
Dat sneeuw en ys doet branden;
Nemeefche leeuwen temt, en tygers vangt met handen.

Hy heeft uw DAFNES hart geraakt,
Dat nu in zuiv're minne blaakt.
Gy spiegelt u in 't weezen,
Daar deugd en zedigheid, en liefde in is te leezen.

O Speelgenootjes, leidt het paar
Naar Hymens heilig Echtaltaar.
Men strooij den grond met palmen,
En vulle alom de lucht met blyde zegegalmen.

Wanneer de tempel open gaat,
En elk God Hymens troon verlaat,
Moet gy, ô feestgenoden,
Een zuiglam wit van vacht opoff'ren aan de Goden.

Men keer' dan weder naar de stulp,
En bidd' den hemel om zyn hulp,
Zyn milde zegeningen:
Dat die het lieve paar aan allen kant omringen.

Zo moet het heilig huwlyksbed
Steets vruchtbaar zyn, en onbesmet,
En 't paar in liefde bloeijen,
Zo frisch als bloemen, die by Egles beeknat groeijen.

o Meris! sprak de nimf, 'k onbind u, treê voor uit,
Herzing dit lied nog eens, voor D A M O N, en zyn bruid.

LERINDE,
VELDZANG.
TER BRUILOFTE
VANDEN HEERE
J. V. S.
EN JONGKVROUWE
H. N.

Laat los gy herderinnenrei!
Wat vergt gy myne veldschalmei?
Wien zou dit niet verveelen?
Het lust my altyd niet op uw gebod te queelen.

Ei! stoute nimfjes! laat my gaan.
Hoe! strooijt ge my met roozeblaân?
En zoekt men my te dwingen?
Bindt gy me de armen vast? laat los! ik kan niet zingen.

Al zou de zufter van de zon
Vereenen met Endimion,
Op Latmus groene bergen,
'k Zweeg van hunn' liefde stil: wat durft ge my dan vergen!
'k Zal

'k Zal u een zuiglam, wit van vacht,
Geworpen in den laatsten nacht,
Tot boete graag vereeren,
Of zes paar vogeltjes, goudgeel en rood van veëren.

Dus riep knaap Zanger, die op 't veld
Wierd door de nimfjes vast gekneld
Met taaije wilge koorden,
Daar Haageroos op sprak met honigzoete woorden:

ô Zanger, die op Peans riet
Zo menigmaal een minnelied
Aan d' Aemstelfroom laat hooren,
Zal u L E R I N D E niet tot veldgezag bekooren?

L E R I N D E, de eer van deezen froom,
Zo blank van hart als melk en room,
Vol deugds en schoone zeden,
Die L I C I D A S bekoort met haare aanminnigheden.

Hebt gy niet aan de zoete bruid
Beloofd dat gy uw herdersfluit
Zoudt op haar feest doen hooren?
En zult gy uw belofte in wind en froom doen smooren?

ô Nimf! riep Zanger, heeft die maagd,
Daar d' Yfroom zynen roem op draagt,
Dien knaap haar hart geschonken!
Die tyding doet my weer in minnezang ontvonken.

ô, Zong hy, liefde koningin!
ô Schoone Idalifche Godin!
Wie moet niet voor u bukken?
Zal braave L I C I D A S de vrucht der liefde plukken?

Heb ik niet korts aan deezen vliet,
 Gedoken in het dichte riet,
 Den herder hooren klaagen
 Dat hy vergeefs zyn hart de nimf poogde op te draagen?

Ze ontweek de heete middagzon,
 Gezeten aan een klaare bron,
 Zo helder als de vlieten,
 Die door Arkadië met dartle golfjes schieten.

Terwyl z' op gras en bloemen rust,
 Wordt zy allengs in slaap gefust.
 Geen dartel windje ruischte,
 Ja 't scheen ook dat de bron uit eerbied niet meer bruischte.

Hier dacht my was de nimf alleen,
 Maar L I C I D A S, haar lief, verscheen.
 Ik zag hem zachtjes treden.
 Zyn zieltje scheen verrukt door haare aantreklykheden.

Hy nadert haar allengs met schroom,
 En hoort haar spreken in den droom:
 „ Laat af ô Veldelingen!
 „ Wat bidt g'om wedermin? geen' liefde kan my dwingen.
 „ 'k Bid Febe, Apolloos zufter aan,
 „ Ik volg de reijen van Diaan.
 „ 'k haat Venus mirtboschgaadje.
 „ Wykt looze herders, wykt, plaagt and'ren met vryaadje.

De droeve minnaar hoort met schrik
 Zyn vonnis op dat oogenblik,
 En roept: Godin van 't minnen!
 Zal deeze koele maagd uw mogendheid verwinnen?

Hier:

Hierop verscheen een honigby,
Gelaaden met de lekkerny,
Die ze uit Adonis bloemen
Had op den berg gegaard, dien alle herd'ren roemen;

Deez' vliegt op haaren boezem neêr,
Spyt al des herders tegenweer:
De bye is straks geweken
En liet haar angel in den malschen boezem steeken.

Ze ontwaakte, en riep: wat zal dat zyn?
Wat voel ik ongemeene pyn!
De herder staat verflaagen,
En poogt de schoone weêr zyn minnepyn te klaagen.

Zy vluchte, als Dafne, door het woud,
Te schuw voor 't minlyk onderhoud.
Hy volgt haar onder 't vluchten,
En roept vergeefs: ei staa! hoor schoone naar myn zuchten!

Die bye, ô zoete herderin,
Was zekerlyk de God der min,
Die 't tedre zieltje griede,
En u gedwongen heeft tot zuiv're wederliefde.

Geluk met uwen LICIDAS,
Die uwe min lang waardig was;
Die schoon van geest en leden
De roem der herd'ren is, uitmuntende van zeden.

Hy zal in Venus mirtewoud,
Met u in 's hemels naam getrouwd,
U duizend kusjes geeven,
Daar minnewichtjes om het groene bruidsbed zweeven.

Wat vreugde is dit voor uw geslacht,
 Dat uit uw liefde vruchten wacht,
 Bedauwd door 's hemels zegen?
 Zo wordt het vruchtbaar veld verquikt door zon en regen.

Ik groet op myne herdersfluit
 P A L E M O N, vader van de bruid,
 En B A U C I S haare moeder;
 Zo zegen ik verheugd haar zuster, en haar broeder.

De laatste zal op 't zuiver riet
 Haar groeten met een zegenlied,
 (Gehuld met mirteblâren)
 En leiden 't lieve paar ten tempel om te paaren.

Dan zy hunn' min, gegrond op deugd,
 Hunn' beide stammen steeds tot vreugd.
 De Vader sny hun naamen,
 Door zyn volmaakte kunst, in beukenschorsfen famen:

En zet 'er deeze spreuke by;
 (Of een die hem behaag'lyk zy)
De hemel zal ze kroonen,
Die in der Goden naam malkander liefde toonen.

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
J A C O B D E H A A N ,
E N J O N G K V R O U W E
A N N A V A N G E L D E R .

IK loof de min, die door de alteelende Natuur
Gestadig wordt gevoed met zuiver hemels vuur.
Wie zou die majesteit en groote kracht niet pryzen?
Daar al wat adem schept haar eerbied moet bewyzen.
Het weelig pluimgediert,
Dat op zyn ved'ren zwiert,
Geeft in den Lentetyd zyne aangenaamste klanken;
Om haar in d'uchtendstond te looven, en te danken;
Dan lachen beemd, en beek, en wei,
Dan gaat het wufte vee ten rei,
Dan worden bosch en daalen
Door zon en dauw herschept in groene bruiloftszaalen.
Maar grooter vreugde geeft de min,
Als twee Gelieven, eens van zin,
Elkander ongeveinsd op zoete kusjes noden;
Dat is het Ambrozyen, de nektar van de Goden!

Al wat de lente geeft, van bloemen, kruid, en blaân,
 Moet vroeg of laat vergaan:
 Maar liefde, op deugd gegrond, gekroond met vredeolyven,
 Zal eeuwig, onbesmet, in haare lente blyven.
 Het is die zuiv're min, roemwaardig bruiloftspaar,
 Die u in 's hemels naam, geleidt naâ 't echtaltaar.
 Al hoort het vroeg zaizoen geen nachtegaaltjes queelen,
 Uw vrolyk bruiloftsfeest ontbreekt geen Filomeelen;
 De Speelgenoodtjes van de bruid,
 Braveeren 't pluimgediert, met lieffelyk geluid,
 En Febus groote Zoonen,
 Bekranst met mirtekroonen,
 Geleiden al den rei ten dans, op 't vrolyk feest,
 Door vonden van hunn'geest.
 Elk lacht u vrolyk toc met honigzoete reden,
 En spelt uit uwe min een reeks van zaligheden:
 Want daar de zuiv're deugd de grondvest is der trouw,
 Koomt nimmer naberouw.

ô Schoone bruid V A N G E L D E R,
 Wat starre blinkt zo helder
 Aan 's hemels blaauwen trans,
 Als uwe deugd, vol glans?
 Als uwe tweeling zonnen,
 Die 't hart uw 's bruidegoms, eer hy het dagt, verwonnen?
 Gelyk het bloemgewas op zynen steel verquynt;
 Indien de middagzon het al te fel beschynt:
 Zo stondt hy eerst verflagen,
 Wanneer ge, ô schoone zon, voor zyn gezicht quaat daagen.
 ô Wakk're Heer D E H A A N wat kunsjes blies de min
 U met haar adem in!
 Met welke zoete taal, hebt gy dat hart bestreden?
 Zo vol aanminnigheden!
 Eer gy verwinnaar wierdt, en 't allerzoetste woord,

Uit d' allerliefften mond al kussend hebt gehoord!
 Uw onbesproken' deugd won meerder dan uw smeeken;
 Die deugd quam voor u spreken;
 Uw braaf en kloek verstand,
 En zeden bragten voorts dat koele hart in brand.

Hoe heuchlyk is 't te paaren,
 In 't bloeijenst van de jaaren,
 Als ongeveinsde liefde, in 't deugdelyk gemoed,
 Twee harten blaaken doet!

Hoe heuchlyk is de trouw,
 Wanneer een schoone vrouw
 De deugd heeft tot een baak, en steeds haar hart en zinnen
 Geneigd vindt, om haar lief tot aan den dood te minnen.

Geen bitse twist of haat
 Ontruft den echtenstaat;
 Wanneer de man in deugd zyn ega niet wil zwichten;
 Maar op dat zuiver spoor haar als een noordstar lichten.

'k Voorzie ô schoone bruid!
 VAN GELDERS lieve spruit,
 Uit uw volmaakte min die lieffelyke vruchten.
 'k Voorzie, heer bruidegom, alreets die zielsgenuchten;
 Alleen niet door uw' min: maar ook uw wakkerheid
 In 't schrander koopbeleid.

Zo ik myn yver niet moest op dit feest bedwingen,
 Ik zou in 't breed den lof van uwen handel zingen;
 'k Zong van de koopmanschap, ik zong van † Majaas zoon,
 Die met zyn' wakkren H A A N des Aemstels Steedekroon
 En ryke beurs bewaakt: maar 'k zal myn zang bepaalen;
 Best fluit ik mynen wensch in uwe bruiloftszaalen.

Gezegend zy de dag, gezegend zy 't verbond,
 Waar door gy wederzyds uw zielsgenoegen vindt;
 Geen twist, of naberouw mochte uwe min belaagen;
 Zo leeft gy lang vernoegd tot vreugd van alle uw' magen;

B b

Zo

Zo bloeije uw koopmanschap, tot steunfel van uw huis,
Zo treffe u ramp noch kruis;
En word myn wens voldaan, zo zie men telgen bloeijen,
Die't Stamhuis van D E H A A N en G E L D E R aan doen groeijen.

† Mercurius, den God der koopmanschap, wordt (benevens andere kentekenen) een' Haan toegevoegd, om zyne waakzaamheid te verbeelden.

R O Z A L Y N,
V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
DIRK VAN DER SCHELLING,
E N M E J U F F R O U W
ANNA SCHRYVER.

't **L**uft my op 't huwlyksfeest van knaap A M I N T te zingen,
A M I N T A S, d'eer en roem van Aemstels Veldelingen,
En van de wakk're nimf, de schoone R O Z A L Y N,
Die nu één hart en ziel door trouwe liefde zyn.
Kond gy, ô Aemstelstroom, in plaats van bruischen, spreken,
Of had ge een tong gelyk de Arkadiafche beeken,
Gy klapte aan ons de kunst
Waar mede A M I N T in gunst
Der fiere nimf geraakte,
Naar wien zyn hart, zo lang door min getroffen, haakte.
Wat heeft hy niet geducht,
Gezorgd, geklaagd, gezucht,
Eer hy zyn R o o s j e s fiere zinnen,
Door trouwe liefde kon verwinnen?
Hy pleeg, ô Aemstelstroom!
Aan uw begraasden zoom
De bloempjes af te plukken,

Om tot een krans gemaakt op R o o s j e s hoofd te drukken:

Maar zyne schoone was

Zo koel als uwe plas,

Zo koel als uwe stroomen,

Die zachtjes bruïschen langs uw groen bewaſſchen zoomen.

En gy, ô ſcheepryk Y,

Doorluchte Watervorſt, hoe menigmaal hebt gy

Zyn klagten kunnen hooren!

Uw dunne golfjes ſmooren

Zo menig' droeve klagt,

Die anderzinds de wind by R o o s j e had gebracht.

Wat plag hy menigmaal zyn zeiltjes op te haalen,

Om op uw glaazen rug met 't vlugge jagt te dwaalen!

En maakte gy voor hem uw golfjes dan gedwee,

Dan riep hy R o z a l y n, myn ſchoone, waart gy mee

Zo buigzaam als deez' ſtroom, ik zoude uw' fiere zinnen

Door myn gediensfigheid in 't eind eens overwinnen:

Maar neen myn ſchoone nimf is al te fier van hart,

Dat ze om A m i n t a s denke, of zyne minneſmart.

Dit duurde, tot hy laaſt met haar ging ſpeelemeiën

In Aemſtels groene weiën.

Daar drukte hy haar hand

En prees haar braaf verſtand,

En ſchoonheid, wiens vermogen

Zyn' min ontvonkte door de ſtraaltjes van haar oogen;

Geen min, gelyk de min van blonde Citheré,

Zo ligt als 't ſchuim der zee,

Waar uit ze is voortgekomen:

Maar min, die uit de deugd haar oorsprongk heeft genomen,

Een min, met deugd gepaard,

Die bovenaardsche vreugd aan twee gelieven baart.

De nimf begon te peinzen,

En midden onder 't veinzen,

Bemerkte A M I N T A S ligt
Aan R O Z A L Y N S gezicht,
Dat hy haar koelheid had verwonnen:
Dewyl de weêrmin straalde uit haare tweelingzonnen.
Hy bad en hielt gestaag met zoete woordjes aan.
Zy veinsde, en scheen zyn' wensch nog eenmaal af te slaan:
Maar 't vuur, dat haar deed blaaken,
Schoot op haar roozeakaan,
Waarop A M I N T A S met een minnekusje rooft
't Gewenschte jawoord, dat de schaamte had beloofd.
Juicht Amstelnimfen, juicht, wilt mirtekroontjes strengelen,
En uwe stemmen mengen
Ter eere van A M I N T en schoone R O Z A L Y N,
Die nu veréénigd zyn.
'k laat Tempe een groen altaar, bezaaid met roozen, bouwen,
Om voor 't gegorde beeld van Cipria te trouwen;
Myn dicht eischt zedigheid. Der Grieken offersmook
Is lang vergaan in wind en rook
Met 't juk en spinrok van oud Romen,
En alle fabelen en droomen:
Dies gaa ik in myn poëzy
Die ydelheên voorby,
Om 't zoete paar te ontmoeten,
En met myn' wensch te groeten.
A M I N T A S leef in veel genucht.
Erlang de zoete vrucht
Van uw stantvastig minnen.
Blyf steeds vereend van zinnen
Met R O Z A L Y N, uw schoone bruid,
Die uwe ziel vrybuit.
De hemel wil aan u een volle voorspoed geeven,
Zo lang gy t' zaam zult leeven;
Hy schenke aan u een spruit tot uwer beider vreugd,
Die na uw voorgang volg' de wysheid en de deugd.

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
R O E L A N D VAN L E U V E ,
E N J O N G K V R O U W E
H E L E N A van T O N G E R L O .

D E zoete lente lokt de jeugd ter stulpdeure uit,
Gehuld met knop en spruit,
Het vrolyk vogeltje laveert op zyne pluimen,
De zachte beekjes schuimen,
De winter is voorby, de winden zyn gedwee,
't Is bruiloft op het land, 't is bruiloft op de zee.
Zoet is de lentetyd, zoet is het lieflyk queelen
Van 't minziek vogeltje, dat harten weet te streelen:
Maar ongeveinsde min, die alles queekt en voedt,
Geeft de allergrootste vreugd, en 't allerzoetste zoet.
Ik hoef myn' reden met geen voorbeeld te bewyzen:
Dit lief vereenigd paar zal die ten vollen pryzen,
Wanneer 't de vruchten smaakt van 't huwelyksverbond,
Op onbevleete deugd en zuiv're min gegrond.

Gelyk

Gelyk men in een hof, vol aangenaame bloemen,
Niet weet, wat kruid of bloem men 't allereerst zal roemen,
Daar d'een ons 't hart verlokt door d'aangenaamen geur,
En d'ander door de kleur;
Zo staa ik ook verzet, waar van ikeerst zal zingen,
Daar zedigheid en deugd dees bruiloftsmaal omringen
Maar 'k dwaal, H E L E N E, schoone bruid,
Gy munt in deezen omring uit,
Gy houdt VAN LEUVE met uw leevenwekkende oogen
In minnevreugden opgetogen,
Nu hy zich spiegelt in uw lieffelyk gelaat.
Zo ryft, heer bruidegom, de lente dageraad,
En geeft aan berg en dal een aangenaamer leeven,
Wanneer de naare nacht het aardryk heeft begeeven;
Zo ryft de zon van uw geluk,
Na eenen nacht van ramp en druk.
Maar 'k zal in myn gezang geen minnetraanen plengen,
Uw vreugd kan 't niet gehengen.
Wie twyfelt, of gy hebt in uwe Poëzy,
(By al wie kunst bemint gehouden in waardy)
Die schoone menigmaal uw' minnesmert doen hooren?
Wie twyfelt, of uw konst kon haar gemoed bekooren?
Zo wel als uw verstand, en onbesproken' deugd,
Beroemd by Amstels jeugd.
Maar zou ik in het breede uw beider gaven roemen?
Eer telde ik op het veld de loveren en bloemen,
Eer telde ik al het kruid,
Dat vrolyk opryft, voor de voeten van de bruid.
o Min! o Dochter der natuur!
Gevoed door kracht van hemelsvuur,
In Sarons rozenhoven,
Ik zal u altyd looven.
Uw vuur, dat alles onderhoudt,

Maakt

Maakt dat het pluimgediert zyn ronde nesje bouwt,
 Op hooggetopte boomen,
 Of langs de zilv're stroomen;
 Tot zyne wedergade in zuiv're liefde brandt,
 En houdt met minnezang de vreugd van 't bosch in stand.
 Gy zegent door uw krachten,
 De wederzyds geslachten,
 Gy brengt het al in vreugd,
 Gelyk gy nu dit paar met uwen glans verheugt.

Zo ik een Schildery moest tot een voorbeeld maalen,
 'K verbeeldde een Paradys, vol groene bruiloftszaalen?
 Ik stelde 't eerste paar, in zyn onnozelheid,
 Op eenen schoonen grond, met bloemen overspreid!
 Daar 's hemels aassem lag op Paradysboomvruchten,
 Daar 't altoos lente waare, en altoos vol genuchten,
 Daar de allereerste bruid, van top tot teen volmaakt,
 In zuiv're minne blaakt!
 Daar 's waerelds eerste vorst zyn boezem voelt ontvonken
 Door nieuwgebooren' lonken,
 En zynen Schepper dankt, met eerbied en ontzag,
 Zo dikmaals als zyn bruid hem toelonkt met een lag.
 Daar schoongevlerkte hemellingen
 Den lof van d'eersten trouwdag zingen,
 Waar op de klare zon de huuw'lyksfakkel is,
 En de onbesmette grond de ryke bruiloftsdisch;
 Daar de eerste huuwlyksnacht wordt ingewyd met dansen,
 Van al het Hemelsheir, door aller sterren tranffen,
 Op eene schoone wys,
 Het eerst Vereenigd paar, doch Godt voor al, ten prys.
 O deugdryk Bruilofts paar, 'k zou u dat konstwerk schenken,
 Om aan die zuiv're min voor eeuwig te gedenken:
 Maar myne Poëzy
 Is veel te krachteloos, tot zulk een' Schildery.

V E L D Z A N G.

205

De hemel kan alleen die zielsvernoeging geeven;
 Hy doe u in die vreugd en zoete liefde leeven,
 Hy zegene uwe min, uw heilig echtverbond,
 Op zuiv're deugd gegrond;
 Zo zal uw koopmanschap, uw ryke handel bloeijen,
 Uw braaf geslacht door liefde groeijen;
 Zo hebt ge een Paradys beneden, en op aard
 Een voorsmaak, van het geen daar boven wordt bewaard.

Cc

V E L D-

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
J O H A N N E S N A G E L ,
E N J O N G K V R O U W E
A G N E T A E L I S A B E T H
V E L T K A M P.

GElyk een vogelaar, gedooken in de loveren,
Het minziek pluimgediert kan met zyn' fluit betoveren,
En lokken in het net,
Dat hy in 't weelig groen uit loosheid heeft gezet;
Gelyk hy door zyn kunst het vinkje kan bedriegen,
En doen het onvoorziens in 't looze knipje vliegen,
Als hy een' blinden vink
In deez' gevangenis doet zingen dat het klink';
Zo weet de looze min de minnaars te belaagen,
En doet hen boeijens draagen:
Maar banden van de min verstrekken 't hart geen pyn,
Wyl zy geneugh'lyk zyn.
Geneuchelyke boeijen!
Wat doet ge al weelde groeijen?
Wie eens de zoetheit proeft van zulk een slaverny,

Wenscht:

Wenscht nooit zich zelven vry:
Zo wederzydsche zinnen
De zuiv're deugd beminnen,
Die held're diamant,
Wiens glans den haat en twist verbandt;
Die zuiv're bron der deugd, gevoed door 's hemels ader,
Smelt hart met hart in één, en ziel met ziel te gader,
Dan vluchten ramp en pyn,
En al wat liefde draagt, wil dus gevangen zyn.
't Bewys, Heer Bruidegom, hoe ik niet ver te haalen,
Aanschouw uw schoone Bruid, zie hoe haare oogjes straalen,
Door kuifche wedermin, die uit het harte spruit.
Ei bloos niet, schoone Bruid:
De roosjes die gy schept op 't lelywit der wangen,
Getuigen, hoe de deugd uws Minnaars u kon vangen.
Al veinst een schoone maagd, dat vloeiend roozerood
Legt haar gedachten bloot.
Aurora zocht vergeefs haar innigste gepeinzen
Voor bosch en veld te ontveinzen,
Een bloosje klapte aldus
Op 't honigryk Himet, haar min aan Cefalus.
O min! geveft op deugd, ik loof uw zuiv're banden:
Gy zegent stadt en landen,
En dorp en huisgezin,
En haalt den lieven vrede, en allen wellust in.
Daar bitze twist en haat die zuiv're banden breeken,
Zal 't oorlogsvuur ontfteeken.
Bracht Menelaüs niet, om 't schaaken van Heleen,
De dochter van Tindaar, gantsch Grieken op de been?
Verspreiden haare lonken
De fakkels niet, en vonken,
Die Trooije op eenen nacht verdelgden door den brand,
Om 't breeken van dien band?

Maar zacht, het oorlogsvuur past my niet af te maalen,
Myn yver zou verdwaalen :

Ook past de mirtekroon niet by den krygslaurier;
Ik loof de min en deugd met aangenaamer zwier.

De guure winter vlucht naar's waerelds and're deelen,
Het vrolyk vogeltje komt op de takjes speelen,
De lente maakt zich vast gereed,

Om 't jeugdig groene bruiloftskleed,
Met bloemtjes geborduurt, het aardryk aan te trekken,
En al, wat minnen kan, tot liefde te verwekken.

Gelyk het guur en bar zaizoen

De vlucht neemt voor het lentegroen,

Dus krygt ge, o Bruidegom! voor zuchten en voor klaagen,
Den blydften van uw dagen,

Zo wordt u loon bereid

Voor uw' getrouwe min, voor uwe wakkerheid.

Dus heeft de schoone A G N E E T, tot vreugd van alle maagen,
Haar lieve lentejeugd Heer N A G E L opgedraagen.

Wees welkom Bruiloftsdag, de leeuw'rik klimt om hoog
Naar 's hemels blaauwen boog,

Om met zyn vreugde klanken,

De Godheid te bedanken,

Gelyk ge o deugdryk Bruilofts Paar,

Een geur van dankbaarheid opofferd voor 't altaar.

O blyde Bruiloftsdag! ik zal u eeuwig roemen,
Ik zal u zalig noemen,

Gy blinkt in eenen maand, door 's Hemels gunst bestraald,

Een maand, waar in de vrede op 't aardryk is gedaald,

Die Seine en Donauwstroom ter goeder uur verschenen,

Na zo veel jaaren krygs verquikt en wil veréenen,

O lieffelyke Vreê!

Deel elk uw zegens meê.

O luister van den rei der hemelsche koraalen,

Schiet

Schiet overal uw straalen,
Vervul Euroop met vreugd,
Gelyk de zuiv're min deez' Bruiloftszaal verheugt.
Geluk, o deugdryk Paar! zo roepen alle magen.
De Hemel rekke uw' dagen,
In dezen gulden tyd,
Den vreedde toegewyd.
Wy zien de Koopmanschap herleeven,
Waar in gy zyt bedreven,
Die 't machtig Amsterdam met milden zegen kroont,
Waar in de rykdom woont.
Die binnen haare muuren,
Den oegst van Pruiffen bergt uit Danziks korenschuuren:
De nutte handel voor het menschelyk Geslacht.
Die handel maake uw naam, Heer Bruidegom, geächt,
Zo ver als Hollands schepen,
De koorenschatten sleepen.
Zo worde uw deugd verspreid,
En schrander koopbeleid.
Zo vloeij' des Hemels zegen,
Gelyk een zomerregen,
Op uwen handel, tot profyt van 't huisgezin.
De Hemel kroone uw zuiv're min,
Indien het hem behaagt, met schoone en lieve looten,
Die NAGELS braaf Geslacht, en VELTKAMPS steeds vergrooten.

MINTAFEREEL VAN MINERVE,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

LODEWYK VERMANDE

EN JONGKVROUW

MARIA WELSING.

Wie helpt me een Konstapyt ten lof der Min schakeeren?
Die al wat leeft en zweeft met diep ontzag moet eeren,
Een telg van Hemelszaad, geteeld door dauw en vuur,
De voester der natuur,
Die mensch en vee verquikt, gelyk de dauw de bloemen.
Koom Konstheldin, Minerf, help my deez' liefde roemen;
Toon nu in zyde en goud de vonden van uw geest,
Op Heer VERMANDES feest;
Die WELSINGS schoone spruit, door 's Hemels milden zegen,
En wakkerheid, en deugd, ten ega heeft verkreegen.
Heb dank, ô Konstheldin, gy toont me een schoon Tapyt,
Der liefde toegewyd.
Ik zie den God der Min op blanke vlerkjes zweeven,
(Hoe konstigh kunt gy weeven!)
Hy wyft met de eene hand al lachend naar omhoogh,

En

En de ander naâ zyn boog ;
Als zeggende: dit Paar is door myn kracht verwonnen ;
Doch hunne liefde is eerst in 's Hemels naam begonnen.
Gints munt een schoone Maagd by and're maagden uit ;
Begroet van bloem en kruid ,
Volschoon van top tot teen , uitmuntende van zeden ;
Zy schynt een van den rei der drie Bevalligheden :
Twee zonnen schitt'ren in het levend melk en bloed ,
Inéén gedommeld , zacht en zoet .
De maagdeschaamte doet haar bloozen ,
En schildert op 't gelaad twee versche ontloken' roozen .
Ei bloos niet schoone Bruid , al wordt gy dus verbeeld !
Uw wakk're Bruidegom , die u vol liefde streelt ,
Vergunt aan Vrouw Minerf , uw schoonheid af te maalen ;
Men ziet met achtbaarheid hem aan uw' zyde praalen ,
Gehuld met eenen mirtenkrans ;
Hy spiegelt zich in uwen glans ,
En dankt by 't Echtaltaar den Hemel voor dien zegen ,
Dat hy uw hart , zo koel , tot weérmin kon beweegen .
De Liefde , en Zedigheid , met Godsvrucht , Eendracht , Deugd ,
Geleiden 't lieve Paar , met ongemeen geneugt .
De Liefde schynt te zingen :
Ik nam , en hou myn plaats , in 't hart der echtelingen .
Ik queek de zuiv're trouw .
Ik zalig man en vrouw .
Ik zegen land en stede ,
En word van elk geächt als voedster van den vrede .
Deez' toonen , dunkt my , zingt de zoete Zedigheid :
Ik schenk aan man en vrouw een glans van majesteit .
Laat vry de wulps'e jeugd , in wuifheid uitgelaaten ,
Uit dertelheid my haaten ;
VERMANDES Echtvrindin ,
Zo zedigh opgevoed , mint my , met hart en zin ;

Zy

Zy paart haar zeden met haar schoonheid nooit volprezen ;
 Dus zal haar Bruidegom met haar gezegend weezen.

De Godsvrucht vat daar op deez' toon ;
 O Echteftaat wat praalt gy schoon ,
 Indien ge u koestert in myn' ftraalen !
 Wat glans kan by myn luifter haalen ,
 Veel fchooner dan het eelgefteent ?
 Gelukkig, die dus zyn met hart en ziel vereend !

Hoe zalig is het minnen ,
 Zingt Eendracht, daar de zinnen
 Tot liefde zyn geneigd ;
 Schoon haat of twift u dreigt ,
 Laat my in 't harte wonen ,
 'k Zal u met zegen kroonen ,
 En bannen allen twift en hetsche tweedracht uit.
 Hoe heuglyk Bruidegom, hoe heuglyk fchoone Bruid ,
 Is de ongeveinsde trouw daar de Eendracht mag regeeren !
 De Deugd zingt, dunkt me, aldus: geen vreugd zult gy ontbeeren ,
 O lief vereenigd Paar ,
 Ik leid u naâ 't Altaar.

Elk wil dit Trouwfeest vieren !
 Myn hagelwit gewaad zal Bruid en Bruïgom cieren :
 Zo zy hun trouwverbond
 Op onbesmette Deugd en Zaligheid gegrond.
 Wat verder ziet men 't Y als Oppervorft der ftroomen ,
 Op zyne fchulpkarros de blaauwe paerden toomen ;
 Een Stroomnimf aan zyn zy ,
 Schynt dus te zingen, op een oogwenk van het Y :
 Gelukkig Amfteldam ! vol heerlykheids en zegen ,
 Van eene Viffchersbuurt tot zulk een' pracht geftegen ,
 Dat Vorften u ontzien, waar gy uw' vlaggen zendt ,
 Tot 's waerelds eind bekend ;
 Uw macht zal nooit verminderen ,

Geen

Geen nyd zal u ooit hinderen,
 Zo lang de koopmanschap haar' zetel by u vest,
 En strekt een stut aan ons Bataafs Gemeenebest;
 Gy juicht zo menigmaal, als deftige geslachten,
 Die 't spoor der deugd betrachten,
 Hunn'telgen zien vereend, door Hymens huwlyksband,
 Ten nut van 't Vaderland;
 Juich! nu VERMANDE met zyn lieve bruid zal paaren,
 En treedt naâ de echtaltaaren,
 VERMANDE, in Pallas konst vol kloekheid, uitgeleerd;
 Door zyne schrand'heid en deugd van elk geëerd,
 Die op 't satyne veld een hemel schept van bloemen,
 Die dertel geschakeerd zyn schrand're vinding roemen,
 Vrouw Pallas konst ten prys;
 Op Hollands, Vrankryks, of der Chinaneezen wyz'.
 Zo pronkt zyn konstgewaad by Vorsten en Vorstinnen,
 Die kunst en pracht beminnen;
 Zo vliegt VERMANDES naam, zo ver uw koopvloot zwiert;
 En Hollands rykste stadt haar ryke waar vertiert.
 Queek Pallas eed'le konst in uw' vermaarde muuren,
 Zo blyft uw macht in stand, ver boven uw' gebuuren.
 Dus heeft, ô deugdryk paar, Minerf dit konstapyt
 Uw liefde toegewyd;
 Zy werpt het voor uw voeten,
 En komt vol blydschap u op 't bruiloftsfeest begroeten.
 Zy zegent heer VERMANDE, en zyn beminde bruid,
 Heer WELSIGs deugdszaam krooft, die lieve en waarde spruit.
 Zy wenscht de speelgenoots en 't maagschap aan weêrzyden,
 Dat zy zig jaar op jaar in deeze min verblyden.

Dd

V E L D-

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N M O N S I E U R
A B R A H A M G R O E N E W O U D
E N J U F V R O U W E
H E N D R I N A V A N A B K O U .

MYn blyde Zangster vlecht een groene bruiloftskroon,
En zingt een liefdetoon,
Die door de Purmer klinke, en vette Beemsterweijen;
Zo paart zy haare vreugd met die der Aemstelreijen,
Op 't feest van GROENEWOUD,
Met zyn beminde ABKOU in 's Hemels naam getrouwd.
Zy zegent, bruidegom, uwe ongeveinsde minne,
Benevens uwe bruid, uw waarde zielsvrindinne,
Gelyk haar teder krooft, dat gy op 't pad der deugd
Zult leiden, met uw lief, elks braaf geslacht ten vreugd.
De min heeft u vergund de traanen af te droogen
Van uw' HENDRINAAS vrind'lyke oogen,
Die als een tortelduif, in droevige eenzaamheid,
Haar Gade heeft beschreijd.
Nu zal zy aan uw' zyde in 't klaverland gezeten,
Door uwe oprechte min, haar bitt'ren rouw vergeten.

De liefde is als een vuur,
Door de edele natuur
Aan 's hemels toors ontstoken;
't Geen in een zuiv'ren echt nooit voedsel heeft ontbroken,
Als twee gelieven eens van zin,
Die vlamme koesteren door min en wedermin,
Daar wederzydse lonken
Hunn' harten eensgezind doen smelten in die vonken;
Dan is de liefde honigzoet;
Een paradysvrucht tot verquikking van 't gemoed;
Een hemels Ambrozyn, vol geurs en zoetigheden,
Een voorsmaak van de vreugd in 't eeuwig zalig Eden.
Die liefde, Ô A B R A H A M,
Verçiert uw braaven stam;
Die bloeijde lang in d'echt van vader en van moeder,
Gezegend hier op aard door Godt, hun heil en hoeder.
Deez' volgt gy naâ in deugd, oprechtheid en trouw,
Gelyk uw wederhelft, uw lieve bruid, A B K O U,
In onbesproken' deugd en aangenaame zeden,
Van haaren vader en het maagschap voorgetreeden:
Haar braaven Vader, die aan deezen bruiloftsdisch
Vol blyschap om den echt der twee gelieven is.
Hoe wil de Beemsterjeugd, met reijen en gezangen,
Op 't landhuis van de bruid, het lieve paar ontfangen!
En heeten 't vrolyk wellekoom,
Op overvloed van melk en room,
Terwyl het dartel vee van vreugde schynt te springen,
Om 't heil der Ehtelingen.
De blyde Bylemer neemt deel in deeze vreugd.
De boeremeisjes en haar vryers zyn verheugd.
Men çiert de wooning op van G R O E N E W O U D met kranffen,
Terwyl ze, naar 's lands wyz', het paar ter eere danffen.
Ook wenkt het vruchtbaar Purmermeer

Den wakk'ren bruidegom en zoete bruid van veer,
 En roept: Eikoomt u hier vermaaken,
 Daar 't welig pluimgedierte en 't vee in liefde blaaken!
 Hier woont de zuiv're min.
 Deez' plaats heeft niet dan vreugd en allen wellust in.
 Koom hier uw zorg verpoozen.
 Hier rust de liefde op roozen.
 Geniet hier met malkaâr het grootste zielsgenucht.
 Hier groeijt op **Kromhout* de eêlste vrucht:
 Een vrucht op vaders grond u vrolyk aangeboden,
 Daar Hollands melkmaagd zelfs Monarchen op durft nooden.
 Men zwyg van 't gulden ooft in koning Atlas hof,
 Hier schiet Hesperien te kort in zynen lof.
 Ziet Spanje tweemaal 's jaars de Oranjeboomen bloeijen,
 Men ziet hier tweemaal daags nog schooner vruchten groeijen;
 Die Hollands Amalthé in haaren hooren gaart,
 En uitstort, op wat kust haar ryke koopvloot vaart.
 Ik nood u op deez' vruchten,
 En duizenden genuchten.
 Koom hier ô deugdryk paar!
 Omhels met vreugde elkaâr,
 In lommerryke dreeven,
 Daar de Echo antwoord zal op 't klappend kusje geeven.
 Herhaal hier 't zoet gevry,
 En keufel in het groen van uwe minnery.
 Verklaar hier, zoete bruid, uw innige gepeinzen,
 (De liefde kan niet veinzen)
 Hoe ABRAMS wakk're geeft uw zieltje heeft bekoord,
 En kus haar, bruidegom, van liefde, op ieder woord.
 Erinner hier malkaâr, hoe gy met zuiv're klanken
 Den Hemelvoogd moet danken,
 Voor zo veel zegens aan uwe ouderen verleend;
 Hoe gy, in zynen naam met hart en ziel vereend,

*De Plaats van K. Groenewoud.

Moet

Moet om zyn zegen smeeken;
Opdat aan uwen echt geen voorspoed mag ontbreken.
Gaat dus uw krooft in Godtsvrucht voor,
Gelyk ge uw oud'ren volgt op 't spoor;
Dan wil des hemels gunst uw vette klaverweijen
Met eenen schoonen dauw van zegen overspreijen;
Zo blyve uw vee, indien 't zyn wil is, onbesmet;
Zo ziet gy vruchten van uw zuiver huwlyksbed;
Zo moet gy afgeleefd hier nâ de zoetheid smaaken
Der min, die eeuwig is, waar in Godts eng'len blaaken.

V E L D Z A N G.
TER ZILVERE BRUILOFTE
V A N D E N H E E R E
ALBERTUS VERHAMME,
E N M E J U F F R O U W
JACOB A V E R H A M M E.

Span, Kenn' mer Zanggodin, de blyde bruiloftsnaaren,
Groet heer A L B E R T U S, die na vyfentwintig jaaren,
Met zyn vernieuwde bruid J A C O B A zegenviert,
Daar 't vrolyk Maagschap hen met zilv're lov'ren ciert,
En aan den blyden disch den hemel helpt bedanken,
Voor zyne zegening, met duizend vreugdeklanken.
De Aêloudheid heeft den roem des gouden tyds verbreid,
Een eeuw van vrolykheid;
Die niets dan liefde kende, en deugd, en schoone zeden;
Die niets dan blyfchap zag, en aardfche zaligheden,
Wanneer de mensch van haat noch nyd noch helsche twift,
Of and're gruw'len wift.
Het minziek vogeltje mogt vrolyk quinkeleeren,
En op zyn wiekjes in de vrije lugt laveeren,
Het kende geen gevaar,

En

En vreesde net noch strik, noch loozen vogelaar.
De vis mogt vrolyk spartelen,
En in het water dartelen.
Het wild gediert was tam.
De boschleeuw weidde zelf in vrede by het lam.
De wellust zonder zorg hielt by den mensch zyn wooning.
De beek gaf nektardrank. De boomschors zweette honing.
Hoe heuch'lyk was het licht dat in die eeuw verscheen!
En door de ondankbaarheid in korten tyd verdween.
't Is waar, der zilvere eeuw ontbrak ook geenen zegen,
Schoon alles werd door zweet en arrebeid verkregen;
En niets werd afgemaaid,
Dat eerst niet was gezaaid:
Nog mag men die een eeuw van zaligheden noemen,
By deeze, waard te doemen;
Deeze yzere eeuw, vol twist en oorlog, nyd en haat,
Zo heiloos voor den vorst, als voor den onderzaat.
Zacht... laat ons in deez' zang geen oorlogsgruuw'len mengen;
De vreugd wil 't niet gehengen,
'k Weet dat deez' zilv're bruiloftsdisch
Den vrede en zuiv're min alleen geheiligd is.
En moog'lyk dat zy dwaalen,
Die van de zoetigheid des eersten tyds verhaalen;
Als waar' de waereld nu ontbloot van al dat zoet:
't Is nog een Eeuw van goud, voor 't deugdelyk gemoet.
Des hemels zegen daalt nog op de huisgezinnen,
Die waare deugd beminnen,
Getuige zy dit lief en heilryk bruiloftspaar,
Dat zulk een wellust smaakt naa vyfentwintig jaar.
Kunt ge, achtbre bruidegom wel blyder zegen vieren?
Kunt gy met schooner krans, ô bruid! uw hoofd verçieren?
Dan op deez' aangenaemen dag?
Nu ge op dit zilver feest, met blyfchap en ontzag,

Om-

Omhelsd wordt van twee Zoonen,
 Die uwe huwlyksmin met duizend zegens kroonen.
 Ja braave telgen, juicht van vreugd!
 Nuge in het rypen uwer jeugd
 Uwe Oud'ren danken moogt vol tederheid en zoetheid,
 Voor hun getrouwe zorg, en deugd en gunst, en goedheid.
 Zo blinkt gy beiden vol van glans,
 Als diamanten in hunn' zilv'ren huwlykskrans,
 Zo zie het weelig Spaaren
 Eerlang de bruilofskroon gevlochten om uw' hairen,
 Als elk een zoete bruid
 Kiest by de maagdereijen uit.

Hoe lieflyk is 't de vrucht van 't zilverfeest te smaaken!
 Hoe lieflyk is 't te blaaken
 In 't vuur der zuiv're min!
 Dat ruim zo heerlyk straalt in 't midden dan 't begin.
 Gelyk uw zoete liefde ô waardige Echtelingen!
 Naa vyfentwintig zonnekringen,
 Haar zuiv'ren glans behoud met onbesprooke deugd,
 Uw braaven stam tot vreugd!
 Wat blyfchap, deugdryk paar, ontvonkt uw hart en aderen,
 Nu gy de zegengroet ontfangt der gryze Vaderen!
 Die braave steunsels van uw' stam,
 Heer P I E T E R en Heer A B R A H A M!
 En's Moeders zegening uw vrolyk kooft bestraalen,
 In uwe bruilofszaalen;
 Daar u Heer A B R A H A M, uw waarde broeder, groet,
 Zo deugdryk van gemoed,
 Gelyk de Jufferen, uw Zusters, nooit volprezen,
 Die, als haar Egaas, straalt de blyfchap uit het wezen.
 Zo wedergalmt de bruilofszaal,
 Van vreugde, en heufche minnetaal.
 Indien ik hooger toon moest stellen op myn' snaaren,

Ik zong hoe 't welig Spaaren
 Langs zynen groenen boord al dart'lend queelt en juicht,
 En zyne vreugd betuigt;
 Daar 't Meer en zyn Meerminnen,
 Dit zegenvaers beginnen:
 „ Juich Haarlem, lustprieel van 't vruchtbaar Kenn'merland!
 „ Daar Vrouw Minerf de konstkroon spant,
 „ Roem vry ô tweede stadt van Hollands vrye steeden,
 „ Hoe ge eertyds hebt gestreden,
 „ Voor vryheid goed en bloed
 „ Met zulk een heldenmoed;
 „ Schoon gy door hongersnood naa eenendertig weeken,
 „ Voor Albaas dwinglandy en moordlust zyt bezwaken.
 „ Of roem vry van een vroeger tyd,
 „ Dat ge overwinnares van Damiaten zyt;
 „ 't Zy dat gy boogt op moed of uw aêloude grysheid,
 „ Of dat gy voedster zyt van alle waereldwysheid,
 „ Door Kofsters vond zo schoon en nut;
 „ Roem Pallas konst vooral, uw grootste steun en stut.
 „ Dan zal V E R H A M M E S naam geen and're naamen zwichten,
 „ Maar blinken als de zon by alle mindere lichten.
 „ die stam heeft in uw muur gekweekt die ed'le kunst
 „ Met voorspoed, winst en lof, door 's hemels milde gunst.
 „ die luisterryke Stam ziet zyne braave looten,
 „ Van zuiv're hemeldauw besproeid en overgoten,
 „ Aan Spaarens groenen boord, en 't zeebeheerschend Y
 „ In luister bloeijen; naar hun deugden en waardy.
 „ Zo vliegt V E R H A M M E S naam na vergelegen'landen;
 „ En al de uitheemse stranden,
 „ Zo ver de koopmanschap van Holland word gewild.
 „ Blink altoos als 't gesternte in Haarlems wapenschild,
 „ ô Deugdelyk geslacht, wiens kinderen en neeven
 „ Minervaas konst aan 't Spaare en d' Aemstel luister geeven.

E e

Myn

V E L D Z A N G.

Myn Zangster volgt dus ver de blyde zegengroet,
 Van deezen eed'len vloet.
 Zy wenscht dat 's Hemels gunst de waardige echtelingen,
 Gestraag met alle heil en zegen wille omringen.
 De Godheid, die het al regeert, en onderhoudt,
 Geef na dit Zilverfeest een heilryk feest van goud.

Z A N G.

STEM: Tranquille Cœur.

Geluk en heil, ô achtbaar Paar,
 Zo klinkt het tans in Haarlems dreeven,
 Nu gy naa vyfentwintig jaar,
 Uw zilver bruiloftsfeest zult geeven,
 Nu bruidegom en bruid weer smelten in den gloed,
 Die harten blaaken doet.

V E R H A M M E kust zyn lieve bruid,
 Zyn eerste Jeugd schynt weêr herbooren,
 Zyn zieltje wil ten boezem uit,
 Om zyn J A C O B A te bekooren,
 Die met haar aangenaam en vriendelyk gezicht,
 Zyn kuische vlammen sticht.

† Z a s c h e n k e r gy koomt net van pas,
 Wy moeten hun gezondheid drinken,
 Koomt, yder vat het helder glas,
 Wy zullen op hun welvaart klinken:
 Lang leef de bruidegom, en zyn vernieuwde bruid,
 Elk drink zyn glas schoon uit.

Z A N G.

Z A N G.

STEM: ô Vechtstroom met uw blanke zwaanen.

Hoe juicht Minerf aan 't vruchtbaar Spaaren,
Nu 't braafste Paar van heur bemind,
Den zilv'ren krans drukt op de haren,
Waar door zy elk vol blydschap vindt.

Lang, lang moet Heer VERHAMME leeven!
Met zyn beminde zielsvrindin!
Zo bloeij en groeij de konst van 't weeven,
En breng hen duizend zegens in.

Lang moet hun huis in voorspoed groeijen,
Zo blyf hun loffelyk geslacht,
In deugd, en eer, en rykdom bloeijen,
De gantsche waereld door geacht.

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
A B R A H A M V E R H A M M E ,
A L B E R T U S Z.
E N J O N G K V R O U W E
W Y N A V A N L E N N E P .

'k **Z**ong, nog geen jaar geleên, voor Spaarens eed'len vliet,
Op heer Albertus feest, het zilver bruiloftslied.
'k Voorfelde zynen zoonen
De blyde mirtekroonen.
Die wensch wordt half voldaan; wy zien heer A B R A H A M ,
En heer van L E N N E P S spruit, in 't machtig Amfteldam
Met hart en ziel vereend, ten huwlykstempel treden,
Gezegend van 't geflacht met wenschen en gebeden.
De liefde vlecht een krans van bloemen, loof en kruid,
En kroont de fchoone bruid,
Om haare min te roemen.
De liefde vlecht een krans van mirt en fchoone bloemen,
En kroont den bruidegom, die door verftand en deugd

Zy-

Zyne oud'ren strekt ten vreugd.

Een krans is niet alleen een zegepraalend teken,
Of blyk van dapperheid in 't veld van eer gebleken:
Maar ook een zinnebeeld van 't heilig echtverbond.
De groene mirtekrans der zoete liefde is rond;
Ten teken, dat het hart der jeugdige echtelingen,
Aan beide zyden, moet na de overwinning dingen
Der ongeveinsde min, die dan geen einde heeft,
Zo lang het lieve Paar door 's hemels goedheid leeft.
Die krans, vereende twee, zal steeds uw hoofd verçieren,
Gelyk uw oud'ren, die uw heilig trouwfeest vieren,
En al het maagschap, dat Grootvaders *Abraham*
En *Pieter* aan deez' disch beschouwen uit hun stam.
Wat geur kan by den geur der minnebloemen haalen,
Gevlochten in den krans, waar mē wy u zien praalen?
De reuk der roode roos, en die der hyacint,
Vervliegen met den wind:
De minnebloem geeft geur in alle jaargetyden,
Verquikt het minziek hart, en zal het steeds verblyden,
Dan is het huwlykszoet
Een hemelsch nektar voor 't gemoed.

Het vrolyk pluimgediert laat in de groene kooren
Van 't Haarelemmer Hout zyn orgelkeeltje hooren,
Zo dra het zoet geluid
Der Aemstelnimfen in de dichte takken stuit.

Vermaak'lyk Bennebroek! dat met uw duinvalbeeken,
Langs groene en frissche bleeken,
VAN LENNERS lufthof met uw helder nat besproeijt,
Waar door de vruchtboom groeijt,
Wat zaagt gy menigmaal de bruid uw oort betreeden,
Daar haar bekoorlykheden,
Bevalligheid en deugd,
Geliefkoost wierden van de bloem der Kenn'mer jeugd.

Gy hoorde haar de klachten
Der minnaars steeds verachten.

't Scheen of zy haaren tyd

Den maagdelyken staat voor altoos had gewyd:

Nu buigt die fiere voor het minnelyk vermogen,

En lonkt haar bruïgom aan, door kuifche min bewogen,

Terwyl hy haar omhelst, en vrolyk kufcht en streelt,

En minnetokk'lend speelt.

Nu juicht het vrolyk Spaaren

Om dit gezegend paaren,

En groet het machtig Y, by 't vischryk Spaarendam,

Waar op zy roemen op den luister van elks stam.

Dus zingt het fcheepryk Y: 'k Beschouw aan myne stroomen

„Een waereldstad, gevest op omgekeerde boomen,

„Palcizen, tempels, op een moddergrond gebouwd,

„En duizend winkels, daar het overvloeijt van goud.

„'t Aêloude Tirus zwicht met Sidon voor 't vermogen

„Van 't magtig Amsteldam, daar Holland op mag boogen.

„'k Zag eertyds op myn stroom een arme visschers boot,

„Nu zie ik vloot by vloot

„Door burg'ren uitgerust, naar alle uitheemsche landen.

„'t Betulband Azië begroet aan zyne stranden

„'s Lands drykoleurde vlag.

„'t Bepluimd Amerika ontfangt ons met ontzag.

„'t Bepaereld Afrika stort zynen vollen hooren

„In onze vlooten uit, ten nut der koopkantooren.

„'t Gekroond Europa wordt van ree tot ree bezeild.

„De waereld heeft geen waar, die ze Amsteldam niet veilt.

„Dus is die ryke stadt door naerftigheid gerezen

„Der burg'ren, waardig om hunn' fchranderheid geprezen.

„Zo munt het stamhuis van deeze overschoone bruid

„In Aemstels muuren uit.

„Maar zo ik een voor een het maagschap wilde looven,

Het

„Het ging myn kracht te boven,
„Myn zang waar zonder end,
„Gelyk hunn' koopmanschap, de waereld door bekend,
„Zo ver 's lands vlaggen waaijen,
„En Holland poogt ter zee een ryken oogst te maaijen.
 Het zilver Spaaren zingt: „'k Roem op Minervaas kunst,
„Waar meê VERHAMMES stam, door 's hemels milde gunst,
„Een stut voor Haarlem strekt, daar duizend' huisgezinnen
„Hunn' onderhoud door winnen.
„Zo strekt Minerf een steun voor 't algemeenebest,
„Waar zy haar zetel vest.
„Myn stadt moet uit deez' konst haar grootste welvaart haalen;
„Hier mē bepronkt ze op 't schoonst de vorstelyke zaalen,
„En kleedt het jufferschap, ja prachtigste vorstin,
„Met dartel bloemcieraad, gewerkt van wormgespin.
„Wy danken uwen stam, heer bruïgom, voor dien zegen,
„Door 's hemels gunst, en door hunn' naarstigheit, verkregen,
„Naa dat ons wierd ontrukkt de Lynwaatredey.
„Bloeij, bloeij, ô eed'le stam, in Hollands heerschappy.
„Uw handel moet steeds duuren,
„Tot op het nageslacht in Haarlems oude muuren.
 't Wordt tyd dat ik besluit, ô welvereenigd paar,
Smelt hart met hart in één, voor 't heilig echtaltaar.
Wil Godt, den grooten Godt, voor zyne goedheid loven:
Want alle zegening en welvaart vloeijt van boven.
't Waare overtollig u de huwlyksplicht te raân;
Zie, bruidegom en bruid, uw' waardige Oud'ren aan,
Zo zult ge in wysheid, vrede, en zuiv're deugden blaaken,
En al de zoetheid van de huwlyksliefde smaaken.

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
CORNELIS GEORGE
R O E T E R S,
E N J O N G K V R O U W
SARA ROETERS.

Batavifche Minerf help my een kunstwerk weeven,
Waar in de zuiv're min verbeeldt wordt naar het leeven:
De min, die't al verquikt en voedt;
De heerscheresse van 't gemoed;
De koningin der vreugd, die harten kan ontvonken;
Die R O E T E R S bruiloftsmaal bestraalt met lieve lonken,
En zegent door deez' echt dien wydberoemden Stam,
Ten nut van Amsteldam;
Dat op den aanwas hoopt van zulke braave looten,
Die door hun koopbeleid de macht der stad vergrooten,
En kroonen 't scheepryk Y,
Als opperste Monarch van 's waerelds koopvaardy.

Batavifche Minerf, help my deez' liefde roemen;
Schik nu, gelyk Gliceer, uwe uitgekipte bloemen;
Schakeer een veldtapyt met loof en dartel kruid;
Hier leliën, zo blank als 't zoet gelaad der bruid,
En ginder 't puik der fchoone roozen,
Gelyk ze op 't aangezicht der lieve Jongkvrouw bloozen,
Als Heer C O R N E L I S, door de zuiv're min verrukt,
Haar in zyn armen drukt.
Maar wilt gy 't kunstwerk meer çieraats en luifter' geeven;
Verbeeldt dan Trompenburg, en zyne groene dreeven;
Verbeeldt dan, hoe 't geboomt van minnevreugde ruiſcht,
En 't dartel beekje ſtroomt en bruiſcht;
Terwyl de vogeltjes de bruiloftszangen queelen,
En huppelen op eik, en beuken en abeelen;
Verbeeldt dan, hoe de jeugd van 't vruchtbaar 's Graavenland
Het lieve Paar begroet, en juicht aan allen kant,
Terwyl men 't landhuis çiert met palmen en feſtonnen,
Ten teken van deez' echt, in 's hemels naam begonnen;
Dan deele ook Draakenburg en Gooijland in die vreugd,
Gelyk het puik der Aemſteljeugd;
Gelyk de Heeregragtgodinnen,
Die vrolyk hand aan hand den bruiloftsdans beginnen.
Het heerlyk Trompenburg, dat adelyk geſticht,
De glory van ons dicht,
Verheft zyn kruin om hoog door dit gezegend paaren;
De Lente çiert het met een bruiloftskleed van blaâren.
Hoe trots het pronken mag met 's eerſten bouwheers naam,
's Lands dapp'ren Zeemars, Tromp, vereeuwigd door de faam,
Het ſchept nu geen vermaak in Mavors krygslaurieren:
Diones mirtenclof zal 't met meer glans verçieren;
't verwacht geen vyand, die 't van groen çieraad ontbloot,
Terwyl de landheer vecht op Neêrlands oorlogsvloot;
ô Neen, 't vergeet den ramp, en haatelyke tyden.

De zoete vrede lacht het toe aan alle zyden.

En gy, ô konstheldin, Batavische Minerf,

Behoeft het voor verderf!

De R O E T E R S mogen hier met vreugde zig verlusten,

Terwyl gy hunnen naam verheft aan vreemde kusten:

Een naam alleen niet in het Vaderland berucht:

Maar ook in and're lucht.

Zo pronkt de Perfiaan met R O E T E R S konstgewaaden,

Van bloemen geschakeerd, in goude en zilv're draaden,

Als Duitsch, en Itaaljaan, en Noor en Muscoviet,

En 't hof van Ottoman, dat Azië gebiedt.

Maar zoude ik naar den eisch hunn' ryken handel looven?

Gy bragt me, ô konstgodin, in aller vorsten hoven,

Daar vond ik nimmer eind, en altoos ryke stof,

In 't zingen van hunn' lof.

Gelukkig bruilofts Paar, ô lieve en waarde looten

Uit zulk een' stam gesproten,

Wie wacht van uwe min geen nut voor 't Vaderland?

Daar zig het koopgeluk vereend met kloek verstand.

Is Hollands Vryheid door de koopmanschap gereezen,

Doet zy zich door haar vlyt van haar benyders vreezen,

Bevrydt men daar door jaar op jaar

's Lands dier Palladium voor rampen en gevaar,

Men danke 't aan beleid van zulken, die den zegen,

Door onvermoeijden vlyt, van trap tot trap, verkregen;

Aan zulken, deugdryk Paar, als uw beroemden stam;

Een paerel in de kroon van 't magtig Amsteldam.

Batavische Minerf help uwe konstelingen

Den zegen van dit Paar met blyde galmen zingen!

Daar duizenden met u tans deelen in de vreugd,

Die de achtbaare ouders op het huwlyksfeest verheugt;

En met verheven' klanken

Hen op deez' dag bedanken,

Dat

Dat zy hun onderhoudt erlangen door hunn' gonst,
Ten zegen van hunn' vlyt, in Pallas eed'le konst.

Batavische Minerf, gaa nu de bruid ontmoeten,
En offer, vol van vreugd, een konstwerk aan haar' voeten,
Waar in de lof der liefde op 't gierlykst wordt verbeeldt,
Die op haar zuiv'ren echt en wederliefde speelt.
Godvruchtigheid bekleê de zy' der lieve moeders;
Dan volg de wysheid, naast de vad'ren, hunn' behoeders;
En de eendracht leide 't deugdryk Paar
Met de ongeveinsde trouw na 't heilig Echtaltaar;
Dan moet Godts zegen hen met Hemeldauw besproeijen,
En hunne liefde als die der achtbaare oud'ren groeijen.
Zo vlieg' de vreugde ook over zee,
En breng' deez' zegening naar Grootbrittanjes rée;
Opdat heer J A C O B S zoon, wiens hart de min doorgriefde,
De vreugd der trouw verblyd', by 't voorwerp zyner liefde;
Zo zy de zegening verdubbeld in 't geslacht,
En R O E T E R S naam alom de waereld door geacht.

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N M O N S I E U R
J A C O B S C H E L L I N G E R ,
E N J O N G K V R O U W E
D E B O R A D E H A A S .

„ **I**n Aemstels klaverryke streek,
„ By 't ruischen van een klaaren beek,
„ In schaduw van de boomen,
„ Verhaalde Veldman korts ons de uitkomst van zyn' droomen.

„ Hem dacht dat hy een Haasje zag,
„ 't Geen in het kruid gedoken lag,
„ Dit meende hy te vangen;
„ Hy loerde, en kroop door 't gras, vol hoops, en vol verlangen.

„ Hy naderde; maar wat verdriet!
„ Hy stuitte voor een' zilv'ren vliet
„ Die 't land rondom besproeide;
„ Zo dat hy hoopeloos zich zelf vergeefs vermoede.

„ Ach!

„ Ach! dagt hy, zo 'k myn haazewind,
„ Melamp, dat trouwe beest ontbind',
„ Hy mogt het Haasje schenden,
„ Het welk ik koest'ren wil, en hoeden voor elenden;

„ Ook zal het vluchten voor't geraas,
„ Indien ik op myn hooren blaas,
„ Veel min kan ik met netten,
„ Deez' grooten waterkant rondom en dicht bezetten;

„ Welaan, ik zal door zoet geluid,
„ Het Haasje lokken met myn fluit,
„ Wie weet, of door myn' zangen,
„ Dit overschoone dier zich niet zal laten vangen.

„ Hy zong een zielbetov'rend lied,
„ Dat vong terstond het piepend riet,
„ En 't aangenaam geschater
„ Van duizend vogeltjes, bracht de echo over 't water.

„ Het Haasje springt voort uit het gras,
„ En zwemt fluks door den zilv'ren plas,
„ Betoverd door zyn queelen,
„ Hy vat het vrolyk op, en 't diertje laat zich streelen.

My dunkt dees droom van Veldman slaat,
ô J A C O B, op uw' Echtenstaat;
Gy hebt deez' H A A S gevangen,
De zoete D E B O R A, uw bruid, uw zielsverlangen.

De zang, die u verwinnaar maakt,
Waarom haar hart in weêrmin blaakt,
Is de ongeveinsde liefde,
Gebouwd op zuiv're deugd die 't maagdehart doorgriefde.

De deugd is 't steunfel van de trouw,
 Het pronkçieraad van man en vrouw,
 Een boom, die steeds blijft bloeijen,
 Gelyk de olyven, die aan Godts Jordaanstroom groeijen.

De hemel zegent zulk een' Echt,
 Door zuiv're deugden opgerecht;
 Geen Libanonsche Ceder,
 Staat vaster voor 't geweld van 't ongeftuimig weder.

Op deezen voet, Ô D E B O R A !
 Bloeije uwe trouw, door Godts genâ,
 Tot vreugde van uw magen,
 En nut van hem, dien gy uw hart hebt opgedraagen.

Door D E B O R A werd J A C O B S huis,
 Ontslaagen van zyn ramp en kruis,
 Wanneer door haar gebeden,
 Godts vyand werd verjaagd, en Ifrel leefde in vreedden.

Zo zegen u de hemel mē,
 Verban den twist, bloeij steeds in vree,
 En wederzyds genoegē,
 Gezegend, zo als 't Godt door zyn genâ wil voegen.

V E L D Z A N G.
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E
N I C O L A A S E N S,
E N M E J U F V R O U W
A N N A B R U I N V I S.

D e liefde daalde van om hoog,
Gewapend met zyn taaijen boog,
En zweefde luchtig op de baaren;
Een windje speelde in zyne hairen,
Zyn toortslicht blaakte aan allen kant,
En hielp de Zuiderzee in brand.

Elk visje raakte voort aan 't minnen,
En zocht zyn ega te overwinnen;
Elk was verliefd, behalven één,
Die koelder dan de golven scheen;
Een Bruinvis die de min dorst tarten,
Een rooffter van verliefde harten.

Maar

V E L D Z A N G.

Maar de *ENsgod, roem der Zuiderzee,
 Maakt deze BRUINVIS haast gedwe,
 Hy spant zyn net, en leit haar laagen,
 (De min was hem om 't hart geslaagen)
 En vangt dien heerelyken buit.
 Nuis dees BRUINVIS 's ENsgods bruid.

Veranderd in een Zeegodinne,
 Voelt zy het minnevuur van binnen,
 Het eiland E N S in 't hart verheugd,
 Vermaakt zich met haar teed're jeugd.
 De Zeestrand nu tot vreugd geneegen,
 Wenst hen een eindeloozen zegen.

Bloeyt E N S en BRUINVIS, deugdryk paar,
 In liefde en vrede, jaar op jaar,
 Queekt braave en welgeaarde looten,
 Die toonen dat zy zyn gesproten
 Uit E N S en BRUINVIS braaf geslacht,
 Om hunne deugd alom geacht.

*E N S, een eilandje in de Zuiderzee.

HUWELYKSZANGEN.

H U W E L Y K S Z A N G E N.

239

T E R B R U I L O F T E

V A N D E N E. H E E R E

J A C O B J A N _{D E} B A K K E R,

E N M E J O N G K V R O U W E

E V A A L E W Y N.

„ **D**e Liefde, een Hemelnimf, vermaagschapt aan de Chooren
„ Der Engelen om hoog, waar by zy is gebooren,
„ Gaat nu ten reijemet de Vryheid, 't dierbaarst pand,
„ Het Heilpalladium van 't lieve Vaderland,
„ Om 't huis van A L E W Y N en van D E B A K K E R te eeren,
„ Gezegend door Godts gunst, en Aemstels Burgerheeren.

D E L I E F D E.

Ik, die het harte ontvonk', door myne aanminnigheid,
De zuster van de trouw, die haare straalen spreijt
In uwe bruiloftszaal, roemwaardige Echtelingen,
Voorspél uit uwe min een reeks van zegeningen,
Nu ge in des hemels gunst, aan 't zeebeheerschend Y,
Daar uw Geslachten, hoog gehouden in waardy,
Met luister bloeijen, zyt vereenigd voor de altaaren,

G g 2

En

En met de Huuwlykskroon vercierd op uwe hairen
 De hoogste Majesteit, de bron van alle goed,
 Voor deezen zegen dankt, éénstemmig van gemoed.

D E V R Y H E I D.

Die heeft myn vryë tuin voor overlast beveiligd.
 Raadsheer D E B A K K E R, die der Godtsvrucht was geheiligd,
 Betoonde tot zyn lof (die eeuwen blinken zal
 Op Hoofts gewyd papier) dat hy, die 't gansch heelal
 Beheerscht door zynen arm, die voor ons heeft gestreden,
 De Spaansche dwinglandy verjaagd uit alle steden,
 En zeven pylen vast verknocht, met éénen band,
 Alleen den zegen geeft aan 't lieve vaderland;
 Hierop heeft hy getroost de martelkroon verworven,
 Zynde eerlyk voor de kerk, zyn stam, en 't land gestorven;
 Geen wonder dat die stam, op wien ik billyk boog,
 Van d' Yfroom wordt bemind als de appel van zyn oog.

Nu smelt gy ziel met ziel, ô edele Echtgenooten,
 Ten vreugde van 't Geslacht, vol welgebooren looten,
 Tot heerschen opgevoed, Beschermers van den Staat.
 Oud Rome roem vry op een trouwen Cinçinnaat,
 Een dapp'ren Fabius, een Brutus, overwinnaar
 Van vorsten dwinglandy, of Kato, een beminnaar
 Der eed'le Vryheid, die hy volgde tot zyn dood,
 En al de mannen van dien tyd, geacht zo groot;
 De Batavier kan ook op zulke helden roemen;
 Men kon hen één voor één met eigen' naamen noemen:
 Maar deeze blinken door hunn' daaden ruim zo schoon,
 Op 't machtig Staatenhof, in Hollands steedekroon,
 En op 't drykruisde schild van 't hoofd der vryë steden,
 Als glans hen toegebracht door klem van taal en reden.
 De deugd volroemt zich zelf; de lasse vleiery

Hoe gierlyk opgepronkt zet haar geen' luister by;
De laster mag somtyds haar met de nevels dekken,
En 't blinkend sneeuw wit kleed voor korten tyd bevlecken;
Maar z' is gelyk een zon, een helder hemellicht,
Waar voor de zwaarste wolk van laster breekt en zwicht.
De Waarheid kan alleen de deugden luister geeven.
Die heeft, weleed'le Bruid, den roem in 't hart geschreven
Der blyde Burgery, die uw doorluchte Stam
Verdiende, en nog verdient, in 't machtig Amsteldam;
Die zal der B I K K ' R E N naam en A L E W Y N E N melden,
Zo lang ik door den raad en arm der kloeke helden
Beschermd word voor de macht en buitenlandsche list,
Die of uit heerschezucht, of uit nyd myn heil betwist.
Ik zal der B I K K ' R E N deugd, zo heerlyk, nooit vergeeten,
Die uitblonk, toen ze aan 't roer der stedehulk gezeten,
Den tweeden Willem zag, gelyk Koriolaan,
(De hemel weet waarom) voor Aemstels muuren staan,
En om zyn gramschap, fel aan 't blaaken, uit te blusschen,
Zich zelf tot heil der stad ontfloeg van 't stedekussen.
Gy huwt ten tweedemaal aan dat beroemd geslacht,
Manhafte bruidegom, zo dier zo hoog geacht;
Dus vindt de dichtkonst stof voor haar' bespiegelingen:
Want poogt zy de oudheid der geslachten op te zingen,
Zy heeft een oceaen van stof voor haar gedicht.
Hier ziet zy op den stoel van 't Bisschopp'lyke Sticht
Oudtschooren heerschen, in de tyden van 's Lands Graaven,
En Ridd'ren van dien stam vol moeds te paerde draaven,
Of zitten in den Raad van Hollands Ridderchap;
Ook wakk're Zoonen, hen gevolgd van trap tot trap
In stads en staatsbewind, het vaderland ten besten;
Zo leeft hun roem en naam hier, en in 't oost en westen.
Zy ziet, hoe *Geelvink* met de *Bikkeren* vereend,
Blinkt in den stedenring gelyk het eel gesteent.

En wil zy 't Kapitoel, het heerlyk Raadhuis, naderen,
 Ziet zy vyf *Bikkers*, als getrouwe Burgervaderen
 Regeeren achteréén, een eer, daar deeze Stam
 Alleen op roemen kan, fints 't fcheepryk Amfteldam
 Zich uit 't moeras verhief, om geene ftadt te wyken,
 En als de fchoonfte Bruid van Nederland te pryken;
 Maar moest zy, als 't behoort, zich quytén in hunn' lof,
 Zy fchoot in kracht te kort door zulke een ryke ftóf.

Leef, wakk're Hopman, leef, tot heil der Burgeryë.
 Dat al 't geflacht zich fteets in uwe min verblyë.
 Uw zoon groeije op ten nut van 't dierbaar Vaderland.
 Uw Dochter blinke in deugd. Zo zy aan allen kant
 Uw huis gezegend door des Hemels gunft en goedheid.

D E L I E F D E.

Zo fmaakt gy met uw Lief een vrucht der huw'lykszoetheid.
 Smelt, smelt door kus op kus uw harten in malkaâr,
 Op 't vrolyk handgeklap der jufferlyke fchaar;
 Zo zal de Beemfter u, Weleed'le Bruid, ontfangen
 Op 't deftig Landhuis met triumfen en gezangen,
 En zegenen uw min, vol vreugde naar 's Lands wys,
 U welkom heetende in dat grasryk Paradys.

T E R

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JEAN ANDRÉ LENTZ,
EN JONGKVROUWE
HENDRINA BRAND.

Vlegt kranffen, Zanggodin, ftrooij verfche bruiloftsbloemen,
En volg de Reiën, die met aangenaam geluid
De krachten van de min, de zuiv're liefde roemen,
Die LENTZ verwinnaar maakt van zyne fchoone bruid.
Wierd eer een Griekfche held geëerd in alle fteden,
Die overwonnen had in 't ruim Olimpiefch perk,
En wierd na 't Pythiefch fpél, daar veele Vorften fteden,
Maar een van al gekroond in Delfos gulde kerk?
Gy zyt hier bruidegom alleen thans overwinnaar
In 't worstelperk der min, waarom u de Amftel eert;
Uw Lief, uw wederhelft kuft u, getrouwe minnaar,
En fchenkt u 't zoetfte zoet, van veelen zo begeert.
Zy kroont u met een kroon van ongeveinsde minne,
Nu gy haar hart verwint, door trouw en zuiv're deugd.
Zy noemt u nu haar lief, gy haar, uw hartvrindinne,
Terwyl gy wordt geacht van Aemftels blyde jeugd.
Geluk! roemwaarde bruid! die in uw'lente jaaren
De wet der liefde volgt, en vol aanminnigheid,
Gezegend van den Rei der Aemftel-maagdenschaaren,

Met

Met uwen bruidegom ten Tempel word geleid,
 Daar gy in 's hemels naam door de onverbreekb're banden
 Der zuiv're min vereend. Zing, zing tot 's hemels roem,
 Die ziel met ziel vermengt, g'ontfangt in uwe handen,
 Ô Schoone en lieve maagd! een schoone lentebloem.
 De zoete *Lente*, die het alles doet herleeven,
 Bediet des bruïgoms naam, en sluit op zyne jeugd.
 Gelyk in dat zaizoen de bloempjes geuren geeven,
 Het aardryk bruiloft houdt en juicht in volle vreugd,
 Daar 't minziek vogeltje in het eerste groen der boomen
 Zyn gade ontmoet en streelt, en 't kunstig nestje bouwt,
 Terwyl zyn held're zang de kristallyne stroomen
 En beemden overal in diepen aandacht houdt;
 Niet anders geeft Heer L E N T Z in zyne *Lente* dagen
 Een geur, een zoete reuk van deugd, en kloek verstand,
 En schoone zeden, die uw zuiver hart behaagen;
 Waar door ge uw ziel hebt aan zo braave een' ziel verpand.
 Uw levenstyd zal staag een zoete *Lente* weezen
 Van Godsvrucht, liefde, en vreugd, nu gy de *Lente* trouwt;
 Nu gy de *Lente* hebt tot Ega uitgeleezen,
 En in een gulde vreugd uw *Lente*bruiloft houdt.
 Hoe zal uw orgelkeel, H E N D R I N A, hem bekooren,
 Terwyl uw vingr'endans de held're snaaren roert!
 En volgt op aard den klank der Cherubine-Chooren,
 Een maatklank, die zyn hart met vreugd ten hemel voert.
 Nu zal de liefde aan u de schoonste toonen leeren,
 Wanneer gy vrolyk juicht, met uwen bruidegom;
 Zingt, zingt te saam' den lof en heerlykheid des Heeren,
 Wiens zegen uwen echt bestraalen zal alom.
 Zo zult gy, lieve B R A N D, in 't vuur der liefde branden,
 Dat onuitbluss'lyk zy, een vlam, aan 's hemels licht
 Ontstoken door de min, regeerster aller landen,
 Die stammen onderhoudt, en dorp en steden stig.

Gy moogt uw keur, Heer L E N T Z, te recht gelukkig noemen;
Uw Lief munt aan den rei der Aemstelmaagden uit;
Het waar vergeefs haar deugd en goeden naam te roemen,
Elk pryft de zoetheid en aanminnigheid der bruid.
Haar schrander huisbestier zal u gelukkig maaken,
Daar gy haar Vader volgt in deugd en naerftigheid,
Die yv'rig op't kantoor, en schrander in zyn' zaaken,
Minervaas weefkonst voedt, en door zyn kloek beleid
Zyn kind'ren voorgaat met een deugdelyken wandel;
Zo wierd zyn huys voorlang gezegend door Godts gonst.
Hy zie zyn Jongsten zoon gelukkig door zyn handel
Gelyk zyn Oudste, die hem volgt in Pallas konst.
Zo moet uw braave ftam in zegeningen groeijen.
Leef tot elkanders vreugd, leef tot elkanders nut,
Dan zal uw welvaart door de gunst des hemels bloeijen,
Zo word de ryke beurs des Amstels onderftut;
Zo vloeije uw koopmanschap naar alle uitheemsche landen;
Zo moet gy lang Heer L E N T Z met B R A N D in liefde branden.

O P H E T H U W E L Y K

Van den konstlievenden Bruidegom

JAN WANDELAAR,

E N J O N G K V R O U W

ELISABETH SMIT.

Gy treedt, ô W A N D E L A A R, ten Tempel met uw bruid,
 Terwyl een Dicht'ren rei, met lieffelyk geluid,
 Ter eere van uw min, aan d' Aemstel zich laat hooren;
 Een min die met uw' naam nooit in dien stroom zal smooren,
 Zo lang de tekenkonst in vollen luister praat,
 Waar me gy hebt alom een eeuwige eer behaald:
 Dies poogt myn zanggodin, op 't spoor van Febus zoonen,
 Uw bruiloftsdisch naâ haar vermogen te bekroonen.
 Gy tekende eer, vol konst, tafreelen van de min;
 Nu zyt gy 't voorwerp zelf: want Ciprus strandgodin
 Heeft 't kuifche minnevuur u in het hart ontsteeken;
 Zy was gezeten aan de lommerryke beeken
 Van 't vrolyk Ida, daar de zoele westewind
 Viool en roozen blaast; wanneer haar dertel kind
 Vertelde dat uw konst Apolloos liefde maalde;

Hoe

Hoe hy, verwinnaar van draak Pithon, zegepraalde,
En eindelyk verliefde op Dafne, trots en fier,
Die tot zyn hartenleed veranderde in laurier.
Hoe, sprak Dione, zal zyn konst de min graveeren!
En hy niet op zyn beurt de kracht der liefde leeren?
Gaa heen Kupido, tref den braaven konstenaar;
Zo wordt hy 't vuur der min in 't koele hart gewaar.
Toen streek het looze wicht, klapwiekende op de winden,
Naar Aemstels zilv'ren stroom, om 't lieve paar te vinden.
Toen wierdt ge, ô W A N D E L A A R, door zyne pyl geraakt,
Met uwe E L I Z A B E T H, daar nu uw hart om blaakt;
Gy wierdt gevangen door haar lieffelyke lonken;
Haar schoonheid stookte uw' vlam, haar oogjes minnevonken.
Ei, zeg my, hebt gy ooit een schoonheid afgebeeld
Die u zo 't hart verrukte, of meerder heeft gestreeld?
ô Neen: want trof uw konst een schoonheid naar het leeven;
De schoonheid van de ziel kost gy aan 't beeld niet geeven.
Penelopé is meer beroemd door haare deugd
Als schoonheid; want zy heeft de bloem van haare jeugd,
Op 't rotzig Ithaka, in kuisheid lang versleten.
Zy kon haar koning, held Ulisses, niet vergeeten;
Schoon hy, gelyk het schein, Penelopé vergat;
Als hy in Azië, de groote waereldstad,
Het magtig Troije, met de Grieken hielp bestryden.
Zy moest veel stormen op haar hart van minnaars lyden:
Maar hield door naerstigheid en deugd zich onbesmet,
Tot zy haar held ontving, vol liefde, op 't kuische bed.
Ik hoef ô bruidegom geen voorbeeld op te haalen:
Gy ziet uit de oogen van uw bruid de deugden straalen;
Die schoonheid van de ziel, die meer uw hart verwon,
Dan 't schoone ievoore beeld wel eer Pigmalion.
Had ik uw groote konst wat zou ik al graveeren!
Wat fraaije stukken zou ik in myn werk stoffeeren!

Ik zou uw bruiloftsmaal , omringd van minnegoôn,
Vergieren naar de konst; uw bruid, zo kuisch als schoon,
Wierd door de deugd geleid, gy volgde op haare schreeden,
En wierd geluk gewenscht van al de zaligheden:
Maar myne poëzy, te laag van styl en toon,
Moet zig vernoegen dat haar wil u beide kroon',
En wenscht u dat gy moogt gelukkig, veele jaaren,
Den hemel danken, die u t'zamen heeft doen paaren.

TER ZILVERE BRUILOFTE
VAN DEN HEERE

ENOCH KROOK,

EN JUFVROUW

MARIA LAURIER.

Gy vlecht op nieuw een krans van mirte om uwe haren,
 ô Echtelingen, als voor vyfentwintig jaaren.
 En dankt met hart en ziel de groote majesteit,
 De bron van alles goeds, vol van mildadigheid,
 Voor zo veel zegens u in d' echtenstaat geschonken.
 Gy moogt gelyk een bruid, M A R I A, heden pronken,
 Gelyk voor dezen, met een blyde huuw'lykskroon,
 Maar uwe krans van deugd verçiert u ruim zo schoon.
 De poëzy, ô K R O O K, beschonk u met laurieren:
 Maar dees L A U R I E R, uw Lief, kan u op 't hoogst verçieren;
 Een deugdelyke vrouw is 't pronkçieraad haars mans,
 Een dierbaar huiskleinoot, vol schitterenden glans,
 Een schat, die tong of pen niet kan nâ waarde roemen;
 Gy moogt van zulk een schat uw zelv' bezitter noemen,
 Die zo veel jaaren met uw lieve hartsvriendin
 Vol eendrachts hebt geleefd, dat zoetste zoet der min;
 Waar van gy beiden, in uw onbesproken leeven,
 Aan al wie deugd waardeert, steeds blyken hebt gegeven.
 Wy roemen niet alleen, ô K R O O K, uw zuiv're deugd:
 H h 3. Maar

Maar ook uw ryp vernuft, dat ouderdom en jeugd
 Vermaakt en onderwyft, door eene reeks van vaerzen,
 Ten Schouwburge uitgebromd op hooggekurkte laerzen;
 Daar ge als een nyv're by den zoeten honig leeft,
 Den wees en ouden stok helpt voeden door uw geest,
 En met uw konstgenoot door meer dan twintig speelen
 In Treur-en Blystof toont, op Nederlands tooneelen,
 Hoe de ondeugd door de konst bestraft word en bespot;
 En hoe de deugd, schoon haar een ongelukkig lot
 Op aard te beurt vall', nooit haar zuiv'ren glans zal missen,
 Zo lang het pit en merg der staatsgeschiedenissen,
 En 't doen der volken, op tooneelen wordt verbeeld,
 Zo lang de mensch alom op 's waerelds Schouwburg speelt,
 En leert, en wordt geleerd, hoe alles hier beneden
 Gelyk een spel bestaat in wisselvalligheden.

Zag Francius nu op, die groote Redenaar,
 Hy vlocht u mede een krans van lof en eer om 't hair,
 Dan zou hy op de vrucht van zyne lessen roemen,
 En u de bloem van al zyn leerelingen noemen;
 Hy toonde u als voorheen zyn achting en zyn gunst,
 En stelde uw spreuk in goud: *Door yver bloeijt de kunst.*
 Vaar voort, en laat de nyd uw yver niet bedwingen;
 Zo houdt de Dichtkonst stof om uwen roem te zingen,
 Zo zyt gy d'ouden man en wees ten steun en stut,
 Zo leeft gy door uw geest tot elks vermaak en nut;
 Dan zal uw naam, zo lang de konst zal bloeijen, leeven,
 Maar blyf steeds na de kroon der zuiv're deugden streeven.
 Zo vloei' de zegen van den hemel in uw huis,
 Zo treffe u tegenspoed noch ongeval noch kruis.
 Zo moet ge ô deugdryk Paar na vyfentwintig jaaren,
 Ter goude bruiloft, weer gedenken aan uw paaren;
 Zo moet gy, afgeleefd, aan grooter Bruiloftsdisch,
 Hier naamaals leeven, daar geen eind van blydschap is.

D A N K O F F E R,

Voor het Vreugdemaal van den Heere

DIRK VAN LENNEP

D E J O N G E,

E N M E J U F F R O U W E

CATHARINA DE NEUFVILLE.

Minerva gaat ten rei, met haare voedsterlingen,
Om Heer van LENNEPS en NEUFVILLES lof te zingen;
Zy roemt op hunnen echt, en zuiv're liefdevlam,
Waar uit zy vruchten wenscht, ten nut van Amsteldam,
Die 't schrander koopbeleid met deugden mogen paaren,
Gelyk hunn' stammen, zo beroemd by de Aemstelaaren.
Is 't wonder dat de vreugd die wyze konstheldin
Uit de oogen straalt? ô neen, door deeze zuiv're min
Verwacht zy, met de gunst des hemels, gulde tyden,
Terwyl haar konstenaars zich in hun heil verblyden,
En danken 't deftig paar op 't heerlyk Vreugdemaal,
Voor hunn' betoonde gunst, en 't vriendelyk onthaal.

Had Pallas krooft ooit reën op iemants gunst te roemen,
't Mag op dit Vreugdefeest zich zelf gelukkig noemen,
Door Heer van LENNEPS en NEUVILLES zuiv're gonst,
Cieraden van hunn' stam, en Pallas eed'le konst.

Wie

Wie zou dit deugdryk Paar niet om zyn deugd beminnen?
 Dat tot een steunfel strekt van zo veel huisgezinnen;
 Dat 's hemels milde gunst zo ryk gezegend heeft,
 En op het zuiver spoor der waardige oud'ren streeft.
 Wy zien Heer D I D E R I K, naar 't voorbeeld zyner maagen,
 Op Aemstels ryke beurs 's Lands Vryheid onderschraagen!
 Hy kon bevryd van zorg met zyne Gemalin,
 Die overschoone, zich vermaaken in de min,
 En spieg'len zich in 't schoon van haar bekoorlykheden,
 En 't leevend elpenbeen van haar' volmaakte leden,
 Daar 't heerlyk *Meerenberg* een geur van bloemen spreidt;
 Of kiezen voor 't gewoel de rust en eenzaamheid,
 In zyn heer vaders *hof, een pronk der landgebouwen,
 Recht over Haarlems Hout, met lust en vreugd te aanschouwen,
 Daar 't westewindje, by een blyden morgenstond,
 Viool en roozen blaast uit zynen koelen mond.
 Dus kon hy, aan het Meir of Haarlems Hout gezeten,
 De koopzorg van het Y, door vrolykheid, vergeeten,
 Terwyl zyn wederhelft haar orgelkeeltje paart
 Met konstmuzyk, daar hy die schoone in evenaart:
 Maar neen, de mensch is niet voor zich alleen gebooren.
 Eens anders welstand kan ook 't edel hart bekooren;
 De zorg, die daar uit spruit, verdient den hoogsten loon;
 Dus streeft heer D I D E R I K naar de allerschoonste kroon,
 Die Pallas edel krooft hem drukt op zyne haren;
 Een kroon van zegening op zyn gezegend paaren,
 Waar uit zyn zuiv're deugd, gelyk een diamant,
 Haar held're straalen spreijdt, op 't goud van zyn verstand.
 Indien Minerve een proef van haare konst moest geeven,
 Zy zoude een Tafereel van goud en kleuren weeven.
 De vrolykheid gehuld met versche roozeblaân,
 Zoude aan de linkerzy der twee gelieven staan,
 En wyzen op een veld bezaaid met schoone bloemen,

**Bosch en Vaart.*

Om

Om haare aanvalligheid voor alle zorg te roemen.
De fchrand're koopmanschap zou staan aan de and're zy,
En wyzen op Minerf en Aemstels koopvaardy,
En teffens op het veld, als zeggende: die zegen
Wordt door des hemels gunst en naerftigheid verkregen;
Gelyk, ô deugdryk paar! uw loffelyk geflacht,
In 't machtig Amfteldam, door yver rees in macht.
Dus zou zy de NEUVILLE en Heer van LENNEP ceeren:
Maar hunne zuiv're deugd zal geen en lof ontbeeren,
Zo lang 'er telgen zyn van hunn' beroemden ftam;
Zo lang de weefkonft bloeit in 't machtig Amfteldam;
Zo lang van ree tot ree 's lands vlugge kielen zwieren;
Die, waar de zonne blinkt, hunn' ryke waar vertieren;
Zo lang de vryheid blyft bevryd van dwing'landy;
En 's Lands Gemeenebest in luifter blinkt aan 't Y.
Heeft iemant reden om met zegen u te ontmoeten,
Wy zyn het, deftig paar! die u met heil begroeten!
Wy die beschaduwd van de vleug'len uwer gonst,
Ons nodig onderhoud genieten door de konft,
Die gy met luifter queekt in Gysbrechts ryke muuren,
Die als uw braave naam de nyd en tyd verduuren.
Wy wenschen dat de konft met uwen zegen bloeij',
En u de hemel met een dauw van heil besproeij';
Zo moet Minerf eens na lang quynens adem haalen!
De vreë verfchyne eerlang met aangenaame ftraalen
In 't Noorden, daar de kryg zich meft met goed en bloed;
Zo zie 's lands handel 't eind van allen tegenfpoed,
Leef lang ô deugdryk paar! met uw beroemde maagen!
De hemel zegen dus der oud'ren levensdagen!
Heer D A V I D zie zyn krooft vermeerd'ren tot zyn vreugd,
Gelyk Heer D I D' R I K door uw echt in 't hart verheugd.
Leeft dus, gezegenden, met uw Godtvruchte moeders!
Met uwe kinderen, en zufteren en broeders!

254 H U W E L Y K S Z A N G E N.

Tot dat de hemel u zyn grootſten zegen geeft,
Ter plaatſe daar de vreugd noch eind noch paalen heeft.

O P H E T H U W E L Y K
V A N M Y N E N N E E V E

GILLES VAN ELSLAND,

E N J O N G K V R O U W E

JACOMINA OUWKERKE.

Myn Neef het is u dan gelukt,
Dat gy de vrucht der liefde plukt,
Naa hoopen en verlangen;
En uw beminde bruid met vreugde zult ontfangen?

Gy wiſſelt uwen vryen ſtaat
Voor een die 't al te boven gaat,
Als 't wederzyds genoeg
Zich regelt zo als 't Godt, door zyn genâ, wil voegen?

't Is waarheid, ik bedrieg my niet;
Uw vreugd klinkt aan den Aemſtelvliet
My vrolyk in myne ooren:
Een vreugd, die myne ziel op 't hoogſte kan bekooren!

Ge-

Gezegend zy uw lieve bruid,
O U W K E R K E N S zoete en jongste spruit;
Dat nooit uw min verander;
Zo zegen' Godt uw Echt, zo zegent gy malkander.

Behou de deugd, dat waardste pand;
Geen glans van goud of diamant
Haalt by haar held're glanssen;
Zy schittert als de zon aan 's hemels blaauwe transsen;

Zy vindt op aarde zelf haar loon,
En namaals eene hemelkroon:
Op aarde in zuiv're zielen;
Om hoog by 't heilig lam, waar voor Godts eng'len knielen.

Daar deugd de grontvest is der trouw,
Maakt de Eendracht zulk een vast gebouw,
Dat haatelyke winden
Noch 't vuur der helsche twist het nimmermeer verflinden;

Dan blyft het deugdelyk gemoed
Onwrikbaar, zelf in tegenspoed;
Geen vuur kan 't goud verdooven;
't Behoud zyn waarde, en glans, al smelt men 't in den oven.

Dat dan de deugd uw regel zy;
Deez' voere in 't hart de heerschappy;
Dan leeft gy uwe dagen
Ten vreugde van uw zelf, en blyschap uwer magen:

Maar boven al tot eer van Godt,
Bestierder van uw huw'lykslot;
Wilt hem altoos bedanken
In voor- en tegenspoed, met Godtgewyde klanken.

Zo krygt ge een voorfmaak van dien echt
In 't heilig Eden opgerecht,
Toen duizend eng'len tongen,
Op 't eerfte huuw'lyksfeest, den lof des Scheppers zongen:

Als de eerfte vorft zyn eerfte bruid
Omhelsde in 't verfche ontloken kruid,
Daar 't pluimgedierte queelde
Om hunnen bruiloftsdifch, en hart en zinnen ftreelde.

Dus groeijde hen, in 't echtverbond,
De Paradysvrucht in den mond,
Eer elk zich liet verrukken,
Om van 't verboden ooft te proeven en te plukken.

Dat heeft Godts gramfchap opgewekt;
Dat heeft hun naaktheid hen ontdekt;
Terftond vervloog 't genoegén,
Voor vreugd quam ongeneugt; voor vryheid, zweeten, zwoegen.

Maar zong ik voort van hunnen ftaat,
Myn huuw'lyksvaers vond perk nog maat;
Hun wroeging, ftraf, en zegen,
Moet ieder, wie hy zy, tot leering overweegen.

Bemin, ô zoet en jeugdig paar!
In ongeveinsde liefde elkaâr;
Mydt twift, en huiskrakkeelen;
Wilt voor- en tegenspoed fteets met genoegén deelen.

Betreedt het pad der zedigheid;
 Waar op gy beide zyt geleid
 Door Godt, uw heil en hoeder.
 Zyt dankbaar voor de zorg van vaderen en moeder.

Pleeft altoos met uwe Ouders raad;
 Mydt hovaerdy, en overdaad,
 Die peest der huisgezinnen;
 Zo zult gy meer en meer malkanderen beminnen.

En wint gy spruiten van uw jeugd,
 Geleid die op den weg der deugd;
 Zo zal u Godt ontfangen
 Aan 's hemels bruiloftsdisch, daar vroomen naar verlangen.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ALBERT VAN HEININGEN,
EN JONGKVROUWE
SARA TEN KATE.

DE blyde lente licht ons aan,
'k Zie haar verheugd ter bruiloft gaan,
Zy hult haar blonde tuitjes
Met jeugdig gras en spruitjes,
Zy noodt het welig pluimgediert,
Dat op zyn' ted're wiekjes zwiert,
Om met verliefde klanken
Den Hemelvoogd te danken;
Den Hemelvoogd, die alles geeft,
Verquikt en voedt wat leeft en zweeft,
Die knop en spruit doet groeijen,
Die zuiv're min doet bloeijen
Aan 's waerelds grooten bruiloftsdifch;
Waar van zyn Almacht geever is;
Daar de eerft ontloken bloemen,
Zyn goedheid zwygend' roemen.
Wees welkom, lieflyk Jaarzaaizoen!

Wees

Wees welkom nieuwherboore groen!
Nu wyken wintervlaagen
Voor zachte lentedagen;
Maar 't is uw' zoetheid niet alleen,
Daar wy op roemen, neen, ô neen,
Gy schenkt ons meer cieraaden,
Dan loveren en bladen;
Gy ciert met knop, en blad, en spruit,
Den bruiloftsdifch der schoone bruid,
T E N K A T E, welkers lonken
Haar' bruidegom ontvonken,
V A N H E Y N I N G E N, by Aemstels jeugd
Beroemd, om zyn verstand en deugd,
In koopmanschap ervaaren,
In d'opgang zyner jaaren.
Geluk, ô bruidegom! geluk!
't Is uit met klachten, en met druk,
De nevelen verdwynen,
De zon der liefde aan 't schynen,
Verquikt uw hart met straal op straal.
De min zweeft door de bruiloftszaal,
Zy nodigt u op lusjes,
En ongeveinsde kusjes;
Zy zegent met een' blyden lach,
Deez' aangenaamen bruiloftsdag,
Zy zegent uwen Vader,
En 't maagschap al te gader,
Zy zegent u met haaren glans,
En vlecht de bruid een bruiloftskrans:
Van onverwelkb're bloemen,
En bladen waard te roemen;
Ik meen de bloemen van de deugd,
Cieraaden van haar ted're jeugd,

En

En 't loof van kuifche zeden,
 Vol zoete aanvalligheden.
 ô Zuiv're Liefde! reine min!
 Gy haalt den zoeten welluft in,
 Uithemels zaat gefproten!
 Met zegen overgoten,
 Gekoefterd in het Paradys,
 Op eene lieffelyke wys;
 Toen Cherubynen tongen,
 Op 't eerfte trouwfeest zongen,
 Tot roem van de allereerfte bruid,
 Verwellekoomd van 't jeugdig kruid;
 Dat oprees voor haar voeten,
 Toen haar al de eng'len groetten,
 En de eerfte Vorft en bruidegom,
 Haar heette vrolyk wellekom
 In groene bruiloftszaalen,
 Daar duizend nachtegaalen,
 De lucht verheugden met geklank,
 De groote Majesteit ten dank,
 Gezeeten in den hoogen,
 Op 's hemels fterrebogen,
 Alwaar hy deelt zyn gaaven uit,
 En zaligt bruidegom en bruid.
 ô Zoet gelukkig leeven!
 ô Echt van God verheven;
 Wat vreugd ware u bereid?
 Indien de onnozelheid,
 In 't Paradys geboren:
 Door lift niet waar verloren!
 Maar zacht ik kies te ruimen ftrof,
 Dees eifcht een ongemeeten lof,
 Ik moet myn drift bedwingen,

Geluk ô S A R A , jonge bloem!
 Grootvaders vreugd , Grootmoeders roem!
 Geluk ô zoete bruidje!
 T E N K A T E ' s telg en spruitje!
 In zuiv're deugden opgevoed,
 Voor 's waerelds lokaas trouw behoed,
 In ned'righeid en zeden
 Godtvruchtig voorgetreeden.
 Wat vreugd is u in d'Echt bereid,
 Zo gy op 't spoor der ned'righeid
 En Godtsvrucht poogt te blyven;
 Dan zal uw min beklyven;
 Dan heeft uw liefde perk noch maat,
 Dan zal de twist noch nyd noch haat,
 Noch bitt're huiskrakkeelen,
 Uw zuiv're min verdeelen;
 Dan leeft gy 't maagschap steeds tot vreugd,
 Dan strekt ge een spiegel voor de jeugd,
 Dan zult gy na dit trouwen,
 Voor eeuwig bruiloft houwen.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JAN LAARS,
WILLEMSZ:
EN JONGKVROUWE
JOHANNA SNEP.

Juich Spaarne! telg van d'ed'len Ryn,
Die met uw vloeiend kristalyn
De aéloude stadt besproeijt, door haar Kaninefaten
En Kenn'merhelden wyd vermaard,
Zo groot van moed, als heusch van aart;
De tweede stem in 't hof van Hollands vryë Staaten.

Juich ed'le stroom! met deeze uw' stadt,
Die ge in uw' vloeijsbaare armen vat;
Vliet vrolyk door haar Tempe en weelige valleijen,
Nu de Echo antwoord op 't geschal,
't Geen vliegt door Haarlems zoetendal:
Heer LAARS ontvangt een bloem van onze maagdereijen!

Hy heeft de schoone S N E P vermand,
Haar sneeuw smelt door den minnebrand.
Zyn deugd verwon haar hart naa zo veel tegenstreeven;
De roozen op 't gelaad verspreijd,
Door maagdeschaamte en zedigheid,
Zyn tekens dat haar hart zich over heeft gegeven.

Wat vreugde spelt men uit een echt,
Daar Deugd de huuw'lykskranssen vlecht,
En Eendracht, Liefde, en Trouw, met onverbreekb're banden
Twee harten binden aan malkaâr;
Die liefde mint de Alzegenaar.
Geen water bluscht haar toorts, dat vuur blyft altoos branden.

Dit geeft geen vlam der laffe min,
Die Ciprus blaakende afgodin
Door kriele dartelheid in 't hart zou kunnen blaazen:
ô Neen het queekt een liefdengloed,
Die 's hemelsvuur en adem voedt,
Van grooter kracht dan die waar van de Dicht'ren raazen.

In 't minnevuur daar ik van rep,
Gloeijt nu uw hart, ô schoone S N E P.
De nektar, bruidegom, van haare kuifche lippen
Is oli in uw' minnewond,
Kus nu uw quynend hart gezond.
Zuig heilzaam ambrozyn van haar koraale tippen.

Voedt dus ô lief en deugdryk Paar!
Uw kuifche vlammen jaar op jaar,
Gezegend in uw echt door 's hemels gunst en goedheid;
Zo leeft ge uw braaf geslacht ten vreugd,
Beroemd door ongekreukte deugd.
Uw handel bloeije steeds; uw huuwlyk zy vol zoetheid.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ARNOUT DEDERIKS,
EN JONGKVROUW
SARA SUSANNA COUCK.

ô **L**iefde, telg van hemelfch zaad,
Geleken by den dageraat,
Die met zyn' schoone ftraalen,
De menfchen en het wufte vee,
't Gediert, de kabbelende zee,
't Geboomte, en 't edel kruid doet weelig adem haalen;

Beziel myn laage Bruiloftsfluit
In 't zingen voor een schoone bruid,
Wel waardig om te minnen,
Die zilver blank van deugd en hart,
De fchoonfte maagdereijen tart;
Eén van den lieven rei der Keizersgragtgodinnen:

De fchoone Co u c k, die koel en fier,
De maagdevryheid hielt zo dier,
Dat zy de min verachtte:
Maar D E D E R I K S verftand en deugd
Bekoorden haar tot minnevreugd,
Als zy zyn geeft en vlyt, en kloek vernuft betrachtte.

Ge-

Geluk! geluk! heer bruidegom!
 Zo roept onze Aemstelftroom alom,
 Wat weelde zult gy fmaaken,
 Nu gy die overschoone maagd,
 Die uw verliefde ziel behaagt,
 In zuiv're wedermin zo lief, zo zoet, ziet blaaken;

Nu gy het heilig echtverbond
 Verzegelt op haar roozemond,
 Door duizend-duizend kusjes,
 Die voor uw minnend hartje zyn
 Een zielverkwikkend ambrozyne,
 Een hemelnektarbeek van aangenaame lusjes.

Wanneer de liefde spruit uit deugd,
 Geeft zy op aard' een hemelvreugd,
 Een ongemeenen zegen,
 Een huis, daar alles groeijet en bloeijet,
 Dat steeds van melk en honig vloeijet,
 Dat 's hemels gunst beschermt, en altoos blijft genegen.

Dit spellenwe uit uw zuiv're min,
 Ô D E D' R I K S met uwe engelin,
 Gevoed van eene moeder
 Die deugd en waare Godtsvrucht eert,
 En wysheid aan haar' kind'ren leert,
 Daar elk gezegend wordt van Godt hun heil en hoeder.

Geluk Mejuffer, wakk're vrouw,
 Met uw S U Z A N N A A S liefde en trouw,
 Men hoort elks stemmen klinken:
 Geluk met uw behuuden zoon,

K k 3

Lang

Lang moet hy luifterryk en schoon
Als de achtste in uwen krans van zeven sterren blinken.

Twee Juffers, zusters van de bruid,
Die met een aangenaam geluid
Haar zegenwenschen paaren;
Vier zoonen, die in Amsteldam
Ten luister strekken van hunn' stam,
Zien wy de bruilofskroon cerlang op hunne hairen.

Zo groeije uw zegen meer en meer,
Door gunst van 's hemels Opperheer,
Daar uwe zoons bedreven
Door kloekheid in de koopmanschap,
Hun braaven stam, van trap tot trap,
Op Amstels ryke Beurs steeds achting zullen geeven.

Juich Aken, Keizerlyke stadt,
Die zo veel wonderen bevat,
Daar koningen zich baden;
Die zo veel keizers hebt gekroond,
Met Karels kroon, die gy vertoont,
En op uw' kerken roemt, fonteinen en gieraaden:

Juich, nu de braave D E D' R I K S paart,
Alom door zyn verstand vermaard,
Uw wakkere ingebooren',
Die zyne jeugd met zorg en vlyt
Der koopmanschap heeft toegewyd,
En nu een Aemstelmaagd tot ega heeft verkoren.

Geluk, geluk, heer bruidegom!
Zo roept uw vaderstadt alom,
Uw handel moet steeds bloeijen,

Aan d'Aemstel, Donau, en de Main,
En in de koopsteên aan den Ryn,
Zo zal uw huis gestaâg van zegeningen vloeijen.

Zo word ge ô lief en deugryk Paar,
Des hemels zegen steeds gewaar,
In allen uwen wandel;
Zo kryge eerlang de zoete bruid
Een aartig wicht, een zoete spruit,
Ten aanwas van uw' stam, en Amstels ryken handel.

T E R

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
GILLIS RYK,
EN JONGKVROUWE
SOPHIA VAN BAARLE.

Z A N G.

Hoe wordt de jeugd zo ligt gevangen,
Door 't schynschoon lokaas van de min?
Heeft dan een kus op malsche wangen,
Of lipjes, zo veel welluft in?
Zyn schitt'rende oogen, schoone leden,
Het dierbaarst pand, de vryheid, waard?
De huwelyksaanminnigheden
Zyn meest met last en zorg gepaard;
Hoe kan de jonkheid dan zo haaken
Naar iets dat zulk een onrust geeft?
Een slaaf zoekt uit den dwang te raaken,
En hoopt daar op zo lang hy leeft.
Wie recht de vryheid kan waardeeren,
Zal nooit het slaaffche juk begeeren.

E E R-

E E R S T E T E G E N Z A N G .

Daar twee verliefde zielen blaaken,
 In 't vuur der liefde, weet de min
 Twee harten tot één hart te maaken,
 En brengt 'er allen wellust in.
 Het paar dat dus door 's hemels zegen
 Vereenigd is, blyft echter vry,
 Tot onderlinge hulp genegen,
 En niemant staat naâ heerschappy;
 Wat d' een behaagt zal de aâr behaagen.
 Wie vry is, draagt de zorg alleen,
 Die twee vereenigd lichter draagen,
 Zy voegen hunne kracht by één.
 Wie recht de liefde kan waardeeren,
 Zal haar voor uwe vryheid eeren.

T W E E D E Z A N G .

Dat wist heer R Y K , die hart en zinnen
 Met zyn S O P H I A smelt in één;
 S O P H I A waardig om te minnen,
 Door deugd en zoete aantreklykheên;
 Zy lonkt hem aan met vriend'lyke oogen,
 Als hy haar in zyn armen drukt,
 En, door de kracht der min bewogen,
 De roosjes van haar kaaken plukt.
 Wierdt Venus eertyds aangebeden
 Gelyk een hemelsche Godin,
 Door al de Frygiaansche steden,
 Wat wonder was 't? de kragt der min
 Kon 't hart des sterksten helds ontvonken,
 Door Deianieres minnelonken.

L I

T W E E .

T W E E D E T E G E N Z A N G.

Geen held, hoe wys, hoe sterk, hoe machtig,
 Kan deezen hartstocht wederstaan :
 Het vuur der min is elk te krachtig,
 Als hy 'er van wordt aangedaan.
 Beschouw met ernst de schoone speelen,
 Door 't ryk vernuft van R y k gedicht,
 Wiens maatzang 't keurigst oor kan streelen,
 Dien Aemstels Schouwburg is verplicht;
 Dan leert gy hoe de grootste mannen
 Zyn overwonnen van de min.
 Zy sluipt zelfs harten van tirannen,
 En fiere ryksprinsessen in;
 Geen wonder dat zy jongelingen,
 En maagden, kan tot liefde dwingen.

T O E Z A N G.

Bloey heilryk Paar door 's hemels zegen,
 Verwonnen van de kracht der min.
 De Godheid zy uw huis genegen;
 Leef lang voorspoedig, eens van zin,
 En volg de stappen van uw Vader
 Op 't spoor der wysheid, trouw en deugd;
 Zo zie het maagschap al te gader
 De minnevruchten uwer jeugd
 Van 's hemels zegendauw begoten:
 Zo blyft de naam van R y k in stand,
 Een naam by kleenen en by grooten
 Alom beroemd in Nederland:
 Vereeuwigd door Tooneelgedichten,
 Die Sofokles noch Plautus zwichten.

T E R

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ABRAHAM^{VAN} DORSSSEN,
JANSZON,
EN MEJUFVROUWE
NEELTJE HAGEN.

Daal liefde met uw Eng'lekooren,
Die in den hemel zyn gebooren,
Van uwen sterrentrans,
En zegen 't echaltaar met eenen held'ren glans.

VAN DORSSSEN, die getrouwe minnaar,
Leidt triumferende als verwinnaar,
Zyn eertyds fiere bruid,
Die hem verwonnen had, ten tempel als zyn buit.

Omgingel met uw' hemelreijen,
De plaats daar hy de maagd zal leiën,
En haar, die hem beviel,
Zal schenken met zyn hand de helft van zyne ziel.

't Gaat wel, gy strooijt alom de paden
Met geurig kruid en roozebladen,
Ten teken, Trouwgodin;
Dat hunne deugd een geur zal geeven door de min.

Uw wichtjes die in Aemstels dreeven,
Op hunn' sneeuwritte ved'ren zweeven,
Rondom een bloemfestoen,
Herscheppen op uw wenk den herfst in 't lentesaaijzoen.

Zo vlecht gy uw' aanvalligheden,
ô H A G E N, met uw' schoone zeden,
De bloemen van uw jeugd,
En schept in 's bruïgoms hart een zachte lentevreugd.

Hy blyft van zuiv're min bevangen,
Aan uw' koraale lippen hangen.
Hy kust, gy wederkust;
Gy lonkt, hy lonkt weêrom. ô rustelooze rust!

Uw zieltje huppelt heene en weder,
Door maagdekusjes zacht en teder,
Vol lieflyk Ambrozyn,
Heer bruïgom, voor uw smart. ô Pynelooze pyn!

Treê voort, genaak met vreugd den drempel,
De Godsvrucht zal u in den Tempel
Verbinden aan elkaâr,
En zeg'nen in den naam van d'Opperzegenaar.

Dan zullen schelle maagdekeelen
Den lof van uwe liefde queelen,
Die allen wellust voedt,
En hemels nektar geeft aan uw vernoegd gemoed.

Zoet smaakt in florentynsche dalen
De druif, geperst in bruiloftschaalen;
Nog zoeter is de min;
Maar allerzoetst de deugd der liefjes ééns van zin.

Wy zien alle aardfche zaligheden,
Rondom uw bruiloftstafel treden;
Terwyl de liefde u kroont,
En 't maagschap om deez' echt een gulle blydschap toont.

De Vechtstroom vangt het bly geschater,
En kaatst den weergalm op het water,
Daar 't vrolyk *Vreeland* juicht,
En de omgelegen streek van 's bruigoms deugd getuigt.

Zou zulk een wakkere ingebooren
Dees dag het niet tot vreugd bekooren?
Wiens Vader steeds zo kloek
Te *Mynden* schryft met lof in Themis Rechterboek,

Indien men kan uit namen spellen,
Zal 't Paar de vrede steeds verzellen,
De zoete vrede: want
De bruigom zag het licht eerst in het *Vreedeland*.

De vrede moet uw ziel regeeren,
En alle rampen van uw keeren,
Door 's hemelsch Oppermacht,
Tot heil van uwen echt, ten zegen van 't geslacht.

De landjeugd hangt haar bruiloftskranffen,
Terwyl de boeremeisjes danffen,
Met lieffelyk geluid,
Voor 's Vaders lufthof op, ter eere van de bruid.

Hoe willen ze u aldaar ontvangen,
 Ô H A G E N met hun feestgezangen,
 En groeten op deez wys
 In 't weelig 's *Graavenland*, dat aardfche Paradys.

„ Gy voelde in deeze groene dreeven
 „ Voor de eerſtemaal het lieve leeven;
 „ Wees welkom H A A G E N S S P R U I T !
 „ Wees welkom bruidegom! wees welkom lieve bruid!

Ik paar myn wensch met hunnen zegen,
 Godts goedheid zy uw echt genegen.
 Leef ſteets in liefde en ruſt,
 Van al 't geſlacht in vree geliefkooft en gekuſt.

De kielen die met ryke waaren,
 De Ooftzee en Beld en Zont bevaaren,
 Tot aan het ſcheepryk Y,
 Behoed' zyn magtige arm voor Noordſe rovery.

Daal van uw troon, ô zuiv're vrede!
 Zo raak' het krygszwaard in de ſcheede,
 De handel weêr herſteld;
 Zo vlocije in Amſteldam een ſchat van waar, en geld.

Dan zien wy in deez' ruime muuren
 Den Noordſchen oegſt in koorenschuuren.
 Zo groeije ô deugdryk Paar,
 Die handel in uw huis, gezegend jaar op jaar.

Z A N G.

STEMME: 's Winters wil ik van liefde spreken.

Koomt Speelnoots, zoete maagdereijen,
Geleid de bruid na 't bruiloftsbed,
Daar zal de min haar roozen spreien,
Geplukt op Ida en Himet.

Let op geen traanen, op geen bloozen,
Wanneer de bruid van schaamte schreijt:
Want liefdedauw op liefde roozen,
Maakt dat hunn' geur zich meer verspreijd.

Gaa, bruijom, gaa de vruchten smaaken
Der liefde, met uw schoone bruid.
De hemel wil haar moeder maaken,
Eer 't volgend jaar zyn kring besluit.

Zo bloeij' 't geslacht door lieve looten.
VAN DORSSENS bloeije, als HAGENS stam,
Met 's hemels zegendauw begoten,
Vol vreugde, in 't machtig Amsteldam.

Tapitseryen van Minerve,
Verbeeldende
De vier getyden des Jaars,
O P D E B R U I L O F T
V A N D E N H E E R E
J A N G R I M,
E N J O N G K V R O U W E
A N N A B A S T E R T.

O dochter van Jupyn, Minerve, hemelmaagd!
Wiens wysheid en vernuft een eed'le ziel behaagt,
Verzel myn Poëzy, geef licht aan haar' gezangen,
Nu gy de bruiloftsmaal hebt met satyn behangen,
Waar op uw schrand're geest, die al wat leeft verrukt,
De liefde van heer GRIM en ANNA heeft gedrukt.
Heb dank, ô konstgodin! gy maalt ons naar het leven
Een Lentetafereel, vol aangename dreeven;
Wy zien een schoone maagd, in 't jeugdige saaijzoen,
Met speelgenootjes zich vermaaken in het groen.
Zy draagt een frisschen krans van teed're bloeijsemknoppen,
Die open breeken door de kristalyne droppen,
Waarop de morgenzon haar' laauwe straalen spreidt;

Zo

Zo blinkt de Lentemaagd, in haare majesteit,
Van groen, en hemelsblauw, en diamante straalen.
Natuur herschept het bosch in groene bruiloftszaalen.
't schynt dat de leeuwrik zingt: min, min uw wederpaar!
De lieve liefde leeft de schoone bruid van 't jaar!
De wellust zweeft door 't woud en beemden en waranden.
De liefde rickt den geur der heilige offerhanden.

Zoblies de lentemorgenstond,
ô Bruid, in uwen roozemond,
De bloemen der liefalligheden,
Dry schoone maagden van om hoog
Gedaald uit 's hemels starreboog,
Om u te cieren met de zeden.
Zo munt gy by den Amstel uit,
En groeijde allengs gelyk een spruit
Van 's hemels zegendauw begoten;
Opdat gy in uw zomerjeugd
Uw stam alom beroemd door deugd,
Met vrucht en takken zoudt vergrooten.

In 't tweede veldtapyt vertoont de konstgodin
De lieve Zomermaagd, gespeel der reine min.
Zy draagt een korf vol mirte en roode minneroozen,
Haar vel is lelywit, de schoone schynt te bloozen,
Haar lachebekje, dat het hart tot liefde dwingt,
Verwekt tot wedermin als 't van haar' krachten zingt.
Het pluimgedierte mint: 't is bruiloft in de boomen.
Het spartlend visje mint; 't is bruiloft in de stroomen.
't Gedierte streelt zyn gade in beemden, veld, en dal.
De hemel liefkooft de aard; 't is bruiloft door 't heelal.

De schoone zal haar' bruïgom streelen,
 Met ongeveinsde wedermin.
 Wat heeft de liefde al zoetheid in!
 Geen geur in zomerlustprieelen,
 Doorvlochten van den roozelaar,
 Haalt by de kusjes van een paar,
 Wanneer de ziel schynt weg te glippen,
 Als 't kusje 't wederkusje ontmoet,
 En smelt in vocht, of minnegloed,
 Der malsche en kuische maagdelippen.
 Voor zulk een zoet verlaat Jupyn
 Der Goden dis, vol ambrozyen.
 Zo moet het al in liefde blaaken
 Daar heuren adem over zweeft,
 En al wat leven voelt door leeft.
 Zy zal uw echt gelukkig maaken
 Heer GRIM, die BASTER tuwe bruid
 Hebt overwonnen door uw smeeken.
 Juich, nu ze in wedermin ontsteeken,
 U in haar poezele armen fluit;
 Zo zal de zomertyd van 't leeven
 U beider zieltjes vreugde geeven.

Het derde konstapyt, verbeeld door 't Herfstsaizoen,
 Toont vrucht en edel ooft, dat blooft op 't ritz'lend groen.
 Vrouw Ceres giert het hoofd met goude koorenairen.
 De wynmaand hult met druif en wyngaard blad zyn' haairen.
 Hier schuimt de huuwlykschaal van 't muskadelle bloed,
 Daar woont vrouw Amalthé, Godin van d'overvloed.
 Gints zien wy Atlas hof, met vruchten overlaaden,
 Zyne app'len steeken af, als goud op groene bladen.
 Elk watertandt naar 't ooft, daar tak en telg door buigt.
 Men plukt de korven vol. 't Ontlast geboomte juicht.

Zo

Zo moet uw Herfsttyd vruchten schenken,
 Vol geur' van deugd, ô heilryk Paar,
 Die worm noch onweêr kunnen,
 Gekoesterd door d'Alzegenaar,
 Tot vruchten die uw' ziel bekooren,
 En zoeter dan de bruiloftswyn,
 Of Atlas goudgeele app'len zyn,
 Gestort uit Amaltheaas hooren.

Men ziet den Wintertyd met zyn besneeuwden baard;
 Gedoken in een pels zich koest'ren aan den haart.
 De vlam van takkebos en lamp verlicht de muuren.
 De moeder zout het vleesch. Men brengt het graan in schuuren,
 Of dorst en want het uit. 't Gezin maakt bly geschal
 De huisvoogd juicht; hy heeft zyn schaapjes op den stal.

Zo moet gy alle vreugd genieten
 In uwen leevens wintertyd,
 Ontheft van ramp en zielsverdrieten.
 Uw echt der Godsvrucht toegewyd,
 Geeve overvloed van zegeningen.
 Het allergrootst geluk op aard,
 Roemwaarde en heilryke echtelingen,
 Is, in Godts gunst te zyn gepaard;
 Die kan in alle jaargetyden
 Met zuiv're vruchten 't rein gemoed
 Verquikken, koest'ren, en verblyden,
 Tot voorsmaak van het hemelsch zoet.

Smaakt, Echtelingen, smaakt alle uwe levensdagen
 De vrucht der zegening, dat hemelsch nektarsap,
 In spruiten van uw' echt, die uwe ziel behaagen.
 De konst van Pallas bloeij' door uwe koopmanschap.
 Zo moet uw stam een geur van deugd aan d'Amstel geeven,
 In Lente, Zomer, Herfst, en Winter, van uw leeven.

TER BRUILOFTE
VAN MONSIEUR
STEVEN MOOY,
EN JONGKVROUWE
MARIA VAN DEN BURG.

De Lente lacht ons vrolyk aan,
Gehuld met weelig kruid en bloemen.
De leeuwrik ryft uit gras en blaân,
Om de Oppermajesteit te roemen.
Hoe heerlyk is de bruiloftsdis,
Daar de aarde bruid des hemels is!

Die bruïgom koestert haar in d'arm;
Hy ademt frissche en koele winden,
Zyn oog, de zonne, maakt haar warm.
Waar kan men grooter liefde vinden?
Hy teelt met deeze schoone bruid,
Mensch, vogel, vis, gedierte en spruit.

Zo gaat u, MOOY, de hemel voor,
En leert u de ongeveinsde minne;
Zo volgt g'uwe oud'ren na op 't spoor,
Met uw MARIA, uw vrindinne,
En kust haar lieven roozemond,
In 's leevens lentemorgenstond.

Gelyk de leeurik klimt om hoog,
En duizend aangename klanken
Verspreidt, door's hemels blaauwen boog,
Om d' Opperbruidegom te danken,
Zo looft ge eenstemmig van gemoed
De Godtheid, voor uw huwlykszoet.

Gelyk de bye op bloemen aaft,
Nu 't aardryk zich begint te ontsluiten,
Het vee eerlang in weiden graaft,
En 't schaapje op versche klaverspruiten;
Zo aaft ge in uwe lentejeugd
Op kruid en bloemen van de deugd.

Zoet ruikt de blaauwe hiaçint,
En druifbloem, in de vrucht'b're hoven:
Maar die de waare deugd bemind,
Wiens geur die reuken gaat te boven,
Smaakt hier op aard een hemels zoet,
Bestaande in 't welgeruft gemoed.

De liefde mint de zuiv're deugd,
Gegrondest op des hemels goetheid,
Zy ademt niets dan zoete vreugd,
Smelt hart met hart door haare zoetheid,
En kent noch haat noch naberouw,
De zielstirannen van de trouw.

Gy volgt, ô bruid en bruidegom,
Die ongeveinsde en zuiv're liefde,
Zy leidt u in haar heiligdom,
(Na dat ze uw ted're harten grieve)
Zy opent haare tempeldeur,
En spreijt een dankb'ren offergeur.

Zy zegent uwen echtenstaat,
Verçiert met onverwelkb're kranffen,
Uw kruinen, en haar bly gelaad,
Verlicht met held're hemelglanffen,
Belooft u, waar geuw deugd verspreijt,
Een hemel vol aanminnigheid.

Gaa, bruïgom, kus uw lieve bruid,
Die u bemint met hart en zinnen,
Gaa, daar ze u in haar armen fluit,
Pluk, pluk de vrucht van 't zalig minnen.
Queel, naa de vreugd van 't bruiloftsmaal,
Een aangenaame minnetaal:

Een taal tot noch toe onbewuft,
Aan VAN DEN BURG, uw zielsvrindinne.
Gaa daar men kust en wederkust,
En smelt in ongeveinsde minne,
Daar gy door duizend tederheên,
Uw beider zieltjes mengt in één.

Zo wint gy spruitjes die 't geslacht
Van wederzyden vreugde geeven;
Zo blyf de stam van M o o y geacht,
En naar de kroon der deugden streeven;
Zo blinkt ge, in 's hemels gunst getrouwd,
Door deugd beproefd, als 't fynste goud.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
AERTMAES,
EN JONGKVROUWE
AGATHA WESTERBAAN.

P Aradysvreugd, reine min,
Hartensmelster bloedvriendin,
Zielenboeijster, zinnenstemster,
Treedster, kruipster, vliegster, zwemster,
Voedster van den eersten stam,
Die de waereld zette in vlam,
Om op duizend liefde altaaren,
Duizend Fenixen te baaren;
Niet die in het balsenwoud
Met turkois en zonnegoud,
Als der vog'len vorsten, pronken,
En verbranden in de vonken:
Maar die van volmaakter leeft
Met een overschoonen geest
De allerhoogste Wysheid eeren,
Die men alles ziet regeeren;
Zalig met een blyden lach,

He-

Hemelmaagd, deez' bruiloftsdag!
 Daar gy hart met hart zult binden
 Zal men Paradysvreugd vinden;
 Daar gy deugd met deugd vereent
 Blinkt de trouw als 't eël gefteent;
 Daar gy ziel met ziel zult mengen
 Maakt gy van de menschen engelen.
 Heilig deeze bruiloftszaal
 Met uw minnetovertaal!

A G A T H A zy daalt van boven
 Om uw zuiv're min te looven.
 M A E S zy eert u, en uw bruid,
 Met een minnelyk geluid,
 Nu gy 't mondje drukt uit minne
 Van de goelyke vriendinne.
 Zie het huwlyks paviljoen
 Wordt, al is het winter, groen.
 Als gy A G A T H A ziet bloozen,
 Strooijt de deugd haar schaamteroozen
 Uit den korf der reinigheid.
 Zegen hemel-majesteit,
 Zegen, zegen, door uw goedheid
 Dezen bruiloftsnacht met zoetheid!
 Zegen 't wederzyds geslacht,
 Dat een jongen Fenix wacht
 Uit deez' zuiv're minnevlamme
 Een cieraad van zynen stamme.
 Waarde broeder van de bruid
 Zegen 't paar met maatgeluid,
 Wil een reeks van liefde orakelen
 Aan deez' minneketen schakelen,
 Gy, die met uw nektartong
 Ziel op ziel door de ooren vong,

En

En nu pronkt als 't eêlgesteente
In den trouwring der gemeente,
In het bloeijenste uwer jeugd,
Tot uws Vaders lust en vreugd;
Zo moet *Noordwyk* u ontvangen
Met geheiligde gezangen,
Tot des grooten Scheppers eer;
'k Leg dit teder bloempje neêr
Onder lieffelyker bloemen,
Die de deugd en liefde roemen.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ABRAHAM FORTGENS,
EN JONGKVROUW
KATHARINA VAN BRITTEN.

Kzing aan den zilv'ren stroom, die langs de boorden schuurt:
Van Gysbrechts heerlyk erf, wel eer een visschers buurt,
Vol braakland en moeras: maar nu een pronk der steden,
Waar in de vryheid heerscht, veele eeuwen aangebeden
Van d'eedlen Batavier, gelyk een Godtlyk beeld,
Dat wysheid, Godtsvrucht, moed, en ryken handel teelt;
Een stadt, die mannen voedt in staatsbewind eervaaren,
Die yv'rig waaken voor de haartsteên en altaaren;
Geleerden, die de jeugd geleiden op den trap
Van Godtsvrucht, zeden, trouw, en nutte weetenschap;
Die noefte burg'ren heeft, die haare welvaart styven
Te water en te land, door schrand're koopbedryven;
Zo wykt Batavia 't Fenicische gebied
Of 't machtig Amsteldam 't aêloude Sidon niet;
Die koopstadt juicht alleen niet om dien dieb'ren zegen:
Maar ook als 't puik der jeugd tot wedermin genegen,
Elkaâr met liefde omhelst door 't heilryk trouwverbond:
Dan groeijt haar' welvaart aan op eenen vrucht'b'ren grond:

Dus:

Dus bouwt de Godtsvrucht hier haar' diamante muuren:
 Zo blyft de Vryheid ftaan om de eeuwen te verduuren:
 Te meer, wyl zy verbandt de fnoode zielsharpy,
 Die vloek van land en volk, gewetens dwing'landy.
 Hoe juicht die koningin van 's waerelds handelsteden,
 Nu FORTGENS met zyn lief zal naar den Tempel treden
 Om 's hemels zegening te ontvangen door de trouw.
 ô Bruidegom in wien ik 's Vaders deugd beschouw,
 Wiens nektartong den vrede in Aemstels vreêkerk ftichtte:
 Wiens goude Fenixpen de Orakelspreuk verlichtte.
 ô Telg van zulk een' ftam, groei met uw zielsvrindin
 VAN BRITTEN, jaar op jaar in ongeveinsde min.
 Lang moet ge in fchaduw van de vredeolyven zingen,
 Den lof des hemels, die u met zyn' zegeningen
 Genadenryk beftraalt. Lang freele uw Duitsche fluit
 Het Nederlandfch Parnas, met kracht en konftgeluid.
 Lang klinke uw veldfchalmei door de omgelegen' ftrecken;
 Zo juichen op uw toon geboomte veld en beeken.
 Onze Aemftelftroom fchenkt u de veldpocëtekroon,
 En moedigt uwen geest, ô Dichter, op deez' toon:

Gezang des Aemftelftrooms.

VAar voort, ô bloem der jongelingen,
 In met een lieflyk gevleij
 Elks hart te lokken door uw zingen,
 Hanteer met vreugd de veldfchalmeij;
 Dan krygen beek en beemden ooren,
 Om uwe zangwys aan te hooren.

Vaar voort indichtkonst, wakk're zoon
 Van M I C H A E L, die ons Godtvruchtig,
 Op zynen hoogen hemeltoon,
 Godts heilorakelboek doorluchtig
 Ontvouwde, in Aemstels vreedekerk,
 En won een roem, den nyd te sterk.

Zyn tong daar mannadauw van vloeyde,
 Verquikte 't hart met hemelspys,
 En nektar, die de ziel besproeyde;
 Nu zingt hy in Godtsparadys,
 Daar Sterrenheiren hem verlichten,
 Het puik der Serafinnedichten.

Wat eere is 't dat ge in Amsteldam
 Tot vreugd des Godtstolks zyt gebooren,
 Wiens ziel nu in een zuiv're vlam
 Van liefde leeft, by de Eng'lenchooren.
 Hoelokt zyn penne elk af van 't aartsch,
 En wyft ons rustig hemelwaarts!

Het puik der Dichtreij spant de snaaren,
 Begroet u aan den bruiloftsdis,
 En vlecht het dichtloof om uw' haaren.
 Al 't maagschap dat vol blydschap is
 Kust u, en uwe zielsvrindinne,
 Terwyl ze u streelt uit wederminne.

Geen lachend roosje bloeyt zo schoon
 Op Hermon, en in Sarons hoven,
 Of in de blyde bruiloftskroon,
 Als uw V A N B R I T T E N, waard teloven;
 Haar bloosje zet uw hart in brand.
 Robyngloed speelt op diamant.

Blank.

Blank zyn de zilv're duinvalbeeken,
 Die met haar leevend kriftalyn
 De Herulheimer lynwaatbleeken
 Verquikken in den zonneshyn:
 Noch reiner brui'gom zyn de zeden
 Der fchoone, van u aangebeden.

Lief klinkt het heilig bruiloftslied
 Door Libanon en zyn waranden,
 Daar Godts jordaan zyn kruik uitgiet
 Op Kanaans dorstige akkerlanden;
 Volgt gy die klanken op uw lier,
 Zy blaakt met u, in 't Godtlyk vier.

Geen wonder dat Poëtenreijen,
 Op hunn' verrukkelyke wys,
 U in triumf ten tempel leiën,
 En zingen uwe min ten pryz';
 Daar gy, verwinnaar van die fchoonheid,
 De konft met uw geluk ten troon leidt.

VAN BRITTENS tweling zonneshyn,
 Die in den hemel van haar wezen
 Een gloed verwekt, zal heilzaam zyn
 Uw hart verquikken en geneezen.
 Vermengt te faam' in 't reingemoed
 De ziel met ziel, als gloed met gloed.

Geniet met vreugd uw zielsbegeeren.
 Uw' deugden blinken heerlyk uit
 In uw Godvruchte MOEDERS te eeren.
 Kus haar ô bruidegom en bruid.
 Uw liefdevuur zy niet te bluffen
 Voor u Godts Cherubinnen kuffen.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
HENDRIK HOOFD,
EN JONGKVROUWE
MARGARETA WILLINK.

'K zing op uw heilryk huwlyksfeest,
ô HOOFD, met een verheugden geest,
Nu gy, in 's hemels naam, uw lieve hartvriendinne,
Uw MARGARETE omhelst, uit ongeveinsde minne,
En zy u, vol aanvalligheid,
Een hemelvreugd op aard bereidt,
Die door eenstemmigheid twee zuiv're zielen smaaken,
Als ze in de Godtsvrucht, trouw en liefde zich vermaaken.
Geen liefde die uit wellust spruit:
Maar die in zich de deugd besluit,
In 't hemelparadys alleen uit Godt gebooren,
Verheerlykt door 't gejuich der blinkende eng'len Chooren,
Toen op den eersten bruiloftsdag
Godts dauw op Edens vruchten lag,
En 's waerelds eerste vorst zyn koninginne kuste,
Daar zy in schaduw van den boom des levens ruste,
Terwyl om haaren bruiloftsdisch
De Paradysbloem schoon en frisch

Uit

Uit de aarde sproot, en bloeijde aan haare ted're voeten,
 Daar vogel, vee, en visch haar in hunn' taal begroetten:
 En schoon hunn' ongehoorzaamheid
 Tot 's hemels Oppermajesteit
 Het aardryk heeft besmet, met alderhande schennis,
 Door wellust tot de vrucht van 's hemels boom der kennis;
 Godts liefde bleef nochtans zo groot
 Dat hy een zegenoly goot
 Uit zyne heilfiool, die 's menschen ziel besproeijde,
 Welke als een vruchtb're spruit aan Kedrons hofbeek groeijde,
 Wanneer zyn zoon op Golgotha
 de liefde en hemelsche genâ
 Verzegelde in zyn bloed, tot 's waerelds heil vergoten.
 Die liefde zegent u, gezegende Echtgenooten,
 Zy leidt u op den weg der deugd,
 Gelykeen leidstér uwer jeugd,
 Die toont, hoe gy u moet voor 's waerelds lokaas myden,
 En eens van hart, u in de liefde Godts verblyden.
 Men zegt dat in het oosterland,
 Daar Sodom en Gomorra brandt,
 Een gulden appel groeijt, vol stof en asch van binnen;
 Dus is ook 's waerelds aas, dat veele zo beminnen:
 Al blinkt het met eenen schoonen schyn,
 Van binnen is het vol fenyn:
 Maar vruchten van de min die uit Gods liefde spruiten
 Zyn smakelyk en schoon, van binnen en van buiten.
 De reine min vol huwlykszoet
 Verquikt het hart in tegenspoed:
 Godts zegen vloeijt in 't huis daar eendracht woont en trouwe;
 De vrouw verlicht den man, de man verlicht de vrouwe.
 Godts zegen vloeijt daar liefde woont,
 Die 't Paar met vredeolyven kroont.
 Godts zegen vloeijt in 't huis daar liefde en deugd regeeren;
 Daar

Daar alles strekt tot roem en heerlykheid des heeren.

Leef dus ô lief en heilryk Paar,

In deugd en Godtsvrucht met elkaar,

Ten vreugd der maagen, die uw bruiloftsdisch bekroonen,

Zo zal de zegen van den hemel by u woonen.

Uw zyderedery groeije aan,

Daar veele huizen door bestaan.

Bloei zoete W I L L I N K lang, in aangenaame zeden,

Queek *Hoofden* met uw H O O F D in't hoofd der Kenn'mersteden.

T E R

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HENDRIK VAN HALMAAL,

EN JONGKVROUWE

KATRINA VAN BOORN.

Strooij lov'ren, Zangeres, KATRINA is verwonnen!
En koestert door de kracht van haare tweelingzonnen

Van HALMAAL, die geraakt
Aan 't hart, in liefde blaakt.

Strooij bloemen, Zangeres, op Sions berg gewassen,
Gevlochten tot een krans, om op hun hoofd te passen:

Want hunne minnevreugd
Neemt oorspronk uit de deugd.

Hoe lieflyk is de min gepaard met braave zeden,
Hoe heuchlyk is 't aldus naar 't Tempelkoor te treden,
Gekoesterd in het vuur,

Der edele natuur,

Ontvonkt door 't eeuwig licht van 's hemels zonnestraalen,
Door geen penceel of pen in volle kracht te maalen,

Ten zy een Salomon

Het bruiloftslied begon.

Strooij roozen, Zangeres, geplukt in Sarons hoven,
Besprocijd met hemeldauw, om Godes gunst te loven.

O o

De

De geur der deugd riekt fris,
 Aan deezen bruiloftsdifch.
 De roozen zyn de min, heer bruïgom, toegeheiligd:
 Maar merk hoe deeze bloem van doornen word beveiligd:
 Wie niet voorzichtig plukt,
 Word fcherp door haar gedrukt.
 Geen' minnaar was 't vergunt dit roosje te genaaken.
 Een ander voelde zich van 't fcherp gefladig raaken:
 Voor H A L M A A L was van B O O R N,
 Een roosje zonder doorn,
 Een roosje dat noch lang in zynen hof moet bloeijen.
 Indien 't des hemels dauw wil na myn wensch besproeijen,
 Zo riekt hy lang den geur
 Van 't bloempje fchoon van kleur.
 Strooij, blyde zangeres, de ontloken lentebloemen,
 Om 's bruïgoms gaven in zyn lentetyd te roemen.
 Hoe heerlyk is de deugd
 In d'opgang van de jeugd!
 Verfoeij'lyk is 't het quaad te volgen, om 't te kennen.
 't Is dwaasheid met een paerd, dat wild is, veel te rennen,
 Wie 't quaad met oordeel ziet
 Vermengt zig daar mê niet.
 Uw Vader H A L M A A L fchreef vernuftig zyne fpielen
 Ten affchrik van het quaad, voor Neêrlands fchouwtooneelen,
 Zo heeft hy in zyn fchrift
 Het quaad van 't goed gezift;
 Waardoor gy hebt geleerd de boosheid te verachten
 En 't nut der wysheid door 't aanschouwen te betrachten;
 Zo wordt zyn braave naam
 Vereeuwigd door de faam.
 Strooij lauren, zangeres, om aan zyn naam te denken,
 Die aan 't gesternte blinkt, daar hem geen nyd kan krenken.
 Geen dichter fchreef zo veel

Voor

Voor Hollands Schouwtooneel.

Hy volgde Plautus na om de ondeugd uit te luchten,
En mengde krachtig zout, ja peper in zyn kluchten.

'k vond in het werk een fchat,

Zo ik den sleutel had.

Strooij blad'ren, zangeres, het jeugdig paar zal paaren
Malkaâr in deugd gelyk, en twintig levens jaaren.

Geluk roept ieder uit

ô H E N D R I K met uw bruid!

Dat klinkt de moeder van den bruidegom in de ooren;

Dat kan den Vader van de jonge bruid bekooren,

Wier beider zedigheid

Hen 't spoor der deugd bereid.

Zoet smaakt de held're wyn uit blyde bruiloftschaalen,

Gegroeid in Spaansche, Fransche en Italjaansche dalen,

Daar H A L M A A L handel dryft,

En Aemstels beurs door styft.

Zoet is de maagdezang, en die der jongelingen,

Die onder 't handgeklap de bruid te bedde zingen:

Maar zoeter is de min

Der liefjes eens van zin.

Vlegt kranffen, zangeres, van groene maagdepalmen,

En zegen hunnen echt met blyde bruiloftsgalmen.

De vrede schenkt een krans

Vol held'ren sterreglans;

Terwyl de Godtsvrucht, deugd en trouw het paar geleiden,

En zegen hun min, die haat noch nyd kan scheiden.

Zo streeft men van deeze aard

Naa 't leven hemelwaard.

Liefde Tempel

Geficht

O P H E T H U W E L Y K

V A N D E N H E E R E

NIKOLAAS VAN LOENEN,

E N J O N G K V R O U W E

M A R I A K R A A N D Y K.

Ik prys deez' Lentedageraat,
Nu de Aemstelnimf ten reië gaat,
En looft de kracht van 't minnen,
In 't midden van den rei der keizersgragtgodinnen.

De Lente hult met knop en spruit
M A R I A, heer van L O E N E N s bruid,
Die in haar'lentedagen
Haar bruidegom omhelst, naar 's hemels welbehaagen.

Flus rees de leeuwrik in de lucht,
Zy zong, na 't schein, uit minnezucht,
Toen ik de zon zag ryzen,
En in myn hofje zat, om 't morgenlicht te pryzen.

Wat

Wat zong het diertje, lieve bruid?
My dacht ik hoorde dit geluid,
(En 't klinkt nog in myne ooren)
Lief lieve liefje, lief! min, min uw uitverkoren!

Die klank ontvonkte mynen geest,
Om op uw heilryk bruiloftsfeest
Den grooten Godt te loven,
Die alle zegening der liefde zendt van boven.

ô Lieve bruid, ô Lentebloem,
Uw wakk'ren Vaders vreugd en roem,
Uw bruïgoms lust en leeven,
De hemel wil geluk aan uw' liefde geeven.

De morgenstond, of de eenzaamheid
Heeft mynen geest tot zang bereid,
Hoe word myn hart bewogen!
Koomt Hibla of Himet of Ida voor myn oogen?

Wat heuvel ryft voor myn gezicht!
Wat zie ik hier een ryk gesticht!
'k Zie duizend wichtjes werken,
Zy bouwen, zo het schynt, het puik van alle kerken.

Hoe yv'rig is men op den been!
De Godtsvrucht legt den eersten steen.
De Trouw voltrekt de muuren
Van 's hemels diamant, die 't aartsgeweld verduuren.

De Deugd vereerd het dierbaar hout,
Gekapt in Libans cederwoud.
Godts zegen dekt de daken,
Die van het zonnegoud en sterrenzilver blaaken.

De Wysheid wydt den tempel in,
En kust de Godtgewyde min,
In't midden van de reiën
Der Cherubinnen, die hun heilig reukwerk spreijen.

De wanden zyn alom bekleed
Met zyde, na de konst gereed,
Vol aangenaame bloemen
Voor Tirus purper en Sidoniesch stof te roemen.

Die overschoone liefdekerk
Is vaster dan 't Toskaansche werk,
Geen Dorische gebouwen,
Corintische, of Jonische zyn schooner om t'aanschouwen,

Men meng hun alle vier in één,
Hoe kunstig schoon en ongemeen,
Dees orden zal het winnen
Door 't hemelsche gieraad van buiten en van binnen.

Gy vraagt licht, schoone bruid K R A A N D Y K,
Waar is een Tempel dees gelyk?
Godt bouwt haar in de zielen,
Die t'zaam vereenigd voor zyn voeten nederknielen.

Uw Vader, wakk're bruidegom,
Beroemd door zyne konst alom,
Maakt schoone pronkgebouwen:
Maar die van zyne deugd zyn voor het schoonst te houwen.

Die volgt gy in uw jeugd, vol vlyt,
Waardoor gy t'zaam gezegend zyt,
Met 's hemels milden zegen,
In welkers naam gy uw M A R I A hebt verkregen.

M A R I A , welker zoet gezicht
In 't hart een liefde Tempel sticht,
Waar in de deugden wonen,
Die uw verliefde ziel met zegenkranffen kroonen.

Uw wakk're Vader, lieve bruid,
Munt in Minervaas konstwerk uit:
Maar reed nooit schooner bloemen,
Dan bloemen van de deugd, die waardig zyn te roemen.

Geluk ô ouders van het paar,
Gezegend van d' Alzegenaar;
Wilt Gode dankbaar blyven.
Dat 'svaders zegen op de kind'ren moog' beklyven.

Lang leev', gelieven, uwe min,
Ten nut van stam en huisgezin,
Totdat'gy na dit leeven
In 't nieuw Jeruzalem, van Godt gebouwd, zult zweeven.

T E R

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
HUIBERT VAN DAM,
EN JONGKVROUWE
MAGTILDA VAN DER KEERE.
Z A N G.

Gelukkig is het paar, dat door des hemels zegen
Veréénigd in den echt, is tot de deugd genegen,
Daar d'eene ziele d'and're leidt
Tot Godtsvrucht, trouw, en dankbaarheid;
Deez' kunnen tegenheên nog felle rampen treffen,
Nog rykdom, eer, of staat der waereld, 't hart verheffen.
De tegenspoed, en yd'le vreugd
Verrukken veele van de deugd.
Veel' schutters mikken wel: maar zelden een die 't wit raakt.
Veel' kraaken wel de noot: maar proeven niet hoe 't pit smaakt.
Hy die alleen uit wellust trouwt,
Vindt vlugtig quik, in plaats van goud.
De waare liefde, die de zielen moet verbinden,
Is hemels, en alleen in 't deugdryk hart te vinden:
Zy queekt in 't mannelyk gemoed
Een eed'len drift, een heetengloed,

Om

Om voor den welstand van zyn wedergâ te waaken,
 Die hy in liefde, vrede, en zuiv're deugd ziet blaaken:
 Zo bond Godts liefde door de trouw,
 Den eersten vorst, aan de eerste vrouw.

T E G E N Z A N G.

DOor zulk een'Liefdeband wordt nu van D A M gebonden,
 Die in M A G T I L D A heeft een wedergâ gevonden,
 Die door den vrede in 't rein gemoed,
 Hem 't allerlieflykst huuwlykszoet,
 Dat uit Godts heilbron vloeijt, zal door de deugd doen smaaken,
 Als zy standvastig in de waare liefde blaaken;
 Zo vindt de bruid in hem een vriend,
 Die haar bemind, den hemel dient,
 En leeft ten steun zyns huis door aangenaame zeden,
 Ten nutte van de kerk, en troost der arme leden,
 Behaaglyk voor Godts Majesteit,
 De zonne der gerechtigheid,
 Die al wat leeft bestraalt met held're hemellonken,
 Die Bruid en Bruidegom in weêrmin wil ontvonken,
 En met een lieffelyke taal
 Hen nodigt naar de bruiloftzaal;
 Opdat z'aan 't aardfche draf zich zelve niet vergeeten:
 Maar 't eeuwig manna der genade en goedheid eeten,
 Waar van Godt hier een voorsmaak geeft
 Aan't hart dat in zyn' liefde leeft.

S L O T Z A N G.

BEmint Gelieven dus, gelyk gy hebt begonnen,
Zo word weêrwaardigheid, en fchyngeluk verwonnen,
 Zo leeft gy t'samen naar Godts wil,
 Gelatig, welvernoegd, en ftil,
Dus proeft gy 't zoet genot van uwe liefdekusjes,
En ftielt door ted're min in aangenaame lustjes,
 Ja vindt al 't heil dat gy beöogt,
 En alles wat gy wenschen moogt;
Dan heeft het maagfchap vrucht van uwen zuiv'ren wandel,
Dan vloeijt Godts zegening op uwen reinen handel,
 En namaals hebt gy tot uw deel
 Het eeuwig Paradyspriël.

Uitlegging van de Konstprint

Geplaatst voor de verzamelde vaerzen

O P H E T H U W E L Y K

V A N M Y N E N N E E V E ,

ABRAHAM BUYSSANT,

E N J O N G K V R O U W E

KATHARINA DES AMORIE.

MINERF vertoont een werk van zyde stof, geweeven
Ter eere van deez' trouw, in Haarlems groene dreeven.
DE KOOPMANSCHAP houdt ook de hand aan dit tapyt,
Dewyl de bruidegom dier konst is toegewyd.
Het eene *kindje* draagt *wit lynwaad*, 't ander *gaaren*,
Door de ouders van de bruid gereed ten nut van 't Spaaren;
Het derde houdt het *schild* van Haarlem, in wiens schoot
Dit lief veréénigd paar het levenslicht genoot.

In 't midden van 't *Tapyt* zien we uit den *Tempel* treden
De BRUIDEGOM EN BRUID, elkaâr gelyk in zeden,
Waarom de *Eenstemmigheid* aan hunne zyde treedt.

Een *hemelling*, vercierd door 't blinkend bruiloftskleed,
Houdt in zyn rechterhand een ring vol eed'le steenen,
Door zonnestraalen van de Godlykheid beschenen,
En kroont hen met een kroon van tydelyk genot;

Dit leert ons hoe alleen den zegen kooft van Godt.
 De BRUÏGOM leidt zyn BRUID op d'oud'ren wyze in 't trouwen.
 Naar 't *huis*, door hem gebouwd, dat we in 't verſchiet beſchouwen.

Vyf *kindjes* die vooruit met pynboom-toortſen gaan,
 En 't ander met een krans van jeugdige eikeblaân,
 En eenen korf gevuld met geele koorenaairen,
 Verbeelden hier nu vyf, daar eerſt tien zinnen waren,
 Waardoor men vruchtbaarheid uit hunnen echt verwacht,
 Ten nut der burglary, en zegen van 't geſlacht.

Getrouwigheid komt hen met d'*Overvloed* te vooren;
 Dees bied den ſleutel aan, en die den zegenhooren;
 Dewyl de liefde door getrouwheid wordt gevoed,
 En baart in 't huwelyk den beſten overvloed.

Vooraan beſchouwt men 't *Meer* verçierd met kanneblaâren,
 En bloemen, die zyn kruik ſtort in den ſchulp van 't *Spaaren*,
 Dat met de boterbloem en duinhelm is gehuld,
 En met zyn wateren de kruik des Yſtrooms vult.

Ook ziet men in de lucht het Tweeling-hemelteken,
 Regeerende in deez' tyd, nu wy de Godtheit ſmeeken,
 Dat BUYSANTS liefde met DES AMORIE zyn bruid,
 Gezegend weezen mag, en bloeij' jaar in jaar uit
 In onbevleete deugd, en aangenaame zeden.
 Des *hemels wierookgeur* omvang' hen daar zy treden.

TER BRUILOFTE
VAN MYNEN NEEVE
ABRAHAM BUYSSANT,
EN JONGKVROUWE
KATHARINA DES AMORIE.

Strooij, blyde Dichtkonst, strooij uw' zuiv're liefdebloemen;
Geplukt in Sarons hof, om 's hemels gunst te roemen,

Die deeze bruiloftsmaal
Met haaren glans bestraal',

Nu KATHARYN, eerst doof voor menig' braaven minnaar,
Haar ABRAHAM omhelst als Bruigom en verwinnaar,
Bekoord door vlyt en deugd,
Cieraaden zyner jeugd.

Strooij, blyde Dichtkonst, strooij dit lieve Paar met palmen,
Verhef, verhef uw stem met dankb're zegengalmen,
Nu deeze lieve maagd,
In 't einde wêrmin draagt.

Nu kust gy, ABRAHAM, uw lief na veel verlangen:
Gy zult uw hartvriendin in 't nieuw gebouw ontvangen;
Dit Echtjuweel, dees steen
Ontbrak 'er maar alleen;

Die zal het zedig huis een nieuwen luister geeven,
Een glans, bestaande in deugd, door 't onbesproken' leeven,

Terwyl uw ryp vernuft,
 Dat in de konst nooit fust,
 Het zyde wormgespin verand'ren zal in bloemen:
 Maar hoe uw bloemcieraad van yder zy te roemen,
 Het schoonste dat ik zie
 Is uw **D E S A M O R I E**;
 Een leevendige bloem, in haare lentejaaren
 Met zorg en vlyt gequeekt, aan 't zilverblanke Spaaren;
 Een bloem van wie 't geslacht
 Een jonger bloem verwacht,
 Indien de zegenwensch van ouderen en maagen
 Bestaan mooge, en beklyv' naar 's hemels welbehaagen,
 Die spruit en bloem besprocijt,
 Daar al wat leeft door grocijt.
 Strooi, blyde Dichtkonst, strooi uw onverwelkb're loveren,
 Nu bruid en bruidegom elks hart door deugd veroveren,
 Nu zinnen hand en mond
 Verzeg'len 't echtverbond.
 De Godtsvrucht plant door trouw in 't deugdryk harte een Eden,
 En laat het jeugdig Paar op hemelroozen treden,
 Dan kust het teder kruid
 De voeten van de bruid.
 Indien ik Azafs geeft kon volgen in gezangen,
 Gy zoudt geen aardschen toon, maar engleklanken vangen;
 Ik maalde u, Godt ten prys,
 De vreugd van 't paradys;
 Zyn liefde zoude op kruid, op vrucht en bloemen zweeven;
 De beek zou hemeldrank, de boomschors honig geeven;
 Elk blaadje wierd een tong,
 Dat zyn volmaaktheid zong:
 Die zang zou recht den klank der waare liefde leeren,
 Die eeuwig afftraalt van het aangezicht des heeren,
 En als ze in 't harte blaakt,

Van

Van menschen eng'len maakt:
 Maar ons vernuft, bezwalkt van dikken damp, blyft duister,
 Men staroogt meest op 't aardfch, minst op des hemels luiſter;
 Doch zo die wolk verdween,
 En 't licht ons oog beſcheen,
 Dan zag men 's hemels liefde-ontdekt aan alle kanten.
 Het regent Eſmarald, Topaas, en Diamanten:
 Maar 't dwaaze harte houdt
 Den ſchyn voor zonnegoud.
 Gelukkig zyn ze dan, die deezen glans genieten,
 Door ſtraalen van om hoog, die in het harte ſchieten.
 Gy voelt, vereende jeugd,
 Die ſtraalen door de deugd.
 Gy volgt geen wulpsche min, maar deugd en ſchoone zeden;
 Die doen u in den echt, op 't ſpoor der oud'ren, treden,
 Wier glans uw deugd omvangt,
 Wier zegen gy erlangt.
 Uw liefde wordt gevoedt door eenen zuiv'ren ader.
 Smelt deugd met deugd in één, en ziel met ziel te gader;
 Zo haalt uw hart door min
 Den waaren welluſt in:
 Een welluſt, die alleen beſtaat in 't vergenoegen,
 Dat u de hemel, door zyn wysheid, toe wil voegen;
 Zo proeft gy 't zoetſte zoet
 In 't welgeruſt gemoed;
 Zo vliege uw ſtem omhoog, en meng' zich met de klanken
 Der Zerafinnen, die des hemels bruigom danken;
 Zo raake uw B u i s van 't Z a n t,
 En zeil allengs naar 't land,
 Dat eeuwig overvloeiſt van zuiv're melk en honig,
 De nieuwe Vreedestad, daar aller vorſten koning,
 De hoogſte majesteit,
 Den bruiloftsdifch bereidt.

Z A N G.

Z A N G .

S T E M M E: Tranquille Cœurs.

1

*Uw Leevens-Buys ryst uit het ZAND
 Van eenzaamheid, aan't zeilryk Spaaren,
 En KATHARYNE stapt van 't land,
 Om eensgezind met u te vaaren;
 Uw noordster zy de liefde, uw deugd de maat en peil.
 Hou vlytig 't * oog in 't zeil.*

2

*Ik wensch dat nimmer tegenwind,
 Noch waereldstroomen u genaaken,
 Noch storm van twist, die 't schip verslind,
 U doe aan lagerwal geraaken.
 Hou 't anker van de hoop altoos gereed, en peil.
 Laveer met oog in 't zeil.*

3

*Hoor naar den zang der weelde niet,
 Die met haar' meereminne lippen
 Den stuurman lokt, brengt in 't verdriet,
 Ja stranden doet, op blinde klippen.
 Stopt de ooren met het wasch der deugd. Hou maat en peil.
 En altoos 't oog in 't zeil.*

De

* Nieuw Oog in 't Zeil, hun Lusthof aan 't Spaaren.

4
*De Wysheid heeft 't kompas in 't oog,
 Voorzichtigheid het roer in handen,
 De Godtsvrucht graad-en spiegelboog,
 En lette op klippen, stroom, en stranden.
 De handel werpe 't net in zee, naar maat en peil,
 Niet zonder oog in 't zeil.*

5
*Zo zy u beide uw vangst gemeen,
 Die gy verkrygt door 's hemels zegen,
 Zo treffen u geen tegenbeén,
 Zo blyv' de Godtheit u genegen.
 Neemt naar uw ouders deugd een zek're maat en peil;
 Houdt met hen 't oog in 't zeil.*

6
*Dan zult gy 't allerschoonste land,
 De beste haven eens bevaaren,
 Daar blyschap is aan allen kant,
 Daar niemand dagen telt of jaaren.
 Zeilt in Godts zegen voort, die zy uw maat en peil,
 En 't zekerste oog in 't zeil.*

Q q

R E I N .

REINHELDIN,
VELDZANG.
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JACOB SCHYN,
EN JONGKVROUWE
GEERTRUIDA HEROMANS.

Lomm'rig boschje, dal vol bloemen,
Zoet en zalig huuw'lykswoud,
Help my REINHARTS liefde roemen,
Daar hem REINHELDIN beschouwt
Met haar' minnewekkende oogen,
En die herder opgetogen,
Dankt het opperste vermogen,
Nu hy met zyn schoone trouwt.

REINHART zal in weelige elzen,
Nu zyn gulde tyd genaakt,
REINHELDIN met vreugd omhelzen,
Daar zy in de weêrmin blaakt.

Ô Hoe heuch'lyk is het minnen,
 Daar de zielen, harten, zinnen
 t'Zaamen smelten, en verwinnen
 Alles wat naar tweespalt smaakt.

Herderinnen, spreijt de wegen
 Met den frisschen maagdepalm.
 De echo antwoorde, op den zegen,
 En't geluid der herders halm,
 Nu gebergte, bosch en weiden
 Hunne deugd alom verspreiden,
 En des hemels lof verbreiden,
 Met een zegenenden psalm.

Zingt het lied in Hermons velden
 Van den vroomsten herders zoon,
 Om des hemels gunst te melden
 Op een Goddelyken toon;
 Dan verand'ren Aemstels strecken
 In Judéaas honigbeeken,
 Die de schoonste deugden queeken,
 Bloemen in de bruiloftskroon.

Maar wie zou dat beter zingen
 Dan de vroomme Z E G E N M O N D ?
 Vader van deeze echtelingen,
 Die het heilige verbond,
 Die de Godgewyde blaâren
 Kan tot heil der ziel verklaaren,
 En ten nut der Aemstelaaren
 't Pit der hemelspreuken vond.

Lang moet hy ten nut verftrekken
Van onze Aemstels vreedekerk,
Om de deugden op te wekken,
Daar de Godheid ſteets in werk'.
Lang moet hy ten nutte weezen,
En de kracht der kruiden leezen,
Om de kranken te geneezen,
Daar de hemel hem in ſterk'.

Leef gezegend met elkander:

REINHART kus uw REINHELDIN:

Dat uw liefde nooit verander:

Haalt den waaren welluſt in;
Bergen, boſſchen, beek en weiden,
Zullen dan uw roem verbreiden,
En de deugd u naamaals leiden
Daar geen einde is of begin.

K L I N K-

KLINKDICHTE N.

3. 7. 10 (14. 1. 12)

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOB FAAS,

NICOLAASZ.

EN JONGKVROUWE

ANNA ALEWYN.

Geluk! heer FAAS, geluk! met ALEWYN uw bruid,
Uit Burgerheeren stamme aan 't scheepryk Y gebooren!
Zo klinkt de galm des raads en burgers in onze ooren,
Nu gy veréénigd zyt, door 't Goddelyk besluit.

De beemsternimf, bekranst met knop en lentespruit,
Zingt: heil, geluk, en vreugd, is 't edel paar beschooren!
En Aemstels Amalthé, met haaren vollen hooren,
Stort de eêlste zegenvrucht voor uwe voeten uit.

De maagd der maatschappy, prinsesse der Molukken,
Gehuld met riekend kruid, dat de Oostervolken plukken,
Verbreidt uw minnevreugd aan Javaas ryke strand.

Daar zal de wyze Raad, uws vaders wakk're broeder,
Als wy, u zegenen, en bidden d'Albehoeder
Om spruiten, u ten vreugd, en 't vryë vaderland.

TER

T E R

Vierenveertigste Verjaaring

V A N D E N H E E R E

HENDRIK TABBERT.

Gedoog Heer * T A B B E R T dat we u deezen dag verjaaren,
En op uw vrolyk feest verschynen, vol van vreugd,
Terwyl het maagschap zich met u op 't hoogst verheugt,
En vlecht een schoonen krans van zegen om uw' hairen.

De hemel wille uw huis voor ongeval bewaaren.
Geen ramp of tegenspoed geeve u ooit ongeneugt:
't Roer van uw levenschip bestier' de zuiv're deugd.
Het blyve op klip noch rots noch 's waerelds woeste baaren.

God zy verzeekeraar van de allerschoonste kiel,
En kostelyke vracht, dat is, de dierb're ziel,
Zo vreesst zy voor orkaan, voor roovers noch voor winden.

Op die verzekering zeil 't schip geruust door zee,
En breng' zyn ryke vracht aan de allerrykste ree,
Daar eindelooze rust en rykdom is te vinden.

**Assuradeur.*

T E R

K L I N K D I C H T E N .
T E R B R U I L O F T E
V A N D E N H E E R E

317

JACOBUS_{VAN} STAVEREN,
E N M E J U F V R O U W
ANNA JUDITH WESTENBERG.

De liefde, ô J A C O B , bragt u dan in haar vermogen!
Gy treedt in 't echtverbond met uwe lieve bruid?
Speur vry de krachten na van Mineraal en kruid,
Hou elk door wond'ren der natuurweet opgetogen:

Maar vindt ge iets krachtigers als twee betov'rende oogen?
Waar in natuur op 't hoogst haar wonderen besluit!
Neen: want de zuiv're min trekt daar haar voedzel uit
En wordt door 's hemels kracht gezegend uit den hoogen.

Bedank den hemel met uw lieve hartvrindin,
Uw A N N A , nu gy zyt veréénigd door de min,
En 't heilig echtverbond verzegeld voor de altaaren.

Zo leeft gy t'zaam geruſt, in deugd, door Godes gonſt,
Zo bloeije uw handel en uw wetenſchap en konſt,
Daar de Yffel A N N A roemt, en J A C O B 't bloemryk Spaaren.

R r

T E R

KLINKDICHTE N.
 TER BRUILOFTE
 VAN MONSIEUR
 WILLEM DUIM,
 EN JONGKVROUW
 KATHARINA DE GRAAF.

Gy hebt ô zoete Bruid, in 't bloeijen uwer jeugd,
 Uw hart uit zuiv're min uw Bruidegom gegeven;
 Hy noemt u, lieve maagd, zyn wederhelft, zyn leeven,
 En smelt zyn hart in 't uw', door zuiv're minnevreugd.

Gy treedt, ô DUIM, op 't spoor der Godtsvrucht, trouw, en deugd;
 Deez' hebben uwen geest vol yvers aangedreven,
 Om door de wysheid naar den huwlykspalm te streeven;
 Dus wint ge een Ega daar uw hart zich in verheugt.

Godts liefde wil uw liefde, ô deugdryk Paar, belonken,
 Besprengen met haar dauw, en koeft'ren met haar vonken,
 Zo zal zy zegenryk, (hoe de afgunst smaalt') bestaan.

ô Bruidegom, die poogt in wysheid uit te blinken,
 Uw deugden blinken juist gelyk uw' lessen klinken,
 Zo schittert ge als een zon op KATHARYNE uw maan.

TER

T E R

V E R J A A R I N G E V A N

JONGKVROUW N. N.

I s 't wel vergeefelyk, ô zoete Dorimeên,
Dat ik uw Jaargety dus acht'loos heb vergeeten,
Of liever dat ik die niet eerder heb geweeten,
Voor gy, ô lieve maagd, my na dien dag verscheen'.

Myn hart wenscht u nochtans geluk, gelyk voorheen.
De Alzegenaar, om hoog op 's hemels troon gezeten,
Wil u zyn zegening in volle mate meeten;
Zo zult gy steeds met vreugd het padt der deugd betreên.

Uw zuiv're Godsvrucht moet hem jaar op jaar behaagen,
Zo zult ge, schoone bloem, gewenschte vruchten draagen,
De vruchten van de deugd, tot blydschap van 't Geslacht.

En zo de hemel u een Ega heeft beschoren,
Dat deeze die hy u, ô schoone, heeft verkoren,
Met u steeds eensgezind de wet der deugd betracht.

R r 2

T E R

K L I N K D I C H T E N.
 T E R B R U I L O F T E
 V A N M O N S I E U R
J A N R O G G E,
 E N J U F V R O U W
NEELTJE SCHELLINGER.

De liefde die 't heelal bezielt met haare kracht,
 In 't hemelparadys, om hoog, uit Godt gebooren,
 Geheiligd in een kring van Seraffinne Chooren,
 Heeft, bruid en bruidegom, u voor haar' troon gebragt.

Zy schenkt u 't zoetste zoet, ten zegen van 't geslacht:
 't Genoegen, dat noch haat noch afgunst kunnen smooren,
 Een huwlyks diamant, die nimmer gaat verloren,
 Zo lang de blanke deugd en Godtsvrucht wordt betracht.

Blink, zoete S C H E L L I N G E R, in aangenaame zeden,
 Dan zult gy met uw lief op roozebladen treden,
 De bloemen die de deugd op 's hemels wegen spreijt.

Zo moet ô R O G G E uit u de schoonste R o g g e groeijen,
 Die Godt met dauw van heil en zegen wil besproeijen;
 Op dat ze als manna smaake, en wassche in eeuwigheid.

T E R

KLINKDICHTEN.

321

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOB DE BRUIN,

EN JONGKVROUWE

JOHANNA VAN NEERKASSEL.

Iö triumf! triumf! roept Cithereaas zoon,
Ik heb 't manhaftig hart des hopmans overwonnen;
Het smelt in 't minnevuur der schoone tweelingzonnen,
Een vuur dat al wat leeft doet bukken voor myn troon.

Gy spiegelt, heer DE BRUIN, u, in het lieflyk schoon,
Het maagderoozenrood met blanke melk, geronnen.
Tot leevend elpenbeen, dat geen Pigmalionnen,
Noch Fidiaffen zou verrukken: maar de Goôn.

Ik hoofdgeweldiger, geef u deez' maagd gevangen,
NEERKASSEL uwe bruid, uw lief, uw zielsverlangen,
Geteeld uit heldenbloed, vermaard van ree tot ree:

ô Lief veréénigd Paar, door myne magt gekluisterd,
De hemel zegent u; als u Jupyn beluistert,
En 't klappend kusje hoort, kust hy zyn Danaë.

R. r. 3.

THA.

T H A L I A,
T E R V E R J A A R I N G
V A N D E N H E E R E
GILBERT D E FLINES.

Geluk heer GILBERT die den handel ſtaaft aan 't Y,
Ten luifter van de beurs, zo ver 's lands kielen vaaren!
Dit 's weêr een ſchakel aan den keten uwer jaaren.
Wy vieren deezen dag uw heuchlyk Jaargety.

Gy ſchonkt Parnaffus vroeg uw letterlekkerny.
Apol ſchenkt u een tak van Dafnes groene blaâren.
Merkuur zet u zyn hoed met vleugels op de hairen,
Zo paart uw koopluft zich met de eed'le poëzy.

De maagd des Schouwburgs, myn getrouwe konſtbehoedſter;
Bedankt uw ſchrand'ren geest, voor uw *Ontrouwe voedſter*,
In wien gy 't quaad beſtraft, en kroont de zuiv're min.

Lang bloeije uw handel daar ge aan d'Amſtel zyt gezeten!
Bloeij in den eed'len rei van myn tooneelpoeëten!
Op dees twee vleugels zweeft uw naam ter ſterren in!

PANPOËTICON BATAVÛM,

OF SCHATKIST MET TWEE HONDERT

A F B E E L D I N G E N

Van voornaame Nederlandsche Dichteren,

In Vaerzen beschréven door den Heere

L A M B E R T B I D L O.

Een schrand're geeft, die op de Penningwysheid let,
Zoekt vorsten weezens en hunn' daaden naâ te spooren;
Een ander let met vlyt of de Ambooineefche hooren
Gevlakt is, of gedraaid, gebogen, of geplet;

Een derde toont zyn Dier-of Vlinderkabinet.
Deez' kan het mineraal, dien 't vogelnest bekooren,
Of stelt ons 't heerlykst van de Schilderkonst te vooren,
Als heer v a n H A A L E N, die haar in het daglicht zet;

Hy maalt vol konst den rei van Neêrlands wakk're Dichters,
Geleerde B I D L O dankt en roemt de vlyt des stichters,
Die nutter pronkgraf bouwt dan 't Mauzoléum was.

Wat prys, wat lauren staat het vaderland te geeven
Aan Schilder, en Poeët, die van één geeft gedreven,
Tweehondert Fenixen doen ryzen uit hunn' asch!

T E-

T E D E R

A F S C H E I D.

Hoe kan myn waarde helpt, myn lief, dus van my scheiën!
Riep Fillis, Mikons vrouw, met jammerlyk misbaar,
En floeg haar handen in haar schoon en goudgeel hair;
Zy fnikte, en riep nog eens, kunt gy my dus zien schreijen!

Hy poogt met zoete taal zyn waarde lief te vleien,
En zegt, zyt tog getroost, 'k bid denk om geen gevaar,
Wy zullen in het kort weer weezen by malkaar,
't Geluk zal hoop ik my op myne reis geleien.

Ach! sprak ze, zonder u heb ik noch vreugd noch lust!
En als het dan moet zyn, nog eens voor 't laast gekust,
Hoe klopt myn hart! het zal van droefheid overstroomen!

Daar op vaart Mikon met de schuit van Amsterdam
Op Haarlem, waar van daan hy's avonds wederkwam.
Dat was de groote reis, die hy hadt voorgenomen.

AFBEELDING

Van

K U P I D O.

De aêloudheid maalt de min gelyk een weeld'rig kind;
Opdat een man van moed zich ſchaam' daar mê te ſpeelen;
't Voert wapens, omdat elk zou vreezen 't wicht te ſtreelen,
Dat jokkende ons verraadt, en vyand quetſt en vrind.

Zy geeft het vleugels: wyl 't zo licht is als de wind,
Vol onſtandvaſtigheid, en los in alle deelen,
En 't voorwerp dat men mint, uit welluſt doet verveelen,
Als 't ongeſtadig hart een ſchooner lichaam vindt.

Ook maalt zy 't looze wicht met doeken voor zyne oogén;
Opdat de jeugd niet door een leidsman word' bedrogen,
Wiens volger doorgaans in een poel van rampen viel.

De fakkel, die het voert, mag wuſte wulpen blaaken:
Wie moet heeft kan zich van zyn hart ligt meeſter maaken.
De luſt vergaat. De liefde is eeuwig als de ziel.

K L I N K D I C H T E N .
 T E R I N W Y D I N G E
 V A N D E N H E E R E
 EVERHARD KRAEIVANGER,

Tot Leeraar der beide Rechten.

Wanneer KRAEIVANGER van vrouw Themis werd gekroond
 In 't wys Bataaffch Atheene als Leeraar in de rechten,
 Zogt hem de Wiskunft mede een krans van eer te vlechten,
 Ook heeft de Dichtkonst hem de zelfde gunst betoond.

Vriendinnen, sprak het recht, zyn yver is beloond,
 Hy zal voortaan de twist voor mynen troon beslechten,
 Zulks eischt den ganschē mensch: dies poogt geen krans te hegten.
 Op dees geleerde kruin; myn liefing zy verschoond.

De wiskunft zegt, door my zal hy in voorspoed leeven,
 De Dichtkonst, door myn geest zal hy naâ lauwrē streeven;
 Zo wordt zyn braave naam de waereld door verbreid.

Godinnen, riep Apol, gy hebt genoeg gestreden;
 Verciert zyn edel brein als drie bevalligheden:
 Fluks kroonden ze altemaal hem met de onsterflykheid.

M D C C X V I . I X . I V .

T E R

T E R

Achtenfestigste Verjaaring

Van onzen Geleerden Konstgenoot,

D E N H E E R E

LUDOLF SMITS.

I k kroon uw zilver hair, heer S M I T S , met weelig kruid,
Geplukt op *Ouderhoek*, 't Parnas, wiens schoone boomen
Zich spieg'len in de Vecht, Godin der Stichtsche stroomen,
Daar zich uw zangheldin verheft met zoet geluid:

Het Tempe, daar uw geest elks hart door konst vrybuit;
Daar gy de aêloudheid van Bataviën en Romen
Vol yvers bracht in 't licht, door haat noch nyd te toomen;
Waar door gy leeven zult, by elk, eeuw in eeuw uit.

Hier viert myn zangeres uw achtenfestigst Jaar,
En wenscht dat 's hemels gunst u lang in voorspoed spaar',
Ten vreugd der vrinden, tans aan uwe zy gezeten.

Wel aan, 't kanon gaat los! elk vatte een glas met wyn.
't Zal, oudste konstgenoot, op uw gezondheid zyn.
Lang leef heer LUDOLF S M I T S ! nu oudste der Poëten.

J. S N Y D E R S.

Wanneer ik zyn Ed. den Roman, Kleopatra, weder zond.

KLEOPATRA, die schoone koningin,
Wordt, op uw eisch, van ketenen ontslagen,
Die zy een jaar in myn vertrek moest draagen;
Al scheen ik wreed, die wreedheid sproot uit min.

Nooit sprak die schoone, of nam myn boezem in;
Nooit klaagde zy, of dwong my mê te klaagen;
Nooit was zy blyde, of 't kon myn ziel behaagen;
Zelf scheen zy niet geboeijd met tegenzin.

Ontvang haar weêr, als ze eerst was, schoon en net;
Myn vriendschap hield die Godlyke onbesmet;
Zo kust ze uw hand met Juba, haaren koning.

Dit vorstlyk Paar zal zo eêlmoedig zyn,
Dat, schoon ik 't lang gevangen hield met pyn,
Het u voor my zal bidden om verschooning.

Op het afsterven

V A N J U F V R O U W

ABIGAËL MANRIQUES,

Bejaarde Weduwe van den Heere A: de R E U S. M. Dr.

Overleden te Gouda, in Zomermaand 1716.

MANRIQUES laatste telg heeft dan na zo veel lyden
 Den laatsten stryd gestreên? ô ja, haar ziel ontvloog,
 Op vleug'len van haar deugd, der sterfelingen oog,
 En leeft, ter plaatsē daar men dagen telt noch tyden.

Voor druk ontfangt ze een krans van 't eeuwige verblyden;
 Voor mededeelzaamheid, den grootsten loon om hoog;
 Voor vreedelievendheid, die elk tot reden boog,
 Een hemelpalmtak, dien de Serafinnen wyden.

Deez' zingen: kniel met ons voor Godts geduchten troon.
 Hy schenkt u uit genade een onverwelkb're kroon!
 Help duizendduizenden zyn' liefde en goedheid loven.

Wat schreijt het maagschap dan om vrouwe Abigaël?
 Om hoog is niets dan goed; op aarde is 't nimmer wel;
 Haar zalig sterfuur wyze elk, op zyn tyd, naar boven.

Op het zalig afsterven

V A N J U F V R O U W

M A R I A B L O K,

Huisvrouw van den Eerwaardigen en Geleerden Heere

J A C O B U S V A N H O O R N,

Leeraar der Doopsgezinden.

MA R I A is niet meer! men ziet haar grafwaarts leiën!
 Helaas! hoe ras verwelkt die blyde huwlykskrans!
 Hoe schielyk valt die kroon van 't hoofd des braaven mans,
 Wien Aemstels vreedekerk om zyn verlies helpt schreijen,

De dood mag onverwacht de kerkhof bloemen spreijen,
 Waar voor des levensbloem vergaat met geur en glans:
 Maar op de bloem der ziel heeft hy noch macht noch kans;
 Die bloeijt voor eeuwig, in den hof der hemelreiën.

De vroome Godtstolk zy gelatig in zyn rouw;
 Dien zy een spruitje laat, van liefde, deugd, en trouw,
 Om ('t zy des hemels wil) in Godtsvrucht op te queeken;

Zo zal 't hier na, met hem in 't ongeschapen' licht
 De moeder kussen, voor Godts blinkende aangezicht,
 Waar van de liefde straalt, daar de engelen om smeeken,

OP DEN DOOD

VAN DEN GELEERDEN HEERE

LUDOLF SMITS, M. Dr.

Gebooren in Groningen den 13. Juny 1649. Overleden in Amsterdam den 7. Maart 1720. Aldaar begraven in de Westerkerk den 12den.

Is LUDOLF ons ontruk? 's lands oudheid onderrichter,
Die schrandere Eskulaap? Latynsche wysheid ween!
Verdubbel uwe klacht ten Schouwburg, Melpomeen,
Op 't lyk van Konradyn, om zyn' befaamden Dichter.

Treê aan Pocëtenrei, strek hem een grafnaaldstichter.
De Pennigwysheid hang' haar konstwerk daar omheên.
De Sulmoaansche zwaan legge op den marmersteen,
En lees het Dedaals werk van haaren vaersverlichter.

De Roomsche keizers, en 's lands Graaven zy aan zy,
Met de ed'le vrouwen, zyn een schoone galery,
Om 't beeld des mans, die hen doet leeven in zyn blaâren.

Maar neen, 't is ydel dat ge een Mauzoléum sticht:
Dat heeft zyn yver, zyn geleerheid, zelf verricht,
Waarop zyn zuiv're ziel is naar 't gesternt' gevaaren.

G R A F S P R A A K.

SMITS in de Aêloudheid, Dicht-en Pennigkunde eervaaren,
Gaf Godt zyn ziel, my 't lyk, 't heelal zyn' lauwerblaâren.

AAN-

A A N S P R A A K ,

Geplakt te Rome op 't beeld van Pasquyn, aan

PAUSKLEMENS, den XI.

*Promittis; promissa negas; deflesque negata:
Te, tribus his junctis, quis neget esse Petrum.*

Dat is:

Gy geeft en breekt uw woord, en schreijt 'er om uit spyt:
't Blykt, voegt dit by malkaâr, dat gy de Peter zyt.

U I T B R E I D I N G

Sint Peter heeft beloofd zyn' heer getrouw te blijven,
Die ced heeft ook de Paus den Spaanschen vorst gedaan,
En hitst den keizer tot den Turkschen oorlog aan,
Om midlerwyl hem uit Italië te dryven.

Sint Peter, zynde ontdekt aan 't vuur door een der wyven.
Verzaakt drywerf zyn heer, voor 't kraeijen van den haan,
Zo doet de kerkprins ook, op 't heilig Vatikaan,
Hy kent Filip niet meer, ja durft zyn onschuld schryven.

Sint Peter, overtuigd, betoond boetvaardigheid.
Dus doet gy, K L E M E N S, ook: gy zucht, gy treurt, ja schreit.
Hy scheen des hemels, gy des keizers straf te vreezen.

Dus volgt gy Peter in belofte, vrees en rouw;
Wie leeft 'er dan zo dwaas, die nog ontkennen zou,
Dat gy min feilbaar, dan die heilig zelf, kunt weezen.

T E R

P U N T

E N

SNELDICHTEN.

P U N T.

E N

S N E L D I C H T E N.

Op 't Punt.

De wiskonst zegt: het punt is één ondeelbaar stip;
Ook is 't het midden van alle aard-en hemelkringen.
Al dat ondeelbaar is, is boven ons begrip;
De Godtheid is dan 't punt van eind'looze ommeringen,
Een oorsprongk van 't heelal, ondeelbaar, zonder end,
Aan alles evenna, alleen zich zelfs bekend.

*Snedig antwoord van een Italiaan, aan een Nederlander,
zynde te Rome.*

Gy staat verfteld in Rome, en zegt: wat *Misverftand*!
Ik zie der knechten knecht als vorst der vorften eeren!
Dus stond, dus sprak ik ook, toen ik in 't vryë land
Den stedehouder meer ontzien zag dan zyn'heeren.

Aan Bonifaas.

Wat roemt gy, Bonifaas, op prachtige ommegangen
Die gy te Romen zaagt in 't laatste jubeljaar,
Toen 't beeld der moedermaagd, een mispop van 't altaar,
Als Jezus wierd gediend, met bidden en gezangen.
Myn vriend, gy hebt vergeeffch dien ommegang gedaan;
Want die de wegen weet behoeft niet om te gaan.

Aan N. N. P. Schilder.

Gy hebt een bisschop korts geschilderd naar het leeven,
 En klaagt dat hy geen geld heeft voor uw werk gegeven :
 Verzoek hem dat hy u een aflat brenge om zunft,
 Net zo veel waard als 't stuk, zo ruiltge kunst voor kunst.

Op de Roomsche onfeilbaarheid.

Een Pausgezinde sprak korts tot een Jansenist:
 Uw nieuwe kettery baart niet dan haat en twist;
 Wyl zy de onfeilbaarheid des Paus niet wil gelooven.
 Die is een eigenschap van Godt, die alles ziet,
 Zegt de ander, en die magt geeft hy het schepzel niet;
 Of gaat de laatste Paus de Apostelen te boven?
 Is Klemens heiliger, min feilbaar, meer volmaakt
 Dan Peter, die den heer tot drymaal heeft verzaakt?

Aan een Pater.

Gy riept laaft op den stoel, aan 't volk in uw' kapel
 De heere is overal, behalven in de hel.
 Maar, zoete Pater, is hy ooit geweest te Romen?
 En vorst zal zelden by zyn stedehouder komen.

Een Predikant, en een dronke Wever.

Een schev'lings Predikant sprak tot een' dronken Wever:
 Foei! maat, hoe zuipt gy u gestaag zo vol jenever.
 De dronkaart riep, 't zet af, dat brandewyn niet doet,
 Dat 's waar zei Domine, rok, mantel, broek en hoed.

Aan

Aan een Logenaar.

Gy zegt, die waarheid spreekt kan nergens herberg vinden;
Wat hebt gy dan, Quiryn, een groot getal gôe vrinden.

Aan den zelfden.

Men zegt, Quiryn, gy liegt als gy begint te spreken,
Ja, dat de waarheid wordt een logen in uw mond.
Hoe goed is 't dat gy dan, als leeraar, 't heilverbond,
Het evangelium, voor ons niet hoeft te preeken.

Aan Felix.

Gy roemt, ô Felix, op uw' schatten en juweelen,
Uw pracht, uw titels, stoet, met wapens en kasteelen;
Gy vraagt ons: heb ik niet een hemel hier op aard?
Zeg of my iets ontbreekt? zeg of ik iets moet derven?
Ja Felix, nog één ding, meer dan uw schatten waard:
Een, die wanneer gy sterft, voor u zal willen sterven.

Aan Waaenaar.

Uw geld, ô Waaenaar, beruchte gierigaart;
Begraaft gy met veel zorgs in kisten, kelders, holën.
Wat waakt gy arme dwaas, 't is drek dien gy bewaart,
Terwyl word u de ziel, uw beste schat, ontfolen.

Van den zelfden.

Gy vraagt ons, hoe het is, dat al de zilv're schyven
Veel jaaren in de macht van warnar zullen blyven,
En dat hy nimmermeer een duit daar van gemist heeft?
't Komt, dat de droes (zyn vaar) de sleutel van de kist heeft.

Aan een Roskammer.

Gy klaagt ons dat de pacht op paerden, 't ooregeld,
 Tot schade van uw beurs, is al te hoog gesteld.
 Nu zucht gy: maar hoe ver zou elk uw balken hooren,
 Indien 'er wierd een pacht gezet op de ezelsooren.

Een huwlyksgift, die in Duitschland gegeven zou zyn.

Een Advokaat had aan zyn zoon, tot huwlyksgoed,
 Een zeer verward proces, in plaats van geld, gegeven,
 Het welk hy schielyk won; hy hierdoor wel gemoed,
 Zegt, vader zie hoe 'k in de rechten ben bedreven.
 Met eens te pleiten is het gantsche werk verricht!
 Weg, sprak de vader, weg, vertrek uit myn gezicht,
 Gy kunt myn zoon niet zyn, 'k zal u niets meer vertrouwen,
 Dat ik verward heb, gek, ontwindt gy 't voor 't gerecht:
 Uw grootvaêr gaf aan my dit schoon proces ten echt,
 Waar van ik twintig jaar heb eerlyk huis gehouwen.

Balbus schuldig, en niet schuldig.

Gy, Balbe, hebt uw goed verloren op de zee;
 Zo gy betaalen konde, ik weet gy 't gaerne dêe.
 Men scheldt u om uw ces; maar zyt niet onverduldig:
 Hoe veel gy schuldig blyft, gy zyt nochtans niet schuldig.

Aan Therzyt.

Therzyt, zegt hy, is wys, dat blykt aan zyne grysheid.
 Een ezel is heel grys; wat heeft dat beeft dan wysheid!
 Al wie u spreekt, Therzyt, en merkt uw gek gebaar,
 Waant dat ge een pruik draagt van uw broeders ezels haar.

Kod-

Koddig gekyf.

Een Joodsche Rabbi raakte aan 't kyven
Met d' Ammeraal der appelwyven.
Hy greep in 't eind een stok, en riep, op 't hoogst verstoord,
Wyf eer myn ouderdom. Zy vat hem op dat woord,
En schreeuwt: Neel Janse is onverschrokken!
Maar 'k eer jou gryzen graauwen baard.
Die scepter is je diefsklaauw waard,
ô Keuning van de breesstraats bokken.

Quinkslag van jenant.

Een vader sprak zyn zoon aldus vol gramschap aan:
Hoe lang, ô botmuil, zult g' in 't vyfde school nog gaan?
Gy hebt twee jaaren lang uw tyd 'er in versleten.
Twee jaaren, sprak de zoon, zyn als een oogenblik.
De heer Konrektor, die geleerder is dan ik,
Heeft meer dan twintig jaar in 't zelfde school gezeten.

Aan Rufus.

Gy hebt, ô Rufus, om het goud
Een weelderige hoer getrouwd,
Dus valtge als in een ton vol zuivel.
Gy hebt twee zonden, dwaashoofd, vrees!
't Goud is de waereld, 't wyf het vleesch,
De heer bewaar u voor den duivel.

Graffschrift op een drekpoët.

Hier rot een vuns poët, die yv'rig in zyn leeven,
Van duivels, watjekal, en dreutels heeft geschreven.
Paaij Karon stopt zyn neus, zo stinkt het in zyn schuit,
Nu Rusting van den Droes met veeften wordt beluid.

Snel

Snel antwoord.

Een waard, te Loenen, zou een heer quitantie geeven:
 Maar riep, wanneer hy zag 't geen hem wierd voorgeschreven,
 Weet dat ik 't schryven zelf geleerd heb van myn vaâr.
 Dat worden, zegt de heer, uw gasten wel gewaar.

Klokkenroem.

Gy roemt, dat in uw stad, gelegen aan den Ryn,
 Veel grooter klokken dan in Hollands steden zyn;
 Dat heb ik wel gedacht, eer gy 't ons quaamt vertellen:
 Want groote narren zyn voorzien met groote bellen.

Aan een' hovaerdigen.

Superbus, dien elk kent voor waanwys en hovaardig,
 Gy vraagt: staat my dit kleed niet net, niet fraaij en aardig?
 Weet gy een schooner kleur te vinden in de stad?
 Ja zekerlyk, de rok van onze buurmans kat
 Sluit netter om haar lyf, als u uw wydsche kleêren,
 En wat de kleur belangt, zyn haan heeft mooijer veeren.

Op een' raaren Snoeshaan.

Zo ik een kabinet vol vreemde infekten had,
 'k Zou Surinaamsche jan, u, en uw' twee lakkeijen,
 Uw zwarten, daar gy mê loopt zwieren door de stad,
 Heel raar en bont gestreept met vreemde levereijen;
 Verzoeken om een dag vyf zes
 Te zitten in een groote vles,
 Al die u dan bekeek zou anders niet begrypen,
 Of zag een gouwe tor, met twee zeer vreemde ryphen.

Aan

Aan een' verwaanden Pachter.

Gy vraagt my, wat men zegt van d'ongemeen en staat,
Dien gy uit eersucht voert, trots heeren van den raad.
Elk zegt, wat moet men van Ryk duivels-brood al dulden,
Hy heeft een vorst'lyk goed, of vorstelyke schulden.

Zyn Graffschrift.

Dees stierf, gevangen op de poort,
Na dat hy had 's lands beurs vermoord,
Met hoeren, dobb'laars, pracht, en praal,
En plukte veele burgers kaal.
Hy wierd op eenen dag heel groot,
Dies noemt men hem Ryk duivels brood.
Hoe krygt men reek'ning, en 's lands schade weêr hersteld?
Vergeefsch, de Droes heeft hem, zyn hoeren hebben 't geld.

Op iemand die een schoon huis gebouwd heeft.

Bewoonde een heer dit huis, die matig waar' van leeven,
Het wierd met recht den naam van schoon paleis gegeven.
Gy vreet, gy zuipt 'er in, uw buik is u een God,
'k Noem 't dan, wyl gy 't bewoont, een heer'lyk varkenskot.

Op een raare Papegaaij.

Een juffer, overal door achterklap gehaat,
Reedt in een koets, die fraaij verguld was, op de straat;
Zy pronkte in 't groen satyn, en vroeg een van haar' maagen,
Die haar ontmoette: neef, schept ge in deez' koets behaagen?
Voorzeker, sprak de heer, gy bralt en klapt heel mooi,
Groen papegaaijtjenicht, in uw vergulde kooij.

Aan Beerenaard, weezenplaag.

Gy laat ons, Beerenaard, deez' spreuk van Vondel hooren :
 „ De waereld is een speeltoneel,
 „ Elk speelt zyn rol, en krygt zyn deel.
 't Is konst om 's levenspél te speelen naar behooren.
 Uw rol is om als voogd te zorgen voor de weezen,
 Maar gy verdruktze met geweld,
 En laatze, mondig, voor gun geld,
 De rekeningen van verdichte kosten leezen.
 Hoe wilt g'ons, door deez' spreuk, 't wel leeven aanbeveelen?
 Speel wel, met een geruist gemoed,
 En geef, ô vrek! uw wees zyn goed,
 Of ik zou, naâ het spél, met u niet willen deelen.

Aan Lichtvink.

Gy zegt,, men kan met goud niet één uur leevens koopen,
 „ Dies is 't vergeeffch gewroet, en 't geld vergaard met hoopen.
 Dat zeggen gaat niet door, gy Lichtvink waart lang koud,
 Zo gy uw leven niet gekocht had van den schout.

Op Joost.

Joost had een Atlas, en verscheiden' stedeboeken
 Verzameld, duur gekocht in winkelen en hoeken,
 Die hy beschild'ren liet, heel konstig, schoon en net,
 Met goud, en hemelsblauw, karmyn, en and're kleuren.
 Als 't werk ten einde was begon de gek te treuren.
 Zyn beurs was, als het werk, heel konstig afgezet.

Op

Op de wispeltuurge vrouwen.

Men ziet, in Holland, op de torens meest een haan;
Doch waar het als 't behoort, daar moest een hen op staan;
Dewyl de vrouwen meest de mannen overkraaijen,
En wankelbaar van aard, met alle winden waaijen.

Aan N. N.

Gy zegt om uw verstand, dat weinig is, te toonen,
Het lichaam is een huis, waar in de ziel moet woonen.
Uw wyf is vry wat licht, gy zyt een dronke zwyn;
Uw lyf moet dan een kroeg, en 't haare een mothuis zyn.

Aan den zelfden.

Gy zegt, ik schimp niet wel, want man en vrouw zyn één.
Is zy dan 't bovenhuis? en gy de rest beneên?
Goed, steek uw hartekop met kranffen door den muur,
En plak een brief om hoog: dees kamer is te huur.

Aan gietleugen.

Gy zegt, dat gy een vyand zyt
Van 't liegen; zoude 't u behaagen?
ô Neen: gy maakt u alle dagen
Veel plompe grove logens quyt.

Een vaersje in een voorreede te pas gebracht.

't Onnozel volkje houdt poëten
Voor dwaazen, hoofden dol van waan.
Maar wilt gy de oorzaak daar van weeten?
't Ziet gekken voor poëten aan.

Briefje van N. N. aan Amaril.

Uw vader, Amaril, heeft my wel eer beloofd,
 Toen 't in zyn macht nog was, een man van my te maaken.
 Nu heeft zyn dood my, laas! van dat geluk beroofd;
 Dies wensch ik, zoete maagd, door u daar toe te raaken.
 'k Begeer het niet voor niet, schenk, schoone, my uw trouw.
 Ei maak van my een man, ik maak van u een vrouw.

Geestige quinkslag van een heer.

Een minnaar wierd heel bits van zyn matres verweten,
 Dat hy haar op 't zalet, tot smaad, had oud geheten.
 Hy sprak veroordeel my, ô zoete juffer, niet,
 't Is uit een grooten drift van myne min geschied:
 Heb ik hier door misdään, ei straf my niet te vinnig;
 Myn geeft, toen ik dat sprak, was als verrukt van d'aard.
 My dagt, dat gy geen mensch, maar een der eng'len waart;
 Want, die zyn oud en schoon, wys, deugdryk, en aanminnig.

Oud mal.

De gryze Miron wou de schoone Laïs streelen:
 Weg, riepze, suffer, weg! gy zyt me te oud en grys.
 Hy gaat, en zoekt het dier een zoeten trek te speelen,
 Zet eene pruik op 't hoofd, en kleedt zich op de wys
 Eens wuften jongelings. Zy quamen weêr te gader.
 De hofpop kon hem voort, en heeft hem dus verkloekt.
 Loop jonge, zegt ze, foeij! 't is schande, dat gy zoekt.
 Het geen ik gift'ren heb geweigerd aan uw vader.

Op een spreekend beest.

Ezopus fabelwerk kan Joost niet veel vermaken.
 Waarom? het dunkt hem vreemd dat ooit de beesten spraken.
 ô Joost, onnooz'le Joost! hoe holt gy buiten 't spoor.
 Klinkt niet uw eigen stem u dagelyks in 't oor?

Op de afbeelding van een Tooneelspeelster.

Zie hier een juffer door Laireffes hand verbeeld,
 Die maagd bleef, en nochtans heeft voor de hoer gespeeld.

Aan iemand, die uit een quaaide gewoonte turfmul at.

Mejuffer, hou tog op met drooge turven te eeten;
 Want raakte een vonkje vuur van liefde in 't ingewand,
 En vloog uw turfkist ('k meen uw lyf) daardoor in brand,
 Wie zoude een brandspuit, om die vlam te blussen, weeten.

Ter Bruilofte van den Heere J. O. S. en Mejuffer L. S.

Aan den Bruidegom.

Gy kust uw lieve bruid, uw waarde zielsvrindinne,
 En nocmt haar uwe rib, als Adam zyn manninne.
 Lang smaak u, bruïgom, met gezondheid en geluk,
 Dat lekker, jongk, en blank, vet, smaak'lyk ribbestuk.

Een staaltje van de geldzucht.

ô Predikheer, men zegt, gy hebt een werk geschreven,
 Waar in de geldzucht word op 't yverigst veracht.
 Maar ieder zegt, dat gy uw les zelf niet betracht,
 Een groote goudwolf zyt, gedekt in 't schaapenvacht;
 Dat blykt, uw geldzuchtboek wordt niet in 't licht gebracht,
 Omdat de Drukker u geen gelds genoeg wil geeven.

Spreek uit la Serre.

't Is wonder dat de mensch zo weinig denkt om 't graf,
 Die op het sterfbed legt van zyn geboorte uur af.

De zwynskooij.

Niet lang geleên bezocht een fahrheer zynen broeder,
 En vroeg, hoe 't met zyn kooijen lammeren al stond?
 Zo gy myn zwynen meent sprak deez' die zyn gezond,
 Gy noemt my herder, maar ik ben een varkenshoeder,
 Men vind geen boer in 't dorp of hy 's een dronken zog.
 Zy slaapen in de kerk als varkens in een trog.

Remedie tegen de dronkenschap.

Een predikheer, gewoon de dronkenschap te laaken,
 Bestrafte deeze zonde omtrent twee uren lang.
 Het volk dagt dit geteem zal nooit ten einde raaken;
 Deez' droop de kerk uit, en die wachte na den zang,
 Daarna stond ieder op, voor 't eind der predikaatsje
 Hierop keert Dominé het uurglas nog eens om,
 En roept: blyft likkebroêrs hoe zyt gy zot of dom?
 Neemt afscheid met fatzoen, dit is het laatste glaasje.

Geef-

Geestig andwoord van een voornaam heer.

Men heeft eens in een stad een gastsmaal aangerecht,
Bestaande in kerkelyke en waereldlyke heeren.
Nadat een groot verschil was onder hen beslecht,
Riep een der predikers, in 't best van 't banketteeren:
Laat Mozes nu voortaan met Aron vrinden zyn:
Met spoog hy uit zyn mond 't gebrad, banket, en wyn.
Zal Mozes, sprak een heer, op 't nieuw in twist niet raaken,
Moet broeder Aron ook voortaan geen kalven maaken.

Op de waag van Amsteldam.

Terwyl de koningen elkanders krachten weegen,
Met d'Evenaar van staat, en zwaarte van den degen,
Weegt Amstels koopgodin ter wage op haare schaal,
Hoe veel haar rykdom weegt by hunnen altemaal.

Manneplicht.

Men plaag geen vrouwe, in daad of schyn,
't Is plaags genoeg een vrouw te zyn.

Aan N. P.

Gy zegt, op 't zinnebeeld van 't vrygevochten land,
De zeven pylen, die door de eendracht zyn gebonden;
Men trek 'er maar één uit, zo vallen ze uit den band;
Hoe zwaar dit is te doen heeft Spanje lang bevonden.
Louïs, die door zyn list dien band aan stukken sneed,
En vier der pylen kreeg, kon geen van all' bewaaren,
Zo dra de ontwaakte leeuw hem in den schild quam vaaren.
Zy vloogen alle naar de vryheid, hunn' Magneet.

Aan

Aan Braband.

Wat roemt gy op de pracht van kloosteren en kerken,
 En smaalt, omdatze niet zo schoon in Holland zyn?
 Eifcht God die yd'le praal, of eifcht hy nutte werken?
 Is hy met stof gediend? neen; hy vervloekt den schyn.
 Gy Braband, kleed maar steen, en beelden, zonder reden;
 Ons Holland kleed geen kerk, maar in de kerk Godts leden.

Aan het zelfden.

Gy kleed uw tempelbeeld, en laat de naakten kermen.
 Ons Holland kleed geen kerk, maar in de kerk Godts armen.

Op Parys.

Parys is 't paradys, vol lieflykheid en geuren,
 Verhaalt een fransch poët, in geestig maatgezag;
 Ja, 't is een paradys, maar moet niet yder treuren,
 Die 't zo vergiftigd ziet van de oude en schalke slang?

Ander.

Parys is 't paradys, staat in een fransch gezang.
 't Is waar: want L..... speelt daar voor de oude slang.

Aan de Britsche verraaders.

Louïs, die altyd wierdt van eed'le zucht gedreven,
 Plegt, uit medôgenheid Euroop den vrêe te geeven.
 ô Loffelyke deugd! ô zucht, vol majesteit!
 Maar als hy was in nood, geslagen, en verlegen,
 Heeft hy dien niet van u, dan voor zyn goud, verkregen.
 ô Rooflust! ô verraad! ô snoode ondankbaarheid!

Een

*Een gulde regen
Verstompt den degen.*

Der Gallen Jupiter, tot dwinglandy genegen,
Zag 't meeste Godendom, zelf Mars, zyn toeleg tegen;
Zyn blixem kracht'loos, en den hemel hem onzeid;
De boeijen zelf, om hem te kluisteren, bereid.
Toen blies de list hem in, het puik van zyn' vriendinnen,
Dat hy zich veinzen zou den Vreede te beminnen.
Hoe weet ik, sprak die Godt, waar zich de Vreede onthoudt?
Die wordt in Albion, zegt deez', geveild om goud.
Maak daar haar wachters blind, of tot uw hulp genegen.
Jupyn verandert zich in eenen gulden regen,
En daalende in den schoot der Britsche Danaë,
Geeft deez', van Liber vol, hem d'aangenaamen vrêe.

Spreuke.

Een mensch die minder weet dan 't geen men weeten moet,
Leeft even als een beest, dat by de menschen wroet.
Een mensch, die zo veel weet als hy behoort te leeren,
Leeft als een mensch die by de beesten moet verkeerren:
Maar een, die meer begrypt, en staat naar hooger lot,
Leeft by de menschen en de beesten als een God.

Onvermydelyk sterflot.

Als Oxfort stond te recht voor 't Engelsch Parlement,
Om 't vonnis van zyn dood of leven aan te hooren,
Sprak hy met moed aldus: myn leven is verloren,
Zo 'k schuldig word verklaard; doch werde ik vry gekend,
'k Zal lachen dat ik barst. Dus moet hy 't leven derven,
Door handen van den beul, of door het lachen sterven.

Aan een Schilder.

Jan klad zegt, dat de deugd niet wel is afgebeeld
 Door Rafaëls penceel, dat alle zinnen streelt.
 Hoe kan hy van dat stuk, zo schoon, zyn oordeel geeven?
 Nooit toont hy iets dat deugt, noch in zyn konst, noch leeven.

*Snedig antwoord van Maria van Reigersbergen, gemalin van
 Mr. Hugo de Groot.*

De schrand're gemalin van grooten Huig de Groot,
 't Orakel zynes tyds, was op een' plaats genood,
 Daar ze een der rechters vond, die Barneveld verwezen.
 Men sprak van 't gruwelstuk, en 't wierd van elk misprezen,
 Dat de onrechtvaerdigheid dien ouden patriot,
 Naâ veertig jaaren dienst, onthoofde op 't hofschavot.
 De rechter sprak daarop: al wat de heeren wyzen
 Lydt geene tegenspraak, men moet het vonnis pryzen,
 Waarop Mevrouw de Groot hem toebeet, scherp en ras:
 Het vonnis ook, myn heer, van priester Kajafas?

V A E R-

V A E R Z E N
O P D E
F A B U L E N
V A N
L A C O U R T.

Op de eerste Prent.

Een die gestaag zyn' jeugd in 't quaade heeft versleten,
En voelt in d' ouderdom de knaaging van 't geweeten;
Daarop zich schielyk van zyn quaad gezelschap scheidt,
En zich gewillig tot boetvaerdigheid bereid;
Kan door de fabel van de Gier zich zelven leeren;
Dat hy, gelyk de hond, zal tot zyn braakfel keeren,
Zo hy den raad van zyn gewisse niet betracht.
Hy wordt bespot van 't oud gezelschap, en veracht.
De vroomen zullen hem uit vrees voor 't huich'len myden,
Dies moet hy eenzaam 't quaad met dubb'le kracht bestryden.

Op de tweede Prent.

Wie zich verheffen wil in Vörfstelyke hoven,
Moet als de hoveling 't gebrek eens konings loven,
Hem streelen met zyn tong, en vleijen naar de konst,
Zich maaken tot een slaaf, en trugg'len om zyn gonst:
Maar de eed'le Batavier, in 't vrye land gebooren,
Kan 't walgchelyk gevleij noch doen noch zien noch hooren,
Hy brenge uit eigenbaat zich nooit in slaverny:
Maar houd' zyn tong, zyn goed, en zyn geweeten vry,
Om voor zyn Godt, zyn land, en huisgezin te leeven.
Wie vleijen wil noch kan, is 't best van 't hof gebleven.

Op de derde Prent.

Zy die 't gemeenebest met zorg en yver raaden,
Zien dikwils hunnen raad, die heilzaam is, versmaaden,
Wanneer de nyd den raad eens raadsheers fel betwist,
Met logens hem bekladt, en 't volk misleid met list.
't Is best in zulken tyd den haat des volks te ontwyken:
Want daar de razerny en woede 't vonnis stryken,
Zoekt elk in de onschuld zelf een misdaad, vuil en snood.
Dan baat geen wysheid noch rechtvaardigheid hoe Groot,
Zo treurde Athene en Rome om 't lot der burgervaders,
Gedood, gevild, verkocht, beticht als landverraaders.

Op de vierde Prent.

Ten tyde als Israël de vryheid hoog waardeerde,
En geenen koning, dan zyn Godt alleen, begeerde,
Zat elk in schaduw van zyn vygeboom gerust,
En schiep gezegend in de wet zyn grootsten lust:
Maar als het Sael tot een koning hadd' verkoren,
Wierd met de vryheid haast de vrede en rust verloren.
De vorsten drukten 't volk door hunne heerschappy,
Tot Jakobs zaat verviel in Babels slaverny.
Elk denk wat groot gevaar de Roomsche vryheid naakte,
Als 't ampt van 't hoogstgezag in 't huis van Cezar raakte.

Op de vyfde Prent.

Wie zich beschermen moet door hulp van bondgenooten,
 Heeft met een dwingland nooit een krygsverbond gesloten,
 Om sterker nagebuur te brengen in hunn' macht,
 Of wierd 't zy vroeg of laat zelf onder 't juk gebracht.
 Dus spreekt een dwingeland: die alles wil regeeren,
 Moet eerst den sterken door den zwakken overheeren,
 En voorts hen beiden: wyl den vorst het al behoord.
 Een koning hoeft geen slaaf te wezen van zyn woord.
 Wie de evenaar van staat niet wil doen overweegen,
 Legge aan de lichte zy de zwaarte van zyn degen.

Op de zesde Prent.

Als vryë volkeren van hooge en laage staaten
 Een algemeenebest oprechten met malkaâr,
 En dan den machtigsten 't gezag in handen laten,
 Zien zy hunn' vryheid haast in 't uitterste gevaar;
 Schoon hy een dienaar is, en 's lands gestaafde wetten
 Handhaven, en 't gebod der raaden volgen moet,
 Hy vindt haast hulpers om zich op den troon te zetten,
 Hy schopt zyn meesters en de wetten met den voet.
 Wie 's lands gemeenebest in welvaard wil zien bloeijen,
 Laat' geen bezonder heer de wet te boven groeijen.

Op de zevende Prent.

Wie leeft 'er veilig daar een dwingeland regeert?
 't Zy dat hy macht heeft om zyn vyand te bespringen,
 Of zyne staatzucht door zyn zwakheid moet bedwingen;
 Zyne onderdaanen zyn en blyven overheert.
 Het zal hem nimmermeer aan schyn van recht ontbreken,
 Om elk wanneer 't hem lust te ontrooven van zyn goed.
 Zoop niet de moederbeul uit boosheid 't edel bloed
 Zyns meesters Seneka, wiens deugd hem was gebleken?
 Maak dwingelanden groot, weêrstreef eens hun gebod,
 Geen dienst van veertig jaar bevryd u van 't schavot.

Op de achtste Prent.

Wie 's konings gunst verkrygt door deugd en kloek verstand,
 En zich ten top van eer ziet in het hof verheffen,
 Wordt door de nyd en list belaagt aan allen kant,
 Hy vindt zyn ondergang eer dat hy kan beseffen
 Waar zy uit spruit: elk veinst zyn grootste vriend te zyn,
 Terwyl hy arbeid om zyn ondergang te brouwen.
 Men zaaijt in 's konings hart het zaad van misvertrouwen,
 Die zynen grootsten vriend, misleid door valschen schyn,
 Vervolgd of sterven doet, tot schade zyner ryken.
 De deugd moet in het hof voor haat en afgunst wyken.

Op de negende Prent.

Gelukkig is het land daar zulken raad regeert,
 Waar van het eene lidt nooit 't ander overheert,
 Veel min, om iemands stem naar zynen zin te dwingen,
 Een machtig vorst of prins zoekt in den raad te dringen;
 Hy doet gelyk het paerd, het welk uit nydigheid
 Den ruiter opneemt, en zyn eigen val bereidt,
 Terwyl hy 't snelle hert met haast zoekt naar te jaagen.
 Al sterft het hert hy wordt niet van den toom ontslagen.
 Een vorst gebruikt zyn macht, als hy zich meester ziet.
 De vryheid heerscht door raad, de Prinse door gebied.

Op de tiende Prent.

Al proeft de stoute vlieg van alle lekkernyën,
 En stoft op haar geluk, hovaerdig, trots en fier:
 Verachtende de zorg en arbeid van den mier;
 Zy raakt in 't vocht of door den spinnekop in lyën.
 Zo leeft de hoveling in pracht en overdaad,
 Die al wie minder schynt hovaerdig durf verachten,
 Niet denkende wat ramp en druk hem staa te wachten.
 De weelde en hovaardy zyn kankers van den staat;
 Hadt Rome deeze twee uit zyn gebied gedreven,
 't Hadde aan de waereld nog de wet misschien gegeven.

Op

Op de elfde Prent.

Een Ezel ziende hoe het hondje quispelstaert
 En springende op den schoot, zyns meesters gunst kon steelen,
 Deed hem die kunsjes na, hoe strydig met zyn aart:
 Maar voelde haast zyn rug van 't volk met knuppels streelen.
 Wie vorsten vleijen wil uit zucht tot eigenbaat,
 En van natuur niet is tot vleijery genegen,
 Vindt zich aan 't hof wel haast van iedereen versmaad:
 Gemaakte vleijery staat allen menschen tegen.
 De burger maak' door vlyt en werk zich aangenaam:
 Tot hondekunsjes is de hov'ling best bequaam.

Op de twaalfde Prent.

Wanneer een dwingeland een vryën staat verwint,
 Vreest hy voor ieder, ja voor zyn getrouwsten vrind;
 Dies laat hy nooit zyn zoon den grond der staatkunst leeren;
 Maar voedt hem op in weelde, uit vrees van hem te deeren;
 Wordt dan het volk verlost van d'ouden door den dood,
 De onwetende tiran is doorgaans eens zo snood;
 De Syrakuzer vrouw bad dan de Goôn, met reden,
 Dat koning Dionys den troon lang mocht bekleden,
 Zy vreesde, wyl die vorst zyn voorzaat overwon
 In wreedheid, dat de zoon nog erger wezen kon.

Op de dertiende Prent.

Wie taam'lyk van zyn konst of handel kan bestaan,
Vang niet te ligt op hoop van winst iets anders aan,
Vooral zo hy niet in dien handel is ervaren.
Die 't topzeil voeren wil passe op den wind en baaren.
Zo iemand door 't geluk geld wind in overvloed,
En dan veragt by wien hy eerst is opgevoed,
Een hooger staat bejaagt, en trots met groote heeren,
Gelyk een edelman, den adel wil braveeren;
Hy of zyn zoon zal zich haast zien in slechten staat.
Al wie bedeiën wil verkies de middelmaat.

Oorzaak van den val der Roomsche Mogendheid.

Waar aan bemerkt men eerst de krankheid van een staat?
Aan koetsen, baallen, spel, en wulpsheid in 't gewaad.
Zo lang als Kurius met eigen handen ploegt,
't Etrurisch goud versmaad, met zynen raap vernoegd,
En vreesst geen vorsten nyd, ryft Rome allengs in macht;
Maar als Pompëus roof den Raad vervoert tot pragt,
En vat krygt op 't gemeen, ryft Cezars dwinglandy,
En boeijt het vaderland met goud in slaaverny.

A F B E E L D I N G E N
E N
B Y S C H R I F T E N.

OP DE A F B E E L D I N G

Van den doorlugtigen Vorst

W I L L E M D E N E E R S T E N,

*Prince van Oranje, enz: enz.
Sadthouder van Holland. enz.*

Als Flips den wreedten Alba zond,
Die Godtsdienst, regt, en vryheid schond,
Kasteelen bouwde op Neêrlands grond,
En 's vroomen goed en bloed verflond,
Streed deeze held, met hart en mond,
En staafde Neêrlands staatsverbond;
Het Graaflyk goud waar' hem gegond,
Toen 't vaderland zyn deugd bevond,
Had geen verraader hem gewond,
Denk eens, hoe duur zyn dood ons stond.

PUNT-EN SNELDICHTE. 359
OP DE AFBEELDING

Van den doorluchtigen Vorst

M A U R I T S,

Prince van Oranje enz. Stadhouder van Holland enz.

Dit 's MAURITS, die in d' oorlogs brand,
Veel sterke steden heeft vermand,
En hielp 's lands vryheid in haar stand,
Toen Barneveld hem bood de hand:
Maar als dat hoofd viel in het zand,
Verdween 't geluk aan Nassouws kant.
Waar' de eed'le vryheid, 't dierbaar pant,
Niet in 's lands vaders aangerand,
Hy blonk, gelyk een diamant,
In d'eed'len ring van 't vaderland.

OP DE AFBEELDING

Van den doorluchtigen Vorst

F R E D E R I K H E N D R I K.

Prince van Oranje enz. Stadhouder van Holland. enz.

Dit 's de eed'le telg van Nassouws bloed,
's Lands Veldheer, dapper, wys en goed;
De stedendwinger groot van moed,
Soldaat, die in de loopgraaf wroedt,
Bewaakt met eenen eng'len stoet,
Van vorsten om zyn deugd begroet;
Beschermer van den vryen hoed.
Hy tradt den oorlog met den voet,
Die tagtig jaaren had gewoed.
Wat viel den held de vrede zoet!

360 AFBEELDINGEN, BYSCHRIFTEN,

Op de Afbeelding van den doorluchtigen Vorst
W I L L E M D E N T W E E D E N ,

Prince van Oranje enz. Stadthouder van Holland enz.

Dit 's W I L L E M , die misleid door waan,
Trok schielyk, met zyn legervaan,
Op Amsterdam uit wraakzucht aan;
Waarop de Bikkers zich ontslaan
Van 't kussen, om den twist te ontgaan,
Tot heil der stad en d'onderdaan.
Hun deugd deed dees Koriolaan
Vertrekken met zyn lauwerblaân.
Dus bleef, ten spyt van quaade raân,
's Lands vryheid in haar luister staan.

Op de Afbeelding van den doorluchtigen Vorst

W I L L E M D E N D E R D E N ,

*Koning van Engeland, Schotland, Vrankryk, en Ierland, Be-
schermer des geloofs enz. Prince van Oranje enz.
Stadthouder van Holland.*

Dit 's W I L L E M , die in 't oorlogsveld
Wordt van de trouw en deugd verzeld;
Wiens moed, wanneer 't de vryheid geldt,
Geweetensdwang in boeijens knelt;
De roê van 't Fransch en Iers geweld,
Een Vorst, wiens roem Europa meldt,
Wanneer 't met schrik zyn daaden telt.
Brittanje kroont den dapp'ren held,
Die wet en Godtsdienst heeft hersteld,
Daar Jacob om in traanen sinelt.

Op de Afbeelding van Mr.

JOHAN VAN OLDENBARNEVELD,

Advokaat en groot Zegelbewaarder van Holland en Westfriesland enz

Dit 's Hollands raad, gezant, en held,
Die 't hof en 't leger hielp aan geld,
De maatschappy heeft vastgesteld;
En Spanjes bloedharpy bekneld,
Een man, wiens deugd de vyand meldt;
Deugd, die hem heeft alom verzeld,
Tot hy door kerktwift, en geweld,
Op 't hofschavot wierd neêrgeveld;
Waarom, als 't volk zyn daaden telt,
's Lands vryheid nog in traanen smelt.

Op de Afbeelding van Mr.

HUGO DE GROOT,

*Pensionaris van Rotterdam, daarna Gezant van haare Majesteit,
Christina: der Zweden Gotten en Wandalen Koninginne.*

Dit 's 't Delfs orakel, 't rypst verstand,
Dat Godtsdienst in het harte plant,
DE GROOT, vrouw Themis rechterhand,
Die, schoon 't geweld de vierschaar spant,
En hem op Loevestein verbandt,
Ontspringt den voss- en wolventand.
Minerve, zet deez' diamant
In 't schild; waarop hy licht en brandt.
Zo leeft Christynes ryksgezant,
De tong en pen van 't vaderland.

Y y 3

O P

362 AFBEELDINGEN, BYSCHRIFTEN,

Op de Afbeelding van Mr.

J O H A N D E W I T ,

Raadpensionaris van Holland en Westvriesland. enz.

't Orakel van den Staat,
Vervreemd van eigenbaat,
En schendig landverraad,
Verscheurd door 't graauw uit haat,
Van lidt tot lidt, langs straat
Verkocht, met schimp en smaad,
D E W I T, 's lands Cincinnaat,
Aanschouwt g' in dit gelaad.

Op de Afbeelding van Mr.

K O R N E L I S D E W I T ,

*Oud Burgermeester der stad Dordrecht. enz. Gevolmachtigde op
's Lands vloot. enz.*

D E W I T, die in 's Lands nood
De Fransche en Britsche vloot
Heldhaftig weêrstand bood,
Daarna beticht te snood,
Geboeijd, van staat ontbloot,
Doorboord met schoot op schoot,
Verscheurd wierd naa zyn dood,
Heeft dus de konst vergood.

MEN-

D E
F A B E L V A N P S I C H E ,

Gevolgd naar Lucius Apuleus.

In verscheidene Tafereelen geestig getekend door den Heer
Hendrik Pola. Konstschilder.

Uitlegging van den Titel.

D E wakk're konstenaar verbeeldt
In dit *gieraat* dat de oogen streelt,
Het Noodlot aan deez zy gezeten,
't Heeft om den arm een gulden keten,
Die 't teken der verbintenis
Van 't menschedom aan de Godtheid is;
De Ster die wy het hoofd zien *gieren*
Stelt dat de sterren elk bestieren,
Door hunnen invloed hart of straf;
Dat zelfden leert de Slangenstaf;
De Spinrok, dat de draad van 't leven
Is in des nootlots macht gegeven,
Die naar zyn wil haar breekt of spint,
Zo als 't zyn wysheid nut bevind.
Vereeniging der zuiv're liefde,
Nadat de gramschap 't hart doorgriefde,
Heeft eenen Krans van kruid op 't hoofd,
Die geur van wedermin belooft:
Zy wordt gestreeld van Minnewichtjes
Twee slypers van kupidoos schichtjes,
Het hals*ci*eraat zynde een Safier,
Verbeeldt het hemelsch liefdevier,

De

364 AFBEELDINGEN, BYSCHRIFTEN,

De Schaal van louter goud geklonken,
 Dat minnegiften 't harte ontvonken.
 De *Onsterflykheid* heeft in haar hand
 Een kleurbehoudende Amarant,
 En gulden kring: zy heeft twee vleugelen;
 Want niemant kan haar drift beteugelen:
 Den Fenix, die na honderd jaar
 Zich op zyn speceryaltaar
 Verbrandt; op dat 'er uit zyn affche
 Een fchoone jonge vogel waffche,
 Beschoudt men op haar flinkfe hand.
 Dit leert hoe Venus overmand
 Door 't nootlot, P S I C H E zag vereenen,
 Die na veel klagten, ramps, en weenen,
 Ten hoogen hemel wierd geleid,
 Verheerlykt met de onsterflykheid,
 En van de Min tot bruid verkoren,
 Waar uit de Welluft is gebooren.
 Wat kroon wint P O L A A S Tekenkonst?
 Der menschen lof, der Goden gonst.

Op de eerste Tekening.

Het ligtgeloovig volk doet P S I C H E een offerhande,
Die overschoone maagd uit koningsbloed geteeld,
Koom, roepenze, dat elk voor haar het reukwerk brande.
Men rooke op Citheré noch Paphos Venus beeld.
De onnoz'le P S I C H E kan dit offer niet behaagen:
Een die de Goden tergt verdient hunn' haat en plaagen.

Op de tweede Tekening.

ô Smaad, roept Citheré, zou ik myn reukwerk deelen?
Myne offers, met een maagd, een sterffelyke vrouw?
Neen, neen, Cupido, gaa uw minnetreeken speelen,
Neem pyl en boog, schiet toe, en breng haar hart in rouw,
Doet haar verlieven op d'elendigsten der menschen.
Wie de eer der Goden roofst hoeft geen genâ te wenschen.

Op de derde Tekening.

Kupido, zweevende op den dauw, koomt aan den oever,
Spreekt Nereus dochters, en de Goden van de zee;
Maakt gy dan Psiche, ô Godt der liefde, langs hoe droever?
Zy quynt reets door den vloek van moeder Citheré.
Hits vry de zeegoôn op! gy kunt geen wraak volbrengen:
Maar zult u zelf aan 't vier van haare schoonheid zengen.

Op de vierde Tekening.

De Godspraak van Apol, zegt aan den droeven koning:
Verçier uw dochter, breng haar op een hoogen rots,
Daar zal een schrikk'lyk dier haar neemen in zyn wooning,
Een vreeffelyke slang, gevleugeld, wreed, en trots,
Daar Jupiter voor beeft, en Pluto voor moet vreezen,
Deez zal de man en heer der schoone Psiche weezen.

Z z

Op

Op de vyfde Tekening.

Het koningklyke huis smelt in een zee van traanen,
 Om 't antwoord van Apol ten dryvoet uitgebromd:
 Maar Pfiche troost den vorst, vorstin en de onderdaanen.
 Elk staat voor haare deugd en moedigheid verftomd.
 Zy neemt haar affcheid. Geen gevaar kan haar verhinderen.
 Roemt, ouders, nooit te hoog op fchoonheid uwer kinderen.

Op de zesde Tekening.

Nu moet het konings kind haar bangen staat beweenen.
 't Orakel wordt voldaan. ô welk een harde zaak!
 Daar gaat de koning met haar lieve maagfchap heenen.
 Zy blyft alleen, op 't hoog gebergt, ten doel der wraak.
 Men moet zich op 't gebod der Goden willig toonen.
 Al fchynt de deugd in nood de liefde zal haar kroonen.

Op de zevende Tekening.

De zoele weftewind neemt Pfiche op zyne wieken,
 En brengt haar van 't gebergte, in een vermaaklyk dal,
 Daar roos en anjelier, viool en lely rieken,
 Alwaarze tot haar ruft een bloembed fpreijen zal.
 Ruft daar, ô fchoone bruid, luik daar uw' lieflyke oogen;
 Haar ftraalen bragten zelf de min in uw vermogen.

Op de achtste Tekening.

De fchoone Pfiche ontwaakt, zy fchynt niet meer te vreezen.
 Daar treedtze als een godin: maar aarzelt reis op reis.
 Treê voort, uw bruidegom moet een der Goden weezen,
 Ik zie 't, aan dit gebouw, dit koningklyk paleis,
 't Is elpenbeen en goud, van boven tot beneden,
 Van eenen God gefigt, volmaakt in alle leden.

Op de negende Tekening.

Wat giert deez' badstoof meer dan Psiches held're stralen,
Die weêrglans geeven in het leevend kristalyn.
Geen beek van Tempe kan by deze klaarheid haalen,
Zo min als 't fakkelligt by Febus zonneshyn.
Hier ziet men geesten die onzichtbaar voor haar werken.
Zo helpt de hemel ons, schoon wy 't zomtyds niet merken.

Op de tiende Tekening.

De konstzaal schittert, 't goud en held're diamanten
In parlemoer geleid, verlichten deze zaal,
Veel schooner dan de zon, men hoort aan alle kanten
Een wonderlyk muzyk. O heerlyk bruiloftsmaal!
Onzichtb're geesten zyn haar dienaars, altyd vaerdig.
De schoone deugd is wel een hemelsch voorsmaak waardig.

Op de elfde Tekening.

Daar gaat de minnegod de vrucht der liefde plukken,
Onzichtbaar voor zyn bruid, op 't huuwlykslederkant.
Hoe weet de konstenaar zyn hartstocht uit te drukken!
Ei zie, het boefje lacht, my dunkt hy watertand.
Niets kan meer lust, en vreugd, en zielsgenoegen baaren,
Dan daar de zuiv're min en deugd en schoonheid paaren.

Op de twaalfde Tekening.

Kupido, aangenoopt door Psiches droeve traanen,
Staat toe dat Sefirus haar zusters haalen mag;
Schoon hy zyn lief van dat verzoek zocht af te maanen,
Ontdekkende ongeveinsd wat hem op 't harte lag:
Zyn vlugge bode haalt haar nochtans van de bergen.
Men kan onweetend ligt een zaak ons schaad'lyk vergen.

Op de dertiende Tekening.

Beschouw haar' zusters, door een helsche nyd ontsteken,
 Omdat hunn' staat verschilt van Psiches heerlyk lot.
 Zy zeggen, 't is bedrog, gy moet u op hem wrecken,
 Uw bruïgom, zuster, is een monsterdier, geen Godt.
 Bezie hem als hy slaapt, by 't licht zult gy 't bevinden.
 ô Nyt, hoe heerscht ge in 't hart, tans nog, van naaste vrinden!

Op de veertiende Tekening.

Onnoos'le Psiche, geeft ge uw zusters nog geschenken!
 Ondankb'ren, vliegt nu heen, op vleug'len van den wind.
 Maar gy zult eeuwig uw verradery gedenken,
 Wanneer ge u van de rots in Stix geblixemd vind;
 Daar zal uw nydig hart op Psiches deugden smaalen,
 Terwyl ze in eeuwigheid daardoor zal zegepraalen.

Op de vyftiende Tekening.

Staa, onbedachte, staa! wilt gy uw Ega dooden?
 Daar valt een olidrop hem brandende op het lyf,
 En wekt hem uit den slaap. O loofte van de Goden,
 Nu ziet gy hoe men moet betrouwen op een wyf:
 Want 't eene is los of boos, of afgericht op vleijen,
 En 't and're laat zich ligt door valschen schyn verleijen.

Op de zestiende Tekening.

Verliefde Schoonheid, zie de vrucht nu van uw poogen.
 Nu kent ge uw wederga: maar ach! het is te laat!
 Hy vliegt nu van u af, is zonder mededoogen,
 Laat u in eenzaamheid, en straft uw quaade daad.
 Treur, ligtverleide vrouw, gy hebt veel ramps te wagten.
 Zy zyn verachtens waard, die goeden raad veragten.

Op de zeventiende Tekening.

De Droefheid heeft in 't hart van Psiche plaats genomen.
 Zy zag Cupido na, zo ver 't gezicht bereek;
 Maar klaagde 't te vergeeffsch 't geboomte, kruid en stroomen,
 En sprong vol wanhoop in de naastgelegen' beek.
 De wanhoop, 't helsch vergif, kruipt schielyk in de zinnen,
 Maar in een waakzaam hart sluipt nooit die dolheid binnen.

Op de achttiende Tekening.

Godt Pean, speelende op het riet van zeven monden,
 Voor vlietnimf Kanna, die haar orgelkeeltje paart
 Met zynen herderstoon, ziet Psiche, die vol wonden
 Naar d'oever macht'loos dryft, die hy het lyf bewaart,
 Schoon 't water van de beek haar hart scheen te overstelpen.
 De wanhoop woedt vergeeffsch, indien de Goën ons helpen.

Op de negentiende Tekening.

De schoone Psiche, van een eed'le wraak gedreven,
 Verhaalt de zuster haar rampzalig minnelot,
 En wyft haar naar 't gebergt, om op den wind te zweeven,
 Wyl zy bemint wordt van den grooten liefdegod,
 Die haar, rampzalig, heeft verdreven uit zyne oogen.
 't Bedrog teelt weêr bedrog, en vindt zich zelfs bedrogen.

Op de twintigste Tekening.

De zuster, uit haar huis in stilligheid geweken,
 Riep op het hoog gebergt den snellen westenwind,
 Om haar gewaande lief, den Minnegod, te spreken,
 Waar door zy in het end zich zelf bedrogen vindt.
 De winden rukken haar ten rots af, als verbolgen.
 Zo vindt hy ligt den dood, die and'ren wil vervolgen.

Op de eenentwintigste Tekening.

De witte vogel ziet de schoone Venus baaden
 In 't kristalyne nat, en klapt haar hoe haar zoon
 Op Psiche was verliefd, en zy hem wou verraden;
 Maar ziende by het licht een Godt zo jongk en schoon,
 Vergat haar aanslag, en kon naauw zyn wraak ontsnappen.
 Wat ondeugd werkt meer quaads dan 't heiloos achterklappen?

Op de twee-entwintigste Tekening.

De gramme Venus straft Kupido om zyn ranken,
 En zegt; doortrapte boef, uw pyl en boog onwaard:
 Gy mint dan Psiche? 'k heb dien smaad aan u te danken?
 Onnutte snoode zoon, 'k heb u vergeefs gebaard!
 Geef hier uw pyl en boog, en vuur; vlieg uit myne oogen!
 De wufte min vindt straf, en vindt zich meest bedrogen.

Op de drie-entwintigste Tekening.

De vrouw van Jupiter, en Ceres, die de schichten
 Van God Kupide ontzien; ontschuldigen haar zoon!
 Maar Venus gramfchap wil voor hun gezach niet zwichten:
 Dies hebben zy vergeefs hun voorspraak aangeboôn.
 De Gramfchap kan zich in 't begin niet ligt verzaaden,
 En die dan raad, schynt eer te schimpen, dan te raaden.

Op de vier-entwintigste Tekening.

De droeve Psiche, zeer mistroostig, naakt den drempel
 Van Ceres hooge koor, maar vind noch troost noch heul,
 Zy dient, zy bidt, en smeekt, maar, laas! haar wordt de Tempel
 Om Venus wraak ontzeit, die strekt haar tot een beul.
 Die van een hoogen staat zich laag en droevig vinden,
 Al doen zy dubb'len dienst, hun dienst wint zelden vrienden.

Op de vyf-entwintigste Tekening.

't Rampzalig koningskind wordt weer voor 't hoofd gestoten,
 Zy vindt geen schuilplaats meer, nu Juno haar ontzeid.
 Ach! klaagtze, had ik nooit Kupidoos min genoten,
 'k Had Venus ligt gepaaid, en nooit myn lot beschreijd.
 Wat draal ik? 'k zal terstont myn vyandinne smeeken.
 Zo ligt vleijt wanhoop ons, als vrienden ons ontbreken.

Op de zes-entwintigste Tekening.

De gramme Venus komt by Jupiter, verbolgen
 Omdat zy Psiche niet kon vinden hier beneên,
 En bid of God Merkuur haar aanstonts mag vervolgen.
 Haar bée wordt toegestaan. Ween nu ô Psiche, ween!
 Nu naakt uw lyden eerst, nu zal Merkuur u zoeken.
 Wie voor de Goden vlugt bergt zich vergeefs in hoeken.

Op de zeven-entwintigste Tekening.

De hemelbo Merkuur, met vleugels aan de beenen,
 Vliegt uit een wolk, en roept, dat al wie Psiche vind,
 Op lyfstraf haar geen plaats of schuilhoek mag verleenen,
 Vermits haar Venus zoon te reukloos heeft bemind.
 Hy die haar vangen kan en lev'ren by het leeven,
 Mag zeven kusjes aan godinne Venus geeven.

Op de acht-entwintigste Tekening.

Gewoonte, die naar deugd noch liefde vraagt noch zeden,
 Ziet Psiche 't allereerst; dees houdt haar schielyk vast,
 En zegt, ô snoode vrouw, staa, wil niet verder treden,
 Gy zyt ter goeder uur tot Venus vreugd verrast.
 Gewoonte is 't beeld van 't volk, dat al te los van zinnen,
 Haat, dat de grootste haat, mint 't geen de grootste minnen.

Op de negen-entwintigste Tekening.

De Droefheid, en de Zorg verftrekken hier beulinnen,
 En gees'len al te wreed die overdroeve vrouw.
 De ftraffe Venus fchynt meer plaagen te verzinnen,
 Zy groeijt in Pfiches leet, en lacht om haar berouw,
 Ja 't allerminfte woord veroorzaakt harder flagen.
 De zorg, en droefheid zyn op't hart de felste plaagen.

Op de dertigste Tekening.

Hier raakt de Raazerny noch vinniger aan 't zieden,
 De krachten van de twee beulinnen zyn te zwak,
 De hand van Venus komt die wreeden hulpe bieden;
 En flaat haar op het hoofd met eenen harden fmak.
 Zy geeft daarna aan haar een mengfel zaad te fcheiden.
 Wat quaad kan raazerny der liefde niet bereiden?

Op de een-endertigste Tekening.

Na dat de zwarte nacht van 't aardryk was verdwenen,
 Had Venus tot haar wraak een nieuwen vond bedagt,
 En fprak tot Pfiche, die niet deed dan bitter weenen:
 Gaa ginder naar dat bosch, en haal het gulde vacht;
 Een doodelyke vond om Pfiche te bederven!
 Maar die elendig leeft, is die beducht voor fterven?

Op de twee-endertigste Tekening.

Een vogel waarfchout haar den froom niet doorte waaden,
 Voor Febus is gedaald in Thetis purp'ren fchoot,
 Omdat het felle vee haar anders zoude fchaaden,
 En zy om 't gulden vlies, kon loopen in haar dood.
 Al koomt in tegenspoed het water aan de lippen,
 Die in de deugd blyft ftaan zal nog de dood ontflippen.

Op de drie-endartigste Tekening.

Het kost'lyk goude vacht, met groot gevaar verkregen,
 Wordt Venus in haar schoot geofferd door de hand
 Der schoone Pfiche, die verheugd om zulken zegen,
 De hoop op haar genâ heeft in het hart geplant:
 Maar, laas! 't gezicht van 't vacht schynt Venus meer te tergen.
 Men dood geen vuilen haat, al bragt men goude bergen.

Op de vier-endartigste Tekening.

Gehoorzaamheid noch dienst kan Venus overtuigen,
 Schoon zy de onnozelheid uit Pfiches aanschyn leeft.
 't Verbolge hoofd is door geen ced'len dienst te buigen,
 Dies Pfiche nu te recht voor erger lasten vreeft,
 Nu moetze om water uit, naar een der helsche bronnen.
 Die goedheid plaagen wil heeft haast iets quaads verzonnen.

Op de vyf-endartigste Tekening.

By Stix en Acheron, twee groote helsche stroomen,
 Daar 't zwarte water springt uit de akelige bron,
 Ziet zy twee draaken, en begint daar voor te schroomen:
 Maar de arend van Jupyn, die deze droeve kon,
 Komt uit medogendheid haar zelfs het water brengen.
 't Is edelmoedig geen verdrukking te gehengen.

Op de zes-endartigste Tekening.

Gy schynt een toveres, zegt Venus, onder 't smaalen,
 Nu zy het water brengt; gaa daal nu na de hel.
 Gaa by Proserpina deez doos vol schoonheid haalen,
 Waar mê zy bloozen doet haar hagelwitte vel.
 'k Wil morgen by de Goôn op 't schoonsst vercierd verschynen;
 Dies keer in tyds te rug, of 'k laat u eeuwig quynen.

A a a

Op

Op de zeven-endartigste Tekening.

Zy wil zich van den berg uit wanhoop laten vallen,
 Maar wordt weerhouden van de Gramfchap, die zy hoort.
 Dees zegt, by Tenarus, dien berg, ziet gy de wallen
 Van 't groot Lacedemon, niet ver van zyne poort
 Is d'ingang van de hel; voorts raat zy haar veel dingen.
 De gramfchap kan zomtyds den drift der wanhoop dwingen.

Op de acht-endartigste Tekening.

Zie Pfiche nu op weg naar de onderaardsche ryken,
 Den weg daar Orpheus eer Euridicé verloor.
 Hier fchynd een ezel van een houdlaft te bezwyken;
 Dies talmt de dryver haar zoetvleijend aan het oor,
 Of zy 't gevallen houd hem aan wil helpen langen:
 Maar die gewaarschouwd is laat zich niet lichtlyk vangen.

Op de negen-endartigste Tekening.

Zie haar in Karons boot naar de overzyde vaaren,
 Een tocht die voor een vrouw onmooglyk fchynt te doen,
 Een tocht die Hercules en Thezeus zelfs de hairen
 Van fchrik om hoog deed ftaan, al was hun 't hart zo koen:
 Maar wanhoop fchynt zomwyl de dapperheid te tarten,
 En maakt, voor korten tyd, van vrouwen mannenharten.

Op de veertigste Tekening.

Nu fchynt standvaftigheid op Pfiches hart te winnen.
 In 't midden van 't gevaar fchynt zy beangft noch bang.
 De listige gebeên der vrouwen, die het linnen
 Bereiden, zo het fchynt, veragtze als toverzang.
 Gewoonte van gevaar doet prykelen veragten,
 En baart door hoop een moed om de uitkomst af te wagten.

Op

Op de een-en-veertigste Tekening.

Den helhond Cerberus, die met drie hondekoppen
 Voor Plutoos heldeur blaft, genaakt zy onverzaagt,
 En werpt hem in den bek een van haar gerfte soppen,
 Waar van de lekk're fmaak het ondier zo behaagt,
 Dat hy zyn wagt vergeet, en zy voorby kan raaken.
 Men kan een waakend oog door giften flaapend maaken.

Op de twee-en-veertigste Tekening.

Proserpina ontvangt met veel eerbiedigheden,
 Naâ uiterlyken fchyn, de fchoone in Plutoos ryk.
 Zy nadert de Godin, maar met befchroomde fchreden,
 En zegt waarom zy quam in deze naare wyk.
 Proferpina zoekt haar door vriendschap te verleien:
 Maar 't hemelfche gemoed walgt van het helfche vleijen,

Op de drie-en-veertigste Tekening.

Proserpina zit op haar rykstroon, die doervlochten
 Van monfters, fchrikkelyk voor haar te aanfchouwen is;
 Om deezen troon krioelt een tal van wangedrochten,
 Die spyze opdriefchen aan den helfchen toverdifch.
 Maar Pfiche zit om laag, en is met met brood te vreedden,
 De deugd moet met het quaad nooit in gemeenfchap treden.

Op de vier-en-veertigste Tekening.

De helfche koningin laat Pfiche weer vertrekken,
 En geeft aan haar de doos waar in de fchoonheid leit,
 Die haar een groote proef by Venus moet verftrekken,
 Van ongekreukte deugd, trouw, en ftandvastigheid.
 Al moet de deugd geftaag met weêrpartyders kampen,
 Zy zegepraalt in 't eind, en vliegt door alle rampen.

Op de vyf-enveertigste Tekening.

Zy vaart met Karon weer naar d'oever van het leven,
 En ziet den ouden man in 't midden der rivier,
 Die haar zeer ernstig bidt een hand van hulp te geeven:
 Maar 't denken op 't verbod wekt haar standvastig vier,
 Om 't oor te stoppen voor de klagten van dien snooden.
 De redding uit een straf van 't quaad behoort den Goden.

Op de zes-enveertigste Tekening.

De schoone Psiche door nieuwsgierigheid gedreven,
 Vergat het hoog gebod, en opende de doos,
 Waar uit de Stixische vaak (die haar was megegeeven
 In plaats van schoonheid) vliegt, en maakt haar magteloos.
 Cupido komt op 't slag om haar den dood te ontrukken.
 De liefde vliegt het net der helsche list aan stukken.

Op de zeven-enveertigste Tekening.

Zie Psiche nu de doos aan Citeréa schenken.
 Zy zegt haar hoe zy voer om laag by Proserpyn,
 En bidt ootmoedig dat zy haar niet meer wil krenken,
 Maar na zo veel verdriets, en ramps, genadig zyn;
 Waardoor zy eind'lyk 't hart van Venus schynt te buigen.
 De deugd kan door geduld de gramschap overtuigen.

Op de acht-enveertigste Tekening.

Cupido bidt en smeekt het opperste vermogen,
 Den vader Jupiter, met neergeboge kniën,
 Dat hy genadiglyk hem helpe, en wil gedoogen,
 Dat hy zyn Psiche weer in Venus gunst mag zien.
 Jupyn beloofd zyn hulp, in alles aan te wenden.
 Al word de deugd beproefd, zy worsteld door de elenden.

Op de negen-enveertigste Tekening.

Merkuur wordt van Jupyn den hemel doorgezonden,
 Om 't gantse Godendom te roepen in den raad,
 Vermits hy nodig acht dat yder help' doorgronden
 Of Venus reden heeft tot zulken bitt'ren haat
 Op Pfiche, welkers deugd den Goden is gebleken.
 Der Goden raad laat nooit de zaak der vroomen steeken.

Op de vyftigste Tekening.

Jupyn zegt aan de Goôn, die famen zyn gekomen,
 Hoedat Kupido zich in 't heimelyk verbond,
 En Pfiche in zyn Paleis, door loosheid, had genomen;
 Dies hy het huuwlyk van dit paar geraden vond,
 Waarop het Venus en de Goden mede stemmen.
 De band des huuwlyks moet de wilde liefde temmen.

Op de een-envyftigste Tekening.

De hemelboô Merkuur haalt Pfiche nu van de aarde,
 Om haar te voeren in den hemel by de Goôn;
 Opdat zy word' gekroond om haare deugd en waarde,
 Als bruid en gemalin van Cithereas zoon.
 De Goden schynen naâ haar komfte te verlangen.
 Als deugd verheven word wil elk haar eerft ontvangen.

Op de twee-envyftigste Tekening.

De schoone Pfiche word door 't raadsbesluit der Goden
 Onsterffelyk gemaakt. Men schenkt haar nektar in.
 Haar schoon gelaat verfrist, de droefheid is gevloten,
 Kupidoos aanzigt schynt te bloozen door de min,
 Nu hy zyn schoone als een godinne ziet onthaalen.
 De deugd zal eeuwig in den hemel zegepraalen.

Op de drie-envyftigfte Tekening.

De hemel is vol vreugd; de Wellust is geboren!
Een dochter van de Liefde en Pſiche voortgeteeld;
Men zou de vreugdegalm des hemels kunnen hooren,
Indien de konſt de ſtem kon geven aan een beeld.
Maar neen, zy ſtreelt ons oog door bootzing van gewemel,
En ſchetſt in 't hart een ſchets der welluſt in den hemel.

MENGELDICHTEN.

OP DEN DOOD

Van den beroemden Schilder,

GERARD de LAIRESSE.

Treur, Melpomeen, schreij droeve zangeres,
Omplant het graf van GERARD met Cipres,
Die de eed'le konst door menig schilderles
Heeft licht gegeven.

Boog, Grieken, op den blinden man, Homcer;
Laat zeven steên in 't harnas staan, om de eer
Wie 't nest zy van den Fenix, op wiens veêr
De dichters zweeven.

LAIRESSES land staa van zyn voorrecht af;
Wyl Amsterdam zyn konst het leeven gaf.
Al rust hier 't lyf, zyn naam blyft uit het graf,
Voor hem te duister.

De Fenix, die aan bei zyne oogen blind,
Naauw aas in 't land, dat hy vereeuwigt, vind,
Wordt naa zyn tyd vergood, en hoog bemind,
Met vollen luister.

De Fenix, die de Schilders heeft verlicht,
Wierdt mildt beloond eer 't missen van 't gezicht,
Hem leerde, hoe in ramp de ondankb're zwicht
Op vlugge wieken.

De Dichter, die ontvonkt van hemels vier,
 De Goden zelf deed kuilt'ren naar zyn lier,
 Leeft door zyn geest veruewigd op 't papier,
 Ten roem der Grieken.

Zo leeft LAIRES, de ondankbaarheid te sterk,
 Door zyne konst in hof, paleis, en kerk,
 Doch zyn vernuft is in zyn schilderwerk
 Het best te vinden.

De Schilderkonst schoeijt op der dicht'ren leeft.
 LAIRESSE paart zich met Homerus geest,
 Dees brengt voor 't oog, 't geen de ander zingt of leeft.
 Twee wondre blinden!

Al wat ons de een van Goôn of menschen meldt,
 Wordt op 't paneel van d'anderen gesteld,
 't Zy 't is geschied in 't hof of open veld,
 Met schoone verven.

Al wat natuur door 't gantsche rond verspreid,
 En brengt voor 't oog, met glans en majesteit,
 Doorzag den geest met groote schranderheid,
 Die 't licht moest derven,

Hy leert de maat van 't schoone menschenbeeld,
 En hoe het licht op yder voorwerp speelt;
 Wat verw het oog kan streelen, of verveelt,
 't Zy dof of gloeiend.

Der straalen kracht in zon of maaneschyn,
 De plooiën in het laken of satyn,
 Wat vlak en groots, en vliegende moet zyn,
 Wat zwaar, of vloeiend.

Hy

Hy leert wat kleet een krygsheld voegt of maagd,
Wat rok het volk, een raad, of priester draagt,
't Zy op een feest, of daar men 't lyk beklaagt
Van zyne vrinden;

Wat trekken dat de hartstogt geeven moet,
Op 't aangezicht, zo 't bly schyne of verwoed,
En lacht of schreijt, hoe handen hoofd en voet
Daar werking vinden.

Hy leert de maat der bouwkonst door zyn werk,
In graf, paleis, of schouwburg, brug en kerk,
't Zy deftig, groots, aanzienlyk, zwak of sterk,
Of vol gieraaden.

Hy spant den geest ook tot verquikking uit,
Daar ons gezicht in 't blaauw gebergte stuit,
En schildert bosch, rievieren, hof en schuit,
Gebloemt en bladen.

Men zwylge van Apel en Protogeen,
Van Zeuxis, van Melant, en Filoxeen,
Elk vond een deel, LAIRESSE 't algemeen,
Om elk te leeren.

Waarom zyn naam zal blyven in waardy,
Door zyne pen, zo wel als schildery,
En als Homeer, door zyne Poëzy,
Steets triumfeeren.

Treurt konstenaars , die hy zyn' lessen gaf.
Elk breng een steen tot giersel van zyn graf,
Of vrees vry voor Prometheus droeve straf,
Die u kon naaken:

Maar neen, hy heeft zich zelf een graf gebouwd,
't Geen schooner blinkt dan marmersteen of goud,
Dat zal zyn geest, die nu 't gesternte aanschouwt,
Onsterflyk maaken.

*Overleden in Amsterdam, den 11.
van booijsmaand 1711.*

OP DEN
D A R D E N D R U K
D E R
BYBELSCHE GEZANGEN,

Gerymd door

Mr. L A U R E N S B A K E,

Heere van Wulverhorst.

W at dichtgeeft zweeft Godts engelen op zy?
Enaast gelyk een nyv're honigby,
Op mannadauw, de zoetste lekkerny,
Voor reine zielen?

't Is B A K E, die op zyne schoone wys,
De schoonste stof, de taal van 't Paradys,
Met konst berymt, en uitbreidt, Godt ten pryz',
Voor wien wy knielen.

Wat treurt zyn ziel, als Jeremias klaagt,
Hoe Judas zaad uit Salems hof verjaagd,
De ketens van 't hoogmoedig Babel draagt,
Tot straf en leering!

Hoe bidt hy met den ziender Habakuk,
Dat Israël verloft van 't slaaffche juk,
Den heiland eens bedanke voor 't geluk
In zyn bekeering!

B b b 3

Hoe

Hoe wydt die geeft in Moizes heilig dicht!
 Of Mirjams lied, van 's Hoogstens glans verlicht,
 Daar Farao verdrinkt voor hun gezicht,
 Met heir en wagen!

Hy gaat ten Reije op Deboraas cimbaal,
 En vat den toon der Cherubinnetaal:
 Daar 't Heidendom verstuijt voor Hre's staal,
 Naâ Godts behaagen.

Hoe smelt zyn hart in rouw, op Davids klagt!
 Daar Sauël en dry zoonen, omgebracht,
 Verwonnen van het Filisteins geslacht,
 Zyn wraak verwekken.

Hoe treurt hy om den held, zyn boezemvrind,
 Zyn Jonathan, wiens min hem sterker bindt
 Dan vrouwemin, hoe zeer zy hem verwint,
 En 't hart kan trekken!

Hoe streeft zyn geest, op Salomons gebed,
 Naar 's hemels troon, met diamant bezet,
 Daar de engelen, sneeuw wit en onbesmet,
 Godts liefde loven!

Met welke een' kracht klinkt zyne zuiv're lier,
 Als Judith juicht! hoe zy den Affyrier
 Zyn eigen zwaerd klonk door den nek, die fier
 Haar stad wou rooven!

Hy pryft den heer met Jonas zyn profeet,
 Dien 't scheepsvolk in de onstuime golven smeet;
 Die in den visch dry dagen boeten deedt
 Voor zyne zonden.

Hoe

Hoe vliegt zyn geest naaft 's hemels Cherubyn
In d' oven, daar dry Jongelingen zyn,
Die in de vlam bevryd van alle pyn,
Godts roem verkonden!

Hy stipt zyn pen in 's hemels zuiv're bron,
Op 't heilig spoor van koning Salomon,
En gaat ten reij' naar 't heilig Libanon,
En zyn valleijen.

Daar kust de bruid met ongeveinsde min
Den bruidegom, en hy zyn koningin.
ô Heilig lied! wie vat uw kracht en zin
Dan 's Hemels reijen?

Hoe heerlyk wydt zyn geest in Profecy!
Hy zingt den val der aartsche heerschappy
Van Juda, en zyn bitt're slaaverny,
Met Jezaïas.

Hy ziet van ver den Heiland in 't gemoet,
Die Israël ontheft' van tégenspoed,
Dewyl de Slang vertrap't is met den voet,
Van zyn Messias.

Koomt, Dichters, volgt der Serafinnen stem,
Den eigen klank van 't nieuw Jerusaleem,
Tot lof, en eer, en heerlykheid van H E M,
Die steeds zal duuren.

Vervolgt dees stof, met zulk een' schoonen zwier,
Als B A A K, verlicht van 's hemels zonnevier;
Zo hang hier naa in eeuwigheid uw lier
Aan Salems muuren.

OP HET
OVERLYDEN

Van mynen waarden Neef,

WILLEM BUYSSANT,

DE JONGE.

Overleden den 5den van Wynmaand 1719.

Ach! welk een' tyding klinkt me in de ooren!
Ach welk een druk is ons beschoren!
Is myn geliefde Neef een lyk?
Ach! was het 's hemels welbehaagen,
Hem, in het bloejenst' van zyn dagen,
Te haalen in zyn eeuwig ryk!

Zo ploffen hoog gekruinde boomen,
Door stormwind, in de waterstroomen,
Die korts noch bloeijden groen en fris,
En kunnen door hun val ons leeren,
Dat niets 't geweld des doods kan keeren,
Dat meester van ons leeven is.

Hy is geweest! wy blyven treuren,
En voelen 't hart van droefheid scheuren,
Zo menig' jammerlyken dag!
Treedt aan verhoopte bruiloftsreien,
Helpt treurend hem ten graave leiën,
Die ons zo nâ aan 't harte lag.

Maar

Maar boven al zyn lieve maagen,
Zyne oud'ren die met reden klaagen,
En hun dry zoonen om dien zoon,
Die als een schim schynt weggevlogen,
Om uit te blinken in den hoogen
Met de allerschoonste vreugdekroon.

Hoe heuchlyk is des Heeren goedheid,
Die hem zo zacht, en als met zoetheid,
Uit veele elenden heeft geleid,
Daar vleesch noch waereld hem verrukken,
Daar hem geen rampen kunnen drukken,
By de allerhoogste majesteit;

Daar wy, nog arme stervelingen,
Ons zien van ramp en pyn omringen,
En waereld, vyand, hel en dood,
Kloekmoedig moeten wederstreeven,
Om eens in vreugd by Godt te leeven,
Die onze helper is in nood.

Wat baat de hoogmoed, schat en have,
Dewyl men daalen moet ten grave?
Wat baat al de ydele eer der jeugd?
Zy is voor lyf en ziel verderfelyk.
Hy stondt naar 't eeuwig en onsterfelyk,
Door Godsvrucht, liefde, trouw en deugd,

Dat blykt aan zyne zededichten,
Die ons gemoed ontvonken, stichten,
En leiden uit het aardſch gewoel,
Om 's hemels heilweg op te ſpooren,
En naer des Heeren ſtem te hooren,
In 's waerelds ydel gekrioel.

C c c

Al

Al pronkt zyn werkje van geleerdheid
Noch yd'le reên, noch schoolverkeerdheid,
Die veel verbeeldt en niets bezit;
Zyn geest had verder kunnen draaven:
Maar wou zich niet aan 't aardfch verflaaven.
De leer der deugden was zyn wit.

Houd op van treuren, lieve moeder,
En waarde vader: d'Albehoeder,
Die alles voortbrengt en regeert,
Vertrooft u in dry braave zoonen,
Die uwen leevenstyd bekroonen,
Schoon hy decz' éénen heeft begeert.

Wie kan Gods liefde tegenstreeven?
Zyn neemen is ons waarlyk geeven.
Al fchynt het of zyn hand ons drukt;
De vaderlyke tucht en roede
Gebruikt hy onze ziel ten goede,
Eer ons een yd'le vreugd verrukt;

Dies treurt niet: maar wilt hem bedanken.
Met innerlyke vreugdeklanken,
En eeren zyne Majesteit,
Geloofd door Serafinne keelen,
Die eeuwig zyne goedheid queelen;
Zo streeft men naar de onsterfelykheid.

OP DE
C H R O N Y K
VAN HET
OORLOGEND EUROPA.

Gefchreeven door den Heer

LUDOLF SMIDS, M:D:

Heb dank heer S M I D S voor 't boekjuweel,
Den Batavier ten nut gefchreven;
Dit werk, beknopt in ieder deel,
Kan ons een zeker denkbeeld geeven,
Hoe dat Euroop veel jaaren lang
Geheld heeft naar zyn ondergang.

Het toont hoe felle staatskrakkeelen
Het flagzwaard rukken uit de fcheê,
Een fchrikkelyke bloedrol speelen,
En donderen te lande en zee,
Daar elk geteifterd tot den bloede,
Moet krimpen voor des hemels roede;

Hoe vorften, vol ondankbaarheid,
Den trouwen nagebuur bespringen;
Hoe koningen door flings beleid
Naar de oppermacht der waereld dingen,
Terwyl de vroome wordt vernield,
Die voor geen Roomfchen heilig knielt;

En moet gelyk een balling vluchten,
 In 't nypen van den grootſten nood,
 Of op galeijen deerlyk zuchten,
 Niets zien voor oogen dan den dood;
 't Zy Neêrland hem vol medelyden
 Wil in den ſchoot der kerk bevryden.

Het meldt hoe 't land met ſtaal en vuur
 Aan alle kanten aangegrepen,
 Gelyk Athene een houten muur
 Voltooijt, van honderd oorlogſchepen,
 En blixemt by zyn eige reê,
 Twe koningsvlooten uit de zee.

't Meldt hoe de trouwſte burgervaders,
 In hachelyken ſtaat van 't land,
 Alom beticht voor landverraaders,
 Door 't graauw doldriftig aangerand;
 Gefchopt van 't kuſſen, en verſtooten,
 Ten ſpiegel ſtrekten voor de grooten;

Hoe de eed'le vryheid, lang behoed
 Voor 't juk der Roomsche dwinglandyë,
 Verdadigd door onz' oud'ren bloed,
 Vervallen waar in flavernyë,
 En eeuwen lang vergeefs beſchermd;
 Had God zich onzer niet erbermd;

Had Willem, grootſte van de helden,
 Die Holland ooit heeft voortgebragt,
 (Wie kan door roem zyn deugd vergelden;)
 Niet naar den krygslaurier getracht,
 De ruſt herſteld in Hollands ſteden,
 En d' oploop van het graauw vertreeden.

Maar

Maar 'k zal dien eed'len Batavier
Door myn gering gedicht niet loven;
Hy leeft op 't veld van S M I D S papier,
Daar gaat zyn roem myn lof te boven,
Daar blinkt zyn luister ruim zo schoon
Als eertyds op den Britschen troon:

Want vorsten die tot welstand waaken
Van kerk en staat, en 't algemeen,
Verachten 't purper en scharlaken,
Voor deugd, en roem en krygstropheen.
De glans des wellufts moet bezwyken.
De deugd blinkt eeuwig in chronyken.

Een schryver wint den grootsten lof
Die 's vaderlands geschiedenissen.
Kortbōndig melt, en zyne stof
Met geene logens wil vernissen;
Den vyand pryft die lof verdiend,
En laakt het quaad zelf in zyn' vriend.

Dan leeft hy met de groote mannen,
Die hy vereeuwigt door zyn' vlyt:
Maar logendichters, die tyrannen
Uit baatzucht vleijen; of uit nyd
Den lof bezwalken van 's lands vaders,
Wat zyn die anders dan verraaders?

Uw loflyk werk, geleerde S M I D S,
Dingt naar de kroon der zuiv're waarheid,
Het strekt elks weetlust tot een gids,
Door uwen styl vol zins en klaarheid;
Het toont ons kort en duidelyk aan,
Het merg van 's lands historiblaân.

Ik moet myn yver nu bedwingen,
 Uw werk begrypt te ruimen stof,
 En aller helden roem te zingen
 Vereischt een ongemeten lof,
 Zy zullen leeven door hunn' daaden,
 Op deeze onsterffelyke bladen.

Gelyk de nyv're honingby,
 De nektar zuigt uit friffche bloemen,
 Zo kiest gy de eëlste lekkerny
 Uit Penningwysheid, waard te roemen,
 Die ons de helden altemaal
 Vertoont, in zilver, en metaal.

Zy wil de aêloudheid de eer niet laten,
 Dat die de konst alleen verftond:
 Geleerden, raaden, en foldaaten,
 In oorlogstyd of vreêverbond,
 Gunt zy by uitstek dus te pronken,
 Om hen in moed en deugd te ontvonken.

Zo ryft hun roem ook op den toon
 Der grootfte dichters onzer dagen,
 Deez' fchenkt uw pen een lauwerkroon
 Wel waard op eigen kruin te draagen,
 Nu gy uw werk, de konst ten roem,
 Verçiert met menig' dichters bloem.

Zo moet nog eens in 's lands Chronyken,
 Geleerde SMITS, uw braave naam
 Den rei der Dichteren verryken;
 Zo leeft gy eeuwig door de faam,
 Met al de mannen, welkers leeven
 Uw' pen nâ waarde heeft beschreven.

U I T.

U I T L E G G I N G
V A N D E
T Y T E L P R E N T ,

Voor de *DICHTLIEVENDE LENTE*
V A N D E N H E E R E
EVERHARD KRAEYVANGER,

Rechtsgeleerden.

Dees wakk're *JONGELING* verbeeldt het *LENTZAIZOEN*,
Verçierd met *Sterren*, en den *ram* zyn hemelteken;
Hy ſtrooijt het frifch gebloemt, uit de edele feſtoen
Der *DICHTKONST*, die hy ſtreelt, in zuiv're liefde ontſteken.
Zy als een *jonge maagd*, in 't hagelwit gewaad,
Schynt hem als van ter zyde aanminnig toe te lonken;
Dit zegt: hoe 's Dichters geeft van weetluſt zwanger gaat,
Terwyl haar held're lier zyn yver doet ontvonken,
In zyne Lentejeugd. Men ziet haar wederglans
In 't water ſchynen, om de *afbeeldzels* te beduiden.
KUPIDO, die zyn toorts ontſtak aan 's hemels trans,
Ontſteekt 'er *HYMENS* meê, verçierd met palm en kruiden;
Dit toont ons hoe de liefde, uit hemeldeugd geteeld,
Op aarde door de min twee harten doet veréénen,
Gelyk de konſt in liefde-en huw'lykzangen queelt.
Het *pronkgraf* dat men ziet gebouwd van marmerſteenen
Pronkt tot gedachtenis van **WISHART*, wiens vernuft
Hem heeft vermaard gemaakt door alle waereldhoeken;
Die voor geen werkſtuk in de wiſkonſt heeft geſuft,

En

* *Jan Sikkema*, vermaard Wiſkonſtenaar. Dus van den Heer Kraeyvanger in
een zynen *Herderszangen* genaamd.

En **Zeelings* meester was, met and're letterkloeken;
Waarom, zyn *pronknaald* wordt van *Sphinxen* onderschraagd.
't *Wiskonstig* werktuig, en 's mans *borstbeeld*, zyn gieraaden
Der naald. Het verd're *graf* 't geen 't beeld van *Atrops* draagt,
Omheind, als 't eerste, met de lykçipressebladen,
Verbeeldt al de and're, die des dichters geest beschreijt.
Men ziet *Apol* van ver door eene wolk omringen,
Terwyl hy van *Admeet* en zyne knaapen scheid.
Hy schenkt zyn herdersfluit d'Arkader *veldelingen*,
Die zy met ned'righeid ontvangen uit zyn hand.
Wat verder doen zich op *Apolloos Tempelkooren*.
Men danst rondom zyn *beeld*, en laat aan allen kant
Het blyde Iö Pean met schelle toonen hooren.
Door 't slaan van *Pegazus* vloeijt water uit den steen,
Zo vloeijt uit 's Dichters pen een beek van Hippokreen.

* E. K R A E Y V A N G E R.

O P D E
D I C H T L I E V E N D E L E N T E
V A N D E N H E E R E
E V E R H A R D K R A E Y V A N G E R.

Uw *Lente* schenkt een geur van frisch gebloemt en bladen.
Wy ruiken roozen, palm, cipressen, en laurier,
Door uwe Zanggodin, die schoone, zo vol zwier,
Op Nederlands Parnas gequeekt tot dichtcieraaden.
Gaf dit uw *Lente* hier, wat zal uw *zomerjeugd*
In 't Ooste, schrand're vrind, dan rype vruchten geeven,
Door Themis wysheid, en de Wiskonst aangedreven,
Ten nut der maatschappy, en uwer vrienden vreugd.
Klief! klief, dewyl 't moet zyn, in 's hemels gunst de baaren;
Zo ziet gy voor uw *Herfst* de vruchten van uw' vlyt;
Zo groeije uw eer en staat, in 't groeijen van uw tyd,
Als uw geleerdheid groeijde in uwe *Lentejaaren*.
De Dichtkonst, die g'omhelst, de wysheid die gy kust,
Bedanken u voor 't geene uw *Lente* heeft gegeeven;
Zo schenken *Zomer Herfst* en *Winter* van uw leeven
Ons vruchten van uw brein; u voorspoed, eer, en lust:

Op de Afbeeldinge
V A N D E N H E E R E
E V E R H A R D K R A E Y V A N G E R.

K R A E Y V A N G E R, in het land der dapp're Makassaaren
Uit zuiver bloed geteeld eens vroomen Bataviers,
Maalt van der Burchs pengeel; maar kon't, met zo veel zwiers,
Zyn schrand'ren geest in Wis-en Dichtkunde ons verklaaren:
Dan zaagtge Euklides geest, en dien van Sannazaar,
Gevoed van hemels vuur, in één beeld by malkaâr.

D d d

A A N

A A N D E
S T A D T V E N E T I Ë

Op het Afzetsel van haaren vryen Staat,

In heldenvaerzen opgezongen door den Heer

J. VAN HOOGSTRAATEN.

o V ryë heerscheres der Adriaatsche golven,
Uw roem ryft in gedicht;
Zo ryze uw moed, ten schrik der Bizantynsche wolven.
Treed 't ondier in 't gezicht,
Dat Markus waterleeuw wil klinken in den keten,
En Christus kruisbannier
Durf trappen in het zand, baldadig en vermeeten;
't Geen op zyn krygsmacht fier,
Peloponezus dreigt met harde slaavernyë,
Ten zy uw strydb're hand
Deez' Grieksche Andromeda van 't monsterdier bevryë,
Ten roem van 't vaderland.
Uw Bucentaurus klief nu vrolyker de baaren,
Wanneer uw achtb're raad
Met Thetis bruiloft houd, die eeuwig zal verjaaren
Haar trouw met uwen staat.
Uw dapp're ridderfchap, vergierd met laurebladen,
De bloem der heerschappy,
Zie uwe heerlykheid, uw vry gebied, en daaden
Geëerd in poëzy.
't Bataviesch maatgezag behaage hart en ooren,
Als of de Goesche zwaan,
Vol van Apolloos geest, de zeeklaroen liet hooren,
En bruischte in d'Oceaan,
Om uwe golf zo hoog in top van eer te zetten;
Met zulk een' majesteit,

Als

Als of zy wederom de glorie zou trompetten
Der watermogendheid,
Die als uw zeeheldin, den leeuw voert in haar wapen,
En voor de vryheid vecht,
Wanneer een dwing'land aan haar fchat zich durft vergaapen,
En fchendt het heilig recht;
Die moedig is, als gy, op land en waterhelden,
En fchrander ftaatsbestier;
Op Herkuleffen, die de fnoodfte Hydraas veldden,
Ten roem der leeuwsbannier;
Op Katoos, Ciceroos, die voor 's lands welstand waaken,
Tot aanwas van haar' ftaat,
Waardoor haar' vryheid praalt, en nooit ten grond' zal raaken,
Door lift of eigenbaat;
Ten zy ze een Cezar in haar fchoot beftaa te voeden,
En opqueek', die eerlang
Zyne eigen' voedfter boeije, en flaa met taaije roeden,
Door lift of door bedwang:
Een gruwel daar uw ftaat voor zorgt noch heeft te vreezen;
Die wel een hoofd verkieft:
Doch buiten 's lands gevaar, een wezen zonder weezen
Dat voort zyn' macht verliest.
Wat Dichter zou uw hoofd met fchooner lauwren gieren,
Als een, die opgevoed
In 't vrygevochten land, by vryë Batavieren,
Weet wat uw ftaat behoedt.
Een ftaaffchen geeft gewoon den dwingeland te vleijen,
Pafst zulke dichtftof niet:
Want kan een bloem op 't veld haar geur alom verspreijen
Bedekt met glas of riet?
Uw deftig ftaatsbestier, beroemd door zegepraalen,
Vereifchte een Zanggodin
Die buiten flaaverny, met eigen' kleur, dorft maalen

D d d 2

Uw

Uw opkomst en begin.
De Maaszwaan viel 't te beurt de zeetrompet te blaazen,
Op eenen hoogen toon,
Te zwemmen in een zee, daar duizend Tritons raazen,
Om Febus lauwerkroon;
En in een gondel om uw waterstroom te vaaren,
Te aanschouwen van naby,
Uw pronkpaleizen, die zich spieg'len in de baaren;
Te roemen nâa waardy
De wond'ren die zy u ziet in uw arm omvatten,
Die Stambuls hoogmoed stuit,
Uw oorlogs magazyn, hof, tempels, ryke schatten,
En uw Lepantschen buit.
Roem vry Venetië voor eeuwig op uw' zegen,
Gebied en heerlykheid,
En zyt gy *Sannazaar* Apolloos zoon, genegen,
Die uwen lof verbreidt?
HOOGSTRATEN zal by u geen mind'ren roem erlangen,
Door menig' gulde les,
Nu Neêrlands Klio hem waardeert door dees gezangen,
Als haar *Antonides*.

U I T L E G G I N G
V A N D E
T Y T E L P R E N T ,

Voor het derde deel der Mengeldichten des Heeren

J. V. H O O G S T R A T E N .

DE Tekenaar vertoont vol konst' en zwier' en geest',
De DICH- en SCHILDERKONST, als maagden, schoon van leeftijd,
En tweelingzusters, uit hemels zaad gesproten,
Omhelzende malkaâr als lieve konstgenooten.
De maagd BESPIEGELING wylt de eed'le Poëzy
Naar vrouw *Natuur*, verbeeld in 's zusters *schildery*,
Die 't *boek der Dichtkonst* vast met aandacht schynt te leezen,
Waar in den Schilderen en Dicht'ren wordt gewezen:
„ Dat ieder vry staat wat hy uitbeeld, of verkiest;
„ Indien natuur in 't werk geen eigenschap verliest.
Men ziet twee WICHTJES in het groen geboomte zweeven,
Het eene draagt een *Harp*, en wil te kennen geeven,
Hoe ons de Dichter door gewyde klanken sticht;
Dat, met de *fluit*, verbeeldt zyn ned'rig Herdersdicht,
De *rinkeltrom* de Liefde-, en *dolk* de Treurgezangen.
De klinkende *trompet*, aan eenen boom gehangen
By 't ander speeltuig, toont, hoe door deez' mengelstof
De Dichter lof verdient, die zingt tot 's anders lof.
De stomme Dichtkonst poogt hem door een *zwaan* te roemen:
Myn spreekende schild'ry durft hem de MAASZWAAN noemen.

OP HET
T W E E D E D E E L
D E R
M E N G E L D I C H T E N
V A N D E N H E E R E
J. V A N H O O G S T R A T E N.

HOOGSTRATEN, is uw ſtam der Dichtkonſt toegewyd?
En ſtort zy haaren geest van vaderen in zoonen?
Gewis: het blykt dat ge al gebooren Dichters zyt,
Geteeld tot Neêrlands roem, gevoed voor lauwerkroonen.
Hoe ging myn geest ten reije, als gy Godts kruisgezant
Gelyk een held're ſter deed ſlonk'ren in uw dichten!
Die heldenpoëzy, zo ſchoon van ſtof en trant,
Doet u, in uw geſlacht, gelyk een konſtbaak lichten.
De boosheid deezer eeuw vereiſchte een Juvenaal,
Om de ondeugd, hoe van aart, braaf in den ſchild te vaaren.
Men hoort dien Romers trant in uwe ſcherpe taal,
Die wangedrochten giſpt, en poëzybarbaaren.
Dees Mengeldichtkonſt geeft Parnas een nieuwe ſtof,
Om u voor zulk een werk te loven en te roemen:
Maar 'k zwyg; want yder vaers verdient zyn eigen lof,
'k Zou dwaalen in de keur van zo veel' ſchoone bloemen.
Het zy gy *Monen* volgt op uwe herdersfluit,
En *Vollenhove*, en *Baak*, door heilige gezangen,
Of als *Antonides* met Goddelyk geluid,
Op 's *Agrippyners* ſpoor, de harten weet te vangen,
Het Nederlands Parnas roemt uwe konſt en naam,
Die Maas en Yſſel zien vereeuwigd door de Faam.

U I T.

UITLEGGING
VAN DE
TYTELPRENT,

Voor 't vierde deel der voorgaande Mengeldichten.

Standvastige Poëzy geeft aan de Nyd weer stof,
Dat ze in haar geestryk werk de nagels zette en tanden.
„ Zy knaagt en haat vergeeffsch. De waarheid meldt haar lof,
Beschermt haar lauw'ren, dooft de fakkel, fel aan 't branden,
Der lofdichtvyandin, die 't masker afgelicht,
Ten spot staat van Parnas, zich zelve knaagt, en zwicht.

OP DE
ZEDIGE DICHTKONST
VAN
CLAS BRUIN.

Wat smaaklyk ooft, wat zielsbanket,
Wordt hier der waereld voorgezet?
Wat nectar wordt ons hier geschonken?
Geen vocht van 't ydel Helikon:
Maar vocht uit Godts genadebron,
Dat doffe geesten kan ontvonken.
Ik aas op zulke Poëzy,
O BRUIN, schaf meerder lekkerny.

OP

OP DEN
PRINS
KALLOANDRO, &c.

Van den beroemden Napolitaanschen Poëet

G I O B A P T I S T A M A R I N I.

Heeft T A S S O, voor den Italjaan,
Den lof der helden opgezongen,
Die Mechaas trotsche halve maan
Voor 't sterk Jeruzalem besprongen,
Als *Godefrooys* gewyde zwaard
Geheiligd was ter bedevaard?

Hy was de Fenix, die uit de asch
Des Mantuaaners opgereefen,
Auzoniën een wonder was?
M A R I N I wordt niet min gepreezen:
Dat vry Itaalje 't oordeel stryk,
Het kreeg twee Fenixen gelyk.

Wie T A S S O pryft, verheft zyn vriend;
Geen aarsch vernuft kan onderscheiden,
Wie best den lauwer heeft verdiend:
Dies schonk ze Apollo aan hen beiden,
En riep verwond'rend', tot hunn' eer;
Zie hier Virgyl! zie hier Homeer!

In deugd, in min, in dapperheid,
Houdt ons *Marini* 's geest gevangen;
Aan bloemen op 't papier gespreid,
Blyf ik gelyk een byetje hangen,
Dat op himet den hoing leeft.
ô Groote kracht van 's Dichters geest!

Gehoonde min trekt hier te veld,
Om Konstantynstadt te bespringen,
Die bukken moest voor 't groot geweld
Der strydbaaere Aziaansche klingen,
Zo *Kalloandro* 's heldenmoed
Zyn vaderstad niet had behoed.

Ik zie een krygsheldin te paerd,
Beluft om 's moeders smaad te wreken;
Haar majesteit, en heldenaart,
Doen princen in haar min ontsteeken.
Elk bidt dees tweede Pallas aan,
Elk wil om haar in 't harnas staan.

Hier zie ik, hoe de kracht der deugd
Den felsten haat kan overwinnen,
Als *Leonilde*, in 't hart verheugd,
Haar grootsten vyand moet beminnen:
Een minnaar in vermomd gewaad,
Wiens hart zy mint, wiens naam zy haat.

De dommekracht van *Brandilon*,
Een monster, vol en dol van woede,
Dat alle helden dwingen kon,
't Wraakgierig schrikdier, de oorlogs-roede,
Moet zwichten voor het kloek beleid,
En sterven door de dapperheid.

E e e

Ik

MENGELDICHTE N.

Ik zie het boos verraad gestraft
 In *Turkoman*, het hoofd der fielen;
 Dien *Kalloandro* loon verschaft:
 Dus volgt het recht hem op de hielen.
 De staatzucht krygt verraaders loon:
 Den dootsteek voor een keizers kroon.

Hoe schildert hy de vrindschap af
 In *Endimiro*! die zyn' staaten,
 (Egiptens koningklyken staf,)
 Eer dan de vrindschap wil verlaaten,
 Als hy op d'oever van den dood
 Zyn *Kalloandro* ziet in nood.

Als deeze weer zyn grooten vriend
 Om *Leonildes* min ziet treuren,
 Haar, die hy zelf vol liefde dient,
 Wiens wedermin hem mogt gebeuren:
 Nogtans veel eer van liefde sterft,
 Als dat zyn vriend haar weêrmin derft.

ô Band der vrindschap, waard geacht!
 ô Deugd, zo heerlyk, zo volkomen!
 Wat Dichter schildert dus uw kracht?
 'k Kan myn verwond'ring niet betoomen!
 't Is met *Orestes* vrindschap uit!
 Nooijt schonk hy *Pilades* zyn bruid!

Des hemels gunst, die deugd waardeert,
 Verlicht hunn' druk met zonnesraalen,
 Als 't oorlogs ondier is verheerd,
 En alle deugden zegepraalen;
 Als 't hoofd der Trapezuntsche kroon,
 Prins *Endimiro* kent voor zoon:

Als hy in 's Griekſchen keizers kind,
Prins *Kalloandroos* ſchoone zufter,
Een and're *Leonilda* vindt;
Dat ſteld hunn' harten weer gerufter:
De Trapezuntſche krygsheldin,
Kroont dan haar held met huuwlyksmin.

Dus ſchildert ons des Dichters geest
Een ſchildery, vol krachts en leeven;
Dat elk moet roepen die dit leeft,
Als van verwond'ring aangedreeven,
Waar vindt men vindingen zo ryk!
Waar Dichter zo zich zelf gelyk!

Vrouw Themis miſt dien grooten zoon:
Haar rechtſchool kon hem niet bekooren;
Hy dong alleen na Febus kroon:
Wyl hy een dichter ſcheen gebooren.
Zyn wakk're geest vol vuurs, vol konſt
Drong hem in veeler prinçen gonſt.

Apollo ſchonk hem zynen lier;
De Helikonſche zanggodinnen,
Vereerden hem 't gewyd papier,
Om zulk een werkſtuk te beginnen;
Mars blies hem de oorlogsdaaden in,
En Venus kunsjes van de min.

Roem *Napels* op zyn heerlyk werk,
Roem *Napels* op uw' ingebooren;
Zyn Tombe in uwe ſchoone kerk,
Zal zynen naam noch Dichtkonſt ſmooren:
Het puik der Dichters van zyn tyd,
Is langaan de eeuwigheid gewyd.

E e e 2

M A R S

M A R S

I N

B A R C E L O N A .

DE Vreede had Belloon in haaren loop geteugeld,
 En met haar ketens naauw den Oorlogsgod geveugeld,
 Of hy, vervoert van spyt, schoot vonken uit zyn oog,
 En sprak: Besmette Vreê, verklaar wat u bewoog,
 Den trouwen Katalaan niet in 't verbond te brengen?
 De Fransche Jupiter, sprak deez', wou 't niet gehengen.
 Mars brak zyn ketens los, en riep: Wy zullen zien,
 Of ik, gelyk gy doet, zyn blixems zal ontvliên.
 Met gaf Gerechtigheid hem 't blinkend zwaerd in handen.
 Hy vliegt naar Barcelone, en knarsfende op zyn tanden,
 Plant flux een doodshoofd op een vaendel, bloedig rood;
 En roept: *Hier heerscht alleen de Vryheid of de Dood!*
Werp, Fransche Jupiter, uw blixem op de muuren;
't Zwaerd van Rechtvaardigheid kan uw geweld verduuren.
 De waereld wacht met schrik, of blixems van Jupyn,
 Of wapenen van Mars verwinnaars zullen zyn.
 't Zy Barceloon' zich redde, of zie zyn helden sneeven,
 Zyn naam zal op de tong van 't gansche menschedom leeven.
 Krygt hier de dwingeland den lauwer op zyn kruin,
 Hy zett' vry 't beeld der stadt van goud op 't bloedig puin.

S C H A N D.

SCHANDKROON

VOOR DE

BRITSCHES RYKSVERRAADERS.

*Keerdicht op de Eerkroon voor Brittanje van**JACOB ZEEUS.*

Verraaders, hoort het geen wy denken:
Dat gy door 't leligoud bekoord,
Naar uw gewoonte uw eer en woord,
Ja vorstelyken eed durft krenken.
Een ander veins: maar ik voor my
Kenne u niet van die misdaad vry.

Gy durft op 's vyands gunst betrouwen;
Die voert met ryksverraaders uit;
Dat gy, door staatzucht opgeruit,
's Ryksballing helpt den rykstroon bouwen,
En kittelt u nog met den waan,
Dat alles naar uw wensch zal gaan.

Maar 't zal Brittanje nog wel heugen,
Hoe hy het vatte by den krop,
't Vergif schonk in een gulden kop,
En barste 't toen niet aan die teugen,
Dankt 't Holland, dat gy nu zo valsch
Den kryg alleen schuift op den hals.

Dat

Dat Holland, zo vol mededogen,
 Quam met zyn krygsheir over zee,
 't Geen koning Jacob vlugten dêe,
 Om uwe traanen op te droogen,
 Toen waagde 't op Oranjes raad,
 Het land aan eenen zyden draad.

Maar dat 's u mooglyk al vergeeten.
 'k Verwachtte ook anders niet dan hoon
 Van u, misleiders van de kroon:
 Maar Holland dus van u versmeeten,
 Staat pal. Gy krygt het nimmer klein,
 Al hebt g' er jaaren om gebeên.

Hoe zal in 's ryks registerboeken
 Die schandvlek staan, als Vrankryk boogt,
 Dat gy Tallart, zyn legervoogd,
 Zo laf ontfloegt, om vree te zoeken:
 Maar Marlebourg behoudt zyn lof,
 Al druipt Tallart naar 't Fransche hof.

Hy, nooit in Engeland verstootten,
 Bespot met Vrankryks hofgezin,
 De dwaasheid van uw afgodin,
 Slaavin van Englands valsche grooten,
 En wat verraaders hy daar vond,
 Hoort Lodewyk uit 's veldheers mond.

Nu voert het koningklyke Londen
 Door uw verraad de vreedde vlag,
 Trofeen gansch van een ander slag,
 Dan Marlebourg het heeft gezonden,
 Daar kaale Lords, op 't stroopen uit,
 Zich mesten met dien vetten buit.

Is dit uws Veldheers dienst beloonen?
Blinkt dus zyn' naam in marmersteen?
Schenkt gy hem zulke krygstrofeën?
Gy geeft hem smaad voor lauwerkroonen;
Ten schande van de Britsche kust,
Daar altyd onrust is: nooit rust!

Wat helpen nu zyn dapp're tochten?
Nu ge om genot haakt naar den vrêe.
Steekt, steekt het slagzwaard in de scheê,
Ten blyk dat gy zyt moê gevochten.
Gaet daar men goude kogels schiet
Zy dooden de eer: maar 't lichaam niet.

HOLLAND IN VREUGD

Op de aankomst der Majesteit

GEORGE DEN EERSTEN,

Koning van Grootbrittanje. enz. enz

Nu krygt gy, Holland, uw verlangen,
Wyl u den britschen vorst genaakt,
Die voor de kerk en vryheid waakt,
Gy zult hem in triumf ontvangen,
En leiden naar de britsche kust;
Zo raake Euroop door hem in rust.

Zo komt de heileeuw voor Brittanje;
Zo bloeij de roos van Albion;
Zo blink de koningklyke zon,
Als in de tyden van Oranje,
Toen Jacob uit zyn ryk verstoof,
Voor dien beschermer van 't geloof.

Vorst Marlebourg, beroemd door daaden,
In Mavors heldenperk verricht;
Te schelms gespuiwd in 't aangezicht,
Beschimpt op zyne lauwerblaaden,
Wordt als Themistokles, de held,
In zynen roem en eer hersteld.

Het oproer durft geen voet verreppen,
Men ziet geen Marius die woedt,
Geen Syllaas dol naar burgerbloed,
Geen Katilinaas schelmen scheppen.
't Verraad wordt in zyn loop gestuit.
Men voert den raad der Katoos uit.

Nu juichen Eng'lands burgervaders,
Nu schrikt het al wat wetten schendt,
Nu ziet men 't Achtbaar Parlement
Gezuiverd van die ryksverraaders,
Die korts baldadig valsch en stout,
Den vree verkochten om het goud.

Die Englands geloofsgenooten
Korts wilden brengen in het naauw,
In Spanjes Inquizitie klaauw,
Of uit hun erf en land verstootten;
Opdat de vyand zyne hoop
Verkreege, als dwing'land van Euroop.

Schrikt, die naar bloed en traanen trachten,
Terwyl de Theems weêr welig stroomt,
En haaren vorst verwellekoomt,
Eer 't Bullingbroke en Ormont dachten:
Een vorst uit Stuarts edel bloed,
Tot heil van land en kerk gevoed.

De een zet op *Mul den valschen standert,
Een ander vleijt zyn nieuwen heer.
Dees vlucht, die valt in 't ziekbed neêr.
Hoe schielyk is de kans veranderd!
Die 't ryk regeerden voor een wyl,
Verschrikken nu voor galg of byl.

* *Een Eiland.*

F f f

Neem

Neem, Jems, uw toevlucht tot uw Santen;
 En uw verraaders, zonder raad.
 Brittanje en Neêrlands vryë staat
 Belachen 't blaffen der Gezanten,
 En schelmen, dien de hemel straff'.
 Godt zegen koning Georges staf!

Zinverbeeldend Tafereel

Op de krooning van de koningklyke Majesteit;

GEORGE LODEWYK,

*Door Gods genade koning van Groot Brittannie, Vrankryk, enz.
 Beschermmer des geloofs, enz. enz. enz.*

Gekroond den 31sten October des Jaars 1714.

GEORG, Hanovers Vorst, beroemd door klokke beleid,
 En heldendeugden, steigt ten Troon, vol Majesteit,
 Om 't magtig Albion door zyn bestiering te eeren.
Een wys en dapper Vorst is waardig te regeeren.

Het zuiver **GODLYK RECHT**, genaakende zyn' Troon,
 Zet op 't Gezalfde hair de koningklyke kroon,
 Tot algemeene vreugd van zyn veréende Britten.
't Volk werkt zyn eigen heil 't geen 't Recht ten Troon doet zitten.

STANDVASTIGHEID geeft hem den Scepter in de hand,
VOORZIGTIGHEID het roer des staats van Brittenland,
 Twee deugden die de ziel van deezen Vorst verçieren.
Men moet de volken door Voorzichtigheid bestieren.

Hy treedt de OMKOOPING VAN DE RECHTERS, het VERRAAD,
En TWEEDRACHT, pesten van een' welgeruften staat,
Grootmoedig met den voet, die niets dan onrust zochten.
Een wyze koning dult in 't hof geen wangedrochten.

De HEMEL heeft zyn KROON met eene STRAAL verlicht,
Terwyl een and're schynt de WYSHEID voor 't gezicht,
Die 't koninkryk verquikt met haare held're stralen.
De waare Wysheid doet een' koning zegepraalen.

GEZONDHEID, OVERVLOED, LANG LEEVEN, te gelyk
Ten hemel afgedaald, belooven 't Britsche Ryk,
Het Vorstelyk geslacht in welstand te doen groeijen.
Des konings wysheid doet het Ryk in wysheid bloeijen.

De WAKKERHEID verciert den konigklyken held,
Hy is met LIEFDE TOT HET VADERLAND verzeld,
DE DEUGD doet, nevens haar, hem voor 's Ryks welstand waaken.
De deugd eens konings moet zyn Ryk gelukkig maken.

Zyn GODSVRUCHT staat met kracht de waare GODSDIENST by;
Zy treedt den nek in van de snoode AFGODERY,
En 't BYGELOOF; opdat zy dus de deugd versterke.
Des konings Godsvrucht strekt tot heil van land en kerke.

De ZEEVAART knielt verheugd met eerbied voor hem neer,
De LANDBOUW juicht hem toe, de KOOPMANSCHAP, die eer
Door d'oorlog sliep, wordt door de THEEMS en TRITONS wakker.
De Vrede zegent met haar mildheid zee en akker.

BELLONA die Euroop korts hieldt in rep en roer,
Wel eer gebonden met een' brossen ANGELSNOER,
Wordt door de VREEDE vast in KETENEN gekluisterd.
't Bedrog raakt door den tyd in 't licht, hoe 't word' verduisterd.

DE MAAGD VAN ALBION houdt JANUS KOP'RE POORT
Geslooten, zweert hem trouw, en walgt van kryg en moord.
GEORGE is met de VREEDE op zynen TROON gesteden.
Die met de vrede heerscht, heerscht met des hemels zegen.

DE FAAM blaast overluid des grooten konings lof;
Wiens dapperheid de NYD verbant van 't Britsche hof.
Moed, Recht, Verstand, en deugd, zyn voor den haat verderfelyk,
Deez' maaken 's konings naam eeuw uit eeuw in onsterfelyk.

O P

WESTERMEER

De Lustplaats van den Heere

JACOB FRUIT,

In Dichtmaat opgezongen door den Heere

WILLEM VAN DER HOEVEN.

Wat zangkonst voert myn geest naar buiten?
Wie loktme in 't Haarlems paradys?
Daar Filomeel de schoonste wys
Verwint der zuiv're herdersfluiten,
Wanneer ze in 't elze bosje springt,
En met haar orgelkeeltje zingt.

't Is van der Hoevens geest, wiens snaaren
Ons lokken door een hemelval,
Naar 't lustpriël, het zoete dal,
Waar in de nimfen van het Spaaren,
Gescholen achter 't dichte riet,
Den weerklank vangen van zyn lied.

De beek-en stroom en duingodinnen,
Verlokt door konst des wakk'ren mans,
Gaan op zyn maatgezag ten dans,
Waar meê hy streelt hun harte en zinnen;
De boschgod mengt zich in den stoet,
Geverwd met rood morellen bloed.

M E N G E L D I C H T E N.

De hoofdgodin der Kenn'nerfstreken,
Geleidt den rei naar W E S T E R M E E R ,
En groet verheugd zyn wakk'ren heer,
Bemint van 't bosch en duinvalbeeken,
Omdat hy deezen vrucht'b'ren oort,
Door zyn plantaziën bekoort.

ô Aangenaame lustprieëlen!
Waar in ons *van der Hoeven* brengt,
Door Pindus heilig vocht besprengt,
Hockunt gy ziel en zinnen streelen!
Daar 't duinvalwater klaar en rein,
Omhoog springt uit de hofontein!

Of zou 't geen duinvalwater weezen?
'k Geloof 't is zuiv're Hippokreen,
Het vocht der Dicht'ren alleen,
Dat uit deez' bronnen opgereezen,
Den geest tot vreugd verwekt en dwingt,
Daar elk den lof des Landheers zingt.

Pomone zal dees Lusthof kiezen,
En kussen Flora haar gespeel,
Daar 't fruit hangt over 't bloemprieel.
Vertummus zal geen tyd verliezen:
Maar zich veranderen menigmaal,
Al waar het in een nachtegaal.

Maar wees voorzichtig, ô godinnen,
Zo gy tot snoepen zyt gered,
Maak dat het nooit de Dichter weet:
Want hy mogt zingen van uw minnen:
Hoe geestig zou zyn poëzy
Beklappen uwe vryëry.

Duikt

Duikt stil in 't lommerig bosgaadje,
Terwyl hy zingt op hooger toon,
En staat naar Febus lauwerkroon,
Dat raakt hem meer dan uw vryaadje.
Legt gy geruſt in 't groene bed,
Als hy der helden lof trompet.

Dan ryft de roem van 't puik der ſteden,
Het zy hy de eed'le Schilders noemt,
En hunne ſchoone werken roemt,
Of geſpt het harnas aan de leden
Van Kenau, Haarlems krygsheldin;
En roemt de ſtadt, of haar begin.

Zo wordt uw naam door dichtgieraaden
Vereeuwigd, heerlyk W E S T E R M E E R ,
En *van der Hoevens* roem en eer
Groeijt met uw boomen, vrucht en bladen,
Door nyd, noch ongeval geſtuit,
Zo leeft met u, de naam van F R U I T .

A A N
R E Y N E V E E N ,

Lustplaats van den Heere

BENEDICTUS V A N R E Y N E V E L D .

In Vaerzen opgezongen door den Heere

W I L L E M V A N D E R H O E V E N .

Vermaaklyk Reineveen, wiens netgeplante dreeven
't Aêloude kenn'merland een' nieuwen luister geeven;
Wiens lustpaleizen u, gelyk een jonge bruid,
Den wasdom wenschen aan geboomte, bloem en spruit;

Zie u vereeuwigd door Thaliaas vreugdeklanken,
Om uwen bouwheer voor zyn gunst en eer te danken,
Nu hy Parnassus langs zyne schoone vyvers sticht,
En Aemstels Dichters door zyn heuschen aart verplicht.

Amfions gulde lier deedt Thebens steenen springen,
En v a n d e r H o e v e n lokt, door uwen lof te zingen,
Uw lovers uit den grond. Wat schenkt men u ten loon?
Een bladt, dat nooit verwelkt, uit Febus lauwerkroon.

A F B E E L D I N G
D E R
J A L O E Z Y.

Wat droefheid baart het in een vrouw,
Als zy haar kuisheid ziet door achterdocht bezwaaren;
Wat geeft het haar al smart en rouw,
Dat zy zich zonder schuld' ziet van 't gezin bewaaren;
Wat bitt're rampen lydt zy niet,
Als haar jaloersche man, met minnenydige oogen,
Op yder treedt haar doen verspiedt:
Houdt zy zich stuurs, hy waant dat zy hem heeft bedrogen
Of om haare and're minnaars haat;
En peinst zy iets, zy zet op iemant haar gedachten;
Indien zy zwygt, hy wordt versmaad;
Zo zy hem liefde toont, hy zal 't voor vleijen achten;
Of veinst ze dat zy vrolyk is,
Is zy lichtvaerdig, ja haar eer misschien geschonden;
En lachtze, houdt hy 't voor gewis;
Dan denkt hy ach! had ik haar op de daad bevonden:
Maar zucht of schreijt ze, 't is uit spyt
Dat zy haar minnaar niet mag onverhinderd streelen,
Dan barst hy uit, met bits verwyf,
En baart een Ilias van bitt're huiskrakkeelen.
Jaloersheid, waard van elk veracht,
Wie u een hartstogt noemt van 't ongeveinsde minnen,
Spreekt ongegrond en onbedacht:
De waare min spruit uit vereeniging der zinnen.

A F S C H E I D V A E R S

A A N D E N H E E R E

H E N D R I K H A A K ,

H E N D R I K S Z O O N .

Ten dage als zyn Ed: op 't fchip genaamd het Huis te Hemert,
voor Onderkoopman naar Batavia vertrok.

Gy zult, ô vriend! my dan begeeven?
Gy ftevent met uw fchip naar de Indiaanfche kuft,
En laat my hier de fchaduw van uw leeven:
Een droef herdenken, dat my pynigt en ontruft.
Uw beeldtenis zal my fteeds fpeelen voor myne oogen.
Ei my, hoe wordt myn hart bewogen!
't Zal wonder zyn zo 't niet bezwykt,
Wanneer het vlotte fchip my met myn vriend ontwykt!

Thalye kan my niet bekooren,
Schoon zy op 't bly tooneel in volle vreugd verfchynt,
En Spelen van myn' vindinge laat hooren,
Ik leer haar fchreijen: wyl myn grootfte vreugd verdwynt,
Ik leer haar fchreijen op de maat met myn gedachten;
Dewyl myn hart niets heeft te wachten,
Dan droefheid, daar het door bezwykt,
Omdat het vlotte fchip my met dien fchat ontwykt!

Gelukkig fchip kond' gy bevatten
Wat fchat van wysheid, deugd, en kunft, u is betrouwd,
Dan zoudt gy vlug van Hollands oever fpatten,
En vliegen, tot myn vriend Batavia aanschouwt:
Doch voor u vrees ik niet, ik vrees voor loffe winden.

Ei

Ei Eölus, ei wilt ze binden,
En zendt een' goeden wind op zee,
Die 't huis te Hemert brenge op Javaas ryke ree.

Heer H A A K, ik stort vergeeffche traanen:
Uw moed kent geen gevaar, uw hoop verbandt de vrees.
Dus zult gy u een weg ter eere baanen,
By Pers, en Moor, Javaan, en fchranderen Cinees.
De wiskonst, die gy hebt geleerd met zo veel oordeel,
Gebruikt gy dus met lof en voordeel;
Dus brengt ge een' fchat van wysheid mée,
Wanneer gy met het fchip belandt aan Javaas ree.

Gy hebt geen reden om te zuchten,
Omdat gy wederkeert ter plaats daar uw geflacht
Naar u verlangt, met duizend ongenuchten;
Daar ieder uwe komt met opene armen wacht.
My dunkt zy zien alreets het end van hun verlangen,
Daarze u met groote vreugde ontfangen.
Zie 't fchip krygt vleugels, vlieg door zee.
Vaar wel! 't Brenge u gezond op Javaas ryke ree.

Nog eens, de hemel wil u spaaren,
myn vrind, myn Pilades, ten nut der maatschappy.
Hy zegene u een lange reeks van jaaren,
En brenge u weêr eerlang by ons aan 't fcheepryk Y.
'k zal in uw afzyn u fteets houden in gedachten,
En uit uw pen de tyding wachten,
Dat u een goede wind gebracht heeft van de zee,
Daar gy uw vrienden ziet op Javaas ryke ree.

OP DE
KONSTIGE TEKENING,
In het Stamboek van Juffrouwe
JOHANNA KOERTEN BLOK,

Huisvrouw van den Heere ADRIAEN BLOK.

Door J. WANDELAAR.

Daar't Y en de Amstelstroom, die Gysbrechts erf besprengen,
Het vocht, dat bruischende uit hunn' kruiken vloeijt, vermengen,
Ten zegen van de stad die alle zeën bebouwt,
En eene waereld in haar halve maan beschouwt,
Vertoont JOHANNAAS geeft haar wonderlyk vermogen,
Door't heerlyk konstwerk dat natuur houdt opgetogen.
Ontbind haar konstenaar den mond, dan roept zy licht:
„ Ik kus de scherpe schar die myn penceel niet zwicht.
„ Zyt welkom schoone konst, uit Pallas brein gerezen,
„ Gy zult op Helikon onze elfde zuster wezen,
„ Die van de wysheid, als haar moeder, wordt gevoed,
„ Nu gy natuur op uw papieren leeven doet.
„ Zo! schryft JOHANNAAS naam met *Witte vreedepalmen*,
„ Myn wichtjes.'k Hoor de Faam den lof van 't konstwerk galmen,
„ Het welk nieuwsgierigheid in alle volken baart,
„ En lokt *geleerden*, ja de *koningen* der aard',
„ Die 't stamboek met hun geeft, en waardig handschrift gieren.
„ Maar wat schenk ik hier best? de helft van myn lauwlieren.

OP DEN
S T E I L O O R,
OF
SCHYNHEILIGEN BEDRIEGER,
Van JEAN BAPT. POQUELIN DE MOLIERE,

In Nederduitsche vaerzen gevolgd door N. N.

HOe meenig wordt doorschyn bedrogen,
Van hedendaagsche Farizeen,
Die met hunn' half geopende oogen,
En 't aangezigt naâ de aarde treên,
Verçierd met 't koorkleed om de leden,
Van elk gevierd, en aanbeden:

Die in de huizen van de ryken
Gestadig zitten aan den disch;
Voorby de hut der armen stryken;
Dewyl daar niets te haalen is,
En voor hunn' God, den Mammon, leeven;
Altyd ontfangen, nimmer geeven:

Die pracht en overdaad versmaaden,
En roemen op hunn' maatigheid:
Terwyl men hen den buik ziet laaden
Met spyze, op 't lekkerste bereid;
Die wyn verachten onder 't drinken,
Terwyl wy hem door't vel zien blinken;

Die huichelen, met valsche strecken;
 Den Godsdienst voeren op 't gelaad;
 De onkuische lust, en snoô gebreken
 Bedekken, met een fyn gewaad;
 Niets spreken als van deugd en zeden.
 Schoon 't harte haakt naar ydelheden.

Deez' quezelbroeders klaar te ontdekken,
 Ten toon te brengen voor 't gemeen,
 Hen eens het masker af te trekken;
 Was 't werk van P O Q U E L I N alleen,
 Die hen vrymoedig dorst genaaken,
 Om 't hof des konings te vermaaken:

Schynheiligheid kan dit niet veelen;
 (De zon der waarheid straalt te heet)
 Zy braakt haar gal uit, op Tooneelen,
 En Dichtkonst, 't geldt dien hoofdpoeët.
 Gewaande lydsaamheid, ô schande!
 Toont uit haar schaapskleed wolvetanden:

Maar al dat wryten, al dat woelen,
 Verbreidt M O L I E R E S lof te meer.
 Hy doet haar op 't Tooneel gevoelen,
 Ten spyt van alle tegenweer,
 Dat Zedekunde haare altaaren
 Daar ook beschermt, voor huichelaaren.

Hier volgt een letterheld zyn' schreeden
 In Neêrduitsch dicht, zo braaf, zo schoon,
 Geleerd, en vol diepzinnigheden,
 Dat hy verdiende een' lauwerkroon,
 Door Neêrlandsch dicht'ren hem geschonken:
 Indien hy met die eer wou pronken.

Kupido in de Brouwery,
TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
KORNELIS KRUL,
EN JONGKVROUWE
ADRIANA BLAAUWKAMER.

Een ander mag van vreugde zingen,
Hoe dat de wrevelige Schot,
Graaf Mar, het hoofd der muitelingen,
Verjaagd wierdt, met zyn kaale rot,
En vorst Georg, ten roem der Britten,
In spyt van Jems den Pretendent,
Gerust blyft op zyn rykstroon zitten,
Tot vreugd van 't volk en 't Parlement.
Wat raaken ons de ryksverraaders,
Als Oxfort, Ormont, Bullingbrook?
Zy zyn geblixemd door 's ryks vaders,
Hun ſchelmery verdwynt als rook.
'k Zal zingen van heele and're zaaken:
Van zuiv're liefde, een beter ſtryd,
Waar in geen menſch ligt dood zal raaken,
Die zich maar naâ behooren quyt.
Hooft toe, ô negen ouwe vryſters,
Die 't hooge Helikon bewoont;
Die helder zingen kunt als lyſters;

Ik

Ik bid dat gy me uw gunst betoont!
Apollo wil myn zang bestieren,
Gy ouwerwetsche vedelaar,
Die milder zyt met uw laurieren,
Als Sinter Klaas, met zoete waar;
Daar duizend kreupele Poëten
Zich waanen me verçiert te zyn,
Terwyl zy rymen dat ze zweeten,
De schoonste kalven by 't dozyn.
't Gaat wel: 'k heb hengste nat gedronken,
(Ik meen een kop of tien tee boe)
Dat kan myn geest somtyts ontvonken.
Weest stil, genooden, luistert toe.

Ik raakte laatstmaal aan het droomen,
En dacht ik zag den groenen Hout,
Daar 't lommer van de lindeboomen
Verbeeldde een schoon Idaliesch woud.
Hier zag ik Venus kleine jongen,
Deez had het druk met zyn Mama,
En maakte duizend kromme sprongen,
Die ik om reden overslaa.
Zy sprak: hoe is het, kleine bengel,
Dat gy niet op uw dingen past?
Daar is een schoonheid als een engel,
Die door uw loosheid dient verrast;
Zy laat haar trouwe minnaar quynen,
Dien gy uw pylen schoot in 't hart,
Vlieg heenen, doe zyn ramp verdwynen,
Verdryf zyn droeve minnesmart.
Mamaatje, sprak Kupido weder,
Gy gunt my zeker weinig rust;
Ik vlieg gestadig op en neder,
En heb op heden gants geen lust,

Ik ben van zins om wat te slaapen,
Genoodigd door dit lieflyk groen,
(Met één begon hy braaf te gaapen)
Ik meen van daag geen werk te doen;
Wy zyn van Idaas berg gevlogen
Tot hier toe, 't is geen kleine rek,
Klaas vaak, Mama, fluit reets myne oogen.
'k Gaa slaapen; wilt gy gaan? vertrek.
Dat zal ik u wel haast verleeren;
Riep Venus, die vol gramfchap was,
Gy zult zo aanftonds heen marcheeren,
Of 'k zal u quisp'len met nat gras.
Wel als het dan perfors moet weezen,
Riep God Kupido, zeg me dan,
Wien moet ik van zyn fmart geneezen,
Ik help heel graag een eerlyk man.
Zie ginds, fprak Venus, door die boomen,
Legt Haarlem, een vermaarde ftadt,
Aan 't Spaarne, dat met zily're ftroomen
De geurige oevers hier bespat;
Daar ftort Heer KRUL vergeeffche klachten,
En bidt om ADR I A N A A S min,
Gaa heenen, wil zyn fmart verzachten,
En tref zyn fchoone zielsvrindin;
Zy beide zyn elkander waardig,
Beide in het bloeijen hunner jeugd;
Vernuftig, geestig, fchoon en aartig,
Hun beider Ouderen tot vreugd.
Och, fprak Kupido, dat 's verloren,
Ik ken de Juffer al te wel;
Ik wilde haar nog korts bekooren,
Maar ach! ze ontliep my, vlug en fnel;
Haar hart is koel, en niet te raaken,

H h h

'k Zag

'k Zag meerder kans om vrouw Diaan
 Door Ciprus toorts het hart te blaaken:
 Dies is 't vergeefs daar heen te gaan;
 Maar wyl Mama me juist wil dwingen,
 Dan moet ik op een andre wys
 Dat harde maagdehart bespringen,
 En stryken evenwel den prys.

Hy vliegt na 't Spaaren op zyn veëren,
 Daar jongens zwemmen langs het riet
 En steelt een pakje bontjes kleeren,
 Zo stil en zagt dat 't niemand ziet;
 Hier gaat hy zig heel net in kleeden,
 Steekt boog en pyl in zynen broek.
 Aldus de Houtpoort ingetreedn,
 Vindt hy een vaatjen in een hoek,
 Dat in den Aker juist behoorde,
 De Brouwery daar 't meisje woont,
 't Geen 't jeugdig hart van K R U L bekoorde,
 En hem steeds koelheid hadt betoondt.
 Naa 't vat straat op straat neêr te rollen,
 Geraakt hy in de Brouwery,
 Vertelt het volk een party grollen,
 En loert naar de eene en de and're zy,
 Of hy de Juffer kon betrappen.
 Maar neen, zy quam niet voor den dag.
 Een Mof, die bezig was met tappen,
 En 't guitje daar zo trant'len zag,
 Zei: jongen doe scholst boold vertrekken,
 Of 'k leg den beerbeum op jou hoet,
 Doe hebst toe stuver, goo joo rekken,
 Hy weer: ik wil hier blyven, knoet;
 'k Zal Juffrouw A D R I A N A spreken,
 Ik moet aan haar een boodschap doen;

Met komt de Juffer aangestrecken;
Hy, zonder dat ze 't kon vermoên,
Schiets haar een minnepyl in 't harte,
En vlucht gezwind uit haar gezicht:
Zy voelt een ongewoone smarte,
Waardoor haare eerste koelheid zwicht,
Zo dat haar hart in weêrmin blaakte.
Kupido quam weer in den Hout;
De bontjes kleêren, die hy taakte,
Heeft hy weer netjes opgevouwd;
Waar door de jongen die niet misste;
Daar op vertelt hy aan zyn moêr,
Dat hy niet eenen pyl verquistsste,
En voorts hoe hy al verder voer.
Zy, nu verheugd, sprak: gaa dan slaapen,
Gy hebt uw dingen wel gedaan.
Hy, naa een drie vier maal te gaapen,
Ging leggen op de groene blaân.
'k Zou meerder van myn droom verhaalen;
Maar al de rest is uit myn hoofd;
Ook zal een red'lyk mensch niet dwaalen,
Die zulk een droom maar half gelooft.
Wy willen dan niet langer droomen:
Maar by den bruidegom en bruid
Met onze zegenwenschen koomen.
Wat kracht van zang, en maatgeluid,
Wordt hier vereischt om recht te zingen,
Heer K R U L , ô wakk're bruidegom,
De zegens die u thans omringen!
Uw lief, omheiningd met een' drom
Van minnewichtjes, zal u streelen
Op 't kuische huwlyks ledekant.
De weermin zal haar niet verveelen.

H h h 2

Uw

Uw hart ontstoken door den brand
Der liefde, zal door malsche kusjes,
Zich mengen met haar zuiver hart.
Zy noodigt u op duizend lustjes;
Aldus betaalt ze uw minnesmart.
Blyf lang met uw beminde bloeijen,
B L A A U W K A M E R, zoete en schoone bruid,
Zo moet uw min gestadig groeijen,
Door ramp noch ongeval gestuit.
Queek telgen, welgeaarde looten,
Ten aanwas van uw braaf geslacht;
Zo moet uw zegening vergrooten;
Zo word ge in Herulheim geacht;
Zo zien uwe Ouderen, en maagen,
In u de vreugde hunner dagen.

Kupido in de Kruideniers winkel,
TER BRUILOFTE
VAN MONSIEUR
JOACHIM REFDAAL,
EN JUFVROUW
KORNELIA VAN SPEEK.

VOl vaak te zyn en half verbuizd,
Door tot den morgen palm te knopen,
En dan te rymen voor de vuist,
Och! vrinden wat 's daar van te hoopen?
Die dus kan rymen is al kloek;
't Is schier een werk van desperatie;
En steel ik vaerzen uit een boek,
't Strydt immers met myn reputatie.
Wel aan, ik zing dan; doch met schroom,
De bruid en bruidegom ter eeren;
Ik zing een wonderlyken droom,
En droom al zingende in myn kleêren.
Kupido, alias de min,
Dat slimme guitje van een jongen,
Dat snappertje geeft my daar in,
Hoe hy de liefjes heeft besprongen.
Hoor, zegt hy, 'k zag de schoone maagd,
Die heden REFDAAL'S vrouw zal wezen,
Daar 't Y en de Amstel roem op draagt,
Om haare deugd alom gèprezen.

H h h 3

Ach!!

Ach! dacht ik aanstonds, meisjemaat,
 Gy zyt voorzeker niet geschapen
 Om dus lang buiten d'Echtenstaat
 Alleen in 't zwaanendons te slaapen;
 Gy zyt een wakkere ega waard,
 Ik meen 'er eens op uit te snuiven,
 Om één, hoe koel gy zyt van aard,
 Die u zal krygen in zyn kluiven.
 Met vloog ik, zegt de God der min,
 Onzichtbaar op myn witte vlerken,
 Verscheiden huizen uit, en in;
 Om ieders gaaven aan te merken.
 Het eerst daar ik myn vleugels stryk,
 Na langen tyd vergeefs te zoeken,
 Was op den Haarelemmerdyk;
 Hier, dacht ik, moet ik my verkloeken,
 Hier zie ik R E F D A A L, deez zal 't zyn,
 Ik zal eens in zyn winkel loopen,
 En in een kleine jongens schyn,
 Wat vygen of rozynen koopen.
 Ik open daarop de onderdeur,
 En vraag: wat gelden nou de vygen?
 Is 't niet drie stuivers 't pont, Sinjeur?
 Ja, sprak hy, mantje, 'k zal ze krygen.
 Hoe veel? ik zei wel weeg me een pond.
 Terwyl hy bezig was met weegen,
 Heb ik hem met myn pyl gewond.
 'k Vloog weg, en quam zyn liefje tegen,
 Die schoot ik ook een pyl in 't hart,
 En maakte R E F D A A L overwinnaar
 Van haar, schoon zy de minnesmart
 Ontveinsde, voor haar trouwen minnaar.
 Het jawoord moest 'er eind'lyk uit.

Hier

Hier mede zwygt de looze bengel.
Geluk dan bruïgom, met uw bruid!
Omhels uw tweede ziel! uw engel!
Op 't kuische huwlyks ledekant,
Zwem in een zee van zoete weelde;
Zweef in een vuur dat altyd brandt,
En nimmer quetste noch verveelde;
Een vuur dat gy gestaag moet voën.
Hier mede meen ik af te breeken,
Gelyk 't behoord, met goed fatsoen:
Want nu een uur of twee te preeken,
Hoe gy u draagen moet in d' Echt,
Zou u gewis niet veel bekooren;
Gy weet uw plicht, en 't is te slecht
Een mensch te lellen aan zyne ooren,
Van't geen hy zelfgenoegzaam weet:
Hoewel 't de mode schynt te weezen
By menig deugdelyk Poët,
Een lengte lessen voor te leezen.
Die zaak is in zich zelf wel goed,
Doch elk weet dat hy nooit moet kyven;
De man de meester weezen moet;
De vrouw huishouden, naaijen, styven,
En kooken 't eeten op zyn tyd,
En passen op de winkelneering;
Terwyl de man met zorg en vlyt,
Eens uit moet gaan om zyn hantering.
Voorts hoe zy net moet zyn en kuisch;
De man haar trouw, en nooit verlaaten,
En steeds de stut zyn van het huis:
Dies of de Dichters daar van praaten,
Wat helpt het? 't is vergeefs gefluit:
Want die niets weet van deeze dingen,

M E N G E L D I C H T E N.

Is immers met de kei gebruid.
 Maar gy, ô waardige Echtelingen!
 ô bruid en bruïgom! kent de deugd.
 De hemel wil u beide geeven,
 De vrucht van uwe huwlyksvreugd;
 Hy doe u lang gelukkig leeven,
 Tot heil en vreugd van uw geslacht,
 Dat u nooit ramp of druk bejegen;
 Terwyl gy 't spoor der deugd betracht,
 En staat na d'allergrootsten zegen.

Z A N G.

STEM: Tranquiles Cœurs.

Geluk, gelieven! op dit Ffeest!
*Die in uw zoete Lentejaaren,
 Elkaâr bemint, en bly van geest
 De zoetheid proeft van 't zuiver paaren:
 Wanneer gy smelt in 't vuur der zuiv're minnegloed,
 't Geen 't al verquikt en voedt.*

²
*Terwyl wy speelnoots in het rond,
 Op uwer beider welvaard klinken,
 Elk zet de roemer aan den mond;
 't Za! wil nu de gezondheid drinken,
 Van Refdaalen van Speek, die schoone en zoete bruid,
 Elk drink zyn glas schoon uit.*

Ver-

³
*Vergeet ook 't bruidjes moeder niet,
En al de verd're bloedverwanten,
Men denke om droefheid noch verdriet;
De vreugd spreid zig aan alle kanten.
Laadt, en legt aan! a fa! geeft vuur uit glas en fluit,
Met algemeen geluid.*

⁴
*Nu liefjes vat een roemer aan,
Bedankt de speelnoots en de vrinden,
Dan moogt gy vry naar 't bruidsbed gaan,
Daar gy uw lust en vreugd zult vinden,
't Is leeg! elk kusse als maagd voor 't laaft de schoone bruid,
Die vaak heeft slaap dan uit.*

Kupido in de Apotheek, en Drukkery.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ARNOLDUS VAN NOY,

EN JONGKVROUW

SUSANNA MOL.

't **W**as in het blocijen van de boomen,
In 't laatste van 't voorgaande jaar,
Dat al de Goôn zyn t'saam gekomen,
Om te overleggen met malkaâr,
Hoe dat men Mars, dat oorlogs hansje,
Eens zou doen kruipen in zyn nest,
't Zy door quadruple alliantie,
Of anders, voor 't gemeenebest.
Nepthuin sprak eerst met styve kaaken:
Myn zeevolk lydt een groote schâa;
Dies, om aan 't eind des krygs te raaken,
Moet Mars naar Noord Amerika,
Om daar tabak te leeren planten,
Zo raakt Europa eens in rust.

Ik zou dat hoofd der oorlogs quanten,
Riep God Merkuur, geen vreemde kuft.
Tot zyn verblyfplaats willen gunnen:
Want overal daar hy verschynt,
Zal nooit een koopman duuren kunnen:
Dewyl de vrede dan verdwynt.
Maar zo men 't onheil wil beletten,

Ben

Ben ik en and'ren van advys,
Dat gy hem moet in 't rasphuis zetten,
Die raad is heilzaam, kloek en wys.

Neen, riep Saturnus, 'k zal 't niet stemmen:
Maar 'k zou dien feldrementschen schurk,
Om hem van al zyn quaad te temmen,
Doen zenden aan den grooten Turk.

Doch Bachusneef, die al zyn leeven
Een goede flokker is geweest,
Riep: heeft de krygsgod iets misdreven
Door zyn inpertinenten geest,
Dat is het noodlot toe te schryven;
Daarom ben ik van sentiment
Dat gy hem voor zyn snô bedryven,
De dienders in zyn boeltje zendt.
Zo hy de vrêe niet aan wil lappen
Verwys hem tot een kelder knecht,
Om myn botteljes vol te tappen.

Apollo riep die straf is flegt.
Ik heb hem by myn zelf verwezen,
Om alle kreup'le rymery,
En manke spelen door te leezen,
Die Neêrland heeft in Poëzy.

Jupyn, naar wien dees raadslui hoorden,
Riep houdt de smoelen daar wat stil,
Of sprekkt ten minsten wyzer woorden,
En luistert wat ik hebben wil.
Dat God Vulkaan een keten smede,
Ten minste van een duizend pond,
Die zal men geeven aan den Vreede
Om Mars gelyk een bleekers hond
Met allen man aan vast te haaken;
Dan kan hy, zo het reuzenrot

MENGELDICHTE N.

Op 't nieuw weer potzen zoekt te maaken,
 Eens blaffen uit zyn hondekot.
 Zo zullen z' ons niet overvallen,
 Wanneer wy leggen in ons bed.
 De Goden riepen met hun allen,
 Die Raad is heerlyk! ja beget!

Na dat de zaak dus was besloten,
 Quam Eskulaap in grammen moed,
 Met droeve traanen overgoten,
 En viel God Jupiter te voet.
 Och! (sprak hy) baas van al de Goden,
 Roep tog Kupido voor uw troon,
 Wy hebben uwe hulp van noden.
 Dat guitje heeft myn waardsten zoon
 V A N N O Y, die ik de kracht der kruiden
 Van jongs af aan heb ingeplant,
 Tot heil van duizend kranke luiden,
 Door zyne listen overmand.
 Hy heeft een raar Recept doen schryven,
 En liep 'er mê des avonds laat,
 Om zyne kuuren te bedryven,
 d'Aptheek in, in de Kalverstraat.
 De knecht, die bezig was met wegen,
 Sprak, mantje zeg, wat doeje hier?
 Kupido zei ik ben verlegen,
 God Eskulaap zendt dit papier;
 Maar 'k moet Sinjeur juist zelve spreken.
 V A N N O Y quam aanstonds voor den dag.
 Kupido zonder te verbleeken,
 Toen hy den kruidekenner zag,
 Sprak heer V A N N O Y, ik bidje repje,
 Maakt deez' ingrediënten klaar,
 Gy kunt het leezen in 't Receptje.

De kranke legt in groot gevaar.
V A N N O Y vond op 't papier geschreven:

Recipé

Neem zestien onç standvastigheid,
Acht drachmaas oly van welleeven,
Drie scrupels deugd, met kunst bereid,
Een onç julep van maagdekusjes:
Maar doet 'er veel patientie by;
Wat marmulaad van zoete lustjes,
Met wat sieroop van min-kandy.
Een pont conserf van 't zoetste praatje,
Twee poeiers van oprechte min,
En twee pillulen uit uw laadje,
Die hebben wond're krachten in.
Dit moet gy t'zamen disteleeren,
In Balneo, doe vry uw best,
Zo zal de ziekte van u keeren,
Waar aan gy quynt.

Probatum est.

Hy had dit naauwelyks geleezen,
Of sprak, hoe is 't doortrapte guit?
Wat zieke moet men dus geneezen?
Ik kom u daatlyk op de huid.

De zieke, riep Cupido weder,
Zult gy myn heer A R N O L D U S zyn.
Gy zult beminnen, trouw en teder.
Daar, voel de kracht der minnepyn.
Hy nam een fles met roozewater,
En spatte hem in 't aangezicht,
Met vloog hy weg, met groot geschater,
En riep: ik heb myn werk verricht!

V A N N O Y voelde aanstonds hoe de liefde

M E N G E L D I C H T E N.

In 't diepfte van zyn boezem drong,
 En hem het jeugdig hart doorgriefde.
 Hy las nog eens 't geen hy ontvong.
 Ach! riep hy, liefde, 'k voel uw' krachten!
 S U S A N N A M O L heeft my verheerd!
 Maar welk een lot heb ik te wagten,
 Indien die schoone my trotzeert!

Hy stelt zyn liefde haar te vooren:
 Maar zy te koel voor zyne smart,
 Wil na geen wederliefde hooren,
 Dat raakt A R N O L D U S aan het hart;
 Dies kom ik u, Jupyn, hier smeeken,
 Dat gy Cupido braaf kastyd,
 Om ons op dezen guit te wreken,
 Die ieder één zyn rust benyd:
 Jupyn begon terftond te kyven,
 En nam een halve stuivers gard.
 Cupido dorst niet staande blyven:
 Maar ziende zig aldus benard,
 Kroop achter Venus, zyn mamaatje.
 Die sprak: nu, jonge, gaa maar heen,
 En wees gerust: want groot papaatje
 Is juist zo quaad niet als ik meen.
 Vlieg aanstonds met gezwinde pennen,
 En zoek S U S A N N A in haar huis,
 Ik weet gy zult de plaats wel kennen,
 't Is op de Grimmenesse fluis.
 Cupido is voort heen gesprongen,
 En quam ter plaats daar hy moest zyn,
 Gekleed gelyk een drukkers jongen,
 En sprak met een onnooz'len schyn:
 Juffrouw ik kom om werk te vraagen,
 'k Ben van myn besje hier gestuurd.

Ik weet dat ik u zal behaagen,
Indien gy my nu aanstonds huurt.
Wel, sprak ze, ga dan maar naâ boven;
Opdat de knecht u voort probeert,
Men zal u zo veel weekgeld loven,
Als gy in 't werken zyt geleerd.
Hy gaat voort op den winkel drukken.
Zy ziet zyn werk met aandacht aan,
En sprak, hoe, jonge, zal het lukken,
'k Zie niet dan Kupidootjes staan,
En op de plaat zyn immers bloemen?
Wel sprak hy, geef een and're plaat,
Ik weet wel dat gy my zult roemen.
Hy drukt weer: maar de maagd wordt quaad.
Hoe sprak ze, schelm, dat zyn weer kinderen,
Hou op jou kleine tovenaar!
Wel riep hy weer, dat zal niet hinderen,
'k Druk nu twee harten in malkaâr.
Wat dunkje van dat kunstig drukken?
Loop, sprak de Schoone, kleine guit,
Ik zie uw werk zal hier niet lukken,
Gy hebt katoen genoeg verbruid.
Kupido nam daarop een pyltje,
En schoot haar in het ingewand,
Waarop SUSANNA naa een wyltje
Ontvonkt wierd door den minnebrand.
Hy sprak 'k zal my nu van u wenden,
Vaar wel ô MOL, ô schoone maagd!
Ik zal u flus een drukker zenden,
Wiens werk u meer dan 't myn behaagt.
Die ook wel Kupidoos kan drukken,
En u, ten straf, 't aanstaande jaar,
Door zyne pillen in twee stukken

Licht

Licht zal doen barsten van malkaâr;
Die, omdat gy my hoont zo schamper,
En om myn kostlyk drukwerk lacht,
Somtyds zal ramm'len met zyn stamper,
In 't midden van den naaren nacht,
Wanneer gy meent wat rust te raapen;
Dit zult gy hebben tot uw straf,
Terwyl de goeije menschen slaapen,
En hier mé schei ik van u af.
Daar mê vloog God Kupido henen,
En heer V A N N O Y, die daar juist quam,
Wanneer de lekker was verdwenen,
Vond deze schoone niet zo gram,
Gelyk zy was geweest voor deezen.
Hy vond haar buigzaam voor de min.
De maagdeschaamte deed haar vreezen,
Zyn deugd nam voort haar boezem in.
Hy kreeg naa stryd en wederstryden,
Het lieve jawoord uit haar mond,
En zag het einde van zyn lyden,
Door 't lang gewenschte trouwverbond.

Gelieven gaat de vruchten smaaken
Van uw gewenschte huuwlyksvreugd.
Wilt steeds in trouwe liefde blaaken.
Bloeyt door uwe onbesmette deugd,
Ten vreugde van uw beider maagen,
Na 's hemels wil en welbehaagen.

AAN DEN HEERE

WILLEM VAN GENT.

Naar Livorno vertrekkende.

Gy laat dan 't lieve vaderland,
Myn vriend, om 't schoon Livornsche strand,
Terwyl we u heil en voorspoed wenschen,
Opdat gy de Italiaansche menschen,
Haast zien moogt, zonder ongemak,
Om daar een heele groote zak,
Al waar't 'er twintig, vol te spinnen:
Maar 't gaat my zeker aan de zinnen
Dat gy moet reizen in de kou,
'k Bid blyf noch wat, in dit gebouw.
Daar zullen nu schier alle dagen
Uw billen danffen op den wagen,
Terwyl ik, en uw vrinden hier
Te dampen zitten by het vier;
Daar zullen wy dan met ons allen
Schier altyd van uw reizen kallen
d'Een zal dan zeggen hy ziet al
't Venetiaansche Karneval
met Arlequinen en Filippen;
Maar die zal zeggen hy ziet klippen.
Hy kloutert al zyn best om hoog
Op hand, en knie, en elleboog;
Een derde zal 'er wat mee speulen,
En zeggen, hy is pas te Keulen,
Wat drommel of je praaten mag.
Men reift heel traag by winterdag.

K k k

Maar

Maar ik zal zeggen, gy moet weeten,
 Hy heeft een mantel om te zweeten,
 En ryden zy wat hard te post,
 Zo word hy warm gehosseboft.
 Een ander, die wat lust te kouten,
 Zegt ligt, laat ons als Argonouten
 Meê peuren om het gulde vlies:
 Maar in de kou niet; dat 's te vies.
 En dan zou 't ligt wel kunnen beuren,
 Dat ego, ik, eens uit den treuren,
 Indien ik tyd had, kuieren quam,
 Heel naar Livorne, uit Amsterdam,
 Met een van onze goê gezellen
 Om u die praatjes te vertellen:
 Maar als je dat verwagten wou,
 't Moest zomer zyn, niet in de kou.
 ô Bloed! myn vrind, hoe zou ik springen!
 Als ik daar zag hoe dat uw dingen
 Volkomen liepen naar uw zin,
 En dat uw handel en gewin
 U maakte Hartog van Florensen.
 't Kan komen; want 't loopt raar met menschen
 Het edel huis van Medicis,
 Dat van Toskanen meester is,
 En roemt op Prinsen, en Prelaaten,
 Verknogt aan vorstelyke staaten,
 Is mede door de koopmanschap
 Geraakt op zulken hoogen trap.
 Myn vrind wierd u 't fortuin zo gunstig,
 Dan maakte ik (als ik kon) een kunstig
 Gedicht, en dan, dat ik wel weet,
 Wierd ik voor vast uw Hofpoët.
 ô Bloed! ô bloed! wat zyn dat dingen!

Hoe

Hoe zou ik weeten op te zingen!
Wat zou 't een Aganippe zyn
Besproeijt met Florentynschen wyn!
In plaats van 't sober Hollands biertje.
Wat zou ik menigen papiertje
Doen vloeijen van den wyn Albaan!
Maar apropos, je wild dan gaan?
Wy zullen uw gezondheid drinken,
En zomtyds met de glaasjes klinken,
Terwyl gy reift, en wenschen dan,
Dat al zo makk'lyk als we een kan
Met nektar weten uit te vegen,
Dat al zo makk'lyk ook de wegen
U zullen vallen zonder kou,
Gelyk ik zekerlyk vertrouw.
Vaar wel! de hemel wil u spaaren,
En op de reis van druk bewaaren.

Ex tempore.

POËTISCHE ASSINGNATIE.

Apol op Helikon gezeten,
Laat Abraham op 't vriendlykst weeten;
Dat zyn geliefde zoonen zyn
Gereed, een schaapenbout met wyn
Op zynen disch te konsumeeren,
Daar hy den zangberg door zal ceren;
En op dat onder dezen hoop
Vooral geen vollantaren loop,
Zo schryven wy, wy lekkerbekken,
't Zal u tot goê betaaling strekken,
Zo ge in uw huis betaalt, dat geen
Is op uw plaats belooft, voorheen.
Maar hebt gy 't nog te druk met slagten,
Men wil wel veertien dagen wachten.

Ex Tempore.

J A A R D I C H T.

Voor den Heere H. M.

Vier regels om een glaasje wyn,
Kan daar een mensch vernoegd mē zyn?
En in die vier een wyf te wenschen
Aan één, die niet, als and're menschen,
Geplaagt wil wezen met een wyf,
Ô HENDRIK! is een raar bedryf:
Wens liever, zonder dus te spotten,
In plaats van één wyf, zes Fagotten.
Fagotten, brôer, is and're taal!
Een wyf te wenschen, is te schraal
Voor iemand, die zyn lust en leeven
Aan vrouw Minerva heeft gegeven.
Ik wensch dan, dat in Amsterdam
Geen Tannizy, noch Pool noch Tram,
Bolons, Zarbaffi, van wat nommer
Of merk, u op dees dag bekommer,
Noch dat u't woord Provizie quell';
Opdat gy ons bequaam en wel
Op uwen jaardag moogt trakteeren,
Gelyk 't betaamt aan zulke heeren,
Die zuilen zyn der Poëzy,
Zo hoog geacht aan 't scheepryk Y.
Zo zal uw naam in de ooren klinken
Van ons, zo lang wy kunnen drinken.

MENGELDICHTE N.
TER VERJAARINGE

Van den Heere N. N.

'k **Z**al nu niet zingen van klein Flipje,
Noch van den grooten langen C...
Noch kompanjie van Mississippi,
Of windnegotie van dit jaar;
'k wil van geen assurantie spreken,
Daar ieder één nu ryk door wordt:
Want zou ik daar in 't breed van preeken,
De gantsche nacht waar veel te kort.
'k moest zingen hoe zich kaale snaaken
Verheffen door de Zuidzeefons,
En groeijen, nu ze aan schyven raaken,
Op éenen nacht, als Champinjons.
Wat is 't een goude eeuw voor de snyërs!
Want menig kalis wordt een heer,
En de ouwe meiden krygen vryërs,
Niet om de ketel: maar om 't smeer.
Wil dees negotie nog wat duuren,
Ik wed 'er in de gantsche stad
Geen meid of knecht zich zal verhuuren:
Want ieder droomt van grooter schat.
Men zal pothuizen kunnen vinden;
By menigten, voor niemendal:
Want Jan de lapper en zyn vrinden
Doen zoeken naar een paerdestal.
Turfdragers zullen met hunn' manden,
En kruijers met hun wagens, wis,
In korten tyd viktorie branden;
Wyl elk op 't minst een keuning is.

De Schouburg zal't nu niet lang maaken,
En haast ontbloot zyn van Acteurs;
Dewyl ze aan and're rollen raaken,
En speelen op de windvang-beurs.
Maar zacht ik wil niet meer vertellen.
Want Herpokraat zegt, zwygen best.
Men zou my krygen by de vellen,
En haalen de eijers uit myn nest.
'k Beloofde dat 'k u zou verjaaren,
Myn vrind T.... op deezen dag,
En 'k kan u by Apol verklaaren,
Dat ik het doe met groot ontzag,
Ja, met een diepe Saluatie,
My zoek te houden in uw gunst,
Voor al die eer en reputatie,
Die gy betoont voor myne kunst.
Hy wenscht, die u dit geeft te leezen,
Al wat gy zelve wenschen wilt,
Al wout ge in korte jaaren weezen
Zelfs Deeken van het verwers gild;
Al wout gy aan een juffer raaken,
Wiens kleur wat trekt naar 't *inkarnaat*,
Wiens koontjes gloeijen als *scharlaken*,
Wanneer zy in uw liefde blaakt;
Die op haar *karmozyne* lipjes
De nektar van de goden heeft,
En u, genakende die tipjes,
Haar hart uit zuiv're liefde geeft.
En krygt gy alles naar myn wenschen,
Zo zal gewis uw verwery
Krioelen zo vol moffe menschen,
Dat gy een grooter zoekt daar by.
't Geen zonder twyffel zal geschieden;

De-

Dewyl 'er door de quin quam poi
Nu komen zo veel ryke lieden,
En elk wil weezen even mooi.
Men zal nu zo veel mantels maaken,
En mantelorums by de vleet,
Van't allerfynst en best scharlaken,
Dat ik 'er schier geen end aan weet;
Zodat gy aanstonds druk zult werken,
Wanneer gy met een schoone paart,
Gelyk gy zelfs wel kunt bemerken,
Dies raad ik dat gy haast vergaert.
Wat zultge uw ketel dan stofferen
Met verwen onder één gemengt!
Hoe zult gy dan dat *laken* keeren,
Wanneer gy 't op den *haspel* brengt!
Een ander mag wat leggen krukken,
En knoeijen al de kleuren *vaal*.
U zal het zelden zo mislukken,
Of gy zult verwen net op 't *staal*.
Ik zal om langer niet te preeken,
Myn wensch besluiten, braave vrind,
Dat u geen voorspoed mag ontbreken,
In al het geen ge u onderwindt.
Leef lang tot blydschap uwer vrinden,
Zo moet gy allen wellust vinden.

DE
E N E A S
VAN
VIRGILIUS,

In zyn Zondags Pak.

DE
E N E A S
VAN
VIRGILIUS,
In zyn Zondags Pak.
VIERDE BOEK.

Korte Inhoud.

*Naa dat Eneas aan Karthagoos koninginne,
Omftandig heeft verhaald 't verderf van Priaams land;
Verlieft zy op den held, en, brandende van minne,
Leeft met haar zuster raad, en 't offeringewand;
Past op haar eer noch faam, als ze op de jacht gereden,
Vereenigt met den vorst: dien fluks Merkuur belast
Te vluchten: dies hy doof voor traanen en gebeden,
In zee bruischt met zyn vloot. De droeve Dido tast
Naâ't zwaerd, doorsteekt haar borst, vervloekt de snò Dardaanen,
Daar ze op haar lykhout sterft, en laat Karthage in traanen.*

Vrouw Dido kon van angst niet flaapen,
De sloof was door de min gewond,
Zy lag, helaas! in 't bed te gaapen
En geeuwen, tot den morgenstond.
Dan schoot haar eens 's mans deugd te binne,
En wat een kaerel dat hy was,
Hoe hy van oorlog en van minne,
Puur of hy 't uit een boekje las,
Heel aartig op de maat kon spreken.
Hy kalde van geen leur of zeur;

Neen, hy had alles zelf gekeken,
En wist het daarom deur en deur.
De nacht is naauwelyks vertrokken
Of Dido, moê van al 't gewoel,
Trekt haar japon aan met haar rokken,
En zet zich in een leuningstoel,
Waar op zy dus begint te praaten
Tot haar Maseur, die Anna hiet:
Ach! Antje zus, ik kan niet laten
Te vraagen, wat dit tog bediedt,
Dat ik, och laci! en och harmen!
Op 't zien van zulken braaven man,
Zo iets voel krieb'len in myn' darmen,
Dat ik zo net niet noemen kan.
Wat heeft die bloed al moeten lyden,
Wat heeft hy al gehardebold,
Wat is hy al gevaars in 't stryden
Met hulp van Venus doorgesold.
Hy is voorzeker van de Goden,
Hier in Karthagoos hof gestuurd,
En uit den Troischen brand gevloten.
Met al de luidjes uit zyn buurt,
Om my.... maar neen, ik heb besloten
Nooit voor de rooje deur te gaan;
Daarom zal hy zyn scheenen stooten.
Myn man, myn man, hangt my nog aan!
Ja, Antje zus, myn man Sichëus,
Die nu al op het kerkhof leit,
In 't graf by herder Melibeus,
Van menig eerlyk mensch beschreid,
Omdat myn broeder hem deed sneeven,
Nam in het graf myn vreugde meê.
Maar 'k voel nu weer een ander leeven.

Ja wel ik weet niet wat ik deê,
Indien ik kon te trouwen raaken
Met Vorst Eneas, met dien held,
Die my zo in de min doet blaaken....
Maar neen, Sichëus houdt het veld.
Ik wou veel liever aârs niet eeten
Als roggenbrood met koeijen kaas,
Als dat ik zou myn' man vergeeten,
En trouwen met dien Trooischen baas.
Dat weet Jupyn, die in de sterren
Om hoog zyn rezidentie bouwt,
En die ons tans wel hoort van verre,
Hoewel hy zich zo sjakes houd.
Hier mede rollen haar de traanen
In overvloed ten oogen uit,
Tot dat zy uitgehuild, de kraanen
Van 't vat van haare droefheid fluit,
En eind'lyk raakte aan het bedaaren.
Toen was het juffrouw Antjes beurt,
Om zeer beweechlyk te verklaaren
Dat Dido had te lang getreurd.
Hoor, sprak zy: alderlieffte zusje,
My liever dan het zonnelicht,
(En hier meê gaf zy haar een kusje)
Gy zyt aan niemant meer verplicht.
Zoudt gy zo fris, zo jong van jaaren,
Uw tyd verslyten zonder man?
Nooit naar de Volewyk meer vaaren?
Me dunkt dat dat niet weezen kan.
Of meent gy dat uw man Sichëus
Zich om dat huwlyk belgen zou?
Die leidt in 't graf by Melibeus,
En denkt nu immers niet om jou?

Derhalve zo ik in uw stê was,
Ik hulp my zelven uit den nood;
Opdat ik met een' jong' Eneas
Eensmocht doudynen op myn' schoot.
Gy hebt Iärbas afgeslagen,
En menig vorst in Afrika,
Maar evenwel nu moetje 't waagen,
Byt toe Maseur, of 't is te spâ.
Bedenk; bedenk eens daar en boven,
Wat al kanalje hier omtrent
Is afgerecht op steelen, rooven;
Zo dat jy nergens zeker bent.
Getulië met al zyn steden
Vertrouw ik niet een oliekoek;
Dat volkje hoort naar recht noch reden,
En valt in 't stryden ons te kloek.
Numidiërs zyn ook geen fanten:
Maar rechte schelmen in hun hart,
En by de Zandzee wonen quanten
Die ik bylo niet gaerne tart;
Barceen zyn maar gebooren' dieven;
Dies raad ik u dan tot besluit,
Dat gy Eneas moet gerieven,
En worden aanstonds maar de bruid.
Ik lach om broeders dreigementen,
En 't Tyriesch bitter oorlogslot;
'k Betrouw my op de Trooische venten;
De minsten is een Don Quichot.
Als yder meid een' Trooijer trouwde,
En dat van elk wat jongs dan quam,
En al dat goed Karthago bouwde,
't Wierd haast zo groot als Amsterdam.
Neef Teunis heeft dees Trooische schepen,

Want

Want hy is al een milde baas,
Misschien naar onze kust doen sleepon,
En schenken tot een Sinterklaas;
Opdat Fenicië zyn'vaanen,
En dapperheid by hunne voeg;
Derhalven stort nu geen meer traanen,
Het is begut al lang genoeg.
Gy moet den held niet laten loopen,
Maak dat hy hier zich zelv' vergeet,
Gy kunt hem zoetekoek verkoopen.
Smeê voort het yzer, 't is nu heet.
Met deeze en diergelyke reden,
Hielp Antje zus de koningin
(Die bezig was, zich aan te kleeden)
Nog vaster in 't geweld der min.

Terwyl begon de klok te luien,
De priesters waaren al aan 't werk,
Om schaapen, die men dood zou bruijen,
Te sleepon naar de groote kerk.

Vrouw Dido en haar zus verschenen
Met pracht voor 't outer van de Goôn,
Zy leeken beide wel Heléne,
Maar Dido was nog joo zo schoon.
Daar speelde men op bas en veelen,
(Terwyl het vuur op 't outer brand',
En Heerloom 't vee begon te keelen,
Van Polifemus aan het strand.
De heele Goden kregen harten,
De priesters 't vet, en 't meeste vleisch,
De halve Goden niet als starten,
En daar mê had het werk zyn eisch.
De koningin giet uit een vlesje,
Den Spaanschen wyn in d'offerkelk,

En

En spat de gilde koe voor 't blesje,
In 't oog van ieder, of van elk.
Daar had men voort een drommels leeven;
Want Dido, vol van minnebrand,
Begon van schrik en angst te beeven,
Zo rottig vond zy 't ingewand.
ô Blinde onnooz'le wichelpaapjes!
Uw kerkbelofte, en offerwyn,
Noch 't slachten van veel duizend schaapjes,
Helpt Dido noch haar minnepyn.
De min doet haar het ergste vreezen.
Zy loopt krankzinnig door de stad,
En Antje zus, als of 't wou weezen,
Kreeg 't slipje van haar' tabberd vat;
Daar liepen die twee goeje zielen
Vast alle straatjes uit en in,
Terwyl het volk in 't slijk moest knielen,
En bidden voor zyn koningin.
Zo loopt een hert dat van een' jager
Is in 't Kretenser bosch gewond,
Of wilt gy 't lieft een toontje laager,
Gelyk konynen voor een' hond.

Vrouw Dido, wat bedoord van zinnen,
Gaat met den vorst een cingeltje om;
Maar als zy spreken wil van 't minnen,
Raaktze aan het staam'len en word stom;
Al kuijrend zyn ze t'zaam gekomen
By eene poort, waar van 't model
Scheen na de Leidsche poort genomen,
Altans het leek zo'n kegelspel;
Of 't nu Scamotzie geordonneerd had,
Of dat de meester van het werk,
By Peter Koek van Aalst geleerd had,

Dat

Dat weet ik niet; de poort was sterk.
De kontrescharpen, ravelynen,
En wat een mensch bedenken kan,
Zo wallen, bolwerk en gordynen,
Geleken werken van Vauban.
Zy toont hem al de hoofdgebouwen
Der stad, en brengt hem in 't vertrek,
Dat zy wil voor een kunstzaal houwen.
Hier pronkt haar porcelyn in 't rek.
Gins hangen haare schilderyën;
Voor eerst een stuk van Albert Duur,
Daar Joris en de lindwurm stryën;
En recht daar boven aan den muur,
Een koekebakster van Ostade;
Hier nevens een, daar Sint Laurens
Geroosterd wordt tot karbonade,
Zeer fraaij, van d'ouden Jurge Pens;
Een stuk van Luikesoom van Leiën,
't Geen zy als fynekoek bespaart,
Daar Herk'les kousen zit te breijen,
En Omfalé zyn knots bewaart.
Dit toont zy hem, met al haar schatten,
En meesmuilt, of ze zeggen wou:
Indien gy nu de kneep kunt vatten,
Zo is dit al den brui voor jou.

Des avonds even naa het bikken,
Moet hy nog eens in 't breed en lang,
In plaats van op de kaart te flikken,
Opzaagen Trooijes ondergang.
Zy kan naa dit verhaal niet slaapen:
Maar loopt geduurig heen en weér,
En onder 't geeuwen en het gaapen,
Valt ze op het tafelbedde neêr.

M m m

Daar

Daar komt de held haar ſtaag voor oogen,
Die zy dan by verbeelding kuft;
Maar vindende zichzelf bedrogen,
Wordt kleine Askaan uit minneluſt
Gezoend, ter liefde van zyn vaartje;
Wyl hy hem op een' draad gelykt;
Vooral wanneer hy met een baartje
En aangeplakte knevels prykt',
Die hem Kupido heeft geſchonken,
Om als 't voor hem vroeguitdag was,
Met dat gelaad voor 't volk te pronken.
Daar elk zyn'heldenmoed uit las.
De min had Dido pas bekropen,
Of 't volk vergat het nodig werk.
Men zag het naar de kroegen loopen,
In plaats van bouwen aan de kerk.
De metzelaar deed niet dan ſchoffen,
Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat,
Tot blydſchap van die ſjap verkoften,
't Zy by de groote of kleine maat.
De muuren en de toorens blyven
Dus onvoltooid, door dat gebrui;
Maar wat mag ik hier al beſchryven,
De ſjouwers waaren veel te lui
Om ſchepen toe te helpen takelen,
Straatmakers zochten zelf 't gemak,
En zaten van de min te kakelen,
By 't dampen van een pyp tabak.
Zo ras als Juno had vernomen,
Dat Dido raasde door de min,
Is zy vrouw Venus opgekomen,
En ſprak haar aan, geveinsd van zin:
Dat heb je zeker fyn gebakken;

Gy hebt 'er eer van, ja je tog,
De min een' mensch zo aan te plakken?
Dat zyn uwe ouwe streeken nog.
Ik merk wel dat de nieuwe wallen
Van Didoos Ryk u zyn verdacht:
Maar weet gy hoe het uit zal vallen?
Waar toe naar d'oorlog tans getracht?
't Is beter dat we vrede houwē,
En door een eerlyk koppelwerk,
Eneas doen met Dido trouwen.
Het huwlyk maak' hen beide sterk.
Laat ons dit volk in één vermengen.
Bewillig dat de Frygiaan,
Dien ik ten troon wil helpen brengen,
Met Dido naar 't altaar mag gaan,
En in haare armen zig vergeeten.
Sint Venus rook die veinzery,
En dat zy dit had uitgesmeten
Opdat Karthaag de heerschappy,
Zoude over 't Ryk Itaalje voeren:
Derhalven sprak die schoone aldus:
Ik hoor in plaats van trommels roeren
Veel liever 't klappen van een kus,
En wil met u niet langer stryē.
Hou daar Godin, daar is myn hand;
Wil 't noodlot maar dien vrede lyē,
En is Jupyn van dat verstand.
Het voegt u best om hem te smeeken,
Gy zyt zyn wyf, mevrouw, gaa heen,
Te nacht kunt gy in 't bed hem spreken,
Dan zal hy 't toestaan zo ik meen.
Waerop haar Juno dus bejegt:
Laat al dat werk maar op my staan,

M m m 2

Fiat,

Fiat, de vrede zy gezegend!
En alle dingen zal wel gaan.
Hoor toe, dit meen ik uit te werken:
Vrouw Dido en Eneas zyn
Genegen, naar ik kan bemerken,
Om morgen vroeg, met zonneschyn,
Het wild gedierte te belaagen,
Ik zal daar komen, en gezwind,
Zo dra zy bezig zyn met jaagen,
Hen bruijen met een' stormwind;
'k Zal 't knap doen regenen en donderen.
Elk raakt dan wis hol over bol.
Het paar zal zich van 't volk afzonderen,
En kruipen ergens in een hol.
Wanneer de Vorst zyn koninginne
Alleenig ziet in die spelonk,
Zo blaas hem 't vuur in van uw minne,
Probatum est: dan vat hy vonk.
Vrouw Citheré loeg om die zaaken,
En prees op 't hoogste Junoos vond,
Gelyk men zien kon aan haar kaaken,
Zo proper trok ze haaren mond.
Aurora quam uit 't ooste ryzen,
En Febus joeg zyn knollen voort,
De frisse jeugd, wel waard te pryzen,
Reed prachtig uit de Leidsche Poort.
De een sleepte en droeg een party netten,
Die quam met veugelkooijen aan,
Dees droegen valken, die weêr fretten,
De aâr bracht de honden op de baan.
De Punise oversten en heeren
Verwachten voor de poort van 't hof,
(Elk had een veldhoed op met veeren)

De koningin, hun roem en lof.
Haar klepper briescht, en staat te schuimen,
Gelyk een tweede Ronfinant.
Ten leste komt ze, en elk moet ruimen,
Kanaalje en jongens aan een' kant.
Zy komt heel gierlyk uitgestreken,
En heeft een fulpe jak aan 't lyf,
Daar Jooft de snyër ruim twee weeken
Heeft aangewerkt, met knechts en wyf.
Zy heeft een Spaanse kap met kanten
Op 't hoofd, een goude naald in 't hair,
En blinkt van paerlen en pendants
Als of ze een kind van Spanje waar;
Een gulde koker, die vol pylon
Gepropt is, wappert op haar' rug.
De jonge Iulus, onderwylen,
Volgt haar te paerde rap en vlug.
Eneas komt 'er ook aan kruijen,
Die munt by elk in schoonheid uit;
Zou ik zyn kleeding u beduijen,
Ik was 'er waarlyk mē gebruid:
Hy lykt van baard, en kleed en wezen,
Wel naa Graaf Floris, die de jacht,
Gelyk we in Melis Stoke leezen,
Wel eer in groot dangiere bracht.
Hy schikt zyn volken in geleden,
En rydt te paerd voor al zyn' stoet.
Geen Wever weeft, geen Smidt wil smeeden;
Al 't volksken loopt ter poorten oet.
(Een yder hadt dien tyd vry jaagen,
't Was in Karthago hartjesdag.)
Daar mee begon men 't vee te plaagen,
Dat ook wel haast de jagers zag.

De knynen sprongen in de holen,
 De geiten van de klippen af,
 De herten liepen by myn zoolen,
 By troepen weg, op eenen draf.
 De knaap Askaan, te paerd gezeten,
 Doet zyn belofte aan Vrouw Diaan;
 't Welk is, dat zy vry mê mag eeten,
 Zo zy hem helpt een zwyn verslaan.

Terwyl betreft de lucht met wolken,
 De donder maakt een groot gerucht,
 De Tyrise en Dardaanse volken
 Begeeven zig voort op de vlucht.
 Men loopt om onder 't dak te schuilen;
 Het regent yder op zyn vacht;
 Jan hagel vloekt, de jongens huilen,
 En uit is 't met de hartjesjacht.

Terwyl een yder was aan 't loopen,
 Quam vorst Eneas juist in 't hol,
 Daar Dido eerst was ingekropen.
 Wat zou hy doen, de vroomme bol?
 Hy voelde dat de min hem blaakte,
 Daar was geen eerlyk mensch omtrent;
 Zo dat hy daar zyn neutjes kraakte,
 En haar.... maar zacht ik zwyg van 't end.
 Vrouw Juno gaf terstond een teken
 Van weerlicht, voor een bruilofts lied,
 De nimfen huilden by de beeken.
 Decz dag was de oorzaak van 't verdriet
 Van Dido, oorzaak van haar sterven.
 Zy noemt haar min geen fluikery.
 Zy wil den held voortaan niet derven,
 En dunkt die liefde staat haar vry;
 Vermits ze Eneas kon behaagen,

Die ze in het hol had ondertrouwd,
Daar't niemand dan de Goden zagen;
Gelyk ik daadlyk heb ontvouwd.

De faam is aanstonds voortgevlogen,
Door de omgelegen ſteden heen.
Dat dier mengt waarheid met de logen
Gelyk als huspot onder één;
't Is bly wanneer 't iets komt te voren,
Van groot en klein, in dorp of ſtadt;
't Heeft duizend oogen, duizend ooren,
En duizend bellen aan het gat,
En daar en boven duizend monden;
Het vliegt en ſnort by dag en nacht.
't Is nimmermeer in ſlaap bevonden,
En ſpeelt voor's waerelds ratelwacht.
Dees hofgodinne der klappeijen
Blies alle volken in het oor,
Hoe vorſt Eneas raakte aan 't vleijen,
En Dido ſchaamte en eer verloor;
Hoe dat ze in welluſt t'zaam verzopen
De rykſzorg zetten aan een zy,
Terwyl hunn' zaaken vaſt verloopē;
Door weelde, en minnekozery.
Deez ſnoode, met haar rok vol bellen,
Vliegt eenslag naar Iärbas hof,
Om 't aan dien vryër te vertellen,
En maakt het quaad nog eens zo grof.
Dees prins uit Hammon voortgeſproten,
Wiens land veer van Weſtfalen leit,
Was grof van ſchonken en van pooten;
Zyn moertje was eer kamermeid
In 't hof der heeren Filiftynen,
By juffrouw Goliads van gat;

Zo

DE ENEAS VAN VIRGILIUS,

Zo dat het aan zyn ſtam zou ſchynen
 Dat hy al vry wat reden had
 Om Dido eerſt te pretendeeren,
 Te meer, wyl hy haar in zyn land
 Een ſtadt liet bouwen, en regeeren,
 Die reets de kroon in ſchoonheid ſpant.
 Pots tauzend, riep hy, hoe kan't beuren!
 (En liep van ſpyt de kerkdeur in)
 'k Zal 't varken voort aan enden ſcheuren.
 Hy maakt met bidden een begin,
 Jupyntje, bid hy, baas der Goden!
 Laat gy dat zo maar heenen gaan?
 Waar 's dan uw blikſem toe van noden?
 Waarom neemt ge offerhanden aan?
 Een vreemde vrouw, aan onze kuſten
 Als met een ſtroowis aangeſpoeld,
 Veracht myn trouw en minneluſten;
 'k Heb op haar weêrmin ſteets gedoeld;
 Nu heeft ze Eneas aangenomen,
 Een' tweden Paris, met zyn' ſtoet
 Van Trooijers. Wel wie droes zou't droomen!
 Kryg ik hem, 'k klop hem voor zyn ſnoet.
 Wy off'ren vaſt in uwe kerken,
 Ô Jupiter, den friſſen wyn.
 Luk raak zo wy uw gunſt eens merken;
 Ei, 'k bidje ſtraf dat lichte zwyn.
 Uw hulp komt my nu beſt te ſtade.
 Ei voer de wraak wat rasjes uit;
 'k Zal u een ſchotel karbonade
 Opoff'ren, en een lekk're fluit
 Met bottelbier daar by vereeren;
 Of luſtje liever bremerhans?
 Luiksbier? gy moet maar kommandeeren;

Hy

Ik nood' u dan op lekk're schrans.

Jupyn verhoorde deez' gebeden ;

Want 't was een wonder vreetzaam God.

Hy kaauwt en herkaauwt deze reden ,

En werpt zyn oog op stadt en flot ,

En voorts op beide de gelieven.

Hy roept terstond Merkuur zyn' zoon ,

(Den God der kooplui, en der dieven)

En sprak: gezwindste myner boôn ,

Gy moet eens aanstonds heenen glyên ,

Of vliegen op den westewind ,

Het bruit me niet al wou je ryên ,

En zien , dat gy Eneas vind ;

Gy moet myn' last hem fluks doen weeten.

Zeg dat zyn moêr niet had beloofd ,

Dat hy zo lichtlyk zou vergeeten

Hoe hy als baas, en opperhoofd ,

Moet in Itaalje triumfeeren ,

Dat zwanger is van oorlogsmoed.

Zeg, zo 't hem lust te banketteeren ,

En dat hy naar geen eer of goed

Meer vraagt, of past op iemants smaalen ;

En openbaarlyk met ons spot ;

Dat hem de nikker dan zal haalen ,

Of 'k zweer ik ben geen eerlyk God.

Wat doet de vent te muizebruijen

By volk dat hem geen goed en gunt !

Zeg dat hy aanstonds voort moet kruijen

Naar 't land daar hy 't op heeft gemunt.

Dus sprak Jupyn met stuursche kaaken.

Daar op maakt zich Merkuur gereed ,

En om wat ras op reis te raaken ,

Blyft hy maar in zyn onderkleed ,

N n n

En

En fchaft daar op wat pannekoeken,
 En damp't een lekk're pyp tabak.
 Hy liep een uur naar vleugels zoeken,
 Maar vond die endlyk in zyn' zak.
 Hy bindt 'er twee van aan zyn' hielen,
 En de and're plakt hy aan zyn hoed,
 Zyn staf, waar aan twee flangen krielen,
 In 't vuisje, en toen was alles goed.
 Daar mede vloog hy door de wolken,
 En brak den wind met groot gefnor;
 Hy leek van verre, in 't oog der volken;
 Een heele groote gouwe tor.
 Nu kreeg hy d'Atlas, 't hoofd der bergen,
 Allengskens, vliegende, in 't vizier.
 By dezen berg zyn de and're dwergen;
 Hy draagt den ganschen hemel schier;
 Hy fchynt van verre een vent met knevels,
 Zyn minste haar is als een boom,
 Hy snuift en snuit geftadig nevels;
 Gefmolte sneeuw maakt hem als room;
 Zyn rug is ruig van pynboom boffen,
 De yskegels hangen in zyn' baard,
 Zyn loezen fuint zo groot als offen,
 Die knapt hy op als mangeltaart.
 Merkuur ging op deez' berg wat ruften,
 En fpekuleerde op zyn gemak
 Naar al de vergelegen kusten,
 En haalde een kaartboekje uit zyn' zak,
 Om eens te zien op wat poolshoogte,
 Hy ruste met zyn fondament;
 Hy keek naar klip, noch rots, noch droogte;
 Waarom? die kon de flimme vent.
 Fluks zag hy de Afrikaanfche ftranden,

Daar

Daar meester Fok begraaven leit.
Hy nam een pypje in zyne tanden,
En smookte met eerbiedigheid
Ter eere van dien grooten Dichter:
Gelyk ik heden voor dien fant,
Dien geestverquikker, vreugdestichter,
Een lekker pypje steek in brand.
Hy heeft zyn pyp pas uitgeblaazen,
Of neemt zyn naars weêr in zyn' arm,
En strykt heel zagjes, zonder raazen;
Ten berg af, want 't is daar niet warm,
En zweeft met uitgespreide pennen
Langs strand, gelyk een ojevaar,
Tot hy het land kan onderkennen,
En wordt Karthagoos hof gewaar.
Daar zag hy vorst Eneas loopen,
Die had een braadspit op zyn zy,
Op 't hoofd een groote pruik met knopen,
En aan het lyf een nieuwe py,
Die hem van Dido was gegeven.
Zyn kamizool was, fraaij en styf,
Met glad-en kartelgoud doorweeven;
't Patroon stond heerlyk aan het lyf,
Zo kunstig als men 't tans zou maaken,
Al had ik zelf myn best gedaan,
Of iemant van die and're snaaken,
Die tans van Pallas kunst bestaan.
Nu, Dido had hem dit geschonken;
Als mede een schoone reisfertoet;
Hy had twee diamanten pronken,
Als oortjes klootjes, aan zyn hoed.

Merkuur begon met deze reden;
Je fuis vot serviteur Monsieur,

N n n 2

'k Kom

'k Kom by zyn Majesteit op heden,
Gezonden als Ambassadeur.
De vorst sprak: vryer wil maar spreken;
Doch byt den drek wat kortjes of.
Merkuur daar op: wel felleweeken!
Wat zyn de vorsten kort van stof!
Hoor toe: ik ben aan u gezonden
Van Jupiter den Dondergod,
Om zyn believen te verkonden,
Waar van dit is het end en 't slot.
(Verstaaj wel) hy laatje vraagen
Waarom je hier je tyd verbruid?
Je zult het (vat je 't) je beklagen
Indien gy blyft by dit besluit.
Wat doe je hier te lanterfantent;
Verlaat dit ryk (verzinje wel)
Gaa scheep met al uw Trooife quanten,
Vergeet (verstaaje) 't minnespel.
Of wilje zelf perfors hier woonen?
Zo stuur je zeun Askaan naar boord,
Laat hy zyn' heldenmoed dan toonen,
In 't ryk dat hem haast toe behoort.
De scepter zal den jongen passen,
Hy 's naar zyn jaaren wonder kloek,
Zyn' aaprok is hy lang ontwassen,
En quam te Paassen in de broek.
Hier mē besloot Merkuur zyn reden;
Zyn Ambassade was gedaan,
En hy veranderde van leden,
Verdween, en liet Eneas staan.
Deez' stond verbaasd, en zeer verwonderd,
Hy keek gelyk een doedendop,
't Was of 't te Keulen had gedonderd,

Zo

Zo mislyk quam 't hem in zyn' kop.
Hy docht: wat zal ik nu beginnen?
Wat maak ik juffrouw Dido wys?
Wat kooltje zal ik best verzinnen?
'k Mag hier niet blyven, tot geen' prys.
De held raakt daar op aan het maalen,
Hy byt zyn nagels, kraauwt zyn hoofd,
En laat terstond drie mannen haalen,
Wiens raad hy altoos had geloofd.
Daar quam zyn groote vriend Sergeftus,
(Die schout by nacht was van zyn vloot)
Monfieur Cloantes, en paaij Mneftus;
Deez' drie ontzagen droes noch dood.
Hy gaf aan deze dapp're fnaaken
Bevel, om met een stilligheid
De vloot terstond gereed te maken;
Daar ieder voort toe was bereid.
Hy zou dat kooltje zo wel bakken;
Zo fraaij, zo aartig, en zo leep,
Met haar van zyne liefde fnakken,
Dat elk haas op zou zyn, en 't fcheep,
Eer zy het in de neus kon krygen;
Zy zwoeren dan op hun geweer,
Dat elk zou met zyn fnavel zwygen,
Op 't hoog gebod van zynen heer.

Maar Dido (kan men wel bedotten
Een die verliefd is, als deez' floof?)
Zag haast dat volkje t'zamen rotten,
En 't vond terstond by haar geloof
't Geen juffrouw Fama quam vertellen:
Hoe dat de vorft, voor dag, voor douw,
Met wyven, hoeren, krygsgezellen,
En al den bras verhuizen zou.

Zy raaft en tiert, gelyk bezeten:
Net als een appelwyf, wiens mand
Is van de jongens omgesmeten,
En vliegt uitzinnig naar het strand;
Zy vindt hem daar zeer druk in 't praaten:
Maar vat hem daadlyk by zyn jak.
Hy doet zyn volk de plaats verlaaten,
Waar naa zy deeze oratie sprak:
Trouwlooze, meent gy op te kramen
In stilheid als een hoenderdief?
Wel foei! je hoorde je te schaamen!
Is dit de trouw die je aan uw lief
Met zo veel eeden hebt gezworen?
Wat reden of men hebben mag
Te zwerven, in der Goden tooren,
Op zee, en dat by winterdag?
Voert gy nog niet naar vreemde ryken,
En dat 'er nog een Troje stond,
Om met gemak naar toe te ftryken,
Dan was je vluchten nog gegrond.
Aanschouw, myn heer, deez' droeve traanen,
Denk om uw trouwbelofte en eed;
Blyft by me, laat u tog vermaanen;
Ik heb u lief, gelyk je weet.
'k Heb u gulhertig weg geschonken,
Myn weduwlyke maagdebloem,
Dat weetje wel; je waart niet dronken.
Och! waar is nu myn eer en roem!
Helaas! wat heb ik tans te wachten!
'k Weet dat myn broër Pigmalion
My zou in 't spinhuis doen vernachten,
Indien hy my maar krygen kon.
En krygt me Iârbas by de lappen,

Hy

Hy draaijt my in de Haagſe kooij,
 't Zal veel zyn kan ik hem ontsnappen,
 En al myn leeven dagen ſchooij.
 Och had ik nog maar als mamaatje
 Een klein Eneasje op myn' ſchoot!
 En leek hy wat naar zyn Papaatje!
 Dan dunktme had ik minder nood!
 Dan was ik nog niet heel verlaten!
 Dus kermtze, en huilt vaſt quyl en ſnot.
 Maar paaij Eneas laat haar praaten;
 En houdt zich sjakes, of half zot:
 Doch endlyk opent hy zyn kaaken,
 En antwoord haar aldus in 't kort:
 Mevrouw heeft recht in alle zaaken,
 't Is billyk dat ze traanen ſtort.
 Het doet my zeer tot in myn darmen
 Dat ik van hier vertrekken moet:
 De Goden willen 't zo, och harmen!
 'k Vergeet myn leeven niet wat goed
 Gy me, ô Elize, hebt bewezen,
 Myn alderzoetſte koningin:
 Maar u te trouwen, lief geprezen,
 Dat had ik nooit in mynen zin.
 Zo my de Goden vryheid gaven
 Om alles naar myn' zin te doen,
 De ſtadt van Trooije, in de aſch begraaven,
 Haalde ik weer op, naar 't oud fatzoen:
 Maar God Apol, en zyn orakel,
 Zendt my naar de Itaaljaanſche kuſt,
 Het helpt niet of ik tegen kakel,
 Hy dwingt me, ſchoon 't my weinig luſt.
 Waarom miſgunt men ons Dardaanen
 Auzonië? onze hoop en ſchat.

Gy

Gy bouwt met uw Feniciaanen
In ballingschap deez schoone stadt.
Uw volk begint pas aard te kruijen;
Gy plakt u naauwlyks hier ter neêr,
Of hebt een stadt zo groot als Muijen;
Wel hoe, mevrouw, wat wilt gy meer?
Myn vaartjes geeft komt dikwils waaren,
Te twaalef uuren in den nacht,
Hy trekt me schrikk'lyk by myn' haairen,
En kloptme deerlyk op myn' vacht;
Myn zeun vermaant me ook alle dagen
Dat ik van hier marcheeren zal;
Merkuur komt ons daar zelf om plaagen,
En dreigtme met een ongeval.
Hy heeft my zelf flus aangesproken,
Ik zweer 't by Pallas uil, mevrouw;
En waren 't niet als harfenspooken,
Denk, dat 'k zo hoog niet zweeren zou.
Terwyl de vorst dus stont te praaten,
Keek zy hem over dwars vast aan;
En daar mê schelt ze als uitgelaaten:
Trouwlooze schelm! ô baviaan!
Gy zyt uit Dardaan voortgekomen,
Noch Venus is je moêr geweest;
Een aap heeft je uit de wieg genomen,
En op doen voeden by een beest.
Gy zyt by Schyten, Vinnen, Nooren,
In 't kouwe Lapland opgevoed,
Dat ziet men aan jou ezelsooren,
Al bergje die zo in je hoed.
Gy zyt een renegaat, een roover,
Een bastaard zeun van Klaas Kompaan.
ô Sint Katryn! wat komt my over!

Ik ben aan allen kant verraân!
 Och! waarom zou ik langer veinzen?
 Heeft die tieran wel eens gezucht?
 Verandert hy wel van gepeinzen?
 ô Neen: hy houdt het voor een klucht.
 Waar over heb ik eerst te klaagen?
 ô Groote Juno! ô Jupyn!
 Kunt gy dat schelmstuk zo verdraagen?
 Zo moetje zeer verdraagzaam zyn.
 Waar wordt oprechte trouw gevonden?
 Ik nam den naakten zwaluw hier
 In 't hof, met al zyn Trooijsche honden,
 Schoon hy zo schraal was als een pier.
 Wy hielpen zyn gestrande makkers,
 En redden menig Trooijsche kiel;
 Zo dat hy met zyn kaale rakkers,
 Als in een ton met butter viel.
 Nu komt men met de wich'laryen,
 En God Apollo, voor den dag;
 't Orakel wil quansuis niet lyên
 Dat hy niet langer blyven mag;
 Hy heeft der Goden bô gesproken;
 Die gaf hem dien vervloekten last.
 Vertrek: ik zal je niet bestoken.
 Brui aan den wind, jou hangebaft.
 Maar is 'er eenig mededogen
 By heele, of halve, of driequant Goôn,
 Zo krygtge, om dat ik ben bedrogen,
 In 't kort uw' welverdienden loon.
 Gy zult nog tusschen rots en klippen,
 In 't schrikk'lyk onweer, zo ik raam,
 Gedenkende aan myn roozelippen,
 My noemen by myn' zondags naam;

O o o

Me

DE ENEAS VAN VIRGILIUS,

Me dunkt ik hoor u met uw troepen
 Eens weer: *mejuffer! wilt uw gunst*
Aan deez' bedroefden toonen! roepen;
 Maar al je bidden is om zunft.
 Ik kom u met een zwarte fakkel,
 Wanneer ik dood ben, achter 't gat;
 'k Zal om u vliegen als een quakkel,
 Waar ik je vinden kan, op 't mat;
 Uw ongeluk zal by de schimmen
 My steeds verheugen, als ik 't hoor.
 Hier zweeg ze, en raakte braaf aan 't grimmen.
 Eneas liet zyn bakboorts oor
 Al deeze dingetjes ontglippen.
 Daar me bezweek de droeve sloof,
 Maar Antje nam haar by de slippen,
 En bracht haar wederom ten hoof.

Schoon vroome Eneas zeer begaan is,
 En haar nog graag vertroosten wou,
 't Is best dat zy van hem van daan is,
 Dewyl hy licht bezwyken zou.
 Hy volgt met de oogen vol van traanen
 Terstond met vlyt der Goôn bevel,
 En doet zyn volk alom vermaanen,
 Bezorgt zyn vloot, bequaam en wel.

Matroos loopt aanstonds uit de kroegen,
 En kruijt de schepen van het land.
 Menteert, men splist, men stopt de voegen;
 Men klimt, en buitelt in het wand.
 Hier staat een boeveklok te roepen,
 Om hamer, spykers, zaag, of byl;
 Daar vaaren Officiers in sloepen;
 Gints staat een zwabber met een dwyl.
 Nuluit de schafklok; elk aan 't schaffen.

En

En zeven mannen aan een' bak,
(Al die niet vreeten wil mag blaffen)
Elk haalt een lepel uit zyn' zak,
Om 't 't hart met gort en bier te sterken;
Naa 't eeten gaat weer 't zuilen aan,
In 't kort, de heeren sjouwers werken
Of Jan Oostinje scheep zou gaan.
ô Dido! hoe waart gy te moede;
Wanneerge uit 't venster van uw flot
Moest zien hoe zig de Trooijer spoedde?
En hoe zyn volkje t'zamen rott',
En langs de stranden werkte en woelde!
Helaas! waar komt een mensch al toe!
De min, die haar in 't hart krioelde,
Maakt haar gedwee en droef te moê.
De traanen komen haar in de oogen,
Die stortze by heele emmers uit,
En zonder die eens af te droogen,
Maaktze in het einde dit besluit.
Zy zegt: o Antje! zoete zuster,
Gy ziet hoedat men wurmt op 't strand.
Myn hart wort langs hoe ongeruster.
De vloot is reed, en al bemand.
De schepen zyn versierd met kranfen.
Men speelt 'er op viool en fluit.
Zy zullen, vrees ik, heenen dansen,
En dan is 't heel met my verbruid.
Ik bidje gaa Eneas spreken,
En tast hem op zyn zwakst eens aan.
Gy kent zyn luimen, en zyn streeken.
Hy houdt veel van je, wil maar gaan.
Zeg: dat ik nimmer met de Grieken
Den val van zyn Trojaanen zwoer,

O o o z

Dat

Dat ik met snaphaan en met pieken
 Gewapend, nooit naar Trooje voer.
 Wy hebben de affche noch 't gebeente
 Ooit opgegraaven van zyn vaâr;
 Waarom verlaat hy myn gemeente?
 En my? helaas! in 't koudst' van 't jaar!
 Zeg dat hy wacht tot weêr en winden
 Hem beter dienen tot zyn reis;
 Wil hy zich aan zyn woord niet binden,
 Fiat: 'k staa af van mynen eisch.
 Ik wil hem nu niet langer smeeken
 Dat hy zyn Latium vergeet':
 Maar 'k bid dat hy nog vyf zes weeken
 Hier in myn hof zyn' tyd besteet;
 Opdat myn liefde mag bedaaren,
 En ik my zelve niet verkort.
 Laat hy te Paassen heenen vaaren,
 Wanneer de lucht wat warmer word.
 Heb medelyden met uw zufter,
 ô Antje zus: marcheer nu heen,
 Dan word misschien myn hart gerufter.
 Ei, om de traanen die ik ween,
 Laat my niet langer zitten tjanken,
 En breng me dadelyk beschyd;
 Ik zal 't u al myn leeven danken,
 Myn bolle zusje, zoete meid.
 Zo badze en lei gestaag te kermen,
 En, Annetje liep heen en weer.
 Maar och! hy weet van geen erbermen.
 Het noodlot fchopt het al om veer,
 En God Jupyn ftopt hem zyn ooren
 Die anders te vermurwen was.
 Gelyk de Haringpakkers tooren,

Bestormd van Jonker Boreas,
En Eôols and're bastaard kinderen;
Zeer weinig wiegt door 't hart geblaas,
Zo luttel kan 't Eneas hinderen,
Al maakt het vrouwvolk wat geraas.
Vrouw Dido, dus met angst beladen,
Beseft nu dat haar dood genaakt;
Dewyl haar haring niet wou braaden.
Zy ziet wanneer ze aan 't outer raakt,
(Wie zou niet yzen in 't verhaalen?)
Dat de offerdrank, die Heerroom had
Geschonken in vergulde schaalen,
Zobruin wordt als graauwe erten nat.
De wyn is puur in bloed herschaapen;
Zo dat ze van deez' tyd af aan
Een vast besluit neemt om te ontslaapen,
En stil in Charons jol te gaan.
Dat mag haar eigen zus niet weeten.
In 't hof staat zeker schoon kapel,
Daar haar Gemaal, ontrouw vergeeten,
In waarde, doodsch, en bleek van vel;
De kleur om zyn' bestorven' kaaken
Was even als een leere lap;
Al de uilen zongen op de daken,
En de exters maakten groot gesnap.
De wichelaars en droombeduiërs
Voorspellen haar een schrikk'lyk quaad;
Dat volk kan zien in 't kind zyn luijers,
Waar van het noodlot zwanger gaat.
In 't midde van haar naare droomen
Steurt haar Eneas in den slaap,
Nu dunkt haar loopt het volk op boomen;
Dan ziet ze een varken: dan een paap;

O o o 3

Der-

DE ENEAS VAN VIRGILIUS,

Derhalven stelt ze vast te sterven,
En praktizeert wat zy moet doen,
Om best haar levensdraad te kerven,
Gelyk een vrouw van haar fatsoen.
Daarop vermomt zy haar gepeinzen,
En houdt zig vrolyk van gelaad,
(Zy had de kunst van wel te veinzen)
Waarop zy dus met Antje praat:
Maseur, wil u met my verblyën,
Ik zal my van de liefde ontslaan;
Daar woont een vrouw in Pikardyën,
Een priesterinne van Diaan;
Dat wyf kan door de schoorsteen vliegen,
En ryën op een bezemstok.
Zy weet den wind in slaap te wiegen,
En sluit de starren in een hok.
Zy kan naar Engeland laveeren,
(Al stormt het) in een mosselschulp,
Zy heeft zig maar met vet te smeeren,
Dan krygtze Hekate te hulp;
Dat wyf kan met haar' toverzangen,
Delui ontblooten van de min,
En die weêr aan een ander langen;
't Zy met, of tegen iemands zin,
Jupyn, de Grootvorst aller Goden,
Weet, dat ik in deez' tegenspoed
Met tovery, zo dier verboden,
My tegens dank behelpen moet.
Gy zult in 't heim'lyk op doen rechten,
In de open' lucht, een stapel hout;
Laat dan uw' meiden en uw' knechten,
Als dit altaar is opgebouwd,
Myn Bruidsbed op de houdmyt smakken,

En

En plakt de wapens en de py
Van 't hoofd der Trooijſche ſchobbejakken,
En al zyn kleeren daar dan by:
Dat heeft de priesterin bevolen.
Daar mē beſterft ze in 't aangezicht.
De reſt van 't werk houdt zy verholē,
En Antje zus gelooft te licht
Dat zy 't niet doet uit diſperaatie:
Zy had die dingen meer gehoord,
Ook ſcheen zy minder in temtatie
Als toen Sichéus wierd vermoord;
Derhalven volgt zy haar bevelen.

Wanneer zy by de hof kapel
Een menigte Sardammer deelen,
Veel vaamen brandhoud, turf, en wel
Een vyf-en twintig manden krullen,
Geſtapelt hadde op malkaâr;
Goojit Dido 't zwaerd, en al zyn prullen,
En 't waſſen beeld; op dit altaar.
De priesterin, met loſſe haaren,
Verdagvaart voort drie honderd Goôn,
En Pluto, baas der zwarte ſchaaren,
En and'ren wierden ook ontboôn.
Zy giet 'er in, voor 't helſche water,
Een party kannen Breemer bier;
Terwyl zy mompelt met haar ſnater.
Men zocht 'er kruid, dat per plaizier
Met koopre zeifens afgemaaijt was,
In 't helderſt van de manefchyn;
Een ezelskop die afgedraait was
Van 't lyf, en melk van zwart fenyn.
Daar op komt Dido zelf aan fatzen,
Half barvoets, ongegord aan 't lyf,

En

En onder andre malle fratzzen
Neemt ze offergraan, en tuurt heel styf
Met bei haar blikken naar de starren,
Getuigen van haar ongeluk;
Zy bid den Goden niet te marren,
Maar wel te letten op haar stuk.

't Was middernacht, elk lei te droomen,
De waters maakten geen gedruis,
De vogels zwegen op de boomen;
In 't kort, daar piepte niet een muis.
Vrouw Dido kon in slaap niet raaken,
Zy voelde in 't hart een groot gety
Van min, bequaam haar dol te maaken;
Dan lei ze eens op haar rechterzy,
Dan onder, dan eens op de deken.
Gelyk zomtyds een eerlyk mensch,
Wanneer hem mag're vloojen steeken,
Niet stil kan leggen met zyn pens;
Of als men 's zomers kan bespeuren,
Indien een mugge legioen,
Spyt bedquaft, ja spyt gaaze deuren,
Een' boer den oorlog aan durft doen.
Zy wrokte, en lei haar handjes t'zamen,
En riep Jupyn, wat gaat my aan!
Ik zou 't my immers moeten schaamen,
Ja 'k deed 't warentig om geen vaan,
Dat ik myn minnaars nu zou smeeken,
Die 'k affloeg, fier, en te onbeleefd;
Ik wierd van hen maar uitgestreken:
Wyl niemand zin in hoorens heeft.
Of zou ik met die snô barbaaren,
De Troojers, mê gaan, te onbedacht?
En vraagen: *mag ik met je vaaren,*

Zy

Zeg Schipper, voor de halve vracht?
Neen, schoon ik vroeg't al, wat zou't baaten?
Zy lachten my wis lelyk uit,
Nu 'k ben van hunnen baas verlaaten;
Veracht gelyk een vuile bruid.
Hoe, zou ik met een party fchurken,
Laomedons vervloekten hoop,
Die tienmaal flimmer zyn als Turken,
My zelf begeeven op den loop?
Een party fchelmfche bootsgezellen
Navolgen, als een moffelhoer?
ô Neen, wat mag ik hier al lellen,
'k Ben van veel te eerelyke moêr.
Of wil ik met myn Tyriaanen
Hem eens vervolgen op de zee?
Ook niet: 'k bracht Sidons onderdaanen,
Schoorvoetende naar deeze ree,
Zou ik ze weêr de zee doen vegen?
Sterf eer, vorftinne, op uw gemak,
Geef u een prikje met den degen
Van deezen Trooijfchen fchobbejak.
ô Antje zus! toen gy my raadde
Aan deezen gâft, (als 't vuur der min
My bakte puur tot karbonade,)
Wie gaf u tog de woorden in?
Zeg kon ik niet als and're vrouwen
Myn rentjes leeven met fatzoen?
Wat had ik met dat tweede trouwen,
En al die bruijery te doen?
Ik had beloofd nooit weêr te paaren,
(By huuwlyks voorwaarde) aan myn' man.
Myne oogen wilt geen traanen fpaaren,
Ja fmelt als butter in de pan.

P p p

Dat

Dus stortze staåg haar jammerklachten.

Eneas, die nu met zyn vloot,
Slegts naar een goeden wind bleef wachten,
Om haar te ontluchten in dien nood,
Lei op 't Kampanje braaf te ronken,
In zyn' vergulde hangemat,
En was juist by geluk niet dronken,
Schoon hy wat veel gepypkant had;
Wanneer Merkuur, die als te vooren
Ambassadeur was van Jupyn,
Hem braaf quam trekken by zyne ooren.
(Hy was het zelf, of 't was zyn schyn:
De stem, het haar, het dieffche weezen,
En alles zweemde naar Merkuur)

Waar naa hy riep: ei wil niet vreezen
Ik ben het zelf Eneasbuur!

Hoe legt gy hier nog in de luijeren?

Gy zyt tans in een groot gevaar;
De wind is goed, nu moetje kuijeren;
Staa op! en maak uw' zeilen klaar:
Want Dido, moê van meer te leeven,
Heeft schelmsche parten in haar gat;
Indien ze u krygt, zo moogt gy beeven,
Dan raakt ge deerlyk in de mat.

Vlucht nu terwyl het vluchtens tyd is:
Want wacht gy nog tot morgen vroeg,
En waagt het of het stoof of schyt is;
Zo raakt gy wis in Nobis kroeg.

Gy zult u deerlyk aan zien randen,
Zy zullen met uw' schoone vloot,
Ja Huisgoôn zelf, viktori branden;
Zy laaden reets't kanon met schroot.
't Za! pak u voort met al uw' lappen,

Het

Het wyf is wuft, betrouw haar niet.
 Hier zweeg Merkuur, die fraaij kan klappen,
 En voort verdweën hy in 't verschiet.
 Eneas schrikt door deze reden,
 En springt knaphandig uit zyn kooij,
 Slaat zyn japon voort om zyn' leden,
 Als ook Askaan, zyn littelbooi.
 't Za wakker, roept hy, fluksaan't roejen,
 Jou hoerekinders! overal!
 De Goden raaden ons te spoeien,
 Stoot met de puthaak van den wal!
 ô Jupiter! waar moogt gy steeken,
 'k Gehoorzaam uw bevel met vreugd;
 Zyt ons behulpzaam, op ons smeeken,
 Maak dat de wind voortaan tog deugd.
 Hy trekt daarop zyn zeemans houer,
 En kerft de touwen, die hy vond;
 Bedient door haast het ampt van sjouwer,
 En haalt de haspels uit den grond;
 Met hulp van zyn getrouwe vrinden.
 Matroos zong dat het klonk op zee:
Adieu Katoke myn beminden,
Of: te Amsterdam al op de ree.
 Aurora quam uit 't venster kyken,
 Om eens te zien hoe laat het was,
 Zy vond het tyd om heen te stryken,
 En Titan had zyn kante das
 En lubben pas in 't net doen schikken,
 Of Dido zag den dageraat,
 En aanstonts ook met bei haar blikken,
 De Trooijsche vloot, die schuuren gaat.
 Dat zag ze al staande voor de traaljes
 Van 't slot, en trok zich zelf by 't haar,

En na een deel de duvelshaaljes,
Riep ze uit: ha! durft die snô barbaar,
Die vreemdeling, myn kroon beschempen!
En gooijt terstond de gantsche stadt,
Al was men nog zo druk in 't slempen,
Hem niet met kan en glas naar 't gat?
En brengenze terstond geen schepen
Te water? voort! haal fakkels hier!
't Zeilby! men moet hem herwaarts slepen!
Men zet zyn vloot in vlam en vier!
Maar och! wat dolheid komt my over?
Waar ben ik, en waar spreek ik van?
Rampzalige! ach! dit is te pover!
Nu ziet gy wat u naaken kan.
Had gy 't gemerkt door al uw beeven;
Toen gy de kroon hem in zyn hand,
En scepter had op 't hooft gegeven,
Zo leefde gy nu niet in schand'.
Bezie nu eens de trouwbeloften,
Die woorden van vrouw Venus zoon,
(Of eer dien schoft van alle schoften)
Quansuis den Troojschen brand ontvloën,
Met al zyne ouwerwetze goden,
En gryzen graauwen vaâr op 't lyf,
Die nu al huishoudt by de dooden.
Wat klaag ik al, rampzalig wyf!
Had ik hem doen tot huspot kappen,
Ja fynder als een frikkedil;
Of had ik hem, gescheurd aan lappen,
In zee gesmakt, ik had myn' wil.
Waarom heb ik 't niet eer geweeten?
Ik had het luizebosje, Askaan,
Gelyk een wild konyn doen speeten,

Om

Om 't van myn' kok voor 't vuur te braân,
En 't dan den vader voor doen zetten.
Maar och! 't was hachelyk geweest,
Of dan de beest had willen vretten!
Maar neen, dat waar vergeefs gevreeft:
'k Kon my, den dood getrooft, licht wrecken,
Ik had den matsfots in myn macht,
En kon zyn vloot in brand doen steeken,
Uitroeijen zyn vervloekt geslacht,
En voorts met een my zelf verbranden,
Dat ging met eene kosten deur!
ô Zon, wiens muts met goude randen
Geboord is, en die door een scheur
Van wolken neêr ziet op der aarde!
ô Juno, die het bed krakkeel
Beslecht, Godinne groot van waarde!
ô Hekate, die ieder deel
Der naatzak naar de kunst kunt speelen;
Die, spyt Medea van Jan Vos,
De hemeltekens weet te steelen,
En spannen voor uw nachtkaros;
En gy mejuffers wraakgodinnen!
Aanhoort te zaam' dees jammerklacht,
Die ik zo aanstonds zal beginnen,
En heb ex tempore bedacht.
Indien het noodlot heeft beschoren,
Dat deze booswicht komen zal
In 't land dat hy heeft uitverkoren,
En staat die zaak zo vast en pal;
Zo laat hem eerst een tyd lang zwerven.
Maakt dat hy van den grooten Turk
Op zee gevangen meent te sterven
Van enkel spyt; waar door de schurk,

Te water en te brood gezeten,
Vergeefs moet wenschen om zyn' zoon;
En daar na bed'len met zyn' keten.
Nooit moet hy komen op zyn' troon,
Nooit dien gewenschten dag beleeven.
Plaagt hem met tantpyn, pootegra;
Helpt hem, verzopen, aan het beeven,
En laat hem in uwe ongenâ
Altoos het een of 't aâr ontbreken.
Maakt dat hy nooit geen kooltje heeft,
Als hy een pyp meent op te steeken,
Of zo hem iemand tontel geeft,
Moet zyn tabak niet willen branden;
Of laat hem, als een Tantalus,
De pyp nooit krygen in zyn' tanden.
Hy snak, gelyk een wilde Rus,
Gestaêg naa brandewyn met peper,
En kryg' het nimmer voor zyn' baard;
Hy zie het drinken van een sleeper,
'Terwyl hy omspring' naa zyn staart.
Laat hem de dood in 't graf nooit slieren,
Hy moet, geanatomizeerd
Van Dokters [ik wil zeggen pieren]
Het Leidse snyfschool zyn vereerd.
Dit zy de straf van deezen vlegel,
'k Maak hem dit tot een testament,
Het welk ik met myn bloed bezegel,
Als myn Notaris is bekend.
Hoort boven dit, ô myn Tyrieren,
Wetuwen haat steeds op zyn stam,
En bruit zyn volken steeds als Ieren,
Ja knipt ze als loezen op de kam.
Geen trouw zy onder deeze volken;

Een

Een wrecker ryze eens uit myn as,
Terwyl ik daal na Plutoos kolken,
Die hem ontzegge in 't harrenas ;
Zyn naazaat braaf de rug kom' schuuren ;
Hem bruij' ter zee gelyk jan Bart,
Of legg' te land eens in de luuren,
En geev' hem lustig met de gart.
Ik bid dat strand stryd' tegen stranden,
Zee tegen zee de wapens voer' ;
En grooter oorlog staa voor handen
Als om Heleen, die Grieksche hoer.
Zo spreektze, en wenscht niet meer naar 't leeven
Dewyl het haar verdrietig viel ;
Dies sprakze Barse, een vrouw bedreven
In alles: zynde een vroome ziel,
Die lang haar kosje had gewonnen,
Te Tirus in de Lelistraat,
Die eerst de nering heeft verzonnen,
Een bordje uithangende: Hier gaat
Men by de lui uit styven, stryken,
En in myn eigen huis om geld,
Waar door ze als een van haars gelyken
't Verscheide jaaren had gesteld,
Tot zy door hulp van Mordachéus,
Terwyl haar man naar Indje was,
De voedster wierd van held Sicheus.
Deez' quam vrouw Dido nu te pas,
Om haar na Antje zus te stuuren,
Die bezig was een kopje Tee
Te drinken, by haar naaste buuren,
Het geen die juffer daag'lyks deê.
Zy sprak: gaa voort eens na myn zuster,
En zegdat zy hier aanstonds koomt,

Myn

Myn geeft word langs hoe ongeruster,
 Ik heb een raaren droom gedroomd.
 Laat zy het vee ten offer brengen;
 Zy snoer haar hoofdhaar met een band:
 Opdat zy 't niet voor 't vuur zou zengen
 Wanneer ik flus viktorie brand,
 Met al de vodden van den Troojer,
 En 't waffe beeld'nis van dien vent,
 't Geen opgeschikt is als een schooier,
 Of als een strooije pretendent.
 Daarop springt Barfe met haar kruken,
 Om fluks haar boodschap af te doen.
 Maar Dido, vol van ongelukken,
 Begon zig vast ter dood te spoên.
 Zy zet twee yffelyke blikken,
 En trekt een wonderlyken toot,
 Waar voor een bulhond zelf zou schrikken,
 En vallen voor haar voeten dood.
 Zy loopt terftond de hofdeur open,
 En vliegt verwoed de houtmyt op;
 Neemt waffe Eneas by zyn'knoopen,
 En klopt hem deerlyk op zyn'kop,
 (Die 't met geduld wis heeft geleden,)
 Zy neemt daar op het Trooijsche zwaerd,
 En sprak haar alderleste reden:
 ô Goôn, hebt gy my dan gespaard,
 Opdat ik dus myn leeven endig'!
 Ontflaa my van myn hartewec!
 De waereld is tog onbestendig,
 Gelyk de golven van de zee.
 Myn schim zal moedig nederdaalen,
 Naar Pluto! 'k heb een stadt gesticht;
 Wiens weerga niet is in Westfaalen,

Ja, die voor Zwol noch Kampen zwicht.
Ik heb den dood myns mans gewroken;
Myn broër dat stuk betaalt gezet;
Had ik den Trooier nooit gesproken,
Of hem het land hier belet,
ô Hoe gelukkig zou ik leeven!

Naa dit zo treffelyk vertoog,
Begon de floof in 't bed te beven,
Juist met haar fondament om hoog.
En sprak: zou 'k ongewroken sneuvelen?
Wel ben ik gek? ik schei 'er uit....
Neen sterf, hoe leg je dus te keuvelen?
Dees schoone dood dient niet verbruid.
De wreê Trojaan, zie 't lykvuur branden,
En merk het als een voorspook aan
Van ramp, die hy op Zee en Stranden
Voor dit bedrog zal ondergaan.
Zo spreekt de floof, en ondertuffen,
Vindt haar het hofgezin, helaas!
In 't zwaerd gevallen, op het kussen.
Men hoort terstond een groot geraas,
De klok begint van zelf te luijen,
De huizen dreunen, alles kraakt,
En wie kan huilen; zonder uijen,
Is aanstonds aan het werk geraakt.
't Schynt met Karthago omgekomen.
Zo deerlyk kermt de gansche stadt,
Of haar de Turk had ingenomen,
En 't volk reets by de lappen had.
De zuster, die men niet kon stillen,
Schynt nu schier buiten haar verstand,
Zy zwymt, en valt op bei haar billen;
Bekomt weer door een end blaauw band;

Q q q

En

En geeft zig zelf een deel fuffletten ;
Ja vliegt al zidd'rend door het volk ,
Of zy haar dood nog kon beletten ,
Ten fpyt van Plutoos jammerkolk.
Zy riep: dorft gy my dus bedriegen,
Mafcur, wel foei't is geen fatzoen,
Uw eige zufter voor te liegen.
Hoe kon ik zulk een' zaak vermoën,
Van 't vier, die houtmyt en de altaaren?
Hoe klaag ik beft, helaas! myn nood?
Och! waarom mogt ik ook niet vaaren.
Met u gelyk in Charons boot?
Gy had my waarlyk moeten noden
Om mê te gaan, naar Plutoos ryk.
Een fteek kon ons te famen dooden;
Gy doet my zeker ongelyk.
Helaas! heb ik met deeze handen
Dit fchrikk'lyk lykvier dan gebouwd;
Ging ik den Goden offer branden,
Opdat gy hier dus sneuv'len zoud?
Uw zelve, my, uwe onderzaaten;
Den raad van Sidon, en uw ftadt
Hebt gy verdelgd. Wy zyn verlaaten!
En leggen deerlyk in de mat!
Breng water, 'k zal haar wonden waffen,
Ik zalze zuigen met myn' mond,
En op haar laaftten adem paffen.
Loop haal den Barrebier terftond.
Dus kermt ze, en op het hout geklommen,
Omhelst de zufter in haar fchoot,
En gaart het bloed in zilv're kommen.
Vrouw Dido worft'lend met den dood,
Poogt driewerf 't hoofd om hoog te heffen,

En

En ook haare oogen op te slaan;
 Maar die verstand heeft kan beseffen
 Dat zulks niet makk'lyk toe kan gaan.
 Haare oogleên sloegen op en neder;
 Zo dat een vent die 't had gezien,
 Vast riep: zie daar bekomt ze weder;
 Maar 't kon onmoog'lyk niet geschiên.
 Godinne Juno zeer bewogen,
 Om dat zy haar zo worst'len zag,
 Zond aanstonds Iris uit den hoogen,
 Die by haar op de wolken lag,
 Om op deez' dood te spekuleeren;
 Deez' helpt haar makkelyk van kant:
 Wyl Proserpyn haar niet mag scheeren,
 Noch brengen in 't Luilekkerland,
 Of anders de Elizeese velden,
 By haar' papa, en bestemoër,
 Of by haar' man, dien held der helden,
 Die lang voor haar om raapzaad voer.
 Ook zou men 't lyk niet branden durven;
 Dewyl zy als een heidensch mensch
 Zo zonder biechten was gesturven:
 Dus komt deeze Iris dan na wensch
 Gevloogen op oranje wieken,
 Bemaalt met alderhande kleur,
 Die puur als klinkklaare amber rieken;
 Gemengt met eenen muskusgeur;
 En boven Didoos hoofd gevloogen,
 Roept ze uit: dees haairvlecht wyde ik tans
 Aan Pluto, en ik geef 't vermoogen
 Dat nu de geest uit 't lichaam dans'.
 Toen sneed ze Didoos blonde lokken
 Van 't hoofd; straks wierd het lichaam styf;

Qqq 2

Haar

496 DE ENEAS VAN VIRGILIUS.

Haar geest ging aanstonds henen fokken,
En Antje zus behield het lyf.

Einde van 't Vierde Boek.

B L A D W Y Z E R

V A N ' T E E R S T E D E E L .

L of der aêloude Schilderkonst	Pag. 1 ^r
L ofkrans voor de stadt Haarlem	3 ^r
Emmanuël, Jaarzang	61
Zwitserfche Eenvoudigheid	67

HERDERSZANGEN.

Godevree, ter inwyding van J. Doornik	75
Vroomaard, herdersklagte	79
Hageroos, ter Bruilofte van Michiel Slagregen en Maria Crajestein	84
Maagdelief, ter Bruilofte van Hendrik Hagen en Anna van Anklam	88
Astrea, ter Bruilofte van Gerrit Schoemaker en Margareta Effier	91
Laura, ter Bruilofte van Juriaan Willink en Elisabeth Tongerloo	96
Redegunt, ter bruilofte van Abram Beck en Levina Ingeham	100
Galatea, ter Bruilofte van Daniel de Stoppelaar en Maria van Buylaard	104
Zedegunt, ter Bruilofte van Jacobus van Hoorn en Maria Blok	109
Liefwaerde, ter Bruilofte van Jacob Hartze en Maria vande Walle	112
Leliane, ter Bruilofte van Jacobus van Pesch en Dina van der Smisse	116
Amarillis, ter Bruilofte van Hendrik Willink en Christina ten Kate	119
Veenlief ter Verjaringe van Johanna Veen, huisvrouw van B. van Reyneveld	125

V I S S E R S - E N S T R O O M Z A N G E N .

Galatea, Visscherszang, ter Bruilofte van Hendrik Kops, en Magdalena Teyler	129
	Doris

496 DE ENEAS VAN VIRGILIUS.

Haar geeft ging aanstonds henen fokken,
En Antje zus behield het lyf.

Einde van 't Vierde Boek.

B L A D W Y Z E R
V A N ' T E E R S T E D E E L .

L of der aêloude Schilderkonst	Pag. 1
L ofkrans voor de stad Haarlem	31
Emmanuël, Jaarzang	61
Zwitfersche Eenvoudigheid	67

HERDERSZANGEN.

Godevree, ter inwyding van J. Doornik	75
Vroomaard, herdersklagte	79
Hageroos, ter Bruilofte van Michiel Slagregen en Maria Crajestein	84
Maagdelief, ter Bruilofte van Hendrik Hagen en Anna van Anklam	88
Astrea, ter Bruilofte van Gerrit Schoemaker en Margareta Effier	91
Laura, ter Bruilofte van Juriaan Willink en Elifabeth Tongerlo	96
Redegunt, ter bruilofte van Abram Beck en Levina Ingeham	100
Galatea, ter Bruilofte van Daniel de Stoppelaar en Maria van Buylaard	104
Zedegunt, ter Bruilofte van Jacobus van Hoorn en Maria Blok	109
Liefwaerde, ter Bruilofte van Jacob Hartze en Maria vande Walle	112
Leliane, ter Bruilofte van Jacobus van Pesch en Dina van der Smisse	116
Amarillis, ter Bruilofte van Hendrik Willink en Christina ten Kate	119
Veenlief ter Verjaringe van Johanna Veen, huisvrouw van B. van Reyneveld	125

V I S S E R S - E N S T R O O M Z A N G E N .

Galatea, Visscherszang, ter Bruilofte van Hendrik Kops, en Magdalena Teyler	129
	Doris

B L A D W Y Z E R.

Doris, Visscherszang, ter Bruilofte van Pieter van Boorn en Johanna van Leuvenich	134
Rozemond, Veld- en Stroomzang, ter Bruilofte van Pieter Lups en Margareta Kops	138
Meerlief Veld en Visscherszang, ter Bruilofte van Dirk van Lennep, en Catharina de Neufville	144
Melice, Visscherszang, ter Bruilofte van Willem Kops, en Sophia kops.	152
Zwaentje, Visscherszang ter Bruilofte van Jacobus van Geleyn, en Catharina van Louw	158
Groenspruit, Visscherszang, ter bruilofte van Eduard van Nikkelen, en Cornelia van Groningen	162
Silvander, Vechtstroomzang, ter Verjaringe van Anthony van Hoek.	168

V E L D Z A N G E N.

Klorimene, Veldzang, ter Bruilofte van Frans van Steenwijk, en Judith ten Kate	171
Elize, Veldzang, ter bruilofte van Cornelis van Leuve en Elisabeth van Aken	175
Alwaardy, ter Bruilofte van J. P. Wierman en Adriana Desbordes	178
Elize, ter Bruilofte van Harmanus Angelkot, en Katharina te Naarde	182
Dafne, ter Bruilofte van Everhard Voet, en Katharina Nieuwenhuizen	186
Lerinde, ter Bruilofte van J. V. S. en H. N.	190
Veldzang, ter Bruilofte van Jacob de Haan, en Anna van Gelder	195
Rozalyn, ter Bruilofte van Dirk van der Schelling, en Anna Schryver	199
Veldzang, ter Bruilofte van Roeland van Leuve, en Helena Tongerlo	201
Veldzang, ter Bruilofte van Johannes Nagel, en Agneta Elisabeth Veltkamp	206
Mintafreel van Minerve, ter Bruilofte van Lodewyk Vermande, en Maria Welzing	210
Veldzang, ter bruilofte van Abraham Groenewoud, en Hendrina van Abkou	214
Veldzang, ter Zilveren bruilofte van Albertus Verhamme en Jacoba Verhamme	218
Veldzang, ter bruilofte van Abraham Verhamme, Albertusz. en Wyna van Lennep	224
Veldzang, ter bruilofte van Cornelis George Roeters, en Sara Roeters	228
Veldzang, ter bruilofte van Jacob Schellinger en Debora de Haas	232
Q q q 3.	Veld-

B L A D W Y Z E R

Veldzang, ter bruilofte van Nicolaas Ens, en Anna Bruinvis 235

H U W L Y K S Z A N G E N.

Ter bruilofte van Jacob Jan de Bakker, en Eva Alewyn	239
Ter bruilofte van Jean André Lentsz, en Hendrina Brand	243
Ter bruilofte van Jan Wandelaar, en Elifabeth Smit	246
Ter zilvere bruilofte van Enoch Krook, en Maria Laurier	249
Dankoffer voor 't vreugdemaal van Dirk van Lennep, en Catharina de Neufville.	251
Op het Huwlyk van Gilles van Eliland, en Jacomina Ouwkerke	254
Ter bruilofte van Albert van Heiningen, en Sara ten Kate	258
Ter bruilofte van Jan Laars, en Johanna Snep	262
Ter bruilofte van Arnout Dederiks, en Sara Sufanna Couck	264
Ter bruilofte van Gillis Ryk, en Sophia van Baarle	268
Ter bruilofte van Abraham van Dorssen, en Neeltje Hagen	271
Tapitferyen van Minerve, ter bruilofte van Jan Grim, en Anna Bastert	276
Ter bruilofte van Steven Mooy, en Maria van den Burg	280
Ter bruilofte van Aert Maes, en Agatha Westerbaan	283
Ter bruilofte van Abraham Fortgens, en Katharina van Britten	286
Ter bruilofte van Hendrik Hoofd, en Margareta Willink	290
Ter bruilofte van Hendrik van Halmaal en Katharina van Boorn	293
Liefdetempel, gesticht op het Huwlyk van Nikolaas van Loenen, en Maria Kraandyk	296
Ter bruilofte van Huibert van Dam, en Magtilda van der Keere	300
Uitlegging van de konstprint, op het huwlyk van Abraham Buiflant, en Katharina des Amorie	303
Ter bruilofte van de zelve	305
Reinheldin Veldzang, ter bruilofte van Jacob Schyn, en Geertruida Hero-mans	310

K L I N K D I C H T E N.

Ter bruilofte van Jacob Faas, en Anna Alewyn	315
Ter verjaaringe van Hendrik Tabbert	316
Ter bruilofte van Jacob van Staveren, en Anna Westenberg	317
Ter bruilofte van Willem Duim, en Katharina de Graaf	318
Ter verjaaringe van jonkvrouw N. N.	319
Ter	

B L A D W Y Z E R.

Ter bruilofte van Jan Rogge, en Neeltje Schellinger	320
Ter bruilofte van Jacob de Bruin, en Johanna van Neerkassel	321
Thalia, ter verjaaringe van Gilbert de Flines	322
Op het Panpoëticon Batavûm, van Lambert Bidlo	323
Teder affcheid	324
Afbeelding van Cupido	325
Ter inweiding van Everhard Kraeyvanger	326
Ter verjaaringe van Ludolf Smits	327
Aan J. Snyders	328
Op het affterven van Abigaël Manriques	329
Van Maria Blok	330
Van Ludolf Smits	331
Aanspraak geplakt te Rome op 't beeld van Pasquyn, aan Paus Klemens den XI.	332
<i>Punt- en Sneldichten, Afbeeldingen en Byschriften enz.</i>	333

M E N G E L D I C H T E N.

Op den dood van den beroemden Schilder Gerard de Laireffe	381
Op den derden druk der bybelsche gezangen van Laurens Bake	385
Op het overlyden van Willem Buisland, de jonge	388
Op de Chronyk van het oorlogend Europa, door Ludolph Smits	391
Uitlegging van de tytelprent, voor de dichtlievende Lente van Everhard Kraeyvanger	395
Op de Dichtlievende Lente van den zelve	397
Op de afbeeldinge van den zelve	398
Aan de stad Venetië &c.	398
Uitlegging van de tytelprent, voor J. v. Hoogstratens mengeldichten, 2de 3de en 4de Deel	401. 402. 403
Op de zedige dichtkonst van Claas Bruin	403
Op de Prinzen Kalloandro en Endimiro	404
Mars in Barcelona	408
Schandkroon voor de Britsche ryksverraaders	409
Holland in vreugd, op d'aankomst der Majesteit George den eersten, koning van Groot-Brittanje enz.	412
Zinverbeeldend tafereel op de krooning van den zelve	414
Op Westermeer	417
Aan Reyneveen	418
	Af-

Afbeelding der jaloezy	419
Afscheid vaers, aan Hendrik Haak Hendriksz	420
Op de konstige tekening van J. Wandelaar, in het stamboek van Johanna	424
Koerten Blok	425
Op den Steiloor	427
Kupido in de brouwery, ter bruilofte van Kornelis Krul, en Adriana Blaauw-	433
kamer	438
Kupido in de kruideniers winkel, ter bruilofte van Joachim Refdaal, en	445
Cornelia van Speek	448
Kupido in de apotheek en drukkerij, ter bruilofte van Arnoldus van Noy,	449
en Susanna Mol	450
Aan Willem van Gent, naar Livorno vertrekkende	455
Poëtische assignatie	
Jaardicht voor H. M.	
Ter verjaaringe van J. T.	
<i>De Eneas van Virgilius, in zyn Zondags pak.</i>	

Einde van het eerste Deel.